

หน่วยเชื่อมโยงในวจนลีลาแบบพูดและแบบเขียนในภาษาไทย

นางสาวกาญจนา ยอดศิริจินดา

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาศาสตร์ ภาควิชาภาษาศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-3104-3

ลิขสิทธิ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CONNECTORS IN THE SPOKEN AND WRITTEN STYLES IN THAI

MISS KANJANA YODSIRAJINDA

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Linguistics

Department of Linguistics

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-3104-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์ หน่วยเชื่อมโยงในวิชาลีลาแบบพูดและแบบเขียนในภาษาไทย
โดย นางสาวกาญจนา ยอดศิริจินดา
สาขาวิชา ภาษาศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กฤษดาวรรณ หงส์ลดารมภ์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ม.ร.ว. กัลยา ดิงศภัทย์)

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดาพร ลักษณ์ยนาวิน)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กฤษดาวรรณ หงส์ลดารมภ์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร. สุดา รังกูพันธ์)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กาญจนา ยอดศิริจินดา: หน่วยเชื่อมโยงในวัจนลีลาแบบพูดและแบบเขียนในภาษาไทย.
(CONNECTORS IN THE SPOKEN AND WRITTEN STYLES IN THAI)
อ. ที่ปรึกษา : ผศ. ดร. กฤษดาวรรณ หงส์दारมภ์, 137 หน้า. ISBN 974-17-3104-3

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์หาความแตกต่างของหน่วยเชื่อมโยงในปริจเฉท 4 ประเภทที่ใช้วัจนลีลาแบบพูด และแบบเขียน โดยปริจเฉท 4 ประเภท ได้แก่ ปริจเฉทเรื่องเล่า ปริจเฉทโน้มน้าว ปริจเฉทกระบวนการ และ ปริจเฉทความคิดเห็น

การศึกษานี้มีสมมติฐานว่า 1) วัจนลีลาแบบเขียนมีความถี่ในการใช้หน่วยเชื่อมโยงมากกว่าวัจนลีลาแบบพูด 2) หน่วยเชื่อมโยงมหภาคเป็นลักษณะเด่นของวัจนลีลาแบบเขียน ส่วนหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคเป็นลักษณะเด่นของวัจนลีลาแบบพูด 3) ปริจเฉทแต่ละประเภทมีความถี่ในการใช้หน่วยเชื่อมโยงและขนาดของหน่วยเชื่อมโยงที่ต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า

- 1) วัจนลีลาแบบพูดและแบบเขียนมีประเภททางอรรถศาสตร์และประเภททางหน้าที่ไม่แตกต่างกัน
- 2) วัจนลีลาแบบเขียนมีความหลากหลายของรูปหน่วยเชื่อมโยงจุลภาค และหน่วยเชื่อมโยงมหภาคมากกว่าวัจนลีลาแบบพูด
- 3) ปริจเฉทความคิดเห็น และ ปริจเฉทเรื่องเล่าที่เป็นวัจนลีลาแบบเขียนเป็นประเภทปริจเฉทที่มีแนวโน้มว่าขนาดของหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคและมหภาคจะใหญ่กว่าปริจเฉทประเภทอื่น ๆ
- 4) วัจนลีลาแบบเขียนมีความถี่ของหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคใกล้เคียงกับวัจนลีลาแบบพูด ส่วนหน่วยเชื่อมโยงมหภาค วัจนลีลาแบบเขียนมีความถี่มากกว่าวัจนลีลาแบบพูดอย่างเห็นได้ชัด

ภาควิชา ภาษาศาสตร์
สาขาวิชา ภาษาศาสตร์
ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4280106322 : MAJOR LINGUISTICS

KEY WORD : CONNECTOR / MICRO CONNECTOR / MACRO CONNECTOR /
SPOKEN STYLE / WRITTEN STYLE / DISCOURSE / THAI

KANJANA YODSIRAJINDA : CONNECTORS IN THE SPOKEN AND
WRITTEN STYLES IN THAI. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF.
KRISADAWAN HONGLADAROM. Ph.D.,137 pp. ISBN 974-17-3104-3.

This study is aimed at comparing and contrasting discourse connectors in spoken and written styles used in four types of discourses in Thai, namely narrative, hortatory, procedural and expository discourses. It is hypothesized in the study that (1) connectors occur more frequently in the written style than in the spoken one, (2) macro connectors characterize the written style, whereas micro connectors are a special characteristic of the spoken style, and (3) each discourse type displays differences in terms of frequency of occurrences and size of connectors.

The findings of this study can be summarized as follows :

1. Connectors in both styles show similarities of semantic categories and functions.
2. The written style has diversity of forms of both micro and macro connectors than the spoken style.
3. Connectors in expository discourse and narrative discourse which use the written style tend to be bigger than connectors in other types of discourses.
4. The written style displays frequency of occurrences of micro connectors in a similar manner to the spoken style but shows remarkable differences of frequency for macro connectors.

Department Linguistics

Field of study Linguistics

Academic Year 2002

Student's signature.....

Advisor's signature.....

Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กฤษดาวรรณ หงส์ลดารมภ์ อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้ความรู้และความคิดอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ความเอาใจ ใส่ ความเมตตา ความอดทนและความช่วยเหลือในทุกๆด้านของอาจารย์เป็นสิ่งที่สำคัญที่ทำให้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพียรศิริ วงศ์วิภาณนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุคาพร ลักษณินาวิน อาจารย์ ดร.สุดา รั้งกุพันธุ์ กรรมการที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็น ประโยชน์อย่างยิ่งต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนๆทุกคนในภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ ที่ได้ให้คำแนะนำและ กำลังใจต่อผู้วิจัย

ความรักและกำลังใจจากบุคคลในครอบครัวของผู้วิจัยเป็นแรงผลักดันที่สำคัญยิ่ง ทำให้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จลงอย่างสมบูรณ์ได้

ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณอย่างลึกซึ้งไว้ ณ ที่นี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	2
1.3 สมมติฐานในการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตข้อมูล.....	3
1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	3
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.7 สัญลักษณ์ในงานวิจัย.....	4
1.8 คำนิยามมโนทัศน์.....	5
2. ทบทวนวรรณกรรม.....	7
2.1 ปริจเฉทและประเภทปริจเฉท.....	7
2.1.1 ปริจเฉท.....	7
2.1.2 ประเภทปริจเฉท.....	8
2.2 ภาษาพูดและภาษาเขียน.....	10
2.2.1 ภาษาที่สื่อโดยการพูดและภาษาที่สื่อโดยการเขียน.....	10
2.2.2 วจนลีลาแบบพูดและวจนลีลาแบบเขียน.....	17
2.3 หน่วยเชื่อมโยงปริจเฉท.....	21
2.3.1 การศึกษาหน่วยเชื่อมโยงในระดับประโยค.....	22
2.3.2 การศึกษาหน่วยเชื่อมโยงในระดับปริจเฉท.....	27
3. วิธีการดำเนินการวิจัย.....	34
3.1 การเลือกข้อมูล.....	34
3.2 การตัดแยกอนุภาคย์.....	39

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
3.3 การรวบรวมหน่วยเชื่อมโยง.....	45
3.4 การจำแนกหน่วยเชื่อมโยงตามเกณฑ์หน้าที่และอรรถศาสตร์.....	47
4. ประเภท และ รูปของหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉท.....	50
4.1 ประเภททางอรรถศาสตร์ และรูปหน่วยเชื่อมโยงจุดภาค.....	52
4.1.1 หน่วยเชื่อมโยงแสดงเหตุผล.....	52
4.1.2 หน่วยเชื่อมโยงแสดงการเสริม.....	52
4.1.3 หน่วยเชื่อมโยงแสดงการขยายความ.....	53
4.1.4 หน่วยเชื่อมโยงแสดงตัวอย่าง.....	54
4.1.5 หน่วยเชื่อมโยงแสดงการสรุปความ.....	55
4.1.6 หน่วยเชื่อมโยงแสดงการเรียงลำดับเวลา.....	55
4.2 ประเภททางอรรถศาสตร์ และรูปหน่วยเชื่อมโยงมหภาค.....	56
4.2.1 หน่วยเชื่อมโยงแสดงการแจกแจงความ.....	56
4.2.2 หน่วยเชื่อมโยงแสดงการเสริมความ.....	57
4.2.3 หน่วยเชื่อมโยงแสดงความขัดแย้ง.....	58
4.2.4 หน่วยเชื่อมโยงแสดงการเรียงลำดับเวลา.....	59
4.2.5 หน่วยเชื่อมโยงแสดงเหตุผล.....	60
4.2.6 หน่วยเชื่อมโยงแสดงการสรุปความ.....	61
4.2.7 หน่วยเชื่อมโยงแสดงการขยายความ.....	62
4.2.8 หน่วยเชื่อมโยงแสดงตัวอย่าง.....	63
4.2.9 หน่วยเชื่อมโยงแสดงการให้สื่อ.....	64
5. ขนาด และ ความถี่ของการปรากฏของหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉท.....	73
5.1 ขนาดของหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉท.....	73
5.2 ความถี่ของการปรากฏของหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉท.....	79
5.3 ความถี่ของการปรากฏของหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉทที่จำแนกประเภท ทางอรรถศาสตร์.....	81
6. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	86
6.1 สรุปผลการวิจัย.....	86
6.2 อภิปรายผล.....	88
6.3 ข้อเสนอแนะ.....	89

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รายการอ้างอิง.....	90
ภาคผนวก.....	94
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	137

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. รูปหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคจำแนกตามวัจนลีลาและประเภททางอรรถศาสตร์.....	66
2. รูปหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคจำแนกตามประเภทปริจเฉท วัจนลีลาและประเภททางอรรถศาสตร์.....	67
3. รูปหน่วยเชื่อมโยงมหภาคจำแนกตามวัจนลีลาและประเภททางอรรถศาสตร์.....	68
4. รูปหน่วยเชื่อมโยงมหภาคจำแนกตามประเภทปริจเฉท วัจนลีลาและประเภททางอรรถศาสตร์.....	70
5. รูปหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคจำแนกตามวัจนลีลาและขนาดของหน่วยเชื่อมโยง.....	73
6. จำนวนรูปหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคจำแนกตามวัจนลีลา และขนาดหน่วยเชื่อมโยง.....	74
7. รูปหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคจำแนกตามประเภทปริจเฉท วัจนลีลา และขนาดหน่วยเชื่อมโยง.....	75
8. รูปหน่วยเชื่อมโยงมหภาคจำแนกตามวัจนลีลา และขนาดหน่วยเชื่อมโยง.....	76
9. จำนวนรูปหน่วยเชื่อมโยงมหภาคจำแนกตามวัจนลีลา และขนาดหน่วยเชื่อมโยง.....	77
10. รูปหน่วยเชื่อมโยงมหภาคจำแนกตามประเภทปริจเฉท วัจนลีลา และขนาดหน่วยเชื่อมโยง.....	78
11. ความถี่ของการปรากฏหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคและมหภาคจำแนกตามวัจนลีลา.....	79
12. ความถี่ของการปรากฏหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคและมหภาคจำแนกตามวัจนลีลาและประเภทปริจเฉท.....	80
13. ความถี่ของการปรากฏของหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคจำแนกตามประเภททางอรรถศาสตร์ และวัจนลีลา.....	81
14. ความถี่ของการปรากฏของหน่วยเชื่อมโยงมหภาคจำแนกตามประเภททางอรรถศาสตร์ และ วัจนลีลา.....	82
15. ความถี่ของการปรากฏหน่วยเชื่อมโยง “กั”.....	83
16. ความถี่ของการปรากฏหน่วยเชื่อมโยง “กั” ในปริจเฉทประเภทต่างๆ.....	84

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

การสื่อสารของมนุษย์ในชีวิตประจำวันไม่ได้สื่อสารกันด้วยคำหรือประโยคใดๆเท่านั้น แต่เป็นการสื่อสารกันด้วยประโยคหรือวลีที่ต่อเนื่อง ที่เรียกว่า “ปริจเฉท” (discourse) ปริจเฉทเป็นหน่วยภาษาในระดับสูงกว่าประโยคที่ประกอบขึ้นด้วยประโยคหลายประโยค แต่ละประโยคมีความสัมพันธ์กันทางความหมาย โดยมีการเชื่อมโยงความ (cohesion) เป็นกระบวนการที่แสดงความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างองค์ประกอบซึ่งอาจเป็นคำ วลี ประโยคตั้งแต่ 2 องค์ประกอบหรือมากกว่า ที่ปรากฏอยู่ระหว่างประโยคที่เรียงต่อเนื่องกันในปริจเฉท การเชื่อมโยงความนี้แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ การอ้างอิง (reference) การแทน (substitution) การละ (ellipsis) การเชื่อมโยงทางคำศัพท์ (lexical cohesion) และการใช้คำสันธาน (conjunction) (Halliday & Hasan 1976) โดยการเชื่อมโยงความจะปรากฏให้เห็นในปริบทภาษาด้วยรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความ (cohesive devices) เช่น การใช้คำสันธานเพื่อเชื่อมโยงความ จะมีคำสันธานที่แสดงความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างประโยคหรือสถานการณ์หนึ่งๆ ตัวอย่างเช่น

ก) เขาไม่สบาย

ข) เขาจึงมาไม่ได้

จึง เป็นคำสันธานแสดงผล กล่าวคือ แสดงความสัมพันธ์ในลักษณะที่เป็นเหตุเป็นผลระหว่างสถานการณ์ ก) และ ข) หนึ่ง ประโยคที่อยู่ต่อเนื่องกันตั้งแต่สองประโยคขึ้นไปจะมีความสัมพันธ์ในลักษณะใดนั้น ต้องอาศัยความหมายของคำสันธานเป็นสำคัญ โดยคำสันธานนี้จะมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันไป เช่น หน่วยเชื่อมโยงปริจเฉท (discourse connector) คำเชื่อม เป็นต้น ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยจะใช้ชื่อเรียกหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉท

จะเห็นได้ว่าหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉทก็เป็นกลไกการเชื่อมโยงความชนิดหนึ่งที่ทำให้เกิดเอกภาพ (coherence) ขึ้นในปริจเฉทนอกเหนือจากกลไกการเชื่อมโยงความชนิดอื่นๆ

มีผู้สนใจศึกษาหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉททั้งในภาษาต่างประเทศและในภาษาไทย โดยในภาษาไทย การศึกษาหน่วยเชื่อมโยงส่วนใหญ่จะศึกษาในระดับประโยค การศึกษาหน่วยเชื่อมโยงในระดับปริจเฉทยังมีน้อย นอกจากนี้ยังไม่มีการศึกษาเปรียบเทียบหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉทในข้อมูลวัจนลีลาแบบพูดและแบบเขียนในปริจเฉทประเภทต่างๆ ในภาษาไทยมาก่อน กล่าวคือ ยังไม่มีงานวิจัยใดที่ศึกษาหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉทในฐานะที่เป็นดัชนีบอกความเป็นภาษาพูดหรือความเป็นภาษาเขียนอย่างละเอียดมาก่อน ทั้งๆที่หน่วยเชื่อมโยงปริจเฉทเป็นกลไกภาษาที่เห็นชัด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การศึกษาว่าปริจเฉทหนึ่งๆมีแนวโน้มที่จะใช้วัจนลีลาแบบพูดหรือแบบเขียนนั้น การวิเคราะห์หน่วยเชื่อมโยงปริจเฉทเพื่อใช้ในการจำแนกน่าจะเป็นวิธีหนึ่งที่มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉทในภาษาไทยโดยจะเน้นอัตราการใช้ รูปปรากฏ และขนาดของหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉทที่จำแนกตามเกณฑ์หน้าที่ และความหมายอย่างละเอียด ผู้วิจัยตั้งคำถามว่าหน่วยเชื่อมโยงสามารถจำแนกวัจนลีลาแบบพูดและวัจนลีลาแบบเขียนออกจากกันได้หรือไม่ อย่างไร โดยหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉทที่จำแนกตามเกณฑ์หน้าที่ได้แก่ หน่วยเชื่อมโยงจุลภาค (หน่วยเชื่อมโยงที่แสดงความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างประโยค) และหน่วยเชื่อมโยงมหภาค (หน่วยเชื่อมโยงที่บอกความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของส่วนต่างๆในปริจเฉท)

ผู้วิจัยจะศึกษาจากข้อมูลที่เป็นการพูดหรือการเขียนของคนคนเดียว (monologue) โดยเลือกข้อมูลวัจนลีลาแบบพูดที่สื่อโดยการพูด เปรียบเทียบกับข้อมูลวัจนลีลาแบบเขียนที่สื่อโดยการเขียน

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาหน่วยเชื่อมโยงในปริจเฉท 4 ประเภทที่ใช้วัจนลีลาแบบพูดและแบบเขียน
2. วิเคราะห์หาความแตกต่างของหน่วยเชื่อมโยงในวัจนลีลาทั้ง 2 แบบ
3. เปรียบเทียบขนาดและความถี่ของการปรากฏของหน่วยเชื่อมโยงที่ปรากฏในวัจนลีลาแต่ละแบบ และที่ปรากฏในปริจเฉทแต่ละประเภท

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1. วจนลีลาแบบเขียนมีความถี่ในการใช้หน่วยเชื่อมโยงมากกว่าวจนลีลาแบบพูด
2. หน่วยเชื่อมโยงมหภาคเป็นลักษณะเด่นของวจนลีลาแบบเขียน ส่วนหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคเป็นลักษณะเด่นของวจนลีลาแบบพูด
3. ปริจเฉทแต่ละประเภทมีความถี่ในการใช้หน่วยเชื่อมโยงและขนาดของหน่วยเชื่อมโยงที่ต่างกัน

1.4 ขอบเขตของข้อมูล

1. ศึกษาข้อมูลที่เป็นารพูดหรือการเขียนของคนคนเดียว ไม่มีการโต้ตอบกับบุคคลอื่น โดยจะมึใจความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และมีการเชื่อมโยงของข้อความซึ่งเป็นส่วนประกอบของปริจเฉท
2. ศึกษาข้อมูล 2 ชนิด ซึ่งก็คือข้อมูลวจนลีลาแบบพูดที่สื่อโดยการพูด และข้อมูลวจนลีลาแบบเขียนที่สื่อโดยการเขียน ชนิดละ 12 ตัวอย่าง ตัวอย่างละไม่ต่ำกว่า 100 อนุพากย์ และไม่เกิน 105 อนุพากย์ รวมข้อมูลทั้งหมด 24 ตัวอย่าง ประมาณ 2400 อนุพากย์ โดยแต่ละชนิดข้อมูลจะประกอบไปด้วยประเภทของปริจเฉทที่แตกต่างกันได้แก่ นิทานปริจเฉท ปราศรัยปริจเฉท ปฏิบัติปริจเฉท และทัศนปริจเฉท
3. ศึกษาเฉพาะหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉทที่ปรากฏเป็นรูปภาษาเท่านั้น
4. การศึกษาวิเคราะห์นี้ไม่รวมชื่อเรื่อง (label), การยกมาอ้าง (quote) และ ภาพประกอบที่มีอยู่ในปริจเฉท

1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ทบทวนวรรณกรรม
2. คัดเลือกข้อมูลโดยใช้เกณฑ์ประเภทปริจเฉท เกณฑ์เรื่องความเป็นภาษาพูดและความเป็นภาษาเขียน เกณฑ์เรื่องสื่อการพูดและการเขียน
3. ตัดแยกข้อมูลออกเป็นอนุพากย์อิสระและอนุพากย์ไม่อิสระ ปริจเฉทละ 100-105 อนุพากย์
4. รวบรวมหน่วยเชื่อมโยงในปริจเฉทต่างๆ โดยใช้เกณฑ์ทางอรรถศาสตร์ และเกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์

5. วิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้
 - 5.1 จำแนกหน่วยเชื่อมโยงตามเกณฑ์หน้าที่และทางอรรถศาสตร์ตามแนวคิดของ เพ็ชรศิริ วงศ์วิภานนท์ (2531)
 - 5.2 วิเคราะห์รูปหน่วยเชื่อมโยง ขนาดหน่วยเชื่อมโยงโดยจำแนกตามวจนลีลาและประเภทปริจเฉท
 - 5.3 วิเคราะห์อัตราการใช้ของหน่วยเชื่อมโยงโดยจำแนกตามวจนลีลาและประเภทปริจเฉท
 - 5.4 ศึกษาเปรียบเทียบหน่วยเชื่อมโยงที่ปรากฏในวจนลีลาแต่ละแบบและในปริจเฉทแต่ละประเภท
6. สรุป อภิปรายผล และเสนอแนะ
7. เขียนรายงานการวิเคราะห์

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

1. เพิ่มพูนความรู้เรื่องความแตกต่างของวจนลีลาแบบพูดและวจนลีลาแบบเขียน
2. เพิ่มพูนความรู้เรื่องการจำแนกประเภทปริจเฉท
3. เพิ่มพูนความรู้เรื่องหน่วยเชื่อมโยงในภาษาไทย

1.7 สัญลักษณ์ในงานวิจัย

1. / เครื่องหมายตัดแยกอนุพากย์
2. ∅ สูญรูป
3. [C] หน่วยเชื่อมโยงมหภาค
4. C หน่วยเชื่อมโยงจุลภาค
5. S ประโยค
6. D อนุปริจเฉท
7. SCS หน่วยเชื่อมโยงจุลภาคที่เชื่อมระหว่างประโยค
8. D [C] D หน่วยเชื่อมโยงมหภาคที่เชื่อมระหว่างอนุปริจเฉทกับอนุปริจเฉท
9. D [C] S หน่วยเชื่อมโยงมหภาคที่เชื่อมระหว่างอนุปริจเฉทกับประโยค
10. S [C] D หน่วยเชื่อมโยงมหภาคที่เชื่อมระหว่างประโยคกับอนุปริจเฉท

1.8 คำนิยามมโนทัศน์

1. หน่วยเชื่อมโยงปริจเฉท (discourse connector) หมายถึง รูปภาษาที่แสดงความสัมพันธ์ทางความหมาย (semantic relation) ของอนุพจน์หรือความสัมพันธ์ทางความหมายของอนุพจน์ที่เรียงกันอยู่ในปริจเฉทเดียวกัน (Halliday & Hasan 1976) โดย Halliday & Hasan เรียกหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉทว่า conjunction
2. หน่วยเชื่อมโยงมหภาค (macro connector) หมายถึง หน่วยเชื่อมโยงที่บอกความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของส่วนต่างๆ ในปริจเฉท
3. หน่วยเชื่อมโยงจุลภาค (micro connector) หมายถึง หน่วยเชื่อมโยงที่แสดงความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างประโยค
4. วิธภาษา (language variety) หมายถึง ชนิดของภาษาที่แปรไปตามปัจจัยตัวผู้พูด เช่น อายุ เพศ ชาติพันธุ์ หรือปัจจัยการใช้ในบริบทสังคม วิธภาษาที่แปรไปตามตัวผู้พูด เรียกว่าภาษาย่อย (dialect) ส่วนวิธภาษาที่แปรไปตามสถานการณ์การใช้ภาษา เรียกว่า ทำเนียบภาษา (register)
5. ทำเนียบภาษา (register) หมายถึง วิธภาษาประเภทหนึ่งที่แตกต่างจากวิธภาษาประเภทอื่น โดยการใช้ เช่น กาลเทศะ เรื่องที่พูด ยกตัวอย่างเช่น ภาษากฎหมาย ภาษาวิชาการ ภาษาโฆษณา เป็นต้น
6. วัจนลีลา (style) หมายถึง รูปแบบการใช้ภาษาแบบใดแบบหนึ่ง ซึ่งแตกต่างจากการใช้แบบอื่น โดยบริบทหรือสถานการณ์การใช้ภาษา วัจนลีลา มีความหมายใกล้เคียงกับ ทำเนียบภาษามาก ถึงแม้ว่าจะมีความหมายต่างกันอยู่บ้าง กล่าวคือ วัจนลีลา หมายถึง รูปแบบหรือลักษณะของวิธภาษาที่ใช้ ส่วน ทำเนียบภาษา หมายถึง ชนิดหรือประเภทของวิธภาษาหน้าที่
7. วัจนลีลาแบบพูด (oral style) หมายถึง รูปแบบการใช้ภาษาที่ปรกติใช้ในการพูด
8. วัจนลีลาแบบเขียน (written style) หมายถึง รูปแบบการใช้ภาษาที่ปรกติใช้ในการเขียน
9. อนุพจน์ (clause) หมายถึง หน่วยภาษาที่มีนามวลีทำหน้าที่เป็นภาคประธาน และกริยาวลีทำหน้าที่เป็นภาคแสดง และอาจมีนามวลีทำหน้าที่เป็นกรรมหรือไม่มีก็ได้ อนุพจน์อาจมีการละนามวลีที่ทำหน้าที่เป็นประธานหรือกรรมในกรณีที่กล่าวถึงนามวลีนั้นแล้วในอนุพจน์ที่นำมา หรืออาจจะกล่าวถึงในอนุพจน์ที่ตามหลัง นอกจากนี้อนุพจน์อาจจะมีภาคขยาย, หน่วยเชื่อม หรือไม่มีก็ได้
10. ประโยค (sentence) หมายถึง หน่วยภาษาที่เป็นอนุพจน์อิสระเดี่ยว หรือเป็นการรวมกันของอนุพจน์อิสระ หรือเป็นอนุพจน์อิสระที่มีอนุพจน์อื่นซ้อนอยู่

11. อนุปริจเฉท (หรืออนุเจท) หมายถึง ส่วนย่อยในปริจเฉท ซึ่งประกอบไปด้วยประโยคที่มาร่วมกันเข้าเป็นหน่วยภาษาที่มีเอกภาพทางความหมาย โดยในงานวิจัยฉบับนี้ อนุปริจเฉทต้องประกอบไปด้วยประโยคตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไป โดยเนื้อหาของอนุปริจเฉทต้องมีสาระไปในทิศทางเดียวกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ในส่วนของทบทวนวรรณกรรมนี้ ผู้วิจัยจะแบ่งงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ข้อมูลในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้

2.1 ปริจเฉทและประเภทของปริจเฉท โดยจะให้คำนิยามปริจเฉทและอภิปรายการแบ่งประเภทปริจเฉท

2.2 ภาษาพูดและภาษาเขียน โดยจะกล่าวถึงความแตกต่างของการมองภาษาพูดและภาษาเขียนในแง่ของสื่อที่ใช้ หรือการมองในแง่ของวงวนลีลา

2.3 หน่วยเชื่อมโยงปริจเฉท

2.1 ปริจเฉทและประเภทของปริจเฉท

2.1.1 ปริจเฉท

ปริจเฉท เป็นหน่วยภาษาในระดับที่สูงกว่าประโยค ประกอบด้วยประโยคตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไป และมีเอกภาพทางความหมายซึ่งเป็นคุณสมบัติที่แยกปริจเฉทออกจากกลุ่มประโยคที่มาเรียงต่อกันไว้ การมีเอกภาพทางความหมายนั้นเกิดจากกลไกหลายประการได้แก่ การอ้างถึง การแทนที่ การละ การเชื่อมโยงทางคำศัพท์ การซ้ำ การใช้คำสันธาน เป็นต้น (Halliday & Hasan 1976) ดังจะเห็นได้จากนิยามของปริจเฉทที่ฮัลลiday และฮาซัน (Halliday & Hasan 1976:1-2) ไว้ ดังนี้

“ปริจเฉทเป็นหน่วยภาษาที่ประกอบไปด้วยประโยคต่างๆ เป็นหน่วยภาษาในการใช้ ไม่ใช่หน่วยทางไวยากรณ์เหมือนอนุภาคหรือประโยค ปริจเฉทไม่ใช่ประโยคที่มีขนาดใหญ่ แต่เป็นคนละประเภทกับประโยค ปริจเฉทจัดเป็นหน่วยทางอรรถศาสตร์ กล่าวคือ เป็นหน่วยทางความหมาย ไม่ใช่หน่วยทางรูป”

ในการให้คำนิยามปริจเฉท เวิร์ท (Werth 1984:8) เน้นว่า องค์ประกอบของปริจเฉทต้องมีความสัมพันธ์ทางความหมาย ซึ่งก่อให้เกิดเอกภาพทางความหมายให้กับปริจเฉทนั้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ “ปริจเฉทประกอบไปด้วยประพจน์ (proposition) โดยที่ประพจน์เหล่านี้ต้องมีเนื้อหาที่สัมพันธ์กัน ไม่กระจัดกระจาย”

เวิร์ท อธิบายเพิ่มเติมว่าเอกภาพเกิดจากกลไกทางภาษาต่อไปนี้

1. การเชื่อมโยงด้วยรูป (formal connectivity หรือ cohesion) เป็นการเชื่อมโยงระหว่างประโยคในปริจเฉทด้วยรูปภาษา ได้แก่ คำสรรพนาม นามวลีซ้ำรูป การละ เป็นต้น
2. การใช้คำร่วมกลุ่ม (lexical connectivity หรือ collocation) เป็นการเชื่อมโยงทางความหมายระหว่างคำศัพท์ต่างๆ
3. การใช้หน่วยเชื่อมโยง (logical connectivity หรือ connectors) เป็นการเชื่อมโยงระหว่างประโยคที่ติดกันในปริจเฉท หรือระหว่างส่วนต่างๆของปริจเฉทด้วยหน่วยเชื่อมโยง

2.1.2 ประเภทปริจเฉท

แนวคิดเรื่องประเภทปริจเฉทนั้น ได้มีนักภาษาศาสตร์เสนอไว้หลายท่าน แต่ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดเรื่องประเภทปริจเฉทที่เสนอไว้โดยลองแอกเคอร์ (Longacre 1983) ซึ่ง ลองแอกเคอร์ได้พิจารณาจากหลักเกณฑ์เบื้องต้น 2 ประการ คือ การเรียงลำดับของเหตุการณ์ (contingent temporal succession) และ ความสำคัญของการมีตัวละคร (agent orientation) หลักเกณฑ์แรก คือ ความสำคัญของการเรียงเหตุการณ์หรือสถานการณ์ไปตามมิติของเวลา หลักเกณฑ์ที่สอง คือ แนวโน้มในการอ้างถึงผู้กระทำตลอดเรื่องที่พูดหรือเขียน จากเกณฑ์ดังกล่าวนี้ ลองแอกเคอร์ได้แบ่งปริจเฉทออกเป็น 4 ประเภท คือ ปริจเฉทเรื่องเล่า (narrative discourse) ปริจเฉทกระบวนการ (procedural discourse) ปริจเฉทโน้มน้าว (hortatory discourse) และ ปริจเฉทความคิดเห็น (expository discourse) ดังตารางในหน้าถัดไป

ประเภท	การเรียงลำดับ ของเหตุการณ์	ความสำคัญของการมี ตัวละคร
ปริจเฉทเรื่องเล่า	+	+
ปริจเฉทกระบวนการ	+	-
ปริจเฉทโน้มน้าว	-	+
ปริจเฉทความคิดเห็น	-	-

ปริจเฉทเรื่องเล่า (narrative discourse) มีลักษณะของหลักเกณฑ์ทั้ง 2 ประเภทดังกล่าว กล่าวคือ จะมีการเรียงเหตุการณ์ต่อเนื่องกันตามกาลเวลา และ จะมีแนวโน้มที่จะประกอบไปด้วย ผู้กระทำ หรือตัวละคร เช่น นิทานจะเล่าถึงว่าตัวแสดงหรือผู้กระทำดำเนินเรื่องอย่างไร

ปริจเฉทกระบวนการ (procedural discourse) มีลักษณะของหลักเกณฑ์แรกเท่านั้น กล่าวคือมีการเรียงลำดับของเหตุการณ์ ยกตัวอย่างเช่นวิธีทำกับข้าว ผู้บอกวิธีจะเรียงลำดับเหตุการณ์ตามเวลา ว่าควรทำอะไรก่อนหลัง แต่ไม่จำเป็นต้องบอกว่าใครเป็นผู้กระทำ เน้นแต่ว่าทำอย่างไร ตัวอย่างเช่น ปิ้งเนื้อให้สุก แล้วจึงเอามาหั่นเป็นชิ้นบางๆ ซึ่งไม่ได้เน้นผู้กระทำ แต่จะเน้นวิธีทำเป็นสำคัญ

ปริจเฉทโน้มน้าว (hortatory discourse) มีลักษณะของหลักเกณฑ์ที่ 2 เท่านั้น กล่าวคือ ความสำคัญของการมีตัวละคร ปริจเฉทประเภทนี้ไม่จำเป็นต้องเรียงเหตุการณ์เกิดก่อน เกิดหลัง แต่เน้นถึงว่าคนหรือผู้กระทำควรประพฤติปฏิบัติตนอย่างไร เช่น คำแนะนำ คำชักชวน

ปริจเฉทความคิดเห็น (expository discourse) ไม่มีลักษณะของหลักเกณฑ์ทั้ง 2 ประเภท กล่าวคือจะไม่มีเหตุการณ์ที่เรียงตามกาลเวลา และไม่เน้นผู้กระทำ ตัวอย่างเช่น ข้อเสนองบประมาณ บทความแสดงความคิดเห็น เป็นต้น

2.2 ภาษาพูดและภาษาเขียน

การศึกษาเรื่องภาษาพูดและภาษาเขียนในความหมายว่า “ภาษาที่สื่อโดยการพูด” และ “ภาษาที่สื่อโดยการเขียน” นั้น แตกต่างจากการศึกษาในความหมายว่า “วัจนลีลาแบบพูด” และ “วัจนลีลาแบบเขียน” กล่าวคือ การมองภาษาพูดและภาษาเขียนในแง่ของวิธีการสื่อสารนี้จะมองว่าสื่อเป็นตัวกำหนดลักษณะภาษา โดยการศึกษาภาษาพูดและภาษาเขียนในความหมายนี้ มีนักวิจัยหลายคนให้ความสนใจและได้ศึกษาความแตกต่างระหว่างภาษาพูดและภาษาเขียนในด้านต่างๆ เช่น อัตราการผลิต (rate of production) ความยาวของข้อความ (length of text) และระดับของการมีส่วนร่วม (degree of involvement) ในงานของเซฟ (Chafe 1987) หรือระดับของความซ้ำซ้อน (degree of redundancy) ในงานของสุภาณี เทียรเจริญ (Tiancharoen 1987) และ สุภาชชชย (Chodchoey 1988) เป็นต้น

อย่างไรก็ตามมีการสื่อด้วยการพูดเป็นจำนวนมากที่ใช้ “วัจนลีลาแบบเขียน” เช่น การบรรยาย การเสนอข่าวทางวิทยุและโทรทัศน์ เป็นต้น และในทำนองเดียวกันก็มีการสื่อด้วยตัวหนังสือเป็นจำนวนมากที่ใช้ “วัจนลีลาแบบพูด” เช่น การรายงานข่าวสังคม หรือข่าวกีฬาทางหนังสือพิมพ์ การสนทนาของตัวละครในนวนิยาย เป็นต้น (สุดาพร ลักษณ์นิยนาวิน 2537) ดังนั้นถ้าเรามองภาษาพูดและภาษาเขียนในแง่ของวิธีการสื่อสาร อาจทำให้เกิดปัญหาบางประการในการวิเคราะห์หาลักษณะความแตกต่างของภาษาทั้งสองแบบ การมองภาษาพูดและภาษาเขียนในแง่ของวัจนลีลา กล่าวคือ ภาษาพูด หมายถึง วัจนลีลาแบบพูด และภาษาเขียน หมายถึง วัจนลีลาแบบเขียน โดยมีข้อสมมติเบื้องต้นว่า วัจนลีลาแบบพูดและแบบเขียนมีลักษณะความเป็นภาษาพูด และลักษณะความเป็นภาษาเขียนเฉพาะของนั่นเอง และไม่จำเป็นที่วัจนลีลาแบบพูดจะต้องสื่อด้วยการพูด และวัจนลีลาแบบเขียนจะต้องสื่อด้วยการเขียนเสมอไป แต่อาจจะมีแนวโน้มที่ภาษาที่สื่อด้วยการพูดจะเป็นวัจนลีลาแบบพูด และภาษาที่สื่อด้วยการเขียนจะเป็นวัจนลีลาแบบเขียน

2.2.1 ภาษาที่สื่อโดยการพูดและภาษาที่สื่อโดยการเขียน

การศึกษาภาษาพูดและภาษาเขียนในแนวนี้ จะมองว่าภาษาพูด คือ ภาษาที่สื่อโดยการพูด และ ภาษาเขียน คือ ภาษาที่สื่อโดยการเขียน งานวิจัยที่มองภาษาพูดและภาษาเขียนในมุมมองนี้ เช่น

งานวิจัยของสุภาณี เทียรเจริญ(Tiancharoen 1987) , เชฟ (Chafe 1987) , บราวน์ และยูล (Brown & Yule 1983) , สมทรง บุษย์พัฒน์ (2537) และ สุภา ชดเชย (Chodchoey 1987) เป็นต้น

สุภาณี เทียรเจริญ (Tiancharoen 1987) ได้ศึกษาความแตกต่างระหว่างภาษาพูดและภาษาเขียนไว้ในวิทยานิพนธ์เรื่อง “A Comparative study of Spoken and Written Thai : Linguistic and Sociolinguistic Perspectives” โดย สุภาณีวิเคราะห์ว่าลักษณะภาษาแบบใดที่บ่งบอกว่าเป็นลักษณะของภาษาพูดหรือภาษาเขียน ลักษณะต่างๆ กันได้แก่ การใช้สังกรประโยค (subordination) การใช้เชื่อมกรรณประโยค (coordination) การแปลงคำกริยาให้เป็นคำนาม (nominalization) ประโยคคำถาม (questions) ประโยคคำสั่ง (imperatives) การอ้างอิงโดยตรง (direct quotes) คำลงท้าย (particles) การพูดซ้ำ (repetitions) ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์นี้ได้มาจากวิธภาษา 6 ชนิดที่สื่อด้วยการเขียน 3 ชนิด คือจดหมายส่วนตัว บทความทางวิชาการ และบทความจากนิตยสาร และที่สื่อด้วยการพูด 3 ชนิด ได้แก่ บทสนทนา บทบรรยายทางวิชาการ และข้อความจากวิทยุโทรทัศน์

ผลการวิเคราะห์พบว่า

1. การใช้สังกรประโยค โดยเฉพาะคณานุกรณประโยค (relative clause) ปรากฏในวิธภาษาที่เน้นการสื่อความ เช่น ข้อความจากวิทยุโทรทัศน์ บทบรรยายทางวิชาการ บทความจากนิตยสาร และ บทความทางวิชาการ มากกว่าวิธภาษาที่เน้นมีส่วนร่วม ส่วนวิเศษณานุกรณประโยค (adverbial clause) และนามานุกรณประโยค (nominal clause) เกิดในวิธภาษาที่เน้นการมีส่วนร่วมมากกว่าวิธภาษาที่เน้นการสื่อความ

2. การใช้เชื่อมกรรณประโยค เกิดน้อยกว่าการใช้สังกรประโยคในทุกๆ วิธภาษา โดยในบทสนทนา และจดหมายส่วนตัวจะมีการปรากฏของการใช้เชื่อมกรรณประโยคน้อย เนื่องจากมีการใช้โครงสร้างที่เรียงกันไปของประโยค (paratactic structure) โดยไม่มีคำเชื่อมปรากฏอย่างเด่นชัด

สุภาณีพบว่าความแตกต่างของการใช้สังกรประโยคและการใช้เชื่อมกรรณประโยคไม่ได้สอดคล้องกับความแตกต่างของภาษาพูดและภาษาเขียน แต่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย วัจนลีลา และ เวลาในการวางแผน มากกว่า

3. การแปลงคำกริยาให้เป็นคำนาม ปรากฏน้อยในบทสนทนา และจดหมายส่วนตัว แต่ปรากฏมากในวิธภาษาประเภทอื่นๆ โดยความถี่ของการปรากฏของการแปลงกริยาให้เป็นคำนาม สอดคล้องกับระดับของการปฏิสัมพันธ์ (degree of interaction) ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร กล่าวคือบทสนทนา และจดหมายส่วนตัวมีระดับของการปฏิสัมพันธ์มาก ก็จะมีการปรากฏของการ

แปลงกริยาให้เป็นคำนามน้อย ขณะที่บทบรรยาย ข้อความจากวิทยุโทรทัศน์ ที่มีระดับของการปฏิสัมพันธ์น้อยกว่า ก็จะมีการปรากฏของการแปลงกริยาให้เป็นคำนามเพิ่มมากขึ้น สุดท้ายบทความจากนิตยสาร และบทความทางวิชาการซึ่งมีระดับของการปฏิสัมพันธ์น้อยสุด ก็จะมีการปรากฏของการแปลงกริยาให้เป็นคำนามน้อยที่สุด

4. ประโยคคำถามปรากฏมากในบทสนทนา และปรากฏน้อยในวิธภาษาประเภทอื่นๆ
5. ประโยคคำสั่ง เกิดน้อยในทุกๆวิธภาษา แต่จะปรากฏมากกว่าเล็กน้อยในภาษาพูด
6. การอ้างอิงโดยตรง เกิดน้อยในทุกๆวิธภาษา แต่จะปรากฏมากกว่าเล็กน้อยในภาษาพูด
7. คำลงท้าย ปรากฏมากอย่างเห็นได้ชัดในภาษาพูดเมื่อเปรียบเทียบกับภาษาเขียน
8. การพูดซ้ำ ปรากฏทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน

การซ้ำคำศัพท์ (lexical repetition) ตัวอย่างเช่น

การซ้ำคำว่า “ประหยัด” 5 ครั้ง ในการสนทนาหนึ่งๆ

และการซ้ำความหมาย (semantic repetition) ตัวอย่างเช่น

A) เขาไม่ได้ให้ ถ้าให้เนีย ก็เป็นค่าเช่าบ้าน

B) อืม เขาอาจจะไม่ให้เงินเดือนหรอก แต่เขาช่วยค่านู่นค่านี่

ทั้งการซ้ำคำศัพท์ และการซ้ำความหมายปรากฏบ่อยในทุกๆวิธภาษา

ส่วนการซ้ำโครงสร้าง (structural repetition) ตัวอย่างเช่น

เป็นคำรับคำรา เป็นหนังสือหน้าหนา เป็นแบบฝึกหัด เป็นหนังสืออ้างอิง

เป็นหนังสืออะไรต่ออะไรทั้งปวง

การซ้ำโครงสร้างจะปรากฏแตกต่างในวิธภาษาเน้นการสื่อความและวิธภาษาเน้นการมีส่วนร่วม ส่วนชนิดของการซ้ำที่ทำให้ภาษาพูดต่างจากภาษาเขียนคือ การซ้ำเสียง (phonological repetition) โดยภาษาพูดจะมีการซ้ำเสียงมากกว่าภาษาเขียน

จากการวิเคราะห์ว่าลักษณะภาษาแบบใดที่บ่งบอกว่าเป็นลักษณะของภาษาเขียน หรือเป็นภาษาพูดนั้น จะเห็นได้ว่ามีคำลงท้าย และการพูดซ้ำชนิดซ้ำเสียงที่ทำให้ภาษาพูดต่างจากภาษาเขียน กล่าวคือ ภาษาพูดจะมีคำลงท้าย และ การซ้ำเสียงมากกว่าภาษาเขียนอย่างเห็นได้ชัด

สุดท้าย สุภานีได้สรุปว่า ภาษาพูดกับภาษาเขียนเป็นประเภทของภาษาที่กว้างเกินกว่าจะเปรียบเทียบกันได้ ดังนั้นเราต้องระบุประเภทของข้อความอย่างเฉพาะเจาะจงและสรุปลักษณะของข้อความแต่ละประเภท แทนที่จะสรุปลักษณะโดยทั่วไปของภาษาพูดหรือภาษาเขียน

เซฟ (Chafe 1987) ศึกษาลักษณะของภาษาพูดและภาษาเขียน ในบทความการวิจัยเรื่อง “Properties of Spoken and Written Language” ข้อมูลภาษาที่นำมาศึกษาได้แก่บทสนทนา บทบรรยาย จดหมายส่วนตัว และ บทความทางวิชาการ โดยข้อมูลเหล่านี้ได้มาจากอาจารย์และ นักศึกษาปริญญาโท 20 คน เซฟสรุปว่าความถี่ของลักษณะภาษา (linguistic features) ที่แตกต่างกันเกิดจากปัจจัยทางสังคมและปริชาน (social and cognitive factor) ที่ต่างกัน

ปัจจัยทางปริชานเป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของการพูดและการเขียน เช่น ภาษาพูด โดยธรรมชาติของสื่อแล้วการพูดจะเกิดขึ้นและจบลงอย่างรวดเร็ว ส่วนการเขียน ผู้เขียนสามารถ ไตร่ตรองและแก้ไขได้ ลักษณะภาษาที่เป็นผลมาจากความแตกต่างกันของสื่อ ได้แก่

1. การเลือกคำและวลี ภาษาพูดจะมีคำศัพท์ที่หลากหลายน้อยกว่าภาษาเขียน
2. รูปภาษาแสดงการหลบเลื่อน (hedge) เช่น การใช้สรรพนามบุรุษที่สามไว้เพศ (third person neuter) ได้แก่ it , this , that , sort of , something like ภาษาพูดจะมีการใช้รูปภาษาเหล่านี้มากกว่าภาษาเขียน
3. การย่อคำ (contraction) เช่น it's , I'm , don't ภาษาพูดมีการใช้รูปภาษาเหล่านี้มากกว่าภาษาเขียน
4. คำต่อหน่วยทำนองเสียง (word per intonation unit) ภาษาเขียนจะมีจำนวนคำต่อหนึ่งหน่วยทำนองเสียงมากกว่าภาษาพูด
5. ความยาวของหน่วยทำนองเสียง (length of intonation unit) เกิดจากกลไกหลายอย่างเช่น บุพบทวลี การแปลงกริยาให้เป็นคำนาม คำนามและคุณศัพท์ที่มีหน้าที่ขยาย คำนาม (attributive adjectives and nouns) เป็นต้น สรุปแล้วภาษาเขียนจะมีความยาวของหน่วยทำนองเสียงมากกว่าภาษาพูด
6. การใช้เนกรรลประโยค ภาษาพูดจะใช้เนกรรลประโยคมากกว่าภาษาเขียน

นอกจากคุณสมบัติของการพูดและการเขียนซึ่งเป็นปัจจัยทางปริชานที่ทำให้เกิดความแตกต่างในความถี่ของลักษณะภาษาแล้ว ยังมีปัจจัยทางสังคมซึ่งก็คือความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารที่มีอิทธิพลต่อการปรากฏของลักษณะภาษาอีกด้วย กล่าวคือในภาษาพูด ผู้ฟังจะปรากฏตัวต่อผู้พูด และสามารถโต้ตอบภาษากับผู้พูดได้ ส่วนในภาษาเขียนผู้อ่านจะไม่ปรากฏตัวและบ่อยครั้งผู้เขียนจะไม่รู้ว่าผู้อ่านคือใคร

ด้วยเหตุนี้ภาษาพูดจะมีลักษณะภาษาที่แสดงการมีส่วนร่วมของผู้พูดต่อผู้ฟัง (involvement with audience) การมีส่วนร่วมของผู้พูดต่อตัวผู้พูดเอง (ego involvement) และการมีส่วนร่วมต่อสิ่งต่างๆที่เป็นรูปธรรม (involvement with concrete reality) ส่วนภาษาเขียนจะมีลักษณะภาษาที่แสดงการแยกตัวออกห่างของผู้เขียนจากผู้อ่าน (detachment with audience) จากตัวผู้เขียนเอง (ego detachment) และ จากสิ่งต่างๆที่เป็นรูปธรรม (detachment with concrete reality)

ลักษณะภาษาที่แสดงการมีส่วนร่วม และการแยกตัวออกห่างถูกกำหนดโดยบริบท (contextually determined) ลักษณะภาษาดังกล่าวไม่จำเป็นต้องแยกภาษาพูดออกจากภาษาเขียน

ก. ลักษณะภาษาที่แสดงการมีส่วนร่วม

1. ลักษณะภาษาที่แสดงการมีส่วนร่วมของผู้พูดต่อผู้ฟัง
 - 1.1. รูปภาษาที่ได้ตอบคำพูดของบุคคลอื่น ภาษาพูดจะมีการใช้รูปภาษาที่ได้ตอบคำพูดของบุคคลอื่นมากกว่าภาษาเขียน เช่น
 - a) Would do you do that?
 - b) Yeah, I think I would.
 - 1.2. วลี “you know” ภาษาพูดจะมีการใช้วลีดังกล่าวมากกว่าภาษาเขียน
2. ลักษณะภาษาที่แสดงการมีส่วนร่วมของผู้พูดต่อตัวผู้พูดเอง เช่น การใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 ได้แก่ I , me , my , mine , we , us , ours อย่างไรก็ตาม ลักษณะนี้ไม่ใช่ลักษณะที่แยกภาษาพูดออกจากภาษาเขียน
3. ลักษณะภาษาแสดงการมีส่วนร่วมของผู้พูดต่อสิ่งต่างๆที่เป็นรูปธรรม เช่น การใช้วิเศษณ์ที่บอกเวลา สถานที่ และ วิเศษณ์วลี ลักษณะเหล่านี้เป็นการระบุที่ตั้ง (locate) ให้กับผู้คนและเหตุการณ์ในเวลาและสถานที่ที่จำเพาะเจาะจง ลักษณะนี้ไม่ใช่ลักษณะภาษาที่แยกภาษาพูดออกจากภาษาเขียน

ข. ลักษณะภาษาที่แสดงการแยกตัวออกห่าง จากเหตุการณ์ เวลา และสถานที่

1. ประธานที่มีลักษณะเป็นนามธรรม (abstract subject) เช่น

Educational settings are rich in such situations.
2. รูปสร้างกรรมวาจก (passive construction)

3. การระบุถึงความน่าจะเป็นของเหตุการณ์หนึ่งๆ (indication of probability) มากกว่าที่จะบอกว่าเหตุการณ์ต้องเป็นอย่างนั้นจริงๆ เช่น การใช้คำว่า normally , usually , principally , virtually มากกว่าที่จะใช้คำว่า always

ลักษณะภาษาทั้งสามชนิดดังกล่าวไม่ใช่ลักษณะที่แยกภาษาพูดออกจากภาษาเขียน โดยสรุป วิชาภาษาหนึ่งแตกต่างจากวิชาภาษาหนึ่ง อันเนื่องมาจากความแตกต่างของความถี่ในการปรากฏลักษณะภาษาที่มีผลมาจากระดับของการมีส่วนร่วมหรือการแยกตัวออกห่าง และการสื่อด้วยการพูดหรือการเขียน

จากงานของสุภาณีและเชฟผู้วิจัยมีความคิดเห็นสอดคล้องกับงานของสุภาณีที่ว่า การเปรียบเทียบลักษณะภาษาระหว่างภาษาพูดและภาษาเขียนนั้นกว้างเกินกว่าที่จะเปรียบเทียบกันได้ เนื่องมาจากว่าลักษณะภาษานั้นไม่ได้มีผลมาจากความแตกต่างของสื่อเท่านั้นแต่ยังมีผลมาจากปัจจัยอื่นๆด้วยเช่นปัจจัยทางสังคมที่เชฟได้เสนอไว้

บราวน์และยูล (Brown & Yule 1983) ได้สรุปลักษณะของภาษาพูดและภาษาเขียนดังต่อไปนี้

1. วากยสัมพันธ์ของภาษาพูดจะมีโครงสร้างที่สมบูรณ์น้อยกว่าภาษาเขียน
 - 1.1 ภาษาพูดจะมีประโยคไม่สมบูรณ์เป็นจำนวนมาก โดยบ่อยครั้งจะเป็นวลีที่เรียงต่อกันไป
 - 1.2 ภาษาพูดจะมีอนุพากย์รอง (subordinated clause) น้อยกว่าภาษาเขียน
 - 1.3 ภาษาพูด เช่น ในบทสนทนา จะมีประโยคกรรมมากกว่าประโยคกรรม
2. ภาษาเขียนมักจะพบคำเชื่อม that , when /while , besides , moreover , however , in spite of เพื่อใช้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอนุพากย์ ส่วนภาษาพูดมักพบคำเชื่อม and but , then , if
3. ภาษาเขียนจะมีนามวลีที่ถูกขยายซับซ้อนกว่าภาษาพูด เช่น

It's a biggest cat with torn ears.

 ส่วนในภาษาพูด ส่วนมากจะมีการขยายนามวลีเพียงครั้งเดียว เช่น

It's a big cat.
4. ภาษาเขียนจะมีประโยคที่มีโครงสร้างรูป subject-predicate ส่วนในภาษาพูดจะมีโครงสร้าง topic-comment เช่น

โครงสร้าง subject-predicate --> ฉันซื้อดอกไม้มาให้เธอ

โครงสร้าง topic-comment --> ดอกไม้ ซื้อมาให้เธอ

5. ภาษาพูดมีการใช้ภาษาที่ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมในขณะนั้น (immediate environment)
6. ภาษาพูดมีการแก้ไข ชัดเกล้าในสิ่งที่พูดออกไปได้ใหม่
7. ภาษาพูดใช้ศัพท์ต่างๆไป เช่น a lot of , got , do , thing , nice , stuff , place , things like that
8. ภาษาพูดมีการซ้ำรูปวากยสัมพันธ์หลายครั้ง
9. ภาษาพูดมีการใช้รูปภาษาค้นความ (prefabricated filler) หลายครั้ง เช่น Well , Erm , I think , You know , If you see what I mean , Of course

สมทรง บุรุษพัฒน์ (2537) ได้สรุปลักษณะของภาษาพูดและภาษาเขียนในภาษาไทย โดยข้อสรุปที่ได้มีความคล้ายคลึงกับข้อสรุปของบราวน์และยูล (Brown & Yule 1983) มาก กล่าวคือ ข้อสรุปของสมทรงจะไม่มีเรื่อง การขยายนามวลี การใช้คำศัพท์ต่างๆไป และ การซ้ำรูปทางวากยสัมพันธ์ นอกนั้นจะมีข้อสรุปที่เหมือนกับบราวน์และยูล

สุภา ชดเชย (Supa Chodchoey 1987) ศึกษาความแตกต่างระหว่างภาษาพูดและภาษาเขียนในภาษาไทยในบทความเรื่อง “Spoken and Written Discourse : The Difference” ข้อมูลปริจเฉทภาษาพูดมาจากบทคัดตอนที่ถอดมาจากบทบรรยายเรื่องการพิมพ์และการออกแบบการพิมพ์โดยอาจารย์ผู้ชาย 4 คน การบรรยายแต่ละคนยาว 2 ชั่วโมง สุภาเอาเฉพาะหน้าแรกเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ ส่วนข้อมูลปริจเฉทการเขียนให้นักศึกษาปี 3 จำนวน 50 คน แก้ไข เพิ่มเติม หรือเขียนใหม่บทคัดตอนที่ถอดออกมาจากเทป เพื่อให้รู้ภาษามีความเหมาะสมกับการเขียน ปริจเฉทที่แก้ไขและไม่ได้แก้ไขจะถูกนำมาเปรียบเทียบกัน และวิเคราะห์ สุภาพบว่ามิลักษณะ 3 ประการที่ทำให้ปริจเฉทภาษาพูดแตกต่างจากภาษาเขียน ได้แก่

1. การพูดซ้ำ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การซ้ำคำหรือหน่วยคำ (reduplication) เช่น ความนึกความคิด หนังสือหนังสือ ตำรับตำรา และ การซ้ำเนื้อหาและรูปแบบ (repetition of content and form) การซ้ำเนื้อหาเป็นการใช้คำพ้องความหมาย หรือคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน (paraphrase) ส่วนซ้ำรูปแบบ เป็นการซ้ำทางไวยากรณ์ จากการเปรียบเทียบพบการซ้ำในภาษาพูดมากกว่าในภาษาเขียน

2. การใช้รูปภาษาค้นความเป็นการใช้คำหรือวลีที่ไม่มี ความหมาย แต่เป็นการแสดงว่าผู้พูดจบเรื่อง ที่พูดแล้ว มักจะมีคำว่า “อะไร” เป็นส่วนประกอบกับคำอื่นๆ เช่น อะไรอย่างนี้, อะไรต่อมิอะไร ภาษาพูดมีการใช้รูปภาษาค้นความมากกว่าภาษาเขียน

3. การใช้คำลงท้าย (particles) เช่น ฮะ, ครับ, นะ, นี่, นี้ พบบ่อยในภาษาพูด โดยคำลงท้ายอาจจะทำหน้าที่แสดงความรู้สึกภาพ เปลี่ยนเรื่อง เน้น และ แสดงการเปลี่ยนผลัด

2.2.2 วัจนลีลาแบบพูดและวัจนลีลาแบบเขียน

การศึกษาภาษาพูดและภาษาเขียนในแนวนี้จะมองว่าภาษาพูด คือ วัจนลีลาแบบพูด และภาษาเขียน คือ วัจนลีลาแบบเขียน งานวิจัยที่มองภาษาพูด และภาษาเขียนในมุมมองนี้ เช่น งานวิจัยของอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (Prasithrathsint 1988) และ สุดาพร ลักษณ์ยนาวิน(2537)

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (Prasithrathsint 1988) วิเคราะห์ลักษณะทางวากยสัมพันธ์ที่ทำให้วัจนลีลาพูดแตกต่างจากวัจนลีลาเขียน ในบทความเรื่อง “Spoken and Written Thai : A Stylistic Continuum” และดูว่าวัจนลีลาใดใช้ในวิธภาษา 6 ประเภทในภาษาไทย ซึ่งได้แก่ การเขียนทางวิชาการ การบรรยาย รายงานข่าวในหนังสือพิมพ์ ข่าวสังคม และ การสนทนาแบบเป็นกันเอง Prasithrathsint ได้ให้คนไทยที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ ที่ประกอบอาชีพต่างๆ เป็นผู้ชาย 48 คน หญิง 96 คน อายุ 10-57 ปี เป็นผู้ตอบแบบสอบถามว่าประโยคใดเป็นภาษาพูด ประโยคใดเป็นภาษาเขียน หรือเป็นได้ทั้งสองอย่าง

จากการวิเคราะห์ลักษณะต่างๆ 19 ลักษณะ พบว่ามีลักษณะเด่นทางวากยสัมพันธ์ที่บ่งบอกภาษาพูดอย่างเด่นชัดอยู่ 6 ลักษณะ เรียงลำดับจากที่ได้รับการระบุว่า เป็นภาษาพูดมากที่สุดลงไป ดังนี้

1. ประโยคไม่มีประธาน เช่น นึกว่าเครื่องเสีย
2. คำสรรพนามเงา (shadow pronoun) ได้แก่สรรพนามที่ปรากฏหลังคำนามในประโยค และทำหน้าที่คล้ายกับคำนามนั้น เช่น คนขับรถเกอราผมไม่ดี
3. ประโยคสมมูลไม่มีกริยา เช่น วันนี้วันเสาร์
4. การซ้ำคำ เช่น แต่ชาวบ้านนั้นจะมานั่งนั่งๆเหยงๆอย่างนั้นไม่ได้
5. การให้กรรมเป็นหัวเรื่อง (topicalization of the object) เช่น สวนแห่งนี้ เธอไม่เคยแวะมาเที่ยวเลย

6. คุณานุประโยคที่เป็นกรรตุวาท มีลักษณะเหมือนคุณานุประโยค (relative clause) แต่ไม่มีคำว่า ที่ ซึ่ง อัน และคำกริยาในอนุประโยคแบบนี้เป็นกรรตุวาท (active voice) เช่น ใครที่ชอบคนมีความรู้

ลักษณะที่บ่งบอกความเป็นภาษาเขียนอย่างเด่นชัดมีอยู่ 7 ลักษณะ เรียงลำดับจากที่ได้รับ การระบุว่า เป็นภาษาเขียนมากที่สุด มีดังนี้

1. ประโยค “ได้รับ” เช่น ในช่วงของแผนพัฒนาระยะที่ห้าแล้วเหลือเงินได้รับการ ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมอย่างกว้างขวาง
2. การใช้คำนามที่มาจากกริยา (nominalization) เช่น เงื่อนไขทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านมีส่วนในการกำหนดการตัดสินใจของเกษตรกรอย่างมาก
3. ประโยคที่มีประธานเป็นนามไม่ชี้เฉพาะ เช่น งานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งได้ชี้ให้เห็นว่าศาสนา พุทธแตกต่างจากศาสนาอื่น
4. ประโยคที่ขึ้นต้นด้วย เป็น ตามด้วย ที่+กริยา เช่น เป็นที่เข้าใจว่าไวรัสสมองอักเสบนี้ หมุนเวียนอยู่ในธรรมชาติ
5. คุณานุประโยคแบบไม่ชี้เฉพาะ (non-restrictive relative clause) ขึ้นต้นด้วยคำว่า ซึ่ง เช่น การเก็บเกี่ยวขึ้นอยู่กับเจ้าของที่ดิน ซึ่งให้ความสำคัญเฉพาะข้าวนาปี
6. คุณานุประโยคที่เป็นกรรตุวาท มีลักษณะเหมือนคุณานุประโยคแต่ไม่มีคำว่า ที่ ซึ่ง อัน และคำกริยาในประโยคแบบนี้เป็นกรรตุวาท (passive voice) เช่น ราคาถั่วเหลืองในประเทศสูงกว่าราคาถั่วเหลืองนำเข้าจากสหรัฐ (= ถั่วเหลืองที่ถูกนำเข้าจากสหรัฐ)
7. ประโยคที่มีบุพบทลืออยู่ข้างหน้า เช่น ต่อข้อถามถึงระบบอักษรกิจของโรงแรม นาย ประเสริฐกล่าวว่า....

นอกจากนี้การสนทนาถูกระบุว่าเป็นภาษาพูดมากที่สุด และตรงกันข้าม บทความวิชาการ ถูกระบุว่าเป็นภาษาเขียนมากที่สุด กล่าวโดยสรุปเป็นการยากที่จะบอกว่าการใช้ภาษาแบบใดเป็น ภาษาพูดและภาษาเขียน 100% การเขียนบทความทางวิชาการถือว่าใกล้เคียงภาษาเขียนมากที่สุด และการพูดคุยแบบเป็นกันเองใกล้เคียงภาษาพูดมากที่สุด

สุดาพร ลักษณ์ยานาวิน (2537 และ Luksaneeyanawin 2000) ได้นำแนวคิดของวอลเตอร์ เจ ออง (Walter J. Ong 1982) มาประกอบกับลักษณะของภาษาสนทนาจากการศึกษาวิเคราะห์ของ คริสตัลและเดวี (Crystal & Davy 1969) เพื่อมาเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นภาษาพูดและความเป็นภาษาเขียน สุดาพรกล่าวว่า “ภาษาพูด” และ “ภาษาเขียน” เป็นวัจนลีลาที่มีรูปแบบการใช้ภาษาที่แตกต่างกัน กล่าวคือวัจนลีลาแบบพูดมีลักษณะภาษาที่บอกความเป็นภาษาพูดโดยลักษณะภาษาเหล่านี้วิเคราะห์มาจากการสนทนาการสื่อสารที่สื่อสารด้วยการพูด ส่วนวัจนลีลาแบบเขียนก็มีลักษณะภาษาที่บอกความเป็นภาษาเขียน โดยลักษณะภาษาเหล่านี้ก็ได้มาจากการวิเคราะห์สถานการณ์การสื่อสารที่สื่อสารด้วยการเขียนเช่นเดียวกัน

สุดาพร (2537 :78) กล่าวว่าไว้ว่า ในการสื่อสารด้วยการพูด เสียงพูดมีสถานะที่เป็นพลวัต (dynamic) คือเกิดขึ้นและดับลงอย่างรวดเร็ว และมีการเคลื่อนไหวตลอดเวลา จากธรรมชาติในแง่ความเป็นพลวัตของเสียงพูดดังกล่าวมานี้ ทำให้การสื่อสารด้วยเสียงพูดเกิดขึ้นได้ในเฉพาะสถานการณ์ที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารเห็นหน้ากัน ซึ่งในสถานการณ์การสื่อสารชนิดนี้นับได้ว่าเกิดขึ้นในบริบทการสื่อสารที่ชัดเจน (explicit context of communication) ไม่ว่าจะเป็บริบทวัฒนธรรมบริบทเฉพาะสถานการณ์ หรือ บริบทประสบการณ์ของผู้ส่งสารและผู้รับสาร รูปภาษาที่ใช้ในการสื่อสารด้วยเสียงพูดจึงมีลักษณะที่ไม่ชัดเจน และแปรเปลี่ยนตามบริบทอย่างรวดเร็ว กล่าวคือ หากนำคำพูดที่เกิดขึ้นจริงๆ ในการพูดมาวิเคราะห์ จะพบลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. ความไม่ชัดเจน เช่น การใช้สรรพนาม คำบ่งชี้ เช่น นี้ นั้น คุณานุสรรพนาม เช่น ที่ ซึ่ง อัน กล่าวคือรูปภาษาเหล่านี้ต้องอ้างถึงรูปภาษาที่ปรากฏในข้อความที่มาข้างหน้าหรือข้อความที่ตามมา เพื่อที่จะได้ทราบว่ารูปภาษาเหล่านี้คืออะไร แต่ในการสื่อสารด้วยการพูด บางครั้งข้อความที่มาข้างหน้าหรือตามมาจากจะไม่ได้กล่าวอ้างถึงข้อความที่มาก่อนหรือตามมาเลย คือกล่าวขึ้นมาลอยๆ เพราะมีความชัดเจนในบริบทของการสื่อสาร ดังนั้น การสื่อสารชนิดนี้ต้องอาศัยประสบการณ์ที่มีร่วมกันระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง
2. ความไม่สมบูรณ์ เช่น การหยุดเว้นระยะ การใช้รูปภาษาแสดงการค้นความ เช่น อ้อ คู้ เออ
3. ความไม่ต่อเนื่อง และกระจัดกระจาย เช่น การเปลี่ยนเรื่องพูดไปมาอย่างรวดเร็ว
4. ความผิดพลาดสูง
5. มีการซ้ำ (repetition) ทั้งซ้ำรูป และซ้ำความ รวมทั้งมีการเชื่อมซ้อนกันของความ
6. มีการแสดงออกทางอารมณ์อย่างชัดเจน เช่น การใช้คำช่วยหน้ากริยาและหลังกริยา คำอุทาน คำช่วยเน้น คำลงท้าย คำซ้ำ การเรียบเรียงคำ เช่น การใช้กรรมเป็นหัวเรื่อง

(topicalization or focus) ประโยคกรรม การใช้น้ำเสียง เช่น การหยุดเว้นระยะ ทำนองเสียง

7. มีการเสนอความโดยการเพิ่มความเข้าไปเรื่อยๆ โดยใช้ประโยคความเดียวไม่ใช่ประโยคความซ้อน และความที่เสนอแยกเป็นส่วนๆ
8. มีการใช้คำง่ายๆกว้างๆ
9. มีลักษณะปฏิสัมพันธ์สูง เช่น มีการใช้ประโยคคำถาม ประโยคขอร้อง ประโยคคำสั่ง ส่วนลักษณะของความเป็นภาษาเขียนก็จะมีลักษณะตรงข้ามกันกับลักษณะของความเป็นภาษาพูดดังกล่าว

ลักษณะภาษาที่บอกความเป็นภาษาพูด 9 ประการดังกล่าวได้มาจากธรรมชาติของสื่อโดยการพูด กล่าวคือ การสื่อสารด้วยการพูดเกิดขึ้นในบริบทการสื่อสารที่ชัดเจน ซึ่งส่งผลให้ได้ลักษณะที่บอกความเป็นภาษาพูดนั่นเอง ส่วนลักษณะภาษาที่บอกความเป็นภาษาเขียนก็ได้มาจากธรรมชาติของสื่อด้วยตัวหนังสือ ซึ่งตามวัตถุประสงค์ดั้งเดิมคือ การบันทึกถ่ายทอดไว้ให้คนรุ่นหลัง ซึ่งผู้บันทึกไม่ทราบว่าเป็นใคร กล่าวคือ เป็นการสื่อสารที่เกิดในบริบทที่ไม่ชัดเจนนั่นเอง ความเป็นภาษาเขียนจึงมีลักษณะที่เป็นขั้วตรงข้ามกับความเป็นภาษาพูดในลักษณะทั้งเก้าประการดังกล่าว อย่างไรก็ตามในการวิเคราะห์ตัวอย่างภาษาหนึ่งๆ อาจพบลักษณะที่ผสมปนประหว่างความเป็นภาษาพูดและความเป็นภาษาเขียนได้ ซึ่งหากวิเคราะห์ด้วยเกณฑ์ดังกล่าวก็สามารถได้ข้อมูลเชิงประจักษ์มาประเมินลักษณะภาษานั้นๆ ได้

อนึ่ง การเสนอความโดยการเพิ่มความเข้าไปเรื่อยๆ โดยใช้ประโยคความเดียว ไม่ใช่ประโยคความซ้อนและความที่เสนอแยกเป็นส่วนๆ เป็นลักษณะของวัจนลีลาแบบพูดซึ่งตรงกันข้ามกับวัจนลีลาแบบเขียนซึ่งจะมีการเชื่อมโยงความส่วนต่างๆ เข้าด้วยกันด้วยกลไกการเชื่อมโยงความ (cohesive devices) จะเห็นได้ว่าหน่วยเชื่อมโยงมีความสัมพันธ์กับวัจนลีลาแบบพูดและแบบเขียน กล่าวคือ หน่วยเชื่อมโยงเป็นกลไกการเชื่อมโยงความชนิดหนึ่ง ดังนั้นหน่วยเชื่อมโยงจึงเป็นลักษณะเด่นของวัจนลีลาแบบเขียน

จากการทบทวนวรรณกรรมเรื่องภาษาพูดและภาษาเขียน ทั้งการมองว่าภาษาพูด หมายถึง ภาษาที่สื่อโดยการพูด ภาษาเขียนหมายถึง ภาษาที่สื่อโดยการเขียน และ การมองว่าภาษาพูด หมายถึง วัจนลีลาแบบพูด ภาษาเขียนหมายถึง วัจนลีลาแบบเขียนนั้น ทำให้เราทราบถึง

แนวความคิดพื้นฐานและวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อข้อสรุปของงานวิจัย กล่าวคือ งานวิจัยที่มองว่าสื่อเป็นตัวกำหนดลักษณะภาษานั้น บางครั้งจะมีปัญหาในการหาความแตกต่างชัดเจน ในกรณีวิเคราะห์ทางด้านรูปประโยคและการใช้คำ ทางที่ดีคือใช้คำว่าภาษาพูด และภาษาเขียน ในความหมายของวัจนลีลา โดยมีข้อสมมติเบื้องต้นว่าภาษาพูดมีรูปแบบเฉพาะของมันเอง และ ภาษาเขียนก็มีรูปแบบเฉพาะ และไม่จำเป็นที่ภาษาพูดต้องสื่อโดยการพูดเสมอไป และ ภาษาเขียนต้องสื่อโดยการเขียนเสมอไป (Prasithrathsint 1988) การมองภาษาพูดและภาษาเขียนในมุมมองนี้ทำให้เราสามารถประเมินความเป็นภาษาพูด หรือความเป็นภาษาเขียนของรูปภาษาหนึ่งๆ ได้

ในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดที่ว่าภาษาพูด คือ วัจนลีลาแบบพูด และภาษาเขียนคือ วัจนลีลาแบบเขียนตามแนวคิดของสุดาพร ลักษณ์นิยานาวิน (Luksaneeyanawin 2000)

2.3 หน่วยเชื่อมโยงปริจเฉท

วัจนลีลาแบบเขียนจะมีลักษณะเด่นคือการเชื่อมโยงความส่วนต่างๆเข้าด้วยกันด้วยกลไกการเชื่อมโยงความ โดยฮัลลidayและฮาซาน (Halliday & Hasan 1976) ได้แบ่งการเชื่อมโยงความในภาษาอังกฤษเป็น 5 ประเภท คือ

1. การอ้างถึง (reference) เป็นการแสดงความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำหรือวลีกับรูปภาษาที่ใช้อ้างถึง โดยรูปภาษาที่ใช้อ้างถึงสามารถตีความจากบริบทได้ว่าหมายถึงสิ่งเดียวกับรูปภาษาที่ถูกอ้างถึง เช่น การใช้สรรพนามแบบต่างๆ ดังตัวอย่างเช่น

มาลีไปหาเพื่อนที่บ้าน หลังจากนั้น เธอ ก็ไปเยี่ยมลุงของเธออีก

2. การแทน (substitution) เป็นการเชื่อมโยงความโดยใช้รูปภาษาที่ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เหมือนกับรูปภาษาเดิมซึ่งรูปภาษาเดิมนี้อาจเป็นหน่วยนาม หน่วยกริยา หรือหน่วยประโยคก็ได้ ยกตัวอย่างเช่น

My axe is too blunt. It must get a sharper one.

3. การละ (ellipsis) เป็นการแทนที่รูปภาษาหนึ่งที่ได้กล่าวถึงไปแล้วด้วยการไม่ปรากฏรูปภาษาใดๆ ยกตัวอย่างเช่น

แม่ทำความสะอาดบ้าน และต่อมา ก็ออกไปข้างนอก

4. การใช้คำสันธาน (conjunction) เป็นการแสดงความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างประโยคหรือข้อความที่ปรากฏต่อเนื่องกัน โดยใช้คำสันธานประเภทต่างๆ เพื่อแสดงว่าประโยคต่างๆกันสัมพันธ์กันในลักษณะใดบ้าง เช่น คำสันธานแสดงการร่วมหรือคล้ายคลึงกัน แสดงความขัดแย้ง แสดงเหตุและผล เป็นต้น (คำสันธานในหน่วยเชื่อมโยงฉบับนี้จะเรียกว่าหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉท)
5. การเชื่อมโยงทางคำศัพท์ (lexical Cohesion) เป็นการแสดงความสัมพันธ์โดยการใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกัน เช่น การซ้ำ (reiteration) การใช้คำเข้าชุดกัน (collocation)

จะเห็นได้ว่าคำสันธานหรือหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉทเป็นกลไกการเชื่อมโยงความชนิดหนึ่งใน 5 ชนิดที่ทำให้เกิดการเชื่อมโยงความขึ้น ดังนั้นหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉทจึงเป็นลักษณะภาษาหนึ่งที่สามารถใช้วิเคราะห์ความเป็นภาษาพูดและความเป็นภาษาเขียนของแบบของภาษาหนึ่งๆได้ นอกจากนี้หน่วยเชื่อมโยงยังเป็นรูปภาษาที่ปรากฏชัดซึ่งทำให้ง่ายต่อการวิเคราะห์ แต่จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา ยังไม่มีงานวิจัยใดที่ใช้หน่วยเชื่อมโยงเป็นเกณฑ์วิเคราะห์ความเป็นภาษาพูดและความเป็นภาษาเขียนอย่างชัดเจนและละเอียดมาก่อน

การศึกษาวิเคราะห์หน่วยเชื่อมโยงสามารถวิเคราะห์ได้แตกต่างออกเป็น 2 แนว คือ การวิเคราะห์ในระดับประโยค และการวิเคราะห์ในระดับปริจเฉท กล่าวคือ ในการวิเคราะห์หน่วยเชื่อมโยงนั้นมีกรอบทฤษฎีในการวิเคราะห์แตกต่างออกเป็น 2 แนวคิด ได้แก่ แนวไวยากรณ์ประโยค (sentence grammar) และแนวไวยากรณ์ปริจเฉท (discourse grammar) นักวิจัยในแนวไวยากรณ์ประโยคจะวิเคราะห์หน่วยเชื่อมโยงในแง่ที่เป็นกลไกในการแสดงความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างประโยคนำและประโยคตาม ในขณะที่นักวิจัยในแนวไวยากรณ์ปริจเฉทจะวิเคราะห์หน่วยเชื่อมโยงในแง่ที่เป็นกลไกการแสดงเอกภาพทางความหมายระหว่างประโยคทั้งหมดในปริจเฉท

2.3.1 การศึกษาหน่วยเชื่อมโยงในระดับประโยค

มีนักวิจัยไทยหลายท่านได้ศึกษาความสัมพันธ์ของประโยคที่อยู่ต่อเนื่องกัน เช่น เทพี พันธุมเมธา (2529) และ วิจินต์ ภาณุพงศ์ (2530) เป็นต้น

เทพี พันธุมธธา (2529) ได้ศึกษาการใช้สันธานในระดับประโยคในสมัยรัตนโกสินทร์ และได้จำแนกสันธานที่ใช้เชื่อมประโยคโดยใช้เกณฑ์ทางความหมายออกเป็น 14 ชนิด ในวิทยานิพนธ์เรื่อง “การใช้สันธานในสมัยรัตนโกสินทร์” ดังนี้

1. สันธานเชื่อมความที่เป็นเหตุ เช่น ด้วย เพราะ เหตุ
2. สันธานเชื่อมความที่เป็นผล เช่น จน จึง เลย
3. สันธานเชื่อมความที่บอกเวลา แยกออกได้เป็น
 - 3.1 สันธานเชื่อมความบอกเวลาก่อน เช่น ครั้น พอ เมื่อ ต่อ
 - 3.2 สันธานเชื่อมความบอกเวลาภายหลัง เช่น ก่อน แล้ว กว่า
 - 3.3 สันธานเชื่อมความบอกเวลาเดียวกัน เช่น ครั้ง เมื่อ ระหว่าง ตอน เวลา
 - 3.4 สันธานเชื่อมความบอกเวลาเริ่มต้น เช่น แต่ ตั้งแต่
 - 3.5 สันธานเชื่อมความบอกเวลาสิ้นสุด เช่น กว่า จน จนกว่า กระทั่ง ทราบ
4. สันธานเชื่อมความที่ให้เลือก เช่น หรือ หรือว่า
5. สันธานเชื่อมความที่คล้องตามกัน เช่น กับ ทั้ง แถม และ
6. สันธานเชื่อมความที่ขัดแย้งกัน เช่น แต่ ถึง ทว่า หาก
7. สันธานเชื่อมความที่ต่างกัน เช่น ส่วน
8. สันธานเชื่อมความที่บอกเงื่อนไข สิ่งสมมติ หรือคาดคะเน เช่น เกตุ ถ้า มิ แม้ ถ้าหาก
9. สันธานเชื่อมความที่เปรียบเทียบ เช่น กว่า ดั่ง ดุจ เท่า ประดุจ ประหนึ่ง ราว เหมือน อย่าง
10. สันธานเชื่อมความที่บอกตัวอย่าง เช่น เช่น ดั่ง
11. สันธานเชื่อมความที่บอกจุดมุ่งหมาย เช่น เพื่อ เพื่อ สำหรับ ให้
12. สันธานเชื่อมความที่บอกสิ่งกำหนด เช่น ตาม ตามแต่
13. สันธานเชื่อมความที่บอกลักษณะ หรือวิธีการ เช่น โดย
14. สันธานเชื่อมความให้สละสลวย เช่น ก็

วิจินตน์ ภาณุพงศ์ (2530) ได้แบ่งคำสันธานหรือที่เรียกกันในงานนี้ว่า คำเชื่อม ไว้หนังสือเรื่อง “โครงสร้างของภาษาไทย” โดยได้แบ่งคำเชื่อมออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

- คำเชื่อมอนุพากย์นาม คำเชื่อมอนุพากย์นามทุกคำจะต้องปรากฏต้นอนุพากย์เป็นชนิด คำเชื่อมต้นเสมอ คำเชื่อมอนุพากย์นามมี 7 คำ ได้แก่คำว่า ว่า ที่ การที่ อย่าง ที่ว่า

ตามที่ว่า และ อย่างที่ ทั้ง 7 คำนี้เป็นคำเชื่อมสามัญ คือ ทำหน้าที่เชื่อมอนุพจน์ามเข้ากับอนุพจน์หลัก เช่น

รู้ใหม่ / ว่า ฉันจะไปอเมริกาเดือนหน้า
ที่เธอแสดงกิริยาเช่นนั้น / ไม่ดีเลย

คำเชื่อมอนุพจน์คำศัพท์ คำเชื่อมจะปรากฏอยู่ต้นอนุพจน์เป็นชนิดคำเชื่อมต้นเสมอ แต่จะไม่เคยปรากฏต้นประโยคใหญ่เลย คำเชื่อมอนุพจน์ปรากฏในภาษาพูด 4 คำ คือ ที่ ซึ่ง ที่ว่า อย่างที่ คำเชื่อมที่ปรากฏในภาษาเขียนเป็นส่วนใหญ่มี 4 คำ ได้แก่ อัน ดั่ง ผู้ ดั่งที่ คำเชื่อม ที่ มีใช้ในภาษาไทยมากที่สุด คำเชื่อมอนุพจน์คุณศัพท์แบ่งออกได้เป็น 2 ชนิด

2.1 คำเชื่อมสามัญ ได้แก่ คำที่เชื่อมอนุพจน์คำศัพท์เข้ากับอนุพจน์หลัก คำเชื่อมสามัญ เช่น

อากาศวัน / ที่คุณไปนอก / ดีมาก
 ข่าว / ที่ว่านายอำเภอยิงตัวตายไม่จริงเลย

2.2 คำเชื่อมสัมพัทธ์ ได้แก่ คำที่เชื่อมอนุพจน์คุณศัพท์เข้ากับอนุพจน์หลัก หรือ อนุพจน์นาม และในเวลาเดียวกันก็อาจจะทำหน้าที่เป็น บทประธาน บทกรรมตรง หรือบทกรรมรองอย่างใดอย่างหนึ่งของอนุพจน์ศัพท์ คำเชื่อมจะมีความหมายพาดพิงไปถึง ส่วนที่อยู่ข้างหน้าที่มีอนุพจน์คำศัพท์มาขยายด้วย เราใช้คำเชื่อมสัมพัทธ์แทนส่วนที่อยู่ข้างหน้าเพื่อหลีกเลี่ยงการซ้ำกัน ตัวอย่างเช่น

เด็ก / ที่ได้รับรางวัล / น่ารักมาก

คำเชื่อมสัมพัทธ์ ที่ ทำหน้าที่เชื่อมอนุพจน์คำศัพท์เข้ากับอนุพจน์หลัก และทำหน้าที่เป็นบทประธานของอนุพจน์คำศัพท์ด้วย คำเชื่อมสัมพัทธ์มีความหมายพาดพิงไปถึง ส่วนที่อยู่ข้างหน้า คือ คำว่า เด็ก ในที่นี้เราใช้คำเชื่อมสัมพัทธ์ ที่ แทนส่วนที่อยู่ข้างหน้า เด็ก เพื่อหลีกเลี่ยงการซ้ำคำ คือเราจะไม่พูด เด็ก / เด็กกำลังรับ

รางวัล / น่ารักมาก ถึงแม้ว่าเราจะใช้คำเชื่อมสัมพันธแทนส่วนที่อยู่ข้างหน้าแต่คำเชื่อมสัมพันธไม่จำเป็นต้องทำหน้าที่อย่างเดียวกับส่วนที่อยู่ข้างหน้า

คำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ คำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์จะปรากฏต้นอนุพากย์เป็นชนิดคำเชื่อมต้นเสมอและอาจแบ่งคำเชื่อมอนุพากย์วิเศษณ์ตามความหมายออกเป็นกลุ่มๆ ได้ 7 กลุ่ม ดังนี้คือ

3.1 กลุ่มคำเชื่อมที่ให้ความหมายเกี่ยวกับเวลา คำเชื่อมในกลุ่มนี้มี 41 คำ เช่น ก่อน กว่า ก่อนหน้า หลัง หลังจาก พอ ทันทีที่ ขณะที่ ในขณะที่ ระหว่าง จน จนกระทั่ง เวลา ในเวลา เมื่อ ตั้งแต่ ครั้ง คราว ตอน ก่อนที่ ตั้งแต่ก่อน หลังจากที่ ระหว่างที่ ในระหว่างที่ จนกว่า เวลาที่ ในเวลา ตอนที่ พอเวลา เมื่อก่อน

เมื่อก่อนที่ ก่อนหน้าที่ เมื่อตอน เมื่อครั้ง เมื่อคราว เมื่อเวลา ตั้งแต่เมื่อ ตั้งแต่ครั้ง ตั้งแต่ตอน ตั้งแต่คราว จนกระทั่ง

3.2 กลุ่มคำเชื่อมที่ให้ความหมายเกี่ยวกับสถานที่ คำเชื่อมในกลุ่มนี้มี 3 คำ ได้แก่ แถว ตรงที่ แถวๆที่

3.3 กลุ่มคำเชื่อมที่ให้ความหมายเกี่ยวกับเหตุ คำเชื่อมในกลุ่มนี้มี 5 คำ ได้แก่ เพราะ ก็เพราะ ที่ เพราะว่า ก็เพราะว่า

คำเชื่อมที่ให้ความหมายเกี่ยวกับเหตุที่ปรากฏในวัจนลีลาแบบเขียนเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ คำว่า ด้วย เนื่องด้วย เนื่องจาก ด้วยเหตุที่ ด้วยเหตุว่า ด้วยเหตุที่ว่า โดยเหตุที่ โดยเหตุว่า โดยเหตุที่ว่า

3.4 กลุ่มคำเชื่อมที่ให้ความหมายเกี่ยวกับความมุ่งหมาย คำเชื่อมในกลุ่มนี้มี 6 คำ ได้แก่ เพื่อ ก็เพื่อ เพื่อให้ ก็เพื่อให้ เพื่อที่ เพื่อที่ว่า

3.5 กลุ่มคำเชื่อมที่ให้ความหมายเกี่ยวกับเงื่อนไข คำเชื่อมในกลุ่มนี้มี 29 คำ ได้แก่ ถ้า หาก เมื่อ แม้ ถึง ทั้งๆ ทั้งที่ ก็ต่อเมื่อ เมื่อ ในเมื่อ นอกจาก นอกเสียจาก เว้นแต่ เว้นเสียแต่ หากว่า เมื่อว่า แม้ว่า ทั้งๆที่ นอกจากว่า นอกเสียจากว่า เว้นแต่ว่า เว้นเสียแต่ ถ้าหาก ถ้าหากว่า ถ้าเมื่อ ถ้าเมื่อว่า ถึงแม้ ถึงแม้ว่า

คำเชื่อมเกี่ยวกับเงื่อนไขที่ปรากฏในวัจนลีลาแบบเขียนเป็นส่วนมาก ได้แก่ คำว่า ถึงหาก ถึงหากว่า แม้ว่า ถึงแม้ว่า ถ้าแม้ว่า ถ้าแม้ว่า

3.6 กลุ่มคำเชื่อมที่ให้ความหมายเกี่ยวกับการประมาณ

ก. เกี่ยวกับการประมาณโดยการเปรียบเทียบ มี 5 คำ ได้แก่ คำว่า เท่าที่ เท่ากับที่ อย่างกับ ราวกับ กว่าที่

คำเชื่อมที่ปรากฏในภาษาเขียนเป็นส่วนมาก ได้แก่ คำว่า ดูจ ดั่ง ดูจดัง ดั่งหนึ่ง ปาน เสมือน เสมือนหนึ่ง ประหนึ่ง ปานประหนึ่ง ประดุจ

ข. เกี่ยวกับการประมาณโดยการบอกผล มี 4 คำ เช่น จน จนกระทั่ง ขนาด จนกระทั่ง

ค. เกี่ยวกับลักษณะ มี 7 คำ เช่น ตาม อย่าง โดย ตามที่ อย่างที่ โดยที่ ตาม อย่างที่

4. คำเชื่อมอนุพากย์หลัก คำเชื่อมอนุพากย์หลักอาจจะปรากฏในตำแหน่งต่างๆ ดังนี้คือ

ก. ปรากฏต้นอนุพากย์เป็นชนิดคำเชื่อมต้น มี 10 คำ ได้แก่ คำว่า แต่ แต่ว่า ข้าง ส่วน ฝ่าย แต่ข้าง หรือ หรือว่า แล้ว และ

ข. ปรากฏหลังบทประธานของอนุพากย์ เป็นชนิดคำเชื่อมในมี 5 คำ ได้แก่ คำว่า ก็ จึง ถึง เลย ก็เลย

ค. ปรากฏขนาบบทประธานของอนุพากย์ เป็นชนิด คำเชื่อมขนาบ มี 7 คำ ได้แก่ คำว่า แต่...ก็ แล้ว...ก็ แล้ว...ถึง แล้ว...จึง แล้ว...เลย แล้ว...ก็เลย แต่แล้ว...

ก

4.1 กลุ่มคำเชื่อมที่ให้ความหมายเกี่ยวกับความแตกต่างหรือความตรงกันข้ามมี 8 คำ ได้แก่ คำว่า แต่ ข้าง ส่วน ฝ่าย แต่แล้ว...ก็ แต่...ก็ แต่ว่า แต่ข้าง

4.2 กลุ่มคำเชื่อมที่ให้ความหมายเกี่ยวกับการเลือก มี 2 คำ ได้แก่ คำว่า หรือ (โดยปกติในภาษาพูดจะออกเสียงเป็น วี่) หรือว่า (ในภาษาพูดออกเสียงเป็น วี่ว่า)

4.3 กลุ่มคำเชื่อมที่ให้ความหมายเกี่ยวกับการคล้อยตาม มี 7 คำ ได้แก่ คำว่า แล้ว และ แล้ว...ก็ แล้ว...ถึง แล้ว...จึง แล้ว...เลย แล้ว...ก็เลย

4.4 กลุ่มคำเชื่อมที่ให้ความหมายเกี่ยวกับผล มี 5 คำ ได้แก่ คำว่า ก็ จึง เลย ถึง ก็เลย

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น จะเห็นได้ว่าการศึกษาคำสันธานหรือคำเชื่อมในแนวไวยากรณ์ประโยคนั้น คำเชื่อมหรือคำสันธานจะมีหน้าที่ในการเชื่อมระหว่างประโยคหรือเชื่อม

ภายในประโยคความรวมหรือความซ้อน โดยการศึกษานี้จะเน้นไปที่การเชื่อมภายในประโยค ดังเช่นที่วิจินต์ได้เสนอไว้ว่า คำเชื่อมแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่ คำเชื่อมอนุพจน์นาม คำเชื่อมอนุพจน์คำศัพท์ คำเชื่อมอนุพจน์วิเศษณ์ และ คำเชื่อมอนุพจน์หลัก โดยคำเชื่อมเหล่านี้ก็คือคำเชื่อมที่เชื่อมภายในประโยคความรวม หรือประโยคความซ้อนนั่นเอง

คำเชื่อมที่เชื่อมภายในประโยคความรวม

1. คำเชื่อมที่เชื่อมความที่คล้ายตามกัน เช่น แล้ว และ แล
2. คำเชื่อมที่เชื่อมความที่ตรงกันข้ามกัน เช่น แต่ ข้าง ส่วน ฝ่าย แต่ว่า
3. คำเชื่อมที่เชื่อมความเป็นแบบให้เลือก เช่น หรือ หรือว่า
4. คำเชื่อมที่เชื่อมความที่เป็นเหตุเป็นผลกัน เช่น จึง ถึง เลย ก็เลย

คำเชื่อมที่เชื่อมภายในประโยคความซ้อน

1. คำเชื่อมที่เชื่อมนามานุกรมประโยคกับอนุพจน์หลัก เช่น ว่า ที่
2. คำเชื่อมที่เชื่อมคุณาประโยคกับอนุพจน์หลัก เช่น ที่ ซึ่ง ที่ว่า อย่างไร
3. คำเชื่อมที่เชื่อมวิเศษนามานุกรมประโยคกับอนุพจน์หลัก เช่น ก่อน เพราะ เพื่อ หาก ราว
โดย จนกระทั่ง

ส่วนคำเชื่อมที่เชื่อมระหว่างประโยคนั้นทั้งเทพี และ วิจินต์ จะไม่ค่อยเน้น หรือให้ความสำคัญมากนัก คำเชื่อมระหว่างประโยคนั้นอาจจะเชื่อมระหว่างประโยคความเดียว ความรวม หรือความซ้อน ยกตัวอย่างเช่น เช่น คือ นอกจากนี้ นอกจากนั้น กล่าวคือ ต่อมา

2.3.2 การศึกษาในหน่วยเชื่อมโยงในระดับปริจเฉท

งานวิจัยที่เน้นการศึกษาหน่วยเชื่อมโยงในระดับปริจเฉท เช่น งานของฮัลลiday และฮาซัน (Halliday & Hasan 1976) เวิร์ท (Werth 1984) เพียร์ศิริ วงศ์วิธานนท์ (2531) และ เทพี จรัสจรุงเกียรติ (2543)

ฮัลลiday และฮาซัน (Halliday & Hasan 1976) มองว่าคำสันธานเป็นกลไกการเชื่อมโยงความหนึ่งทีแสดงเอกภาพทางความหมายของประโยค ที่เรียงต่อกันในปริจเฉทซึ่งเอกภาพทางความหมายนี้เองที่เป็นคุณสมบัติสำคัญของหน่วยภาษาระดับปริจเฉทที่แยกปริจเฉทออกจากกลุ่มประโยคที่มาเรียงต่อกันไว้

คำสันธานนี้คือ รูปภาษาที่แสดงความสัมพันธ์ทางความหมายของประโยคหรือข้อความที่ปรากฏต่อเนื่องกัน โดยความสัมพันธ์ทางความหมายนี้ แบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่ คำสันธานแสดงการร่วมหรือคล้ายตาม (additive) คำสันธานแสดงการขัดแย้ง (adversative) คำสันธานแสดงเหตุผล (causal) และ คำสันธานแสดงเวลา (temporal) ตัวอย่างเช่น

- 1) For the whole day he climbed up the steep mountainside ,
- 2) almost without stopping...

จากตัวอย่างนี้ ข้อความที่ตามมาอาจจะเป็น

- ก. And in all this time he met no one.
And เป็นคำสันธานแสดงการร่วมหรือคล้ายตามกัน
- ข. Yet he was hardly aware of being tired.
Yet เป็นคำสันธานแสดงการขัดแย้ง
- ค. So by night time the valley was far below him.
So เป็นคำสันธานแสดงเหตุผล
- ช. Then , as dusk fell , he sat down to rest.
Then เป็นคำสันธานแสดงเวลา

เวอร์ท (Werth 1984) ได้ให้นิยามหน่วยเชื่อมโยงว่าเป็นหน่วยภาษาซึ่งให้ความหมายของการเชื่อมโยงองค์ประกอบในอนุพากย์หรือในประโยค หรือแม้แต่ในปริจเฉท เพื่อทำให้เกิดเอกภาพขึ้นในปริจเฉท โดย เวอร์ทได้จัดแบ่งหน่วยเชื่อมโยงโดยใช้เกณฑ์หน้าที่ออกเป็น 4 กลุ่มดังต่อไปนี้

1. S-connectors เป็นหน่วยเชื่อมโยงแสดงความสัมพันธ์ระหว่างประโยค เช่น however , therefore , moreover , for example
2. Conjunction ส่วนใหญ่ใช้เชื่อมภายในประโยค แยกได้เป็น 2 ลักษณะ คือเชื่อมอนุพากย์ในประโยคความรวม เช่น but , and , or และ เชื่อมอนุพากย์ในประโยคความซ้อน เช่น although , after , because
3. Attitudinal disjuncts ใช้เชื่อมเพื่อแสดงทัศนคติของผู้พูด เช่น unfortunately , of course , in fact , actually

4. D-connectors ใช้เชื่อมในระดับโครงสร้างข้อความ เช่น firstly , in conclusion , the latter , above , on the other hand

เพ็ชรศิริ วงศ์วิภานนท์ (2531) ได้แบ่งการเชื่อมโยงออกเป็น 2 แบบโดยใช้เกณฑ์หน้าที่และความหมายไว้ในรายงานการวิจัย “การวิเคราะห์โครงสร้างความในภาษาไทย ข้อเขียนประเภทแสดงความคิดเห็นในสาขามนุษยศาสตร์” ดังต่อไปนี้

1. การเชื่อมโยงจุลภาค เป็นการเชื่อมโยงที่มีขอบเขตเฉพาะ (local cohesion) เพื่อบอกความสัมพันธ์ระหว่างประโยคหรือประพจน์ที่เรียงต่อกัน (propositional relations) เป็นการเชื่อมโยงที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ทางความหมาย 7 แบบ คือ

- 1.1 การเสริม เช่น นอกจากนี้ นอกจากนั้น ในทำนองเดียวกัน อีกประการหนึ่ง
- 1.2 การแย้ง เช่น แม้กระนั้น แต่อย่างไรก็ตาม ถึงอย่างไรก็ตาม
- 1.3 การเป็นเหตุเป็นผล เช่น เพราะฉะนั้น ทั้งนี้ก็เพราะ
- 1.4 การเรียงลำดับ เช่น ต่อมา ในขณะนั้น
- 1.5 การบอกทางเลือก เช่น มิฉะนั้น
- 1.6 การยกตัวอย่าง เช่น เช่น
- 1.7 การกล่าวซ้ำ เช่น กล่าวคือ

รูปภาษาที่แสดงความสัมพันธ์ระดับจุลภาคนี้มีทั้งที่เป็น คำ วลีสำเร็จรูป ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างหน่วยเชื่อมโยงที่เป็นคำ

ทว่า ในการเขียนคราวนี้ ข้าพเจ้ามิได้กล่าวถึงเนื้อหาการสอนของนางนพมาศได้อย่างละเอียดเท่าที่ควรจะเป็น

ตัวอย่างหน่วยเชื่อมโยงที่เป็นวลีสำเร็จรูป

ก่อนอื่น ก็คงต้องศึกษาถึงวรรณยุกต์ในแต่ละอำเภอเสียก่อน

2. การเชื่อมโยงมหภาค เป็นการเชื่อมโยงที่มีขอบเขตอยู่ในระดับกว้าง (global cohesion) เพื่อบอกความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (structural relations) ของส่วนต่างๆ ในปริจเฉท ได้แก่ การเริ่มเรื่อง การเรียงเรื่อง การสรุปเรื่อง และการขีดขอบเขต

เทพี พันธุมธธา (2543) ได้ศึกษาหน่วยเชื่อมโยงมหภาคตามแนวคิดของเพ็ชรศิริ ได้ประเภททางอรรถศาสตร์ ดังต่อไปนี้

- 2.1 บอกการเปลี่ยนประเด็น เช่น [ครั้น] [จึง] [เมื่อ]
- 2.2 บอกการเพิ่มความ เช่น [นอกจากนี้] [ในทำนองเดียวกัน]
- 2.3 บอกการแจกแจงความ เช่น [ดังนี้] [ได้แก่] [เป็นต้นว่า]
- 2.4 บอกการสรุปความ เช่น [โดยสรุป] [ในที่สุดนี้]
- 2.5 บอกความเป็นเหตุเป็นผล เช่น [จึง] [ฉะนั้น] [เนื่องด้วย]
- 2.6 บอกการขัดแย้ง เช่น [อย่างไรก็ดี] [อย่างไรก็ตาม]

รูปภาพที่แสดงความสัมพันธ์ระดับมหภาคนี้ สามารถแยกได้เป็น 2 ชนิด คือ ชนิดที่มีลักษณะเป็นชื่อเรียก (labels) และชนิดที่เป็นข้อความหรือประพจน์ (propositions)

2.1 รูปเชื่อมโยงมหภาคแบบชื่อเรียก

รูปภาพที่แสดงความสัมพันธ์มหภาคแบบชื่อเรียกนี้ อาจจะปรากฏเป็นชื่อเรื่อง (titles) หรือ หัวข้อ (headings) ของปริิเภทหนึ่งๆ เช่น

การมองโลกในแง่ดีและพรหมลิขิต
สังคมสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น
ของที่ต้องพระประสงค์

2.2 รูปเชื่อมโยงแบบข้อความ

รูปภาพที่แสดงความสัมพันธ์มหภาคแบบข้อความนี้ อาจจะปรากฏเป็นชื่อเรื่อง หรือ หัวข้อของปริิเภทหนึ่งๆ เช่น

ชีวิตเป็นอย่างไร
คนไทยส่วนใหญ่ถูกขูดรีดอย่างไร
ขุนนางต่างถวายบุตรี

ความสัมพันธ์แบบมหภาคแบบต่างๆ ซึ่งได้แก่ การเริ่มเรื่อง การสรุปเรื่อง การขีดขอบเขต และการเรียงเรื่อง มีการใช้รูปภาพแสดงความสัมพันธ์ดังต่อไปนี้

ก. การเริ่มเรื่อง

การเริ่มเรื่องจะแสดงด้วยรูปเชื่อมโยงแบบชื่อเรียก หรืออาจจะเริ่มเรื่องโดยใช้ประโยคหรือประพจน์ เช่น

สังคมสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

กลับมาสู่เรื่อง “ความหมายของชีวิต” ที่สร้างปัญหาสำคัญขึ้น 3 ข้อ

ต่อไปเราจะมาศึกษาว่าอะไรคือสิ่งที่เขาเสนอเพื่อแทนที่สิ่งที่เขาโจมตีดังกล่าว

ก. การขีดขอบเขตเรื่อง

โดยทั่วไปการขีดขอบเขตเรื่องมักจะไปพร้อมๆกับการเริ่มเรื่อง การบอกขอบเขตนี้มักบอกเป็นประโยค มากกว่าบอกด้วยชื่อเรียก เช่น

ณ ที่นี้ จะขอแบ่งการบรรยายเป็น 3 ตอน

ภาษาไทยมีอิทธิพลของภาษาอังกฤษเข้ามาปะปน มีลักษณะเด่นหลายอย่างดังนี้

ข. การเรียงเรื่อง

การเรียงเรื่องนี้ มักจะตามไปกับการขีดขอบเขต เป็นการเรียงลำดับซึ่งมีไต่ลำดับเวลาหรือตำแหน่ง แต่เป็นลำดับในการเรียงข้อความ อาจจะบอกไม่ชัดว่าลำดับที่เท่าไรหรือบอกชัดเจนไปเลยก็ได้ เช่น

[ประการต่อมา]...เรามักจะมีส่วนหนึ่ง...คือการศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมของสังคม...

[4.] วิทยาศาสตร์พยายามแยกสิ่งหนึ่งออกมาโดดๆ

ง. การสรุปเรื่อง

การสรุปเรื่องเป็นการบอกขอบเขตว่าปริจเจทนั้นๆ หรืออนุปริจเจทนั้นๆ จบลง ณ จุด นั้น เช่น

และข้าพเจ้าขอละคำสอนประการที่สามของนางนพมาศไว้แต่เท่านี้

[โดยสรุป] พวกเราต้องมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เพื่อความสงบสุขของสังคม

จากงานของเวอร์ท และเพียร์ศิริ ชำต้นจะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างกันบางประการ กล่าวคือ ประเภทของหน่วยเชื่อมโยงของเวอร์ทจะแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ส่วนของเพียร์ศิริจะแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท การแบ่งประเภทที่เพียร์ศิริไม่ได้กล่าวถึงคือ Conjunction และ Attitudinal Disjuncts ส่วนการแบ่งประเภทที่เหมือนกันคือ S-connectors (หรือการเชื่อมโยงจุลภาค) และ D-connectors (การเชื่อมโยงมหภาค) นอกจากนี้ เวอร์ทไม่ได้แบ่งหน่วยเชื่อมโยงโดยใช้เกณฑ์ทางอรรถศาสตร์เหมือนเพียร์ศิริ

เทพี จรัสจรวงเกียรติ (2543) ได้ศึกษาหน่วยเชื่อมโยงในปริจเฉทภาษาไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงสมัยปัจจุบัน โดยใช้เกณฑ์หน้าที่และความหมายของเพียรศิริ วงศ์วิภานนท์(2531) ในการจำแนกประเภทของหน่วยเชื่อมโยง

ผลการวิจัยพบหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคจำแนกประเภททางอรรถศาสตร์ได้ทั้งหมด 13 ประเภท คือ แสดงความขัดแย้ง แสดงเงื่อนไข แสดงการคาดคะเนหรือสมมติ แสดงทางเลือก แสดงการเสริม แสดงเวลา แสดงเหตุ แสดงวัตถุประสงค์และผล แสดงการเปรียบเทียบ แสดงตัวอย่าง แสดงการขยายความ แสดงการสรุปความ แสดงวิธีการ

ส่วนหน่วยเชื่อมโยงมหภาคจำแนกประเภททางอรรถศาสตร์ได้ทั้งหมด 6 ประเภท คือ บอกการเปลี่ยนประเด็น บอกการเพิ่มความ บอกการแจกแจงความ บอกการสรุปความ บอกความเป็นเหตุเป็นผล บอกความขัดแย้ง

จากงานของเทพีที่ใช้เกณฑ์ของเพียรศิริ จะเห็นได้ว่าการแบ่งหน่วยเชื่อมโยงออกเป็นหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคและหน่วยเชื่อมโยงมหภาค การแบ่งหน่วยเชื่อมโยงดังกล่าวจะทำให้เห็นความเป็นเอกภาพของปริจเฉทหนึ่งๆได้ดีกว่าการแบ่งหน่วยเชื่อมโยงตามเกณฑ์ทางอรรถศาสตร์แต่เพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ยังทำให้การเปรียบเทียบหน่วยเชื่อมโยงข้ามสมัยของเทพีมีความละเอียดและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุปในการศึกษาเรื่องหน่วยเชื่อมโยง มีนักวิจัยหลายท่านให้ความสนใจศึกษา โดยอาจจะมีชื่อเรียกหน่วยเชื่อมโยงที่แตกต่างกันไป เช่น คำสันธาน คำเชื่อม เป็นต้น และในการศึกษาอาจจะศึกษาในระดับประโยค หรือระดับปริจเฉท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจและวัตถุประสงค์ของการศึกษาแต่ละท่าน แต่การศึกษาหน่วยเชื่อมโยงในระดับปริจเฉทจะทำให้เห็นภาพรวมของหน่วยเชื่อมโยงได้ดีกว่าการศึกษาในระดับประโยค เนื่องจากหน่วยเชื่อมโยงนอกจากจะแสดงความสัมพันธ์ทางความความหมายระหว่างอนุภาคย์แล้วยังแสดงความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างอนุปริจเฉทอีกด้วย และยังเป็นกลไกแสดงเอกภาพทางความหมายระหว่างประโยคทั้งหมดในปริจเฉท นอกจากนี้ในการแบ่งประเภทของหน่วยเชื่อมโยงของนักวิจัย อาจจะมีเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งประเภทหน่วยเชื่อมโยงที่แตกต่างกัน เช่น ใช้เกณฑ์ความหมาย เกณฑ์หน้าที่ หรือใช้ทั้งเกณฑ์หน้าที่และเกณฑ์ความหมายในการแบ่งประเภทหน่วยเชื่อมโยง ดังนั้นประเภทของหน่วยเชื่อมโยงของนักวิจัยอาจจะแตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อมูลและเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์นั่นเอง

จากการทบทวนวรรณกรรมเรื่องหน่วยเชื่อมโยง ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดเรื่องหน่วยเชื่อมโยง
ปริจเฉทของเวอร์ท (Werth 1984) ซึ่งเป็นแนวคิดที่ศึกษาหน่วยเชื่อมโยงในระดับปริจเฉท โดย
ศึกษาหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉทที่เชื่อมระหว่างประโยค และในระดับโครงสร้างปริจเฉท หรือกล่าว
อีกนัยหนึ่งคือผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะ S-connectors และ D-connectors แต่ผู้วิจัยจะไม่ศึกษา คำเชื่อม
ภายในประโยค (Conjunctions) และ คำเชื่อมเพื่อแสดงทัศนคติ (Attitudinal Disjuncts) นั้นเอง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องหน่วยเชื่อมโยงในวัจนลีลาแบบพูดและแบบเขียนในภาษาไทยนั้น การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลมีขั้นตอนใหญ่ๆทั้งสิ้น 8 ขั้นตอน ได้แก่ การเลือกข้อมูล การถ่ายทอดข้อมูลเฉพาะข้อมูลที่สื่อโดยการพูด การตัดแยกอนุภาค การรวบรวมหน่วยเชื่อมโยง การจำแนกหน่วยเชื่อมโยง การวิเคราะห์ขนาดของหน่วยเชื่อมโยง และ การเปรียบเทียบหน่วยเชื่อมโยงในวัจนลีลาแต่ละแบบและในปริจเฉทแต่ละประเภท

3.1 การเลือกข้อมูล

ผู้วิจัยจะศึกษาหน่วยเชื่อมโยงในระดับปริจเฉท เนื่องจากหน่วยเชื่อมโยงนอกจากจะมีหน้าที่บอกความสัมพันธ์ระหว่างข้อความ 2 ข้อความที่อยู่เรียงต่อกันแล้ว ยังมีหน้าที่บอกความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปริจเฉทอีกด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลจากปริจเฉทที่เกิดขึ้นจริง 4 ประเภทตามที่ลองแอกอร์ (Longacre 1983) ได้เสนอไว้ ได้แก่ ปริจเฉทเรื่องเล่า ปริจเฉทโน้มน้าว ปริจเฉทกระบวนการ และปริจเฉทความคิดเห็น โดยปริจเฉทประเภทต่างๆ จะพิจารณาจากการเรียงลำดับเหตุการณ์ และการให้ความสำคัญกับตัวละคร

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาหน่วยเชื่อมโยง เปรียบเทียบระหว่างวัจนลีลาแบบพูดและวัจนลีลาแบบเขียน ผู้วิจัยเลือกข้อมูลที่เป็นวัจนลีลาแบบพูดและวัจนลีลาแบบเขียน โดยข้อมูลวัจนลีลาแบบพูดจะต้องมีความเป็นภาษาพูดสูง ส่วนข้อมูลวัจนลีลาแบบเขียนจะต้องมีความเป็นภาษาเขียนสูง การประเมินความเป็นภาษาพูดและความเป็นภาษาเขียนจะประเมินโดยวิธีทางอัตวิสัย (subjective) โดยอาศัยแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะ 9 ประการของภาษาพูดและภาษาเขียนที่เสนอโดยสุดาพร ลักษณะินาวิน (2537) ซึ่งเป็นวิธีการแนวทวิสัย (objective) นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเลือกข้อมูลวัจนลีลาแบบพูดที่สื่อโดยการพูด และข้อมูลวัจนลีลาแบบเขียนที่สื่อโดยการเขียน เนื่องจากว่า ผู้วิจัยต้องการข้อมูลวัจนลีลาแบบพูดที่มีความแตกต่างจากข้อมูลวัจนลีลาแบบเขียนอย่างมากเพื่อง่ายต่อการวิเคราะห์และตรวจสอบ และข้อมูลวัจนลีลาแบบพูดที่สื่อโดยการพูดย่อมมีแนวโน้มที่จะมีความแตกต่างกับข้อมูลวัจนลีลาแบบเขียนที่สื่อโดยการเขียน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ในหัวข้อเดียวกันข้อมูลที่สื่อโดยการพูด เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลที่สื่อโดยการเขียนข้อมูลที่สื่อ

โดยการพูดย่อมมีความเป็นภาษาพูดมากกว่าข้อมูลที่สื่อโดยการเขียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกข้อมูล 2 ชนิด ซึ่งก็คือ ข้อมูลวัจนลีลาแบบพูดที่สื่อโดยการพูด 4 ประเภท ประเภท ละ 3 ตัวอย่าง รวม 12 ตัวอย่าง และข้อมูลวัจนลีลาแบบเขียนที่สื่อโดยการเขียน 4 ประเภทละ 3 ตัวอย่าง รวม 12 ตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

ก) ข้อมูลวัจนลีลาแบบพูดที่สื่อโดยการพูด ดังนี้

1. ปริจเฉทเรื่องเล่า 3 ตัวอย่าง
2. ปริจเฉทโน้มน้าว 3 ตัวอย่าง
3. ปริจเฉทกระบวนกร 3 ตัวอย่าง
4. ปริจเฉทความคิดเห็น 3 ตัวอย่าง

ข) ข้อมูลวัจนลีลาแบบเขียนที่สื่อโดยการเขียน ดังนี้

1. ปริจเฉทเรื่องเล่า 3 ตัวอย่าง
2. ปริจเฉทโน้มน้าว 3 ตัวอย่าง
3. ปริจเฉทกระบวนกร 3 ตัวอย่าง
4. ปริจเฉทความคิดเห็น 3 ตัวอย่าง

เหตุผลที่ผู้วิจัยเลือกข้อมูลแบบนี้ ก็เนื่องมาจากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา ผู้วิจัยพบว่า การเลือกข้อมูลอย่างถูกต้องและเหมาะสม มีผลต่อการวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูลเป็นอย่างมาก กล่าวคือ ถ้าเลือกข้อมูลอย่างถูกต้องแล้ว การวิเคราะห์ก็必将มีความถูกต้อง ชัดเจน ดังนั้นการเปรียบเทียบหน่วยเชื่อมโยงในข้อมูลวัจนลีลาแบบพูดและแบบเขียนในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้อมูลวัจนลีลาแบบพูดที่สื่อโดยการพูด และ ข้อมูลวัจนลีลาแบบเขียนที่สื่อโดยการเขียน จึงน่าจะเป็นข้อมูลที่ดีและเหมาะสมในการวิเคราะห์

ต่อไปจะกล่าวถึงแหล่งข้อมูลวัจนลีลาแบบพูดที่สื่อโดยการพูด และข้อมูลวัจนลีลาแบบเขียนที่สื่อโดยการเขียน โดยจำแนกตามประเภทปริจเฉท

แหล่งข้อมูล

ข้อมูลวันลีลาแบบพูดที่สื่อโดยการพูด

ก. ปริจฉะเรื่องเล่า

- 1) กบเลื้อกนาย โดย สุขศรี หงส์สุวรรณเกษตร
- 2) ชีวิต (ธรรมดา) โดย นันทศักดิ์ มั่นคง
- 3) ขวัญ โดย ต้องตา มั่นทรัพย์

ข. ปริจฉะโน้มน้าว

- 1) ธรรมะสำหรับคนเกลียดวัด โดย พุทธทาสภิกขุ
- 2) การปราศรัยหาเสียงเลือกตั้งผู้แทนราษฎร โดย พลตรีจำลอง ศรีเมือง
- 3) จงกลัวบาป โดย พระราชสุทธินิพนธ์โสภณ

ค. ปริจฉะกระบวนการ

- 1) การทำเก๋อบฝรั่ง โดย ศิริเฉลิม สวัสดิวัตน์ ในรายการหมึกแดงคู่ครัว
- 2) การทำดอกเย็บปี่รำ โดย ขวัญ พฤษภัสสร ในรายการสารัตถะปั้นแต่งแป้งและดิน
- 3) ร้องรำทำเพลง โดย ภัทราวดี มีชูชน ในรายการย้อนรอยวัฒนธรรม

ง. ปริจฉะความคิดเห็น

- 1) นิทานพื้นบ้านของไทย โดย พรทิพย์ พุกผาสุข
- 2) ต้นไม้กับความเชื่อ โดย มารยาท กิจสุวรรณ
- 3) ชุมชนชาวจีนในกรุงเทพฯ โดย ปิยนาด บุญนาค

ข้อมูลวันลีลาแบบเขียนที่สื่อโดยการเขียน

ก. ปริจฉะเรื่องเล่า

- 1) พระราชพิธีรัชมังกลาภิเษกของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ โดย ปราณี ลักษณะ
อารยะการ ในหนังสือ เรียงความที่ได้รับเงินทุนภูมิพล พ.ศ. 2522-2531

- 2) “การฟื้นฟูทางพระราชไมตรีและสัมพันธภาพ” ทางการทูตระหว่างไทยและฝรั่งเศสในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ.2399-2410) โดย ศ.ดร. เพ็ญศรี คุ้ม ในหนังสือรวมบทความประวัติศาสตร์
- 3) 24 มิ.ย. 2475 โดยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศิลปศาสตร์ ในเอกสารการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย

ข.ปริชเลทโน้มน้าว

- 1) จริยธรรมของพ่อแม่ โดย จำนงค์ ทองประเสริฐ ในหนังสือ หลักการครองตน
- 2) การสืบทอดและปรับปรุงวัฒนธรรมให้ทันสมัย โดย ศ.ดร. เอกวิทย์ ฌ ถกลาง ในหนังสือมหาวิทยาลัย ฉบับ 26 มีนาคม 2540 : มหาธีรราชานุสรณ์
- 3) จูฬากับสังคมไทย โดย วรัญญ จกะวัฒนากุล ในหนังสือเรียงความที่ได้รับรางวัลเงินทุนภูมิพล พ.ศ. 2522-2531

ค.ปริชเลทกระบวนการ

- 1) การเพาะเห็ดนางฟ้า โดย ชมรมเห็ด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในหนังสือการเพาะเห็ดนางฟ้า
- 2) หลักกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดย ผ.ศ. ฉัฐพงศ์ โปษะบุตร ในหนังสือกฎหมายธุรกิจ
- 3) หลักในการปฐมพยาบาลผู้ได้รับอันตรายจากสารพิษ โดย วารุณี ภูริสัมบรรณ และคณะ ในหนังสือเรียนพลานามัย รายวิชา พ401-พ402 สุขศึกษา

ง. ปริชเลทความคิดเห็น

- 1) ผลกระทบของอิทธิพลตะวันตกต่อสังคมไทยใน 200 ปี กรุงรัตนโกสินทร์ โดย ศิริรัตน์ แซ่เบ้ ในหนังสือเรียงความที่ได้รับเงินทุนภูมิพล พ.ศ. 2522-2531
- 2) วัฒนธรรมกับการพัฒนาสังคม โดย สนธิ สมัครการ ในหนังสือบทความทางวิชาการ
- 3) ความล้าสมัยของ “น้ำเน่า” ในหนังสือไทย โดย นิธิ เอียวศรีวงศ์ ในหนังสือมหาวิทยาลัย ฉบับ 26 มีนาคม 2540 : มหาธีรราชานุสรณ์

ถัดไปเป็นตารางข้อมูลแยกตามประเภทปริจเฉท และวันลีลา

ตารางข้อมูล

ประเภทปริจเฉท	ข้อมูลวันลีลาแบบพูด	ข้อมูลวันลีลาแบบเขียน
ปริจเฉทเรื่องเล่า	<ol style="list-style-type: none"> กบเลือนาย ชีวิต(ธรรมดา) ขวัญ 	<ol style="list-style-type: none"> พระราชพิธีมหามงคลาภิเษก การฟื้นฟูทางพระราชไมตรี 24 มิ.ย.2475
ปริจเฉทโน้มน้ำ	<ol style="list-style-type: none"> คนเกลียดวัด การปราศรัยหาเสียง จงกลบัวบาป 	<ol style="list-style-type: none"> จริยธรรมของพ่อแม่ การปรับปรุงวัฒนธรรม จุฬากับสังคมไทย
ปริจเฉทกระบวนการ	<ol style="list-style-type: none"> ไก่อบฝรั่ง ดอกเย็บปี่รำ ร้องรำทำเพลง 	<ol style="list-style-type: none"> การเพาะเห็ดนางฟ้า วิธีพิจารณาความแพ่ง หลักการปฐมพยาบาล
ปริจเฉทความคิดเห็น	<ol style="list-style-type: none"> นิทานพื้นบ้านของไทย ต้นไม้กับความเชื่อ ชุมชนชาวจีนในกรุงเทพ 	<ol style="list-style-type: none"> อิทธิพลตะวันตกต่อสังคมไทย วัฒนธรรมกับสังคม ความลึกลับของ “น้ำเน่า”

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.2 วิธีการตัดแยกอนุพากย์

ในการกำหนดขนาดของปริจเฉทเพื่อเปรียบเทียบหน่วยเชื่อมโยง ผู้วิจัยจะตัดแยกอนุพากย์ของแต่ละข้อมูลปริจเฉททั้งอนุพากย์อิสระและอนุพากย์ไม่อิสระ โดยแต่ละข้อมูลปริจเฉทจะมีขนาดไม่ต่ำกว่า 100 อนุพากย์ และไม่เกิน 105 อนุพากย์ หลังจากตัดแยกอนุพากย์แล้ว ผู้วิจัยจะได้ข้อมูลวัจนลีลาแบบพูดที่สื่อโดยการพูด ประมาณ 1200 อนุพากย์ และข้อมูลวัจนลีลาแบบเขียนที่สื่อโดยการเขียน ประมาณ 1200 อนุพากย์ ซึ่งเป็นจำนวนที่เพียงพอต่อการเปรียบเทียบหน่วยเชื่อมโยงแล้ว โดยขั้นตอนการตัดแยกอนุพากย์มีดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการตัดแยกอนุพากย์

- 3.2.1 ระบุ (identify) อนุพากย์
- 3.2.2 ตัดแยกอนุพากย์ทั้งอนุพากย์อิสระและอนุพากย์ไม่อิสระ

3.2.1 การระบุอนุพากย์

อนุพากย์คือหน่วยภาษาที่มีนามวลีทำหน้าที่เป็นภาคประธาน และกริยาวลีทำหน้าที่เป็นภาคแสดง และอาจมีนามวลีทำหน้าที่เป็นกรรมหรือไม่มีก็ได้ เช่น

นักบิน /

และอาจมีการละนามวลีที่ทำหน้าที่เป็นประธานหรือกรรม ในกรณีที่กล่าวถึงนามวลีนั้นแล้วในอนุพากย์ที่นำมา หรืออาจจะกล่าวถึงในอนุพากย์ที่ตามหลัง เช่น

เธอต้องสอบตกแน่ๆ / นอกจาก(เธอ)จะรีบดูหนังสือ /
หลวงวิระโยธาที่รีบไป / และ (หลวงวิระโยธา) ได้กลายเป็นกำลังช่วยต่อต้าน
ทหารอื่นๆให้มาชุมนุมกันที่พระที่นั่งอนันตสมาคม /

นอกจากนี้อนุพากย์อาจจะมีภาคขยาย หน่วยเชื่อม หรือไม่มีก็ได้ เช่น

เขาทำงานหนักมาตลอด / ดังนั้นเขาจึงสามารถลาไปพักผ่อนได้ /

โดยอนุพакย์สามารถแบ่งออกได้เป็นอนุพакย์อิสระและอนุพакย์ไม่อิสระ ดังต่อไปนี้

อนุพакย์อิสระ คือ อนุพакย์ที่เป็นเอกรรณประโยชน์หรือประโยชน์ความเดียว หรือเป็นอนุพакย์ซึ่งเป็นองค์ประกอบในเอกรรณประโยชน์

ส่วน**อนุพакย์ไม่อิสระ** คือ อนุพакย์ที่ปรากฏโดยลำพังไม่ได้ อนุพакย์เหล่านี้ คือ อนุพакย์ที่เป็นอนุประโยชน์และมุขประโยชน์ในสังกรประโยชน์ หรือประโยชน์ความซ้อน เช่น อนุพакย์หลัก นามานุประโยชน์ (อนุพакย์ที่ทำหน้าที่อย่างเดียวกับนามวลี) คุณานุประโยชน์ (อนุพакย์ที่ใช้แทนบทวิเศษณ์สำหรับประกอบนามหรือสรรพนาม) วิเศษณานุประโยชน์ (อนุพакย์ที่ใช้แทนบทวิเศษณ์สำหรับประกอบกริยา หรือคำวิเศษณ์ด้วยกัน) ดังตัวอย่างที่แสดงดังต่อไปนี้

ดังนั้น 1. ประโยคความเดียวที่ประกอบไปด้วยอนุพакย์อิสระ 1 อนุพакย์ ตัวอย่างเช่น

แดงกำลังทำการบ้าน /

จากตัวอย่างข้างต้น สามารถวิเคราะห์ได้เป็น 1 อนุพакย์อิสระ

2. ประโยคความรวมที่ประกอบไปด้วยอนุพакย์อิสระตั้งแต่ 2 อนุพакย์ขึ้นไป

ตัวอย่างเช่น

ฉันไม่เคยไปสระบุรี / แต่แม่ฉันเคยไปมาแล้ว /

จากตัวอย่างข้างต้น สามารถวิเคราะห์ได้เป็น 2 อนุพакย์อิสระ

3. ประโยคความซ้อนที่ประกอบไปด้วยอนุพакย์ไม่อิสระตั้งแต่ 2 อนุพакย์ขึ้นไป ตัวอย่างเช่น

3.1 เขาบอก / ว่าเขาจะไปแล้ว /

เขาบอก เป็นอนุพาทย์หลัก

ว่าเขาจะไปแล้ว เป็นนามานุประโยค

3.2 ดอกไม้ที่คุณซื้อมาเมื่อวาน / ยังอยู่บนโต๊ะนะ /

ดอกไม้ยังอยู่บนโต๊ะนะ เป็นอนุพาทย์หลัก

ที่คุณซื้อมาเมื่อวาน เป็นคุณานุประโยค

3.3 ฉันทมา / เมื่อเธอหลับ /

ฉันทมา เป็นอนุพาทย์หลัก

เมื่อเธอหลับ เป็นวิเศษณานุประโยค

จากตัวอย่างที่ 3.1-3.3 ข้างต้น แต่ละตัวอย่างสามารถวิเคราะห์ได้เป็น

2 อนุพาทย์

3.2.2 การตัดแยกอนุพาทย์ทั้งอนุพาทย์อิสระและอนุพาทย์ไม่อิสระ

ตัวอย่างการตัดแยกอนุพาทย์ ในปริศนาเรื่องเล่าเรื่อง “กบเลือกนาย”

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้วมีกบอยู่ฝูงหนึ่งอาศัยอยู่รวมกันในบึงใหญ่ กบแต่ละตัวก็ต่างคนต่างอยู่ จะทำอะไรก็จะทำตามใจตัวเอง ก็เลยทำให้เกิดความวุ่นวายขึ้นบ่อยๆ...

จากตัวอย่างนี้สามารถวิเคราะห์ได้เป็น 6 อนุพาทย์ ดังต่อไปนี้

1. กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้วมีกบอยู่ฝูงหนึ่ง /
2. อาศัยอยู่รวมกันในบึงใหญ่ /
3. กบแต่ละตัวก็ต่างคนต่างอยู่ /
4. ∅ จะทำอะไร /
5. ∅ ก็ทำตามใจตนเอง /
6. ก็เลยทำให้เกิดเรื่องวุ่นวายขึ้นบ่อยๆ /

ในข้อมูลปริศนาที่นำมาศึกษา ผู้วิจัยจะใช้เกณฑ์การตัดแยกอนุพจน์ ดังต่อไปนี้

ก. ข้อมูลปริศนาที่เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียง

หน่วยสร้างกริยาเรียง หมายถึง หน่วยสร้างที่ประกอบด้วยคำกริยาตั้งแต่ 2 คำเรียงกัน โดยคำกริยาเหล่านี้จะต้องมีประธานร่วมกันและสามารถปรากฏอิสระในประโยคเดียวได้ ผู้วิจัยจะถือว่าหน่วยสร้างกริยาเรียงเป็น 1 อนุพจน์ ตัวอย่างเช่น

เขาเดินหัวเราะไปตลอดทาง หลังจากที่เขากลับจากบ้านเพื่อน

ตัวอย่างข้างต้น มีหน่วยสร้างกริยาเรียง คือ “เขาเดินหัวเราะไปตลอดทาง” เนื่องจากเป็นหน่วยสร้างที่ประกอบไปด้วยคำกริยาตั้งแต่ 2 คำเรียงต่อกัน คำกริยาแต่ละตัวสามารถปรากฏอิสระได้ และ กริยาเรียงดังกล่าวมีประธานร่วมกันคือ “เขา”

ดังนั้นตัวอย่างนี้จะประกอบไปด้วยอนุพจน์ 2 อนุพจน์ ได้แก่

1. เขาเดินหัวเราะไปตลอดทาง /
2. หลังจากที่ก้กลับจากบ้านเพื่อน /

ข. ข้อมูลปริศนาที่เป็นอนุพจน์ชี้ความ (identification clause) ที่มีการละ “คือ” และมีหน่วยบอกลำดับ เช่น 1, 2, 3,... หรือ ก ,ข ,ค ,... อยู่ด้วย

อนุพจน์ชี้ความ หมายถึง อนุพจน์ที่แกนประโยค และ เนื้อหาประโยค ต่างก็เป็นความเดิม ดังนั้นอนุพจน์ชี้ความเป็น 1 อนุพจน์ ตัวอย่างเช่น

ก. เทศบาล (นคร เมือง ตำบล)

ข. สุขาภิบาล

ข้อมูลข้างต้นนี้เป็นอนุพจน์ชี้ความที่มีการละ “คือ” ดังนั้นสามารถวิเคราะห์เป็น 2 อนุพจน์ดังต่อไปนี้

(ข้อ) ก. (คือ) เทศบาล /

(ข้อ) ข. (คือ) สุขาภิบาล /

ดังนั้นตัวอย่างนี้จึงมี 2 อนุพากย์

ค. ข้อมูลปริจเฉทที่เป็นการชำระรูปทางวากยสัมพันธ์

การชำระรูปทางวากยสัมพันธ์ เช่น

คนชั่วไม่เจ็ดหลาย ไม่ขยาด ไม่กลัวกิเลส

ในตัวอย่างข้างต้นนี้ ผู้วิจัยจะถือว่ามีภาระประธาน ดังนั้นสามารถวิเคราะห์ได้เป็น 3 อนุพากย์ ดังต่อไปนี้

1. คนชั่วไม่เจ็ดหลาย /
2. ∅ ไม่ขยาด /
3. ∅ ไม่กลัวกิเลส /

ดังนั้น ตัวอย่างนี้จึงมี 3 อนุพากย์

ง. ข้อมูลปริจเฉทที่เป็นการเรียงกันไปของอนุพากย์ที่ปรากฏซ้อนอยู่ในอนุพากย์ไม่อิสระ ตัวอย่างเช่น

พิธีกรพูดว่าขนมนี้ทำด้วยแป้ง อบด้วยเตาไมโครเวฟ โรยด้วยมะพร้าว และน้ำตาล

ในตัวอย่างข้างต้นนี้ ผู้วิจัยจะตัดแยกทุกอนุพากย์ที่ปรากฏซ้อนอยู่ในอนุพากย์ไม่อิสระ (นามานุประโยค) ดังนั้นตัวอย่างนี้ จึงมี 4 อนุพากย์ ดังต่อไปนี้

1. พิธีกรพูด /
2. ว่าขนมนี้ทำด้วยแป้ง /
3. ∅ อบด้วยเตาไมโครเวฟ /
4. ∅ โรยด้วยมะพร้าวและน้ำตาล /

จ. ข้อมูลปริศนาที่เป็นอนุพากย์อิสระที่เชื่อมกับอนุพากย์อิสระด้วยหน่วยเชื่อมโยงโดยอนุพากย์ที่เชื่อมกันดังกล่าวไปปรากฏซ่อนอยู่ในอนุพากย์ไม่อิสระ ตัวอย่างเช่น

เขารู้สึกว่า แดงจะต้องขโมยของไปและเอาไปซ่อนไว้ที่ใดที่หนึ่ง

ในตัวอย่างข้างต้นนี้ ผู้วิจัยจะตัดแยกอนุพากย์อิสระที่เชื่อมกับอนุพากย์อิสระด้วยหน่วยเชื่อมโยง (และ) ที่ปรากฏซ่อนอยู่ในอนุพากย์ไม่อิสระ (นามานุประโยค)

ดังนั้น ตัวอย่างนี้จึงมี 3 อนุพากย์ ดังต่อไปนี้

1. เขารู้สึก /
2. ว่าแดงจะต้องขโมยของไป /
3. และเอาไปซ่อนไว้ที่ใดที่หนึ่ง /

ในการวิเคราะห์หน่วยเชื่อมโยงในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ประโยคเป็นหน่วยภาษาที่มีความสำคัญต่อการวิเคราะห์หว่าหน่วยเชื่อมโยงนั้นเป็นหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคหรือมหภาคโดยประโยคในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หมายถึง หน่วยภาษาที่เป็นอนุพากย์อิสระเดี่ยวหรือเป็นการรวมกันของอนุพากย์อิสระหรือเป็นอนุพากย์ที่มีอนุพากย์อื่นซ่อนอยู่ดังตัวอย่างของประโยคในหน้า

3.3 การรวบรวมหน่วยเชื่อมโยง

หลังจากตัดแยกอนุภาคเพื่อกำหนดขนาดของประโยคแล้ว ผู้วิจัยจะรวบรวมหน่วยเชื่อมโยงโดยใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้

3.3.1 เกณฑ์ทางความหมาย

หน่วยเชื่อมโยง คือ รูปภาพที่แสดงความสัมพันธ์ของความหมาย (semantic relation) ของประโยคหรืออนุประโยคที่เรียงกันอยู่ในประโยคเดียวกันเพื่อแสดงว่าประโยคหรืออนุประโยคที่เรียงกันอยู่นั้นสัมพันธ์กันในลักษณะทางความหมายใด เช่น คล้อยตามกัน ให้เลือก ขัดแย้งกัน เป็นต้น

ในการรวบรวมหน่วยเชื่อมโยงนั้นผู้วิจัยจะรวบรวมหน่วยเชื่อมโยงเฉพาะ S-connectors และ D-connectors เท่านั้น โดย S-connectors (อักษรย่อคือ C) คือ หน่วยเชื่อมโยงที่แสดงความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างประโยคกับประโยคซึ่งสามารถเขียนเป็นสูตรได้ดังนี้ S C S

ส่วน D-connectors (อักษรย่อคือ [C]) คือ หน่วยเชื่อมโยงที่แสดงความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างประโยคกับอนุประโยค หรือ อนุประโยคกับประโยค หรือ อนุประโยคกับอนุประโยค ซึ่งสามารถเขียนเป็นสูตรตามลำดับได้ ดังนี้ S [C] D D [C] S D [C] D

3.3.2 เกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์

หน่วยเชื่อมโยงต้องไม่ใช่องค์ประกอบของหน่วยที่ทำหน้าที่เป็นภาคประธานหรือภาคแสดง โดยตำแหน่งของหน่วยเชื่อมโยงจะปรากฏระหว่างรอยต่อของประโยค และหน้ากริยาวิ

หน่วยเชื่อมโยงที่ปรากฏระหว่างรอยต่อของประโยค เช่น

ฉันคงเรียนหนังสือ/พร้อมกับทำงานไปด้วย/

ประธานในพิธีมาถึงเมื่อเวลา 8.10 น. / ต่อจากนั้น ก็กล่าวเปิดงานที่ศาลา
การประชุม /

เรือลำนั้นสวยงามนะ / คือ ฉันชอบรูปทรงของมันนะ /

เราไม่เคยเข้าใจกันเลย / ในที่สุด ก็ต้องเลิกกันไป /

หน่วยเชื่อมโยงที่ปรากฏหน้ากริยาลิ เช่น

พ่อแม่ผมมีความรู้น้อย / ก็ต้องมาขายแบบเล็กๆน้อยๆ /

ผู้วิจัยจะไม่ศึกษาหน่วยเชื่อมโยงที่เชื่อมระหว่างอนุพากย์ เพื่อทำให้เกิดประโยคความรวม หรือประโยคความซ้อน เช่น

ท้องฟ้าเริ่มมืดมิด / และฝนเริ่มตกปรอยๆลงมา /

“และ” เป็นหน่วยเชื่อมโยงที่เชื่อมระหว่างอนุพากย์เพื่อทำให้เกิดประโยคความรวม ผู้วิจัยจะไม่ศึกษาหน่วยเชื่อมโยงดังกล่าว

อีกตัวอย่างหนึ่ง ได้แก่

ผมเริ่มไม่แน่ใจว่าจะไปได้ไหม / เพราะไม่ได้เอาร่มมาด้วย /

จากตัวอย่างข้างต้น “เพราะ” เป็นหน่วยเชื่อมโยงที่เชื่อมระหว่างอนุพากย์เพื่อทำให้เกิดประโยคความซ้อน ผู้วิจัยจะไม่ศึกษาหน่วยเชื่อมโยงดังกล่าว

3.3.3 ศึกษาหน่วยเชื่อมโยงที่เป็นคำหรือวลีเท่านั้น

3.4 การจำแนกหน่วยเชื่อมโยงตามเกณฑ์หน้าที่และอรรถศาสตร์

3.4.1 ผู้วิจัยจะวิเคราะห์หน่วยเชื่อมโยงโดยใช้เกณฑ์ทางอรรถศาสตร์ หรือความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างประโยคหรืออนุประโยคที่เรียงต่อกัน โดยความสัมพันธ์ทางความหมาย อาจจะเป็นแบบขัดแย้ง แบบทางเลือก แบบการเสริม แบบบอกการเรียงลำดับเวลา แบบเป็นเหตุเป็นผล แบบขยายความ แบบบอกการสรุปความ แบบบอกการเปลี่ยนประเด็น แบบบอกการแจกแจงความ เป็นต้น

เช่น

เขานั่งรอฉันอยู่นาน / จากนั้น เขาก็ขอตัวกลับบ้าน /

ทั้ง 2 ประโยคมีความสัมพันธ์ในแง่ของเวลา กล่าวคือ เหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้นก่อนอีก เหตุการณ์หนึ่ง ดังนั้น จากนั้น เป็นหน่วยเชื่อมโยงที่แสดงความสัมพันธ์ทางความหมายเป็นแบบบอกการเรียงลำดับเวลา

หรือ

สัตว์ทั้งหลายย่อมเป็นไปตามกรรม/มีประณีตเลวทรามต่างกัน/เพราะอำนาจแห่งกรรม ตกแต่ง/คำว่ากรรมนั้นคือการกระทำของเราเอง/เมื่อทำลงไปแล้ว/ผลปรากฏขึ้นมาสะท้อนย้อนกลับมาสู่ตัวของเราให้เป็นผลดีผลชั่วตามเหตุ/ที่เราทำเอาไว้/

[เพราะฉะนั้น] สัตว์โลก[จึง]เกิดไม่เหมือนกัน / แม่ที่สุดลูกเต่าที่เกิดจากพ่อแม่ / ซึ่งเป็นแบบพิมพ์อันเดียวกัน / รูปร่างกลางตัวก็ไม่เหมือนกัน / นิสัยใจอกก็ไม่เหมือนกัน / เป็นนิสัยคนละอย่างๆ / ไม่เหมือนกัน / นี่เพราะอำนาจแห่งกรรมตกแต่งให้แปลกแตกต่างกันอย่างนี้ /

ทั้ง 2 อนุประโยคมีความหมายที่เป็นเหตุเป็นผลกัน ดังนั้น [เพราะฉะนั้น] [จึง] จึงเป็นหน่วยเชื่อมโยงที่แสดงความสัมพันธ์ทางความหมายเป็นแบบเป็นเหตุเป็นผลกัน

ในข้อมูลปริจเฉทที่นำมาศึกษาพบหน่วยเชื่อมโยง ก็ ที่แสดงความสัมพันธ์ทางความหมายได้หลากหลาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหน่วยเชื่อมโยงที่ปรากฏร่วมกัน หรือ ประโยคที่นำมา เช่น

ฉันไปพบสุดาที่ห้องเมื่อเช้านี้ / หลังจากนั้น สุดา ก็ออกไปข้างนอกพร้อมฉัน /

ก็ แสดงความสัมพันธ์ทางความหมายเป็นแบบเวลาที่ต่อเนื่องกัน โดยปรากฏคู่กับ หลังจากนั้น

อีกตัวอย่างหนึ่ง ได้แก่

ผมจะต้องเดินทางกลับบ้านที่ จ. สิงห์บุรีทุกอาทิตย์ / วันนั้นก็เช่นกัน /

จากตัวอย่าง ก็ แสดงความสัมพันธ์ทางความหมายเป็นแบบคล้ายตามกัน

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่า ก็ แสดงความสัมพันธ์ทางความหมายได้หลากหลาย ดังนั้นผู้วิจัยจะไม่วิเคราะห์ ก็ ตามเกณฑ์ทางอรรถศาสตร์ แต่จะนับความถี่เพื่อเปรียบเทียบเท่านั้น

3.4.2 หลังจากผู้วิจัยวิเคราะห์หน่วยเชื่อมโยงตามเกณฑ์ทางอรรถศาสตร์แล้ว ผู้วิจัยจะใช้เกณฑ์หน้าที่หรือวิเคราะห์จากองค์ประกอบที่ถูกลำมาเชื่อมด้วยหน่วยเชื่อมโยงดังต่อไปนี้

3.4.2.1 หน่วยเชื่อมโยงจุลภาค หมายถึงหน่วยเชื่อมโยงที่บอกความสัมพันธ์ระหว่างประโยค หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ องค์ประกอบที่ถูกลำมาเชื่อมนั้นเป็นประโยคด้วยกัน

หรือกล่าวเป็นสูตรคือ S C S เช่น

เขาสอบตก / ถึงกระนั้นเขาก็ไม่ยอมแพ้ /

จากตัวอย่าง จะเห็นได้ว่า ถึงกระนั้น เชื่อมระหว่างประโยคกับประโยค ดังนั้น ถึงกระนั้น จึงเป็นหน่วยเชื่อมโยงจุลภาค

3.4.1.2. หน่วยเชื่อมโยงมหภาค หมายถึง หน่วยเชื่อมโยงที่บอกความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (structural relation) ระหว่างส่วนต่างๆของปริจเฉท ได้แก่ การเริ่มเรื่อง การเรียงเรื่อง การสรุปเรื่อง และการขีดขอบเขต หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง องค์ประกอบที่ถูกลำมาเชื่อมด้วยหน่วยเชื่อมโยง องค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งเป็นอนุปริจเฉท หรือทั้งสององค์ประกอบเป็นอนุปริจเฉท โดยอนุปริจเฉทต้องมีสาระไปในทิศทางเดียวกัน เช่นมี สาระบอกเหตุก็ต้องเป็นเหตุทั้งหมดมี สาระบอกผลก็ต้องเป็นผลทั้งหมด

หรือกล่าวเป็นสูตรคือ S [C] D หรือ D [C] S หรือ D [C] D เช่น

เธอต้องเชื่อฟังพ่อแม่ / ขยันขันแข็ง / รักการเรียน / มีระเบียบวินัย / [โดยสรุป] เป็น
คนดีนั่นเอง /

จากตัวอย่าง จะเห็นได้ว่า

เธอต้องเชื่อฟังพ่อแม่ / ขยันขันแข็ง / รักการเรียน / มีระเบียบวินัย / เป็นอนุปริจเฉท
เป็นคนดีนั่นเอง / เป็นประโยชน์

ดังนั้น [โดยสรุป] เป็นหน่วยเชื่อมโยงมหภาคที่เชื่อมระหว่างอนุปริจเฉทกับประโยชน์ หรือ
เขียนเป็นสูตรได้ว่า D [C] S

อีกตัวอย่างหนึ่ง ได้แก่

สัตว์ทั้งหลายย่อมเป็นไปตามกรรม / มีประณิตเลวทรามต่างกัน / เพราะอำนาจแห่งกรรม
ตกแต่ง / คำว่ากรรมนั้นคือการกระทำของเราเอง / เมื่อทำลงไปแล้ว / ผลปรากฏขึ้นมาสะท้อน
ย้อนกลับมาสู่ตัวของเราให้เป็นผลดีผลชั่วตามเหตุ / ที่เราทำเอาไว้ /

[เพราะฉะนั้น] สัตว์โลก[จึง]เกิดไม่เหมือนกัน / แม่ที่สุดลูกเต่าที่เกิดจากพ่อแม่ / ซึ่งเป็น
แบบพิมพ์อันเดียวกัน / รูปร่างกลางตัวก็ไม่เหมือนกัน / นิสัยใจคอก็ไม่เหมือนกัน / เป็นนิสัยคนละ
อย่างๆ / ไม่เหมือนกัน / นี้เพราะอำนาจแห่งกรรมตกแต่งให้แปลกแตกต่างกันอย่างนี้ /

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่า

สัตว์ทั้งหลายย่อมเป็นไปตามกรรม....ตามเหตุที่เราทำเอาไว้ เป็นอนุปริจเฉท
เพราะฉะนั้นสัตว์โลกจึงไม่เหมือนกัน...แปลกแตกต่างกันอย่างนี้ เป็นอนุปริจเฉท

ดังนั้น [เพราะฉะนั้น] [จึง] เป็นหน่วยเชื่อมโยงมหภาคที่เชื่อมระหว่างอนุปริจเฉทกับอนุ
ปริจเฉท หรือเขียนเป็นสูตรว่า D [C] D

บทที่ 4

ประเภทและรูปของหน่วยเชื่อมโยงปริงเฉท

ในบทนี้ผู้วิจัยจะวิเคราะห์หน่วยเชื่อมโยง โดยศึกษาประเภทของหน่วยเชื่อมโยงที่จำแนกตามเกณฑ์หน้าที่และความหมาย และศึกษารูปของหน่วยเชื่อมโยง

การศึกษาหน่วยเชื่อมโยงทั้งหมดนี้จะศึกษาในข้อมูลวจนลีลาแบบพูดที่สื่อโดยการพูดและข้อมูลวจนลีลาแบบเขียนที่สื่อโดยการเขียน อย่างละประมาณ 1200 อนุพากย์ โดยจะวิเคราะห์ทั้ง 4 ประเภทปริงเฉท ได้แก่ ปริงเฉทเรื่องเล่า ปริงเฉทโน้มน้าว ปริงเฉทกระบวนการ และ ปริงเฉทความคิดเห็น

จากการวิเคราะห์ประเภททางอรรถศาสตร์และประเภททางหน้าที่ของหน่วยเชื่อมโยงที่ปรากฏในข้อมูลวจนลีลาทั้ง 2 แบบ พบ

หน่วยเชื่อมโยงจุลภาคทั้งหมด 6 ประเภทดังนี้

1. หน่วยเชื่อมโยงแสดงเหตุผล เช่น ด้วยเหตุนี้จึง ทั้งนี้เพราะว่า
2. หน่วยเชื่อมโยงแสดงการเสริม เช่น นอกจากนี้ รวมไปถึง
3. หน่วยเชื่อมโยงแสดงตัวอย่าง เช่น เช่น อย่างเช่น
4. หน่วยเชื่อมโยงแสดงการขยายความ เช่น คือ ก็คือว่า นั่นก็คือ
5. หน่วยเชื่อมโยงแสดงการสรุปความ เช่น ในที่สุด สรุปว่า
6. หน่วยเชื่อมโยงแสดงการเรียงลำดับเวลา เช่น ขณะนั้น ระหว่างนั้น

หน่วยเชื่อมโยงมหภาคทั้งหมด 9 ประเภท ดังนี้

1. หน่วยเชื่อมโยงแสดงการแจแจงความ เช่น ดังต่อไปนี้ อีกประการหนึ่ง
2. หน่วยเชื่อมโยงแสดงการเสริมความ เช่น นอกเหนือจาก ยิ่งไปกว่านั้น
3. หน่วยเชื่อมโยงแสดงความขัดแย้ง เช่น แต่ อย่างไรก็ดี
4. หน่วยเชื่อมโยงแสดงการเรียงลำดับเวลา เช่น ครั้ง ต่อมา ขณะนั้น
5. หน่วยเชื่อมโยงแสดงเหตุผล เช่น จึง ด้วยเหตุนี้
6. หน่วยเชื่อมโยงแสดงการสรุปความ เช่น สรุปได้ว่า กล่าวโดยสรุป

7. หน่วยเชื่อมโยงแสดงการขยายความ เช่น คือ กล่าวคือ
8. หน่วยเชื่อมโยงแสดงตัวอย่าง เช่น เช่น ได้แก่
9. หน่วยเชื่อมโยงแสดงการให้เลือก เช่น หรือ อีกนัยหนึ่ง

หรือจะแสดงผลเป็นตารางที่จำแนกรูปหน่วยเชื่อมโยงตามประเภททางหน้าที่และประเภททางอรรถศาสตร์ ดังต่อไปนี้

ประเภททางอรรถศาสตร์ / ประเภททางหน้าที่	จุลภาค	มหภาค
แสดงผล	ด้วยเหตุนี้จึง ทั้งนี้เพราะ ทั้งนี้ก็เพราะ	จึง ฉะนั้น ดังนั้น ดังนั้นจึง เพราะ เพราะฉะนั้น ด้วยเหตุนี้ ทั้งนี้เพราะ จึงเห็นได้ว่า ด้วยเหตุนี้จึง
แสดงการเสริม	นอกจาก นอกจากนั้น นอกจากนี้ รวมทั้ง อีกทั้ง ประกอบกับ นอกจากนี้ อีกประการหนึ่งคือ	และ และก็ นอกจาก และที่ว่า นอกจากนี้ นอกจากนั้น ประกอบกับ พร้อมกันนั้น
แสดงตัวอย่าง	เช่น ก็เช่น อย่างเช่น เป็นต้นว่า	เช่น ได้แก่
แสดงการขยายความ	คือ ก็คือ นั่นคือ	คือ กล่าวคือ
แสดงการแจกแจงความ	-	หน่วยลำดับ ข้อ+หน่วยลำดับ ดังนี้ ประการสำคัญก็คือ
แสดงการสรุปความ	ในที่สุด	สรุปว่า กล่าวโดยสรุป ถ้าเราจะสรุปว่า
แสดงการเรียงลำดับเวลา	ต่อมา ตอนนั้น ขณะนั้น หลังจากนั้น ต่อจากนั้น หลังจากนั้น ในขณะเดียวกัน	อนึ่ง หลัง เมื่อ หลังจาก ต่อมา ก่อนที่ ขณะนั้น ขณะที่ หลังจากนั้น ครั้งต่อมา จากนั้น ในกาลนั้น ในเวลานั้น ในเวลาต่อมา
แสดงการขัดแย้ง	-	แต่ แต่ทั้งนี้ เพียงแต่ ถึงกระนั้นก็ตาม อย่างไรก็ตาม
แสดงการให้เลือก	-	หรือ หรืออีกนัยหนึ่ง

4.1. ประเภททางอรรถศาสตร์และรูปหน่วยเชื่อมโยงจุลภาค

ข้อมูลจันลีลาแบบพูดและจันลีลาแบบเขียน มีหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคที่จำแนกตามเกณฑ์ความหมายดังต่อไปนี้

4.1.1 หน่วยเชื่อมโยงแสดงเหตุผล เป็นหน่วยเชื่อมโยงที่แสดงความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างประโยคเป็นเหตุเป็นผลกัน

ข้อมูลจันลีลาแบบพูดไม่พบหน่วยเชื่อมโยงแสดงเหตุผล

ข้อมูลจันลีลาแบบเขียนมีรูปหน่วยเชื่อมโยง ดังต่อไปนี้

ด้วยเหตุนี้จึง

ทั้งนี้เพราะ

ทั้งนี้ก็เพราะ

ตัวอย่างเช่น

อิทธิพลของฟรอยด์ได้แผ่กระจายไปในกลุ่มนักมานุษยวิทยา / ที่สนใจวัฒนธรรมทางด้าน
การเลี้ยงดูเด็ก / ด้วยเหตุนี้จึง ได้มีการขยายขอบเขตแนวคิดของเขาออกไป /

(พิริรัช มังคลาภิเษก)

4.1.2 หน่วยเชื่อมโยงแสดงการเสริม เป็นหน่วยเชื่อมโยงที่แสดงความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างประโยค 2 ประโยค เป็นแบบเสริม

ข้อมูลจันลีลาแบบพูดมีรูปหน่วยเชื่อมโยง ดังต่อไปนี้

นอกจาก

นอกจากนั้น

นอกจากนี้

ตัวอย่างเช่น

กิเลสฉันนั้นไม่เคยรื้อขนใครให้พ้นจากทุกข์ / นอกจากลากให้จุ่มลงในกองทุกข์โดยถ่ายเดียว
เท่านั้น /

(จงกล้วบาป)

ข้อมูลวัจนลีลาแบบเขียนมีรูปหน่วยเชื่อมโยง ดังต่อไปนี้

<u>นอกจาก</u>	<u>รวมทั้ง</u>	<u>อีกทั้ง</u>
<u>ประกอบกับ</u>	<u>นอกจากนี้</u>	<u>นอกจากนั้น</u>
<u>อีกประการหนึ่งคือ</u>		

ตัวอย่างเช่น

ส่วนงานสมโภชด้วยมหรสพและดอกไม้เพลิงที่เป็นไปตามประเพณี / ที่เคยทำมา / นอก
จากนั้นยังมีการแต่งบ้านเรือนด้วยประทีปโคมไฟทั่วพระนคร /

(พิธีช่มังคลาภิเษก)

4.1.3 หน่วยเชื่อมโยงแสดงการขยายความ เป็นหน่วยเชื่อมโยงที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง
ประโยค โดยประโยคหลังหน่วยเชื่อมโยงขยายความหมายของประโยคที่อยู่ข้างหน้า

ข้อมูลวัจนลีลาแบบพูดมีรูปหน่วยเชื่อมโยง ดังต่อไปนี้

<u>คือ</u>	<u>ก็คือ</u>
------------	--------------

ตัวอย่างเช่น

ยากับพ่อค้าไม่ยากให้เป็นนักร้อง / คือ เค้ามอง / ว่ามันเป็นอาชีพ / ที่ไม่มันคง /

ข้อมูลวัจนลีลาแบบเขียนมีรูปหน่วยเชื่อมโยงดังต่อไปนี้

<u>คือ</u>	<u>นั่นคือ</u>
------------	----------------

4.1.5 หน่วยเชื่อมโยงแสดงการสรุปความ เป็นหน่วยเชื่อมโยงที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประโยค โดยที่ประโยคที่ตามหลังหน่วยเชื่อมโยงเป็นการสรุปความของประโยคที่อยู่ข้างหน้า

ข้อมูลจันลีลาแบบพุดมีรูปหน่วยเชื่อมโยงแสดงการสรุปความ ดังต่อไปนี้
ในที่สุด

ตัวอย่างเช่น

ขวัญก็เลยพยายามไปสอบแข่งขันเข้า ม. ปลายที่ ร.ร. สตรีมหาพฤฒาราม / ซึ่งเป็น ร.ร. รัฐบาล / ที่มีคุณภาพ / แล้วก็ค่าเทอมไม่แพงนัก / ในที่สุดขวัญก็ได้เรียนต่อสายศิลป์- คำนวณ ที่ ร.ร. สตรีมหาพฤฒาราม /

(ขวัญ)

ข้อมูลจันลีลาแบบเขียน ไม่พบรูปหน่วยเชื่อมโยงแสดงการสรุปความ

4.1.6 หน่วยเชื่อมโยงแสดงการเรียงลำดับเวลา เป็นหน่วยเชื่อมโยงที่แสดงความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างประโยคเป็นการเรียงลำดับเวลาก่อนหลัง หรือ พร้อมกัน

ข้อมูลจันลีลาแบบพุดมีรูปหน่วยเชื่อมโยงแสดงการเรียงลำดับเวลา ดังต่อไปนี้
ต่อมา ตอนนั้น หลังจากนั้น
ต่อจากนั้น

ตัวอย่างเช่น

ไม่มีกบตัวไหน / กล้ำเข้าใกล้ท่อซุงท่อนนั้น / หลังจากนั้น พวกกบก็ยึดเอาท่อซุงท่อนนั้นเป็นนายของพวกมัน /

(กบเล็กนาย)

ข้อมูลจันลีลาแบบเขียนมีรูปหน่วยเชื่อมโยงแสดงการเรียงลำดับเวลา ดังต่อไปนี้
ขณะนั้น หลังจากนั้น ในขณะที่เดียวกัน

ตัวอย่างเช่น

เวลาประมาณ 5.00 น. พระยาทรงสุรเดช และพวกได้เดินทางไปพบกับสมาชิก / ที่นัดหมายไว้ / และได้มอบหมายหน้าที่กันในเวลาอันเอง / หลังจากนั้น ก็เริ่มปฏิบัติตาม / โดยเดินทางไปถึงกรมทหารม้า เมื่อเวลา 5.30 น./

(24 มิถุนายน 2475)

4.2 ประเภททางอรรถศาสตร์และรูปของหน่วยเชื่อมโยงมหภาค

ข้อมูลวัจนลีลาแบบพูดและวัจนลีลาแบบเขียน มีหน่วยเชื่อมโยงมหภาคที่เชื่อมระหว่างอนุประโยคด้วยกัน หรือ เชื่อมระหว่างอนุประโยคกับประโยค โดยมีหน่วยเชื่อมโยงมหภาคที่จำแนกตามเกณฑ์อรรถศาสตร์ ดังต่อไปนี้

4.2.1 หน่วยเชื่อมโยงแสดงการแจกแจงความ เป็นหน่วยเชื่อมโยงที่แสดงความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างโดยจะแบ่งประโยคออกเป็นอนุประโยค เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจ หรือติดตามเนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อมูลวัจนลีลาแบบพูด มีรูปหน่วยเชื่อมโยงแสดงการแจกแจงความ ดังต่อไปนี้
[ข้อ + หน่วยบอกลำดับ]

ตัวอย่างเช่น

เราได้สัญญากับพี่น้องประชาชนเอาไว้ว่า

[ข้อ 1] เราจะไม่โกงทั้งต่อหน้าและลับหลังครับ

[ข้อ 2] เราไม่ซื้อเสียง ไม่แจกข้าวของ เพื่อแลกกับคะแนนเสียงเป็นอันขาด

[ข้อ 3] ไม่หวังและไม่แย่งกันเป็นใหญ่

[ข้อ 4] ไม่ไปปดมดเท็จ จ้วงจาบหยาบคาย ใส่ร้ายป้ายสี

(การปราศรัยหาเสียง)

ข้อมูลจันลีลาแบบเขียน มีรูปหน่วยเชื่อมโยงแสดงการแจกแจงความ ดังต่อไปนี้
 [ดังนี้] [หน่วยบอกลำดับ]
 [ประการสำคัญก็คือ]

ตัวอย่างเช่น

... ในฐานะเป็นเลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติใครขอเสนอประเด็นเพื่อนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขภารกิจของเราให้ดีขึ้น[ดังนี้]

[๑.] วัฒนธรรมเป็นมรดกตกทอดและโดยธรรมดาไม่ว่ายุคสมัยใด จะเป็นการต่อสู้เพื่อปรับปรุงวัฒนธรรมให้เข้ากับปัญหาความจำเป็นใหม่ๆ ทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่ทุกคนมีส่วนร่วม ทุกคนในสังคมเป็นเจ้าของวัฒนธรรม รัฐหรือหน่วยราชการหาใช้เจ้าของวัฒนธรรมหรือผู้กำหนดวัฒนธรรมไม่..

[๒.] ในเมื่อประชาชนส่วนใหญ่ซึ่งเป็นพลังเงิบที่ได้สูญเสียความมั่นใจทางวัฒนธรรมที่เป็นรกรากของเขาไปมากแล้ว ราชการต้องพยายามทุกวิถีทางที่จะยกศักดิ์ศรีการนับถือภูมิปัญญาชาวบ้านให้กลับมา ...

[๓.] ควรจะต้องให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอด ปรับปรุงและพัฒนาวัฒนธรรมอันที่จริง ภารกิจหลักของการศึกษา มิใช่จะ ไร้อื่นแต่การศึกษาคือการถ่ายทอดวัฒนธรรมนั่นเอง (Cultural Transmission)

(การปรับปรุงวัฒนธรรม)

4.2.2 หน่วยเชื่อมโยงแสดงการเสริมความ ประโยคหรืออนุประโยคที่อยู่หลังหน่วยเชื่อมโยงจะเพิ่มความให้กับอนุประโยคหรือประโยคที่อยู่ข้างหน้าหน่วยเชื่อมโยง

ข้อมูลจันลีลาแบบพูด มีรูปหน่วยเชื่อมโยงแสดงการเสริม ดังต่อไปนี้
 [และ] [และก็] [นอกจาก]

ตัวอย่างเช่น

คนเราจะทำความเสียหายก็เพราะเชื่อกิเลส ถ้าเชื่อธรรมแล้วไม่ทำความเสียหายอย่าง
ง่ายตาย มีสติยับยั้งตนเอง เช่น ท่านว่าบาปมี เราที่ต้องระวังบาป นี้ตามหลักธรรมของพระพุทธเจ้า
ถ้าเชื่อพระพุทธเจ้าแล้วก็ไม่ทำบาป บุญมีจริงก็อุตสาหกรรมช่วยทำบุญให้ทานมากน้อยตามกำลัง
ศรัทธาหรือความสามารถของเรา [และ] ที่ว่าตายแล้วสูญนั้นไม่มี ให้พี่น้องทั้งหลายทราบเอาไว้
ในหลักธรรมของพระพุทธเจ้าทุกๆพระองค์ไม่เคยแสดงไว้เลยว่า สัตว์โลกตายแล้วสูญ มีแต่ตาย
แล้วเกิด เกิดนั้นเกิดได้ในที่ต่างๆ ท่านว่า กम्म สดเต วิชตติ ยทิต หนีปปณัต สัตว์ทั้งหลายย่อม
เป็นไปตามกรรม ...

(จงกล่าวบาป)

ข้อมูลจันลีลาแบบเขียน มีรูปหน่วยเชื่อมโยงแสดงการเสริม ดังต่อไปนี้

[นอกจากนี้] [นอกจากนั้น] [ประกอบกับ]
[พร้อมกันนั้น]

ตัวอย่างเช่น

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ผลิตบัณฑิตออกไปรับใช้ข้าราชการ
หรือทำงานในหน่วยงานต่างๆของเอกชน บัณฑิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจัดได้ว่าเป็นบุคคล
ที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพการทำงาน ก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้า นำประเทศให้พัฒนาต่อไป
ได้อย่างไม่หยุดยั้ง

[นอกจากนี้] จุฬายังได้มุ่งทำประโยชน์ให้สังคมไทยโดยตรงหลายประการ โดยการ
ส่งเสริมทำการวิจัย การจัดประชุมสัมมนา การช่วยเหลือสังคม ในยามที่เกิดปัญหา หรือยามที่
ประชาชนเกิดความเดือดร้อน

(จุฬากับสังคมไทย)

4.2.3 หน่วยเชื่อมโยงแสดงความขัดแย้ง เป็นหน่วยเชื่อมโยงที่เชื่อมระหว่างอนุปริจเฉท โดยอนุ
ปริจเฉทที่เชื่อมเข้าด้วยกัน หรืออนุปริจเฉทกับประโยคที่เชื่อมเข้าด้วยกันด้วยหน่วยเชื่อมโยงนั้น
เนื้อความมีความขัดแย้งกัน

ข้อมูลจันลีลาแบบพูด มีรูปหน่วยเชื่อมโยงแสดงการขัดแย้ง ดังต่อไปนี้

[แต่]

ตัวอย่างเช่น

ท่านพี่น้องประชาชนครับ เราไม่ได้ตั้งพรรคขึ้นมาเพื่อดีงหน้าตั้งตาจะเป็นรัฐบาลลูกเดียวไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้น โดยไม่คำนึงถึงอะไรทั้งสิ้น เราไม่ได้ตั้งหน้าตั้งตาจะเป็นรัฐบาลทำเดียวอย่างนั้น เราตั้งขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือประชาชน เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีของพรรคการเมืองต่อไป [แต่] ถ้าพี่น้องประชาชนเลือกเราเข้าไปเป็นเสียงข้างมาก เราก็พร้อมครับ พร้อมที่จะเป็นรัฐบาลครับ

(การปราศรัยหาเสียง)

ข้อมูลจันลึลาแบบเขียน มีรูปหน่วยเชื่อมโยงแสดงการขัดแย้ง ดังต่อไปนี้

[แต่]	[แต่ทั้งนี้]	[เพียงแต่]
[ถึงกระนั้นก็ตาม]	[อย่างไรก็ดี]	

ตัวอย่างเช่น

หลังสนธิสัญญาฉบับนี้แล้ว การค้าระหว่างไทยและต่างประเทศก็เจริญก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ ใน พ.ศ. ๒๓๕๕ มงแซนเยอร์ปาลกัวซ์ (Monsieur Pallegoix) ได้กล่าวไว้ในหนังสือ “คำบรรยายราชอาณาจักรไทยหรือสยาม” “*La Description du Royaume Thai ou Siam*” ว่า...

ในขณะนั้นมีพ่อค้าชาวตะวันตกเข้ามาค้าขายในเมืองไทยเพียงสามคนเท่านั้น เป็นชาวอังกฤษหนึ่งคน เนเธอร์แลนด์หนึ่งคนและโปตุเกสหนึ่งคน ไม่มีชาวฝรั่งเศสเลย

[แต่] ใน พ.ศ. ๒๓๕๕ ชาติด่างๆพากันส่งเรือเข้ามาค้าขายในกรุงเทพฯเป็นจำนวน ๒๐ ลำ เป็นเรือสินค้าของฝรั่งเศสถึง 25 ลำ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าฝรั่งเศสเริ่มที่จะสนใจที่จะค้าขายกับไทยมากขึ้นกว่าเดิม

(การฟื้นฟูทางพระราชไมตรี)

4.2.4 หน่วยเชื่อมโยงแสดงการเรียงลำดับเวลา เป็นหน่วยเชื่อมโยงที่บอกความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างปริจเฉทด้วยการเรียบเรียงไปตามลำดับเวลา ปรากฏใช้มากในปริจเฉทเรื่องเล่า

ข้อมูลจันลึลาแบบพูด พบหน่วยเชื่อมโยงแสดงการเรียงลำดับเวลา ดังต่อไปนี้

[ตอนนั้น]

ข้อมูลวัจนลีลาแบบเขียน มีรูปหน่วยเชื่อมโยง ดังต่อไปนี้

[อนึ่ง]	[เมื่อ]	[หลัง]
[ก่อนที่]	[ขณะที่]	[ต่อมา]
[หลังจาก]	[ขณะนั้น]	[หลังจากนั้น]
[ครั้นต่อมา]	[จากนั้น]	[ในกาลนั้น]
	[ในเวลานั้น]	[ในเวลาต่อมา]

ตัวอย่างเช่น

[หลัง]การสงบศึกแล้ว พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงประกอบพิธีราชาภิเษกนักร้องค์ด้วงให้เป็นพระเจ้าแผ่นดินกรุงกัมพูชามีนามว่าสมเด็จพระหริรัถย์รามธิบดีพระเจ้ากรุงกัมพูชา และได้ส่งนักร้องค์ราชวดีกับนักร้องค์ศรีสวัสดิ์ผู้เป็นราชโอรสมารับการอบรมที่กรุงเทพฯ แต่กัมพูชาต้องถวายเครื่องราชบรรณาการแก่พระเจ้าแผ่นดินทั้งไทยและญวน...

พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพยายามดำเนินพระบรมราโชบายทุกประการเพื่อให้ไทยมีอิทธิพลในเขมรมากกว่าญวน เช่น ทรงรับโอรสขององค์พระหริรัถย์มาศึกษาเล่าเรียนที่กรุงเทพฯ ส่งเสริมพระพุทธศาสนาในเขมรไว้ต่อต้านลัทธิขงจื้อที่ญวนนับถือ

[ครั้น]ถึงแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและกัมพูชายังกระชับแน่นแฟ้นขึ้น พระองค์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนักร้องค์ราชวดีเป็นมหาอุปราชออกไปช่วยราชการเมืองเขมร...

[ครั้น]สมเด็จพระหริรัถย์รามธิบดีพิราลัยใน พ.ศ. ๒๔๐๓ นักร้องค์ราชวดีพระนโรดมก็ได้เป็นพระเจ้าแผ่นดินเขมรสืบต่อไป ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวนี้ซึ่งในเขมรตรงกับสมัยพระหริรัถย์รามธิบดีและสมเด็จพระนโรดม กัมพูชามีความผูกพันกับไทยมาก...

(การฟื้นฟูทางพระราชไมตรี)

4.2.5 หน่วยเชื่อมโยงแสดงเหตุผล เป็นหน่วยเชื่อมโยงที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอนุปริจเฉทกับอนุปริเฉท หรืออนุปริเฉทกับประโยคเป็นแบบบอกความเป็นเหตุเป็นผล

ข้อมูลวัจนลีลาแบบพูด มีรูปหน่วยเชื่อมโยงแสดงเหตุผล ดังต่อไปนี้

[จึง]	[ฉะนั้น]	[ดังนั้น]
[เพราะ]	[เพราะฉะนั้น]	

ตัวอย่างเช่น

สัตว์ทั้งหลายย่อมเป็นไปตามกรรม มีประณีตเลวทรามต่างกันเพราะอำนาจแห่งกรรม ตกแต่ง คำว่ากรรมนั้นคือการกระทำของเราเอง เมื่อทำลงไปแล้ว ผลปรากฏขึ้นมาสะท้อนย้อนกลับมาสู่ตัวของเรา ให้เป็นผลดีผลชั่วตามเหตุที่เราทำเอาไว้ [เพราะฉะนั้น] สัตว์โลก[จึง]เกิดไม่เหมือนกัน แม้ที่สุดลูกเต้าที่เกิดมาจากพ่อแม่ซึ่งเป็นแบบพิมพ์อันเดียวกัน รูปร่างกลางตัวก็ไม่เหมือนกัน นิสัยใจคอก็ไม่เหมือนกัน เป็นนิสัยคนละอย่างๆ ไม่เหมือนกัน

(จกถัวบาป)

ข้อมูลจันลีลาแบบเขียน มีรูปหน่วยเชื่อมโยงแสดงเหตุผล ดังต่อไปนี้

[จึง]	[เพราะ]	[ฉะนั้น]
[ดังนั้น]	[ดังนั้นจึง]	[ด้วยเหตุนี้]
[ด้วยเหตุนี้จึง]	[ทั้งนี้เพราะ]	[เพราะฉะนั้น]
[จึงเห็นได้ว่า]		

ตัวอย่างเช่น

ส่วนรายละเอียดการแบ่งแยกขั้นตอนของความสำคัญตลอดจนการแปลความหมายของพฤติกรรมต่างๆ ก็ยังคงอาศัยแนวคิดของฟรอยด์เป็นหลัก [ด้วยเหตุนี้จึง] เป็นการกล่าวที่ไม่ควรจะเกินเลยความจริงไปเลย ถ้าเราจะสรุปว่ากลุ่มศึกษาทางด้านวัฒนธรรมและบุคลิกภาพเกิดขึ้นมาได้ก็เพราะชกมัน ฟรอยด์

(วัฒนธรรมกับสังคม)

4.2.6 หน่วยเชื่อมโยงแสดงการสรุปความ เป็นหน่วยเชื่อมโยงที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอนุประิเภทกับอนุประิเภท หรืออนุประิเภทกับประโยค โดยอนุประิเภทหรือประโยคที่ตามหลังหน่วยเชื่อมโยงจะมีเนื้อความบอกการสรุปความของอนุประิเภทหรือประโยคที่อยู่หน้าหน่วยเชื่อมโยง

ข้อมูลจันลีลาแบบพูด ไม่พบหน่วยเชื่อมโยงแสดงการสรุปความ

ตัวอย่างเช่น

....นี่สาเหตุของการเข้ามานั้น / อาจแบ่งออกได้เป็นสาเหตุใหญ่ๆ 2 ด้านด้วยกัน / [คือ]
 เรามอง 2 ด้านนะคะ คือ สาเหตุทางเมืองจีนเอง และก็สาเหตุทางเมืองไทย /
 (ชุมชนชาวจีน)

ข้อมูลจันลีลาแบบเขียน มีรูปหน่วยเชื่อมโยงแสดงการขยายความ ดังต่อไปนี้
 [คือ] [กล่าวคือ]

ตัวอย่างเช่น

โจทก์จะต้องทำคำฟ้องมายื่นต่อศาลที่มีอำนาจชำระ และคำฟ้องนั้นจะต้องแสดงโดยชัด
 แจ้งซึ่งสภาพแห่งข้อหาและคำขอบังคับ รวมทั้งข้ออ้างทั้งหลาย ที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาเช่นว่า
 นั้นด้วย [กล่าวคือ] ต้องบรรยายให้ชัดแจ้งว่าเกิดกรณีพิพาทโต้แย้งสิทธิกันด้วยเรื่องอะไร โจทก์
 ประสงค์จะให้ศาลบังคับจำเลยอย่างไรรวมทั้งข้ออ้างซึ่งทำให้โจทก์เกิดสิทธิที่จะฟ้องจำเลยด้วย
 (วิธีพิจารณาความแพ่ง)

4.2.8 หน่วยเชื่อมโยงแสดงตัวอย่าง เป็นหน่วยเชื่อมโยงแสดงความสัมพันธ์ทางความหมายเป็น
 แบบให้ตัวอย่าง โดยประโยคหรืออนุประโยคที่ตามหลังหน่วยเชื่อมโยงบอกตัวอย่างให้กับประโยค
 หรืออนุประโยคที่อยู่ด้านหน้า

ข้อมูลจันลีลาแบบพูด มีรูปหน่วยเชื่อมโยงแสดงตัวอย่าง ดังต่อไปนี้
 [เช่น]

ตัวอย่างเช่น

เราได้พูดมาตามลำดับในหัวข้อว่าใครเป็นใคร [เช่น] พระพุทธเจ้าเป็นใคร พญามารเป็น
 ใคร พระโพธิสัตว์เป็นใคร เวไนยสัตว์เป็นใคร ขานุวัฏฏสัตว์เป็นใคร ผู้มีศีลธรรมคือใคร คนไร้
 ศีลธรรมคือใคร

(คนเกลียดควัด)

ข้อมูลจันลีลาแบบเขียน มีรูปหน่วยเชื่อมโยงแสดงตัวอย่างดังต่อไปนี้

[เช่น] [ได้แก่]

ตัวอย่างเช่น

พยายามลดการดูซึมของสารพิษให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยการเคลือบกระดาษ
[เช่น] ให้ค้ำนม แป้งเปียกมากๆ กินน้ำมันพืชสัก 2 ช้อนโต๊ะ หรือกินไข่ที่ตีไข่แดงกับไข่ขาวคน
เข้ากันหลายๆฟองเป็นต้น เหล่านี้เป็นวิธีการ ที่ทำให้ผู้ป่วยรับสารพิษให้น้อยที่สุด
(หลักการปฐมพยาบาล)

4.2.9 หน่วยเชื่อมโยงแสดงการให้เลือก เป็นหน่วยเชื่อมโยงที่แสดงความสัมพันธ์ทางความหมาย
เป็นแบบให้เลือก

ข้อมูลจันลีลาแบบพูด มีรูปหน่วยเชื่อมโยงแสดงการให้เลือก ดังต่อไปนี้
[หรือ]

ตัวอย่างเช่น

ความเป็นทาสของอายตนะนี้เอง ทำให้คุณกลายเป็นคนเกลียดวัด เพราะรู้สึกว่าคุณ วัดนั้นขัด
กับความรู้สึกของคุณ เพราะว่าต้องการอย่างหนึ่งที่วัดเขานิยมอีกอย่างหนึ่ง [หรือ] จะดูให้
ละเอียดละอออกไปสักหน่อย ก็จะพบว่าคนเหล่านี้เขาแหว่หูมาตั้งแต่เล็กๆ แรกคลอดก็ว่าได้ซึ่งล้วนแต่
มันไม่มีรสชาติสำหรับพวกเราที่ยังชอบสนุกสนาน
(คนเกลียดวัด)

ข้อมูลจันลีลาแบบเขียน มีรูปหน่วยเชื่อมโยงแสดงการให้เลือก ดังต่อไปนี้
[หรือ]

ตัวอย่างเช่น

อิทธิพลตะวันตกจึงเป็นแรงผลักดันให้ไทยเลือก 2 ทาง คือปฏิเสชอารยธรรมตะวันตกและปิดประเทศ รวมทั้งต้องเผชิญภัยจากลัทธิจักรวรรดินิยม เช่น ญี่ปุ่น พม่า [หรือ] ยอมเปิดสัมพันธกับตะวันตก ยอมเปลี่ยนโครงสร้างทางสังคมทุกด้าน ใช้ตะวันตกเป็นแม่แบบ

(วัฒนธรรมกับสังคม)

จากการวิเคราะห์ประเภททางอรรถศาสตร์และประเภททางหน้าที่ของหน่วยเชื่อมโยงในข้อมูลวัจนลีลาแบบพูดและวัจนลีลาแบบเขียนข้างต้นพบรายละเอียดดังต่อไปนี้

ข้อมูลวัจนลีลาแบบเขียน พบทั้งหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคและมหภาค

ประเภททางอรรถศาสตร์ของหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคพบทั้งหมด 5 ประเภท ได้แก่

หน่วยเชื่อมโยงแสดงเหตุผล	หน่วยเชื่อมโยงแสดงการเสริม
หน่วยเชื่อมโยงแสดงตัวอย่าง	หน่วยเชื่อมโยงแสดงการขยายความ
หน่วยเชื่อมโยงแสดงการเรียงลำดับเวลา	

ส่วนหน่วยเชื่อมโยงมหภาคพบทั้งหมด 9 ประเภท ได้แก่

หน่วยเชื่อมโยงแสดงการแจกแจงความ	หน่วยเชื่อมโยงแสดงการเสริมความ
หน่วยเชื่อมโยงแสดงการจัดแย้ง	หน่วยเชื่อมโยงแสดงการเรียงลำดับเวลา
หน่วยเชื่อมโยงแสดงเหตุผล	หน่วยเชื่อมโยงแสดงการสรุปความ
หน่วยเชื่อมโยงแสดงการขยายความ	หน่วยเชื่อมโยงแสดงตัวอย่าง
หน่วยเชื่อมโยงแสดงการให้เลือก	

ส่วนในข้อมูลวัจนลีลาแบบพูด ก็พบทั้งหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคและมหภาคเช่นเดียวกัน

ประเภททางอรรถศาสตร์ของหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคพบทั้งหมด 5 ประเภท ได้แก่

หน่วยเชื่อมโยงแสดงการเสริม	หน่วยเชื่อมโยงแสดงตัวอย่าง
หน่วยเชื่อมโยงแสดงการขยายความ	หน่วยเชื่อมโยงแสดงการสรุปความ
หน่วยเชื่อมโยงแสดงการเรียงลำดับเวลา	

ส่วนหน่วยเชื่อมโยงมหภาคพบทั้งหมด 8 ประเภท ได้แก่

หน่วยเชื่อมโยงแสดงการแจกแจงความ	หน่วยเชื่อมโยงแสดงการเสริมความ
หน่วยเชื่อมโยงแสดงการจัดแย้ง	หน่วยเชื่อมโยงแสดงเหตุผล

หน่วยเชื่อมโยงแสดงการขยายความ
หน่วยเชื่อมโยงบอกการให้เลือก

หน่วยเชื่อมโยงแสดงตัวอย่าง
หน่วยเชื่อมโยงแสดงการเรียงลำดับเวลา

โดยสรุป วัจนลีลาแบบพูดและวัจนลีลาแบบเขียนจะมีประเภททางหน้าที่ของหน่วยเชื่อมโยงเหมือนกัน คือ มีหน่วยเชื่อมโยงจุดภาคและหน่วยเชื่อมโยงมหภาค

นอกจากนี้ ประเภททางอรรถศาสตร์ของวัจนลีลาแบบพูดและแบบเขียนก็มีความคล้ายคลึงกัน ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า ประเภททางอรรถศาสตร์ไม่ได้เป็นลักษณะที่แยกวัจนลีลาแบบพูดและแบบเขียนออกจากกัน

ในตารางที่ 1 ผู้วิจัยจะกล่าวถึงความหลากหลายของรูปหน่วยเชื่อมโยงจุดภาคและหน่วยเชื่อมโยงมหภาค

ตารางที่ 1 แสดงรูปหน่วยเชื่อมโยงจุดภาคจำแนกตามวัจนลีลาและประเภททางอรรถศาสตร์

ประเภททางอรรถศาสตร์ วัจนลีลา	แสดงการเรียงลำดับเวลา	แสดงการเสริม	แสดงเหตุผล	แสดงตัวอย่าง	แสดงการขยายความ	แสดงการสรุปความ	รวมรายการคำ
วัจนลีลาแบบพูด	ต่อมา ตอนนั้น หลังจากนั้น ต่อจากนั้น	นอกจาก นอกจากนั้น นอกจากนี้	-	เช่น อย่างเช่น	คือ ก็คือ	ในที่สุด	12
วัจนลีลาแบบเขียน	ขณะนั้น หลังจากนั้น ในขณะเดียวกัน	นอกจาก รวมทั้ง อีกทั้ง ประกอบกับ นอกจากนี้ อีกประการหนึ่งคือ	ด้วยเหตุนี้จึง ทั้งนี้เพราะ ทั้งนี้ก็เพราะ	เช่น ก็เช่น เป็นต้นว่า ตัวอย่างเช่น	คือ นั่นคือ	-	18

จากตารางที่ 1 พบว่า ในประเภททางอรรถศาสตร์ส่วนใหญ่ วัจนลีลาแบบเขียนมีรูปหน่วยเชื่อมโยงจุดภาคที่หลากหลายกว่าวัจนลีลาแบบพูด ส่วนรูปหน่วยเชื่อมโยงจุดภาคประเภทแสดงการเรียงลำดับเวลา แสดงการสรุปผลในวัจนลีลาแบบพูดมีความหลากหลายมากกว่าวัจนลีลา

แบบเขียนเล็กน้อย นอกจากนี้วัจนลีลาแบบเขียนมีรายการของหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคมากกว่าวัจนลีลาแบบพูด

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์รูปหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคโดยจำแนกตามประเภทปริจเฉท วัจนลีลาและประเภททางอรรถศาสตร์ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงรูปหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคโดยจำแนกตามประเภทปริจเฉท วัจนลีลา และประเภททางอรรถศาสตร์

ประเภททางอรรถศาสตร์		แสดงการเรียงลำดับเวลา	แสดงการเสริม	แสดงเหตุผล	แสดงตัวอย่าง	แสดงการขยายความ	แสดงการสรุปความ	รวมรายการคำ
ประเภทปริจเฉท								
ปริจเฉทเรื่องเล่า	วัจนลีลาแบบพูด	ต่อมา ตอนนั้น หลังจากนั้น	นอกจากนั้น	-	เช่น	คือ	ในที่สุด	7
	วัจนลีลาแบบเขียน	ขณะนั้น หลังจากนั้น ในขณะเดียวกัน	นอกจาก นอกจากนี้ ประกอบกับ	ทั้งนี้เพราะ	เป็นต้นว่า	-	-	8
ปริจเฉทโน้มน้าว	วัจนลีลาแบบพูด	-	นอกจาก	-	เช่น	ก็คือ	-	3
	วัจนลีลาแบบเขียน	-	นอกจาก รวมทั้ง นอกจากนี้	-	ตัวอย่างเช่น	นั่นคือ	-	5
ปริจเฉทกระบวนกการ	วัจนลีลาแบบพูด	ต่อมา ต่อจากนั้น หลังจากนั้น	นอกจาก	-	-	-	-	4
	วัจนลีลาแบบเขียน	-	ประกอบกับ	-	เช่น	คือ	-	3
ปริจเฉทกล่าวความคิดเห็น	วัจนลีลาแบบพูด	-	นอกจากนี้	-	เช่น อย่างเช่น	คือ	-	4
	วัจนลีลาแบบเขียน	ขณะนั้น	อีกทั้ง รวมทั้ง อีกประการหนึ่งก็คือ	ด้วยเหตุนี้จึง ทั้งนี้ก็เพราะว่า	ก็เช่น	-	-	7

จากตารางที่ 2 ที่แยกรูปหน่วยเชื่อมโยงตามประเภทปริจเฉทและวจนลีลาพบว่า บางประเภททางอรรถศาสตร์ในบางประเภทปริจเฉทนั้น วจนลีลาแบบพูดจะมีความหลากหลายของรูปหน่วยเชื่อมโยงมากกว่าวจนลีลาแบบเขียน เช่น หน่วยเชื่อมโยงแสดงการขยายความและ แสดงการสรุปผลในปริจเฉทเรื่องเล่า , หน่วยเชื่อมโยงแสดงการเรียงลำดับเวลาในปริจเฉทกระบวนการ แต่โดยส่วนใหญ่แล้วในทุกประเภทปริจเฉท วจนลีลาแบบเขียนจะมีความหลากหลายของรูปหน่วยเชื่อมโยงมากกว่าวจนลีลาแบบพูด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ปริจเฉทกระบวนการเป็นประเภทปริจเฉทที่มีรายการคำของหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคน้อยที่สุด ส่วนปริจเฉทเรื่องเล่ามีรายการคำมากที่สุด

กล่าวโดยสรุป วจนลีลาแบบเขียนจะมีความหลากหลายของรูปหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคมากกว่าวจนลีลาแบบพูด

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์รูปหน่วยเชื่อมโยงมหภาคจำแนกตามวจนลีลาและประเภททางอรรถศาสตร์ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงรูปหน่วยเชื่อมโยงมหภาคจำแนกตามวจนลีลาและประเภททางอรรถศาสตร์

ประเภททางอรรถศาสตร์ วจนลีลา	แสดงการแจกแจง ความ	แสดงการ เสริมความ	แสดงการ ขัดแย้ง	แสดงการเรียงลำดับ เวลา	แสดงเหตุผล
วจนลีลาแบบพูด	ข้อ+หน่วยบอกลำดับ	และ และก็ และที่ว่า นอกจาก	แต่	ตอนนั้น	จึง ฉะนั้น ดังนั้น เพราะ เพราะฉะนั้น
วจนลีลาแบบเขียน	ดังนี้ หน่วยบอกลำดับ ประการสำคัญก็ คือ	นอกจากนี้ นอกจากนั้น ประกอบกับ พร้อมกันนั้น	แต่ แต่ทั้งนี้ เพียงแต่ ถึงกระนั้นก็ตาม อย่างไรก็ดี	อนึ่ง เมื่อ หลัง ก่อนที่ หลังจาก ต่อมา ขณะที่ ขณะนั้น หลังจากนั้น ครั้งต่อมา จากนั้น ในกาลนั้น ในเวลานั้น ในเวลาต่อมา	จึง เพราะ ฉะนั้น ดังนั้น ด้วยเหตุนี้ ทั้งนี้เพราะ เพราะฉะนั้น จึงเห็นได้ว่า ดังนั้นจึง ด้วยเหตุนี้จึง

ประเภททาง วรรณคดี	แสดงการ ขยายความ	แสดงตัวอย่าง	บอกการสรุป	แสดงการให้ เลือก	รวมรายการคำ
วรรณคดีแบบพูด	คือ	เช่น	-	หรือ	15
วรรณคดีแบบเขียน	คือ กล่าวคือ	เช่น ได้แก่	สรุปว่า กล่าวโดยสรุป ถ้าเราจะสรุปว่า	หรือ หรืออีกนัยหนึ่ง	45

จากตารางที่ 3 พบว่ารูปหน่วยเชื่อมโยงมหภาคในข้อมูลวรรณคดีแบบเขียนมีความหลากหลายมากกว่าข้อมูลวรรณคดีแบบพูดในทุกๆประเภททางวรรณคดี หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง วรรณคดีแบบเขียนมีรายการคำมากกว่าวรรณคดีแบบพูดอย่างเห็นได้ชัด

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์รูปหน่วยเชื่อมโยงมหภาคโดยจำแนกตามประเภทปริจเฉท ประเภททางวรรณคดี และวรรณคดี ดังตารางที่ 4 ในหน้าถัดไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 แสดงรูปหน่วยเชื่อมโยงมหากจำแนกตามประเภทปริจเฉท ประเภททางอรรถศาสตร์ และ วจนลีลา

ประเภททาง อรรถศาสตร์		แสดงการ เสริมความ	แสดงการ ขัดแย้ง	แสดงการเรียงลำดับเวลา	แสดงเหตุผล
ประเภทปริจเฉท					
ปริจเฉทเรื่อง เล่า	วจนลีลา แบบพูด	-	แต่	ตอนนั้น	-
	วจนลีลา แบบเขียน	นอกจากนั้น นอกจากนี้	แต่ ถึงกระนั้นก็ ตาม	หลัง เมื่อ หนึ่ง ต่อมา หลังจาก ขณะนั้น ในกาลนั้น จากนั้น ก่อนที่ ครั้งต่อมา หลังจากนั้น ขณะที่ ในเวลานั้น ในเวลาต่อมา	จึง ดังนั้น ด้วยเหตุนี้
ปริจเฉทโนม น้ำ	วจนลีลา แบบพูด	และ	แต่	-	จึง ฉะนั้น ดังนั้น เพราะ เพราะฉะนั้น
	วจนลีลา แบบเขียน	นอกจากนี้ พร้อมกันนั้น	เพียงแต่ แต่ทั้งนี้ แต่อย่างไรก็ดี	เมื่อ	จึง ทั้งนี้ เพราะ เพราะฉะนั้น
ปริจเฉทกระ บวนการ	วจนลีลา แบบพูด	-	-	-	-
	วจนลีลา แบบเขียน	-	อย่างไรก็ตาม	-	-
ปริจเฉท ความคิดเห็น	วจนลีลา แบบพูด	และ และก็ นอกจาก นอกจากนี้	-	-	จึง ฉะนั้น ดังนั้น เพราะฉะนั้น
	วจนลีลา แบบเขียน	นอกจากนี้ นอกจากนั้น ประกอบกับ ประการสำคัญ ก็คือ	แต่ อย่างไรก็ดี	เมื่อ	จึง ฉะนั้น เพราะ ดังนั้นจึง ด้วยเหตุนี้จึง จึงเห็นได้ว่า

ประเภททางอรรถ ศาสตร์		ประเภทพริจเฉท		แสดง ตัวอย่าง	แสดงการ สรุปความ	แสดงการ ขยาย ความ	แสดงการ ให้เลือก	แสดงการแจก แจงความ	รวม รายการ คำ
		พริจเฉทเรื่อง เล่า	พริจเฉท โน้ม น้ำ	พริจเฉท กระบวนกร	พริจเฉท ความ คิดเห็น				
พริจเฉทเรื่อง เล่า	วจนลีลาแบบ พูด	-	ในที่สุด	-	-	-	-	-	3
	วจนลีลาแบบ เขียน	เช่น	-	คือ	-	-	ดังนี้	หน่วยบอกลำดับ	25
พริจเฉทโน้ม น้ำ	วจนลีลาแบบ พูด	เช่น	-	-	หรือ	-	หรือ	ข้อ+หน่วยบอก ลำดับ	11
	วจนลีลาแบบ เขียน	เช่น ได้แก่	สรุปว่า	คือ	-	-	ดังนี้	หน่วยบอกลำดับ	15
พริจเฉท กระบวนกร	วจนลีลาแบบ พูด	-	-	-	-	-	ดังนี้	ดังต่อไปนี้	3
	วจนลีลาแบบ เขียน	เช่น	-	คือ	-	-	ดังนี้	ดังต่อไปนี้	7
พริจเฉทความ คิดเห็น	วจนลีลาแบบ พูด	-	-	คือ	-	-	-	-	9
	วจนลีลาแบบ เขียน	-	กล่าวโดยสรุป ถ้าเราจะ สรุปว่า	-	หรือ	หรืออีกนัย หนึ่ง	-	-	17

จากตารางที่ 4 ที่แบ่งรูปหน่วยเชื่อมโยงมหภาคตามประเภทพริจเฉท ประเภททางอรรถศาสตร์ และวจนลีลา พบว่า ส่วนใหญ่แล้วในทุกๆประเภทพริจเฉท หน่วยเชื่อมโยงมหภาคในวจนลีลาแบบเขียนจะมีความหลากหลายของรูปหน่วยเชื่อมโยงมหภาคมากกว่าวจนลีลาแบบพูด ยกเว้นหน่วยเชื่อมโยงมหภาคในพริจเฉทเรื่องเล่าประเภทแสดงการสรุปความ ในพริจเฉทโน้มน้ำประเภทแสดงการให้เลือก และในพริจเฉทความคิดเห็นประเภทแสดงการขยายความ ที่ในวจนลีลาแบบพูดจะมีความหลากหลายของรูปหน่วยเชื่อมโยงมหภาคมากกว่าวจนลีลาแบบเขียนเล็กน้อย ส่วนรายการคำของหน่วยเชื่อมโยงมหภาค จะเห็นได้ว่าในทุกๆประเภทพริจเฉท วจนลีลาแบบเขียนมี

รายการคำมากกว่าวจนลีลาแบบพูด นอกจากนี้ปริจเฉทเรื่องเล่าเป็นประเภทปริจเฉทที่มีความแตกต่างของรายการคำระหว่างวจนลีลามากที่สุด ส่วนปริจเฉทกระบวนการมีความแตกต่างน้อยที่สุด

ดังนั้นอาจจะกล่าวได้ว่าในวจนลีลาแบบเขียนจะมีความหลากหลายของรูปหน่วยเชื่อมโยงมหาคมากกว่าวจนลีลาแบบพูด

โดยสรุป การศึกษาและเปรียบเทียบหน่วยเชื่อมโยงในเรื่องรูปของหน่วยเชื่อมโยงในวจนลีลาแบบพูดและแบบเขียนในปริจเฉทประเภทต่างๆ ทำให้เห็นถึงความแตกต่างของวจนลีลาแบบพูดและแบบเขียน และประเภทปริจเฉทได้ดียิ่งขึ้น

โดยในทุกประเภทปริจเฉท วจนลีลาแบบเขียนจะมีความหลากหลายของรูปหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคและมหาคมากกว่าวจนลีลาแบบพูด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

ขนาดและความถี่ของการปรากฏของหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉท

ในตอนถัดไปจะเป็นการวิเคราะห์หาความแตกต่างของหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉทซึ่งได้แก่ หน่วยเชื่อมโยงจุลภาคและมหภาคในปริจเฉทประเภทต่างๆที่เป็นวัจนลีลาแบบพูด และวัจนลีลาแบบเขียน โดยจะวิเคราะห์ว่าขนาดและความถี่ของการปรากฏของหน่วยเชื่อมโยงสามารถแยก วัจนลีลาทั้ง 2 แบบในปริจเฉทแต่ละประเภทออกจากกันได้หรือไม่

5.1 การวิเคราะห์ขนาดของหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉท

ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ขนาดของหน่วยเชื่อมโยงโดยการพิจารณาจากการนับจำนวนคำที่มา ประกอบเข้าด้วยกันของหน่วยเชื่อมโยง ถัดไปเป็นตารางที่ 5 ซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์รูปหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคที่จำแนกตามวัจนลีลาและขนาดของหน่วยเชื่อมโยง

ตารางที่ 5 แสดงรูปหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคที่จำแนกตามวัจนลีลาและขนาดของหน่วยเชื่อมโยง

ขนาดของ หน่วยเชื่อมโยง วัจนลีลา	2 คำ	3 คำ	4 คำขึ้นไป
วัจนลีลาแบบพูด	ต่อมา อย่างเช่น ตอนนั้น	ก็คือ นอกจาก หลังจากนั้น ในที่สุด	-
วัจนลีลาแบบ เขียน	ประกอบกับ ขณะนั้น รวมทั้ง อีกทั้ง	นอกจากนี้ หลังจากนั้น	ทั้งนี้เพราะ ด้วยเหตุนี้จึง ทั้งนี้ก็เพราะว่า อีกประการหนึ่งคือ

ตารางที่ 6 จำนวนของรูปหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคจำแนกตามวงจลิตลาและขนาดของหน่วยเชื่อมโยง

ขนาดของ หน่วย เชื่อมโยง วงจลิตลา	2 คำ	3 คำ	4 คำขึ้นไป
วงจลิตลาแบบพูด	5	5	-
วงจลิตลาแบบ เขียน	8	4	4

จากตารางที่ 5 พบว่าวงจลิตลาแบบเขียนมีขนาดหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคครบทุกขนาด ส่วนวงจลิตลาแบบพูดไม่พบหน่วยเชื่อมโยงขนาด 4 คำขึ้นไป โดยขนาดของหน่วยเชื่อมโยงจุลภาค 2 คำ วงจลิตลาแบบเขียนจะมีจำนวนมากกว่าวงจลิตลาแบบพูด ขนาด 3 คำ วงจลิตลาแบบเขียนมีจำนวนใกล้เคียงวงจลิตลาแบบพูด ท้ายสุดขนาด 4 คำขึ้นไป วงจลิตลาแบบพูดไม่พบเลยดังตารางที่ 6

ดังนั้นอาจจะกล่าวได้ว่าวงจลิตลาแบบเขียนมีแนวโน้มที่จะมีจำนวนของรูปหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคที่มีขนาด 4 คำขึ้นไป มากกว่าวงจลิตลาแบบพูด

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์รูปหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคที่จำแนกตามประเภทปริจเฉท วจนลีลา และขนาดหน่วยเชื่อมโยง ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงรูปหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคที่จำแนกตามประเภทปริจเฉท วจนลีลาและขนาดหน่วยเชื่อมโยง

ขนาดหน่วยเชื่อมโยง โยง		2 คำ		3 คำ	4 คำขึ้นไป
		ประเภทปริจเฉท			
ปริจเฉท เรื่องเล่า	วจนลีลาแบบ พูด	ตอนนั้น ต่อมา	ในที่สุด นอกจากนั้น หลังจากนั้น	-	
	วจนลีลาแบบ เขียน	ประกอบกับ นอกจาก ขณะนั้น	เป็นต้นว่า ทั้งนี้เพราะ นอกจากนี้ หลังจากนั้น	ในขณะเดียวกัน	
ปริจเฉท โน้มน้าว	วจนลีลาแบบ พูด	ก็คือ นอกจาก	-	-	
	วจนลีลาแบบ เขียน	ตัวอย่างเช่น นั่นคือ นอกจาก รวมทั้ง	นอกจากนี้	-	
ปริจเฉท กระบวนการ	วจนลีลาแบบ พูด	นอกจาก ต่อมา	ต่อจากนั้น หลังจากนั้น	-	
	วจนลีลาแบบ เขียน	ประกอบกับ	-	-	
ปริจเฉท ความคิดเห็น	วจนลีลาแบบ พูด	อย่างเช่น	นอกจากนี้	-	
	วจนลีลาแบบ เขียน	ก็เช่น อีกทั้ง รวมทั้ง ขณะนั้น	-	ด้วยเหตุนี้จึง ทั้งนี้ก็เพราะว่า อีกประการหนึ่งคือ	

จากตารางที่ 7 พบว่าในปริจเฉทโน้มน้าว ปริจเฉทกระบวนการทั้งที่เป็นวจนลีลาแบบพูด และแบบเขียน มีขนาดของหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคเฉพาะขนาด 2 คำ และ 3 คำเท่านั้น ไม่พบขนาด 4 คำขึ้นไป ส่วนปริจเฉทความคิดเห็น และ ปริจเฉทเรื่องเล่าที่เป็นวจนลีลาแบบเขียน

นอกจากจะพบขนาดของหน่วยเชื่อมโยง 2 คำ และ 3 คำ ยังพบขนาด 4 คำขึ้นไปอีกด้วย แต่ปริจเฉทความคิดเห็นพบจำนวนของรูปหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคในขนาด 4 คำ มากกว่า

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าปริจเฉทเรื่องเล่า และปริจเฉทความคิดเห็นที่เป็นวัจนลีลาแบบเขียนเป็นประเภทปริจเฉทที่มีแนวโน้มว่าขนาดของหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคจะใหญ่กว่าปริจเฉทประเภทอื่นๆ คือ ปริจเฉทกระบวนการ และ ปริจเฉทโน้มน้าว

ในตารางที่ 8 ถัดไปผู้วิจัยจะวิเคราะห์รูปหน่วยเชื่อมโยงมหภาคโดยจำแนกตามวัจนลีลาและขนาดหน่วยเชื่อมโยง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 8 แสดงรูปหน่วยเชื่อมโยงมหภาคจำแนกตามวัจนลีลาและขนาดหน่วยเชื่อมโยง

ขนาดของ เชื่อมโยง วัจนลีลา	2 คำ	3 คำ	4 คำขึ้นไป
วัจนลีลาแบบพูด	นอกจาก และที่ จะนั้น ดังนั้น ข้อ+หน่วยลำดับ	นอกจากนี้ เพราะฉะนั้น ตอนนั้น ในที่สุด	-
วัจนลีลาแบบเขียน	ประกอบกับ จะนั้น ดังนี้ ดังนั้น เพียงแต่ กล่าวคือ สรุปว่า หลังจาก ต่อมา ขณะนั้น จากนั้น ขณะที่	อย่างไรก็ดี อย่างไรก็ ตามนอกจากนี้ นอกจากนั้น กล่าวโดย สรุป เพราะฉะนั้น แต่ทั้งนี้ พร้อมกันนั้น ทั้งนี้เพราะ ในกาลนั้น ครั้งต่อมา หลังจากนั้น ในเวลานั้น ด้วยเหตุนี้	ประการสำคัญก็คือ ถ้าเราจะสรุปว่า ถึงกระนั้นก็ตาม จึงเห็นได้ว่า ดังต่อไปนี้ ในเวลาต่อมา

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนของรูปหน่วยเชื่อมโยงมหภาคจำแนกตามขนาดและวงจลิตลา

ขนาดของ หน่วยเชื่อม โยง วงจลิตลา	2 คำ	3 คำ	4 คำขึ้นไป
วงจลิตลาแบบพูด	5	5	-
วงจลิตลาแบบเขียน	12	14	6

จากตารางที่ 8 พบว่าวงจลิตลาแบบเขียนมีขนาดหน่วยเชื่อมโยงมหภาคครบทุกขนาด ส่วนในวงจลิตลาแบบพูดพบหน่วยเชื่อมโยงมหภาคขนาด 2 และ 3 คำ นอกจากนี้ในวงจลิตลาแบบเขียนมีรูปหน่วยเชื่อมโยงมหภาคในทุกขนาดเป็นจำนวนมากกว่าวงจลิตลาแบบพูด ดังตารางที่ 9

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์รูปหน่วยเชื่อมโยมมหาคโดยจำแนกตามประเภทปริจเฉท วจนลีลาและขนาดหน่วยเชื่อมโยม ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงรูปหน่วยเชื่อมโยมมหาคจำแนกตามประเภทปริจเฉท วจนลีลาและขนาดหน่วยเชื่อมโยม

ขนาด หน่วยเชื่อมโยม ประเภทปริจเฉท		2 คำ	3 คำ	4 คำขึ้นไป
ปริจเฉทเรื่อง เล่า	วจนลีลาแบบ พูด	ตอนนั้น	ในที่สุด	-
	วจนลีลาแบบ เขียน	หลังจาก ต่อมา ขณะนั้น จากนั้น ดังนี้ ดังนั้น ก่อนที่ ขณะที่	ในกาลนั้น ครั้นต่อมา หลังจากนั้น ในเวลานั้น ด้วยเหตุนี้	ถึงกระนั้นก็ตาม ในเวลาต่อมา
ปริจเฉทโน้มน้ำ	วจนลีลาแบบ พูด	ข้อ+หน่วยลำดับ ดังนั้น ฉะนั้น	และที่ว่า เพราะฉะนั้น ในที่สุด	-
	วจนลีลาแบบ เขียน	เพียงแต่ สรุปว่า	อย่างไรก็ดี แต่ทั้งนี้ นอกจากนี้ พร้อมกันนั้น ทั้งนี้เพราะ เพราะฉะนั้น	-
ปริจเฉท กระบวนการ	วจนลีลาแบบ พูด	-	-	-
	วจนลีลาแบบ เขียน	กล่าวคือ	อย่างไรก็ตาม	ดังต่อไปนี้
ปริจเฉทความ คิดเห็น	วจนลีลาแบบ พูด	และก็ นอกจาก ฉะนั้น ดังนั้น	นอกจากนี้ เพราะฉะนั้น	-
	วจนลีลาแบบ เขียน	ประกอบกับ ฉะนั้น	อย่างไรก็ดี นอกจากนี้ นอกจากนั้น กล่าวโดยสรุป ดังนั้นจึง	ประการสำคัญก็คือ ถ้าเราจะสรุปว่า ด้วยเหตุนี้จึง หรืออีกนัยหนึ่ง จึงเห็นได้ว่า

จากตารางที่ 10 ปริจเฉทเรื่องเล่าที่เป็นวจนลีลาแบบพูดไม่พบหน่วยเชื่อมโยงมหภาคขนาด 4 คำขึ้นไป ปริจเฉทโน้มน้าวทั้งที่เป็นวจนลีลาแบบเขียนและแบบพูดไม่พบหน่วยเชื่อมโยงขนาด 4 คำขึ้นไป ปริจเฉทกระบวนการที่เป็นวจนลีลาแบบพูด ไม่พบหน่วยเชื่อมโยงแบบ 2 คำ 3 คำ และ 4 คำ พบเพียงหน่วยเชื่อมโยงมหภาคขนาด 1 คำเท่านั้น (ซึ่งไม่ได้แสดงไว้ในตาราง) และ ปริจเฉทความคิดเห็นที่เป็นวจนลีลาแบบพูดไม่พบหน่วยเชื่อมโยงขนาด 4 คำขึ้นไป

หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ปริจเฉทที่เป็นวจนลีลาแบบเขียน ยกเว้นปริจเฉทโน้มน้าว พบหน่วยเชื่อมโยงมหภาคขนาด 4 คำขึ้นไป ดังนั้นอาจจะกล่าวได้ว่า ปริจเฉทที่เป็นวจนลีลาแบบเขียน โดยเฉพาะปริจเฉทเรื่องเล่า และปริจเฉทความคิดเห็นมีแนวโน้มที่ขนาดของหน่วยเชื่อมโยงมหภาคจะใหญ่กว่าปริจเฉทที่เป็นวจนลีลาแบบพูด

โดยสรุป การศึกษาและเปรียบเทียบหน่วยเชื่อมโยงในเรื่องขนาดของหน่วยเชื่อมโยงใน วจนลีลาแบบพูดและแบบเขียนในปริจเฉทประเภทต่างๆ ทำให้เห็นถึงความแตกต่างของวจนลีลาแบบพูดและแบบเขียน กล่าวคือ วจนลีลาแบบเขียนมีแนวโน้มที่จะมีจำนวนรูปของหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคที่มีขนาด 4 คำขึ้นไปมากกว่าวจนลีลาแบบพูด และ วจนลีลาแบบเขียนมีหน่วยเชื่อมโยงมหภาคในทุกขนาดเป็นจำนวนรูปมากกว่าวจนลีลาแบบพูด

ท้ายสุด ปริจเฉทเรื่องเล่า และปริจเฉทความคิดเห็นที่เป็นวจนลีลาแบบเขียน เป็นประเภท ปริจเฉทที่มีแนวโน้มว่าขนาดของหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคและมหภาคจะใหญ่กว่าปริจเฉทประเภทอื่นๆ

5.2 การวิเคราะห์ความถี่ของการปรากฏหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉท

ผู้วิจัยได้สรุปความถี่ของการปรากฏของหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคและมหภาคโดยจำแนกตาม วจนลีลา ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงความถี่ของการปรากฏหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคและมหภาคจำแนกตามวจนลีลา

หน่วยเชื่อมโยง วจนลีลา	จุลภาค	มหภาค	รวม
วจนลีลาแบบพูด	33	40	73
วจนลีลาแบบเขียน	35	101	136

จากตารางที่ 11 พบว่าวจนลีลาแบบเขียนมีหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคใกล้เคียงกับวจนลีลาแบบพูด ส่วนวจนลีลาแบบเขียนมีความถี่ของการปรากฏของหน่วยเชื่อมโยงมหภาคมากกว่าวจนลีลาแบบพูดอย่างเห็นได้ชัด

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความถี่ของการปรากฏหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคและมหภาคโดยจำแนกตามวจนลีลาและประเภทปริจเฉท ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แสดงความถี่ของการปรากฏหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคและมหภาคจำแนกตามวจนลีลาและประเภทปริจเฉท

ประเภทปริจเฉท		หน่วยเชื่อมโยง	จุลภาค	มหภาค	จุลภาค + มหภาค
			(ต่อ 300 อนุพยางค์)	(ต่อ 300 อนุพยางค์)	(ต่อ 300 อนุพยางค์)
นิทานปริจเฉท	วจนลีลาแบบพูด		14	4	18
	วจนลีลาแบบเขียน		13	41	54
ปราศรัยปริจเฉท	วจนลีลาแบบพูด		3	20	23
	วจนลีลาแบบเขียน		6	25	31
ปฏิบัติปริจเฉท	วจนลีลาแบบพูด		8	-	8
	วจนลีลาแบบเขียน		7	11	18
ทัศนปริจเฉท	วจนลีลาแบบพูด		8	16	24
	วจนลีลาแบบเขียน		9	24	33

จากตารางที่ 12 พบว่าในทุกๆประเภทปริจเฉท วจนลีลาแบบเขียนจะมีความถี่ของการปรากฏหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉท คือหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคและหน่วยเชื่อมโยงมหภาคมากกว่าวจนลีลาแบบพูด

นอกจากนี้ ในปริจเฉทเรื่องเล่า วจนลีลาแบบพูดมีความถี่ของการปรากฏของหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉทในจำนวนที่แตกต่างจากวจนลีลาแบบเขียนมากที่สุด ส่วนประเภทปริจเฉทอื่นๆ มีความแตกต่างของจำนวนหน่วยเชื่อมโยงในวจนลีลาแบบพูดและแบบเขียนใกล้เคียงกัน

ถ้าให้จำเพาะเจาะจงขึ้นไปอีก อาจจะกล่าวได้ว่าในปริจเฉทเรื่องเล่า วจนลีลาแบบเขียนมีความถี่ของการปรากฏของหน่วยเชื่อมโยงมหากมากกว่าวจนลีลาแบบพูดอย่างเห็นได้ชัด

นอกจากนี้ปริจเฉทกระบวนการเป็นประเภทปริจเฉทที่มีความถี่ของการปรากฏของหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉทน้อยกว่าปริจเฉทประเภทอื่นๆ

5.3 การวิเคราะห์ความถี่ของการปรากฏของหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉทที่จำแนกตามประเภททางอรรถศาสตร์

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความถี่ของการปรากฏของหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉทโดยจำแนกประเภททางอรรถศาสตร์ และวจนลีลา ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ความถี่ของการปรากฏของหน่วยเชื่อมโยงจุดภาคจำแนกตามประเภททางอรรถศาสตร์และวจนลีลา

ประเภททางอรรถศาสตร์ วจนลีลา	แสดงการเรียงลำดับเวลา	แสดงเหตุผล	แสดงการขยายความ	แสดงการเสริม	แสดงตัวอย่าง	แสดงการสรุปความ	รวม
วจนลีลาแบบพูด	11	-	11	5	4	2	33
วจนลีลาแบบเขียน	9	3	3	13	7	-	35

จากตารางที่ 13 พบว่า ในวจนลีลาแบบเขียน มีความถี่ของการปรากฏของหน่วยเชื่อมโยงจุดภาคมากกว่าวจนลีลาแบบพูดในประเภททางอรรถศาสตร์ดังต่อไปนี้ 1. แสดงการเสริม 2. แสดงเหตุผล 3. แสดงตัวอย่าง นอกจากนี้ในวจนลีลาแบบเขียน หน่วยเชื่อมโยงจุดภาคมีความถี่ของการปรากฏมากที่สุดไปน้อยที่สุดในประเภททางอรรถศาสตร์ดังต่อไปนี้ 1. ประเภททาง

อรรถศาสตร์แสดงการเสริม 2. แสดงการเรียงลำดับเวลา 3. แสดงตัวอย่าง 4. แสดงเหตุผล และ
แสดงการขยายความมีความถี่ที่เท่ากัน และ 5. แสดงแสดงการสรุปความ

ในวจนลีลาแบบพูด หน่วยเชื่อมโยงจุดภาคมีความถี่ของการปรากฏมากที่สุดไปน้อยที่สุดใน
ในประเภททางอรรถศาสตร์ดังต่อไปนี้ 1. แสดงการเรียงลำดับเวลา และแสดงการขยายความมี
ความถี่ที่เท่ากัน 2. แสดงการเสริม 3. แสดงตัวอย่าง 4. แสดงการสรุปความ และ 5. แสดงเหตุผล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความถี่ของการปรากฏหน่วยเชื่อมโยงมภาคจำแนกตามประเภททาง
อรรถศาสตร์และวจนลีลา ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ความถี่ของการปรากฏหน่วยเชื่อมโยงมภาคจำแนกตามประเภททางอรรถศาสตร์และวจนลีลา

ประเภททาง อรรถศาสตร์	แสดงการ แจกแจง ความ	แสดงการ ขยายความ	แสดงการ ขัดแย้ง	แสดงการ เรียงลำดับ เวลา	แสดง เหตุผล	บอกการสรุป ความ	แสดงการ เสริม
วจนลีลา							
วจนลีลาแบบ พูด	4	1	4	2	17	2	18
วจนลีลาแบบ เขียน	8	4	13	10	23	3	15

ประเภททาง อรรถศาสตร์	แสดงการ ให้เลือก	แสดง ตัวอย่าง	รวม
วจนลีลา			
วจนลีลาแบบ พูด	2	2	40
วจนลีลาแบบ เขียน	2	7	101

จากตารางที่ 14 พบว่าในวจนลีลาแบบเขียนมีความถี่ของการปรากฏของหน่วยเชื่อมโยงมหภาคมากกว่าวจนลีลาแบบพูดในทุกๆประเภททางอรรถศาสตร์ ยกเว้นประเภทบอกการเสริมความ นอกจากนี้ในข้อมูลวจนลีลาแบบเขียน หน่วยเชื่อมโยงมหภาคมีความถี่ของการปรากฏมากที่สุดไปน้อยที่สุดในประเภททางอรรถศาสตร์ดังต่อไปนี้

1. ประเภททางอรรถศาสตร์แสดงเหตุผล
2. แสดงการเสริม
3. บอกการขัดแย้ง
4. แสดงการเรียงลำดับเวลา
5. แสดงการแจกแจงความ
6. แสดงตัวอย่าง
7. แสดงการขยายความ
8. แสดงการสรุปผล และ
9. แสดงการให้เลือก

ในวจนลีลาแบบพูด ได้แก่ 1 . ประเภททางอรรถศาสตร์แสดงการเสริมความ 2. แสดงเหตุผล 3. แสดงการขัดแย้ง แสดงการแจกแจงความมีความถี่ที่เท่ากัน 4. แสดงการเรียงลำดับเวลา แสดงตัวอย่าง แสดงการให้เลือก และแสดงการสรุปผลมีความถี่ที่เท่ากัน 5. แสดงการขยายความ

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเห็นความน่าสนใจของการใช้หน่วยเชื่อมโยง “ก็” ดังตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 15 แสดงความถี่ของการปรากฏหน่วยเชื่อมโยง “ก็”

วจนลีลา	ความถี่ของการปรากฏ
วจนลีลาแบบพูด	100
วจนลีลาแบบเขียน	35

จากตารางที่ 15 จะเห็นได้ว่าวจนลีลาแบบพูดมีความถี่ของการปรากฏหน่วยเชื่อมโยง “ก็” มากกว่าวจนลีลาแบบเขียนอย่างเห็นได้ชัด

ตารางที่ 16 แสดงความถี่ของการปรากฏหน่วยเชื่อมโยง “ก็” ในปริจเฉทประเภทต่างๆ

ความถี่ของการปรากฏ วจนลีลา	ปริจเฉทเรื่อง เล่า	ปริจเฉทโน้มน้ำว	ปริจเฉท กระบวนการ	ปริจเฉทความ คิดเห็น
วจนลีลาแบบ พูด	42	15	7	36
วจนลีลาแบบ เขียน	16	7	1	11

จากตารางที่ 16 จะเห็นได้ว่าในทุกประเภทปริจเฉท วจนลีลาแบบพูดมีความถี่ของการปรากฏหน่วยเชื่อมโยง “ก็” มากกว่าวจนลีลาแบบเขียน โดยเฉพาะปริจเฉทเรื่องเล่า และปริจเฉทความคิดเห็น

ดังนั้น อาจจะกล่าวได้ว่าหน่วยเชื่อมโยง “ก็” เป็นหน่วยเชื่อมโยงหนึ่งที่ใช้มากในวจนลีลาแบบพูด

จากการวิเคราะห์ขนาดและความถี่ของหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉท พบข้อสรุปที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

1. วจนลีลาแบบเขียนมีแนวโน้มที่จำนวนของรูปหน่วยเชื่อมโยงจุลภาค ขนาดมากกว่า 4 คำ ขึ้นไป มากกว่าวจนลีลาแบบพูด
2. ปริจเฉทความคิดเห็น และ ปริจเฉทเรื่องเล่าที่เป็นวจนลีลาแบบเขียน เป็นประเภทปริจเฉทที่มีแนวโน้มว่าขนาดของหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคจะใหญ่กว่าปริจเฉทประเภทอื่นๆ คือ ปริจเฉท กระบวนการ และ ปริจเฉทโน้มน้าว
3. วจนลีลาแบบเขียนมีจำนวนของรูปหน่วยเชื่อมโยงมหภาคในทุกขนาดมากกว่าวจนลีลาแบบพูด
4. ปริจเฉทที่เป็นวจนลีลาแบบเขียนโดยเฉพาะปริจเฉทความคิดเห็น และ ปริจเฉทเรื่องเล่า มีแนวโน้มที่ขนาดของหน่วยเชื่อมโยงมหภาคจะใหญ่กว่าปริจเฉทที่เป็นวจนลีลาแบบพูด
5. ในทุกๆประเภทปริจเฉท วจนลีลาแบบเขียนจะมีความถี่ของการปรากฏหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉท คือหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคและหน่วยเชื่อมโยงมหภาคมากกว่าวจนลีลาแบบพูด และจะเห็นได้อย่างชัดเจนในหน่วยเชื่อมโยงมหภาค

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะเป็นการสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและการเสนอข้อเสนอนแนะ ดังต่อไปนี้

6.1 การสรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาหน่วยเชื่อมโยงปริงเฉทในข้อมูลวัจนลีลาแบบเขียนและแบบพูดในปริงเฉทประเภทต่างๆ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ประเภททางอรรถศาสตร์และประเภททางหน้าที่ของหน่วยเชื่อมโยงปริงเฉทในข้อมูลวัจนลีลาแบบพูดและวัจนลีลาแบบเขียน

ในข้อมูลวัจนลีลาแบบเขียน พบทั้งหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคและมหภาค โดยประเภททางอรรถศาสตร์ของหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคพบทั้งหมด 5 ประเภท ได้แก่ หน่วยเชื่อมโยงแสดงเหตุผล หน่วยเชื่อมโยงแสดงการเสริม หน่วยเชื่อมโยงแสดงตัวอย่าง หน่วยเชื่อมโยงแสดงการขยายความ และหน่วยเชื่อมโยงแสดงการเรียงลำดับเวลา ส่วนหน่วยเชื่อมโยงมหภาคพบทั้งหมด 9 ประเภท ได้แก่ หน่วยเชื่อมโยงแสดงการแจกแจงความ หน่วยเชื่อมโยงแสดงการเสริมความ หน่วยเชื่อมโยงแสดงการขัดแย้ง หน่วยเชื่อมโยงแสดงการเรียงลำดับเวลา หน่วยเชื่อมโยงแสดงเหตุผล หน่วยเชื่อมโยงแสดงการสรุปความ หน่วยเชื่อมโยงแสดงการขยายความ หน่วยเชื่อมโยงแสดงตัวอย่าง และ หน่วยเชื่อมโยงแสดงการให้เลือก

ส่วนในข้อมูลวัจนลีลาแบบพูด ก็พบทั้งหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคและมหภาค เช่นเดียวกัน โดยประเภททางอรรถศาสตร์ของหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคพบทั้งหมด 5 ประเภท ได้แก่ หน่วยเชื่อมโยงแสดงการเสริม หน่วยเชื่อมโยงแสดงตัวอย่าง หน่วยเชื่อมโยงแสดงการขยายความ หน่วยเชื่อมโยงแสดงการสรุปความ และ หน่วยเชื่อมโยงแสดงการเรียงลำดับเวลา ส่วนหน่วยเชื่อมโยงมหภาคพบทั้งหมด 8 ประเภท ได้แก่ หน่วยเชื่อมโยงแสดงการแจกแจงความ หน่วยเชื่อมโยงแสดงการเสริมความ หน่วยเชื่อมโยงแสดงการขัดแย้ง หน่วยเชื่อมโยงแสดงเหตุผล หน่วยเชื่อมโยงแสดงการขยายความ หน่วย

เชื่อมโยงแสดงตัวอย่าง หน่วยเชื่อมโยงบอกการให้เลือก หน่วยเชื่อมโยงแสดงการเรียงลำดับเวลา

โดยสรุป ข้อมูลวัจนลีลาแบบพูดและวัจนลีลาแบบเขียนจะมีประเภททางหน้าที่ของหน่วยเชื่อมโยงเหมือนกัน คือ มีหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคและหน่วยเชื่อมโยงมหภาค

นอกจากนี้ข้อมูลวัจนลีลาแบบพูดและข้อมูลวัจนลีลาแบบเขียนมีประเภททางอรรถศาสตร์ของหน่วยเชื่อมโยงที่ไม่แตกต่างกัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ประเภททางอรรถศาสตร์ไม่สามารถใช้เป็นดัชนีบอกความแตกต่างระหว่างวัจนลีลาแบบพูดและวัจนลีลาแบบเขียนได้

2. ความหลากหลายของรูปหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉท

ข้อมูลวัจนลีลาแบบเขียนมีความหลากหลายของรูปหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคและหน่วยเชื่อมโยงมหภาคมากกว่าข้อมูลวัจนลีลาแบบพูด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ข้อมูลวัจนลีลาแบบเขียนมีรายการคำของหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคและมหภาคมากกว่าข้อมูลวัจนลีลาแบบพูด นอกจากนี้ปริจเฉทกระบวนการเป็นประเภทปริจเฉทที่มีรายการคำของหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคและมหภาคน้อยที่สุด

3. ขนาดของหน่วยเชื่อมโยงปริจเฉท

ข้อมูลวัจนลีลาแบบเขียนมีแนวโน้มที่จะมีจำนวนของรูปหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคที่มีขนาด 4 คำขึ้นไป มากกว่าข้อมูลวัจนลีลาแบบพูด และยังพบอีกว่าปริจเฉทความคิดเห็นและปริจเฉทเรื่องเล่าเป็นประเภทปริจเฉทที่มีแนวโน้มว่าขนาดของหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคจะใหญ่กว่าปริจเฉทประเภทอื่นๆ คือ ปริจเฉทโน้มน้าว และ ปริจเฉทกระบวนการ

ข้อมูลวัจนลีลาแบบเขียนมีจำนวนของรูปหน่วยเชื่อมโยงมหภาคในทุกขนาดมากกว่าข้อมูลวัจนลีลาแบบพูด และ ปริจเฉทที่เป็นวัจนลีลาแบบเขียน ยกเว้นปริจเฉทโน้มน้าว พบหน่วยเชื่อมโยงมหภาคขนาด 4 คำขึ้นไป ดังนั้นอาจจะกล่าวได้ว่า ปริจเฉทที่เป็นวัจนลีลาแบบเขียน โดยเฉพาะปริจเฉทความคิดเห็น และ ปริจเฉทเรื่องเล่ามีแนวโน้มที่ขนาดของหน่วยเชื่อมโยงมหภาคจะใหญ่กว่าปริจเฉทที่เป็นวัจนลีลาแบบพูด

โดยสรุป การศึกษาและเปรียบเทียบหน่วยเชื่อมโยงในเรื่องขนาดของหน่วยเชื่อมโยงในวัจนลีลาแบบพูดและแบบเขียนในปริจเฉทประเภทต่างๆ ทำให้เห็นถึงความแตกต่างของวัจนลีลาแบบพูดและแบบเขียน กล่าวคือ วัจนลีลาแบบเขียนมีแนวโน้มที่จะมี

จำนวนรูปของหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคที่มีขนาด 4 คำขึ้นไปมากกว่าวจนลีลาแบบพูด และ วจนลีลาแบบเขียนมีจำนวนรูปของหน่วยเชื่อมโยงมหภาคในทุกขนาดมากกว่าวจนลีลาแบบพูดอย่างเห็นได้ชัด

นอกจากนี้วจนลีลาแบบพูดและแบบเขียนยังมีความคล้ายคลึงกัน คือ จำนวนของรูปหน่วยเชื่อมโยงขนาด 3 คำ มีจำนวนใกล้เคียงกัน

ท้ายสุด ประจักษ์ความคิดเห็น และ ประจักษ์เรื่องเล่าที่เป็นวจนลีลาแบบเขียน เป็นประเภทประจักษ์ที่มีแนวโน้มว่าขนาดของหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคและมหภาคจะใหญ่กว่าประจักษ์ประเภทอื่นๆ

4. ความถี่ของการปรากฏของหน่วยเชื่อมโยงประจักษ์

ในทุกประเภทประจักษ์ วจนลีลาแบบเขียนมีหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคใกล้เคียงกับวจนลีลาแบบพูด ส่วนหน่วยเชื่อมโยงมหภาค วจนลีลาแบบเขียนมีความถี่ของการปรากฏมากกว่าวจนลีลาแบบพูดอย่างเห็นได้ชัด

6.2 อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย พบว่าวจนลีลาแบบพูดมีความแตกต่างจากวจนลีลาแบบเขียนในเรื่องความถี่ของการปรากฏ ความหลากหลาย ขนาดและรูปของหน่วยเชื่อมโยง

จากผลการวิเคราะห์พบว่าวจนลีลาแบบเขียนจะมีความถี่ของการปรากฏหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคใกล้เคียงกับวจนลีลาแบบพูด ส่วนหน่วยเชื่อมโยงมหภาค วจนลีลาแบบเขียนจะมีหน่วยเชื่อมโยงมหภาคมากกว่าวจนลีลาแบบพูดอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้นอาจจะกล่าวได้ว่าหน่วยเชื่อมโยงมหภาคเป็นลักษณะเด่นของวจนลีลาแบบเขียน ซึ่งผลการวิเคราะห์นี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้เป็นบางส่วน กล่าวคือไม่สอดคล้องกันสมมติฐานที่ว่าหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคเป็นลักษณะเด่นของวจนลีลาแบบพูด เนื่องมาจากผลการวิเคราะห์ที่วจนลีลาแบบพูดและแบบเขียนมีการปรากฏของหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคที่ใกล้เคียงกัน แต่สอดคล้องกับสมมติฐานในส่วนที่ว่าหน่วยเชื่อมโยงมหภาคเป็นลักษณะเด่นของวจนลีลาแบบเขียน และผลการวิเคราะห์นี้สอดคล้องกับทฤษฎีวจนลีลาแบบพูดและวจนลีลาแบบเขียนของสุดาพร ลักษณะินาวิน (2537) ที่กล่าวว่าวจนลีลาแบบเขียนจะมีความที่เรียงร้อยต่อกันด้วยกลไกภาษาที่ใช้เชื่อมความเข้าด้วยกันไม่กระจัดกระจาย

นอกจากนี้วจนลีลาแบบเขียนมีความหลากหลายของรูปหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคและมหภาคมากกว่าวจนลีลาแบบพูด วจนลีลาแบบเขียนยังมีแนวโน้มที่ขนาดของหน่วยเชื่อมโยงจุลภาค

และมหภาคจะใหญ่กว่าวจนลีลาแบบพูด โดยปริเฉทความคิดเห็นทั้งที่เป็นวจนลีลาแบบพูดและแบบเขียนมีแนวโน้มที่จะมีขนาดของหน่วยเชื่อมโยงจุลภาคและมหภาคใหญ่กว่าปริเฉทประเภทอื่นๆ

โดยสรุปในการจำแนกวจนลีลาแบบพูดออกจากวจนลีลาแบบเขียน เราอาจจะจำแนกโดยการวิเคราะห์ความถี่ของการปรากฏ ความหลากหลาย ขนาดและรูปของหน่วยเชื่อมโยงปริเฉทโดยรวมเพื่อให้ได้ผลที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากที่สุด ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าหน่วยเชื่อมโยงปริเฉทเป็นลักษณะภาษาที่สามารถจำแนกวจนลีลาแบบเขียนออกจากวจนลีลาแบบพูดได้อย่างชัดเจนและง่ายต่อการวิเคราะห์

6.3 ข้อเสนอแนะ

1. น่าจะมีการศึกษาค้นคว้าต่อไปในเรื่องหน่วยเชื่อมโยงที่เชื่อมระหว่างอนุภาคยัไม่อิสระกับอนุภาคยัอิสระเข้าด้วยกัน หรือศึกษาหน่วยเชื่อมโยงที่มีรูปเป็นประโยค เพื่อที่จะได้ใช้ในการจำแนกวจนลีลาแบบพูดและแบบเขียนได้ดีขึ้น หรืออาจจะเห็นผลสรุปที่แตกต่างไปจากงานวิจัยนี้ก็เป็นที่
2. การศึกษาหน่วยเชื่อมโยงปริเฉทในข้อมูลที่เป็นปริเฉทการสนทนาเปรียบเทียบกับข้อมูลที่เป็นการพูดของคนคนเดียว หรืออาจจะเปรียบเทียบระหว่างปริเฉทการสนทนาในสถานการณ์ที่เป็นทางการและสถานการณ์ที่ไม่เป็นทางการ เป็นการศึกษาที่น่าสนใจ
3. ควรจะมีการศึกษากลไกรายอื่นๆที่เรียงร้อยข้อความเข้าด้วยกัน นอกเหนือจากหน่วยเชื่อมโยงปริเฉท เพื่อใช้ในการจำแนกวจนลีลาแบบพูดและแบบเขียนออกจากกัน
4. นอกเหนือจากภาษาไทยมาตรฐานแล้วอาจจะมีการศึกษาหน่วยเชื่อมโยงปริเฉทเพื่อจำแนกวจนลีลาแบบพูดออกจากวจนลีลาแบบเขียนในภาษาถิ่นที่ต่างออกไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ขวัญ พฤษภัสสร. 2544. สวรรค์ปั้นแต่งแปงและดิน. [บทโทรทัศน์ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง ETV]
- จำนงค์ ทองประเสริฐ. 2540. จริยธรรมของพ่อแม่. ใน หลักการครองตน, หน้า 22-30. พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี : สนุกอ่าน.
- จำลอง ศรีเมือง, เทปตลับ.
- ฉัฐพงศ์ โปษะบุตร. 2533. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายใน กฎหมายธุรกิจ, หน้า 1- 73. กรุงเทพมหานคร : สามดีการพิมพ์.
- คุณฉวีพร ชำนิโรคสานต์. 2521. อนุพากย์ในภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ต๋องตา มั่นทรัพย์. 15 กรกฎาคม 2543. สัมภาษณ์.
- เทพี จรัสจรวงเกียรติ. 2543. หน่วยเชื่อมโยงปริศนาภาษาไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงสมัยปัจจุบัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทพี พันธุมธธา. 2529. การใช้สันธานในสมัยรัตนโกสินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. 2540. ความล้าลึกของ “น้ำเน่า” ในหนังไทย. ใน หนังสือมหาวิทยาลัยฉบับ 26 มีนาคม 2540 : มหาธีรราชานุสรณ์, หน้า 109-115. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทพี จรัสจรวงเกียรติ. 2543. หน่วยเชื่อมโยงปริศนาภาษาไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงสมัยปัจจุบัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทศักดิ์ มั่นคง. 10 พฤษภาคม 2543. สัมภาษณ์.
- บุญส่ง วงศ์เกรียงไกร. การเพาะเห็ดนางฟ้า. 2545. กรุงเทพมหานคร : ชมรมนักเพาะเห็ดแห่งประเทศไทย.
- ปราณี ลักษณะอารยะการ. 2532. พระราชพิธีรัชมังคลาภิเษกของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์. ใน เรียงความฉบับที่ ได้รับเงินทุนภูมิพล พ.ศ. 2522 ถึง 2531, หน้า 151 — 168. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพิมพ์แจกในงานกฐินพระราชทาน ณ วัดหน้าพระเมรุ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาวันที่ 3 พฤศจิกายน 2532)

- ปิยนาด บุนนาค. 2529. ชุมชนชาวจีนในกรุงเทพฯ. [บทวิทยุออกอากาศทางสถานีวิทยุจุฬาฯ]
พรทิพย์ พุกผาสุข. 2529. นิทานพื้นบ้านของไทย. [บทวิทยุออกอากาศทางสถานีวิทยุจุฬาฯ]
พุทธทาสภิกขุ. เทปตลับ.
- เพียรศิริ วงศ์วิภานนท์. 2529. ลักษณะของโครงสร้างความเรียงในภาษาไทย : ความถ้อยที่ถ้อยเข้าใจกันของผู้เขียนและผู้อ่าน. ในรายงานการสัมมนา “ความเป็นไทยที่ควรธำรงไว้”.
กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- เพียรศิริ วงศ์วิภานนท์. 2530. ปริจฉา : แนวใหม่ในการศึกษาวาทกรรมสัมพันธ์ไทย. วารสารภาษาและวรรณคดีคดีไทยปีที่ 4 ฉบับที่ 2.
- เพียรศิริ วงศ์วิภานนท์. 2531. การวิเคราะห์โครงสร้างความเรียงในภาษาไทย : ข้อเขียนประเภทแสดงความคิดเห็นในสาขามนุษยศาสตร์. รายงานการวิจัยทุนรัชดาภิเษกสมโภช.
- เพียรศิริ วงศ์วิภานนท์. รายงานการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ปริฉาภาษาไทย. (อัดสำเนา)
- พนมกร สิงห์พันธ์. 2522. วิเคราะห์การใช้ “ก็” ในภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระราชญาณวิสุทธิโสภณ. เทปตลับ.
- เพ็ญศรี คุ้ม. 2531. “การฟื้นฟูทางพระราชไมตรีและสัมพันธภาพ” ทางการทูตระหว่างไทยและฝรั่งเศสในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2399-2410). ใน รวมบทความประวัติศาสตร์ : ศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญศรี คุ้ม. กรุงเทพมหานคร : สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทธวดี มีชูชน. 2544. ย้อนรอยวัฒนธรรม. [บทโทรทัศน์ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 11]
- มารยาท กิจสุวรรณ. 2529. ต้นไม้กับความเชื่อ. [บทวิทยุออกอากาศทางสถานีวิทยุจุฬาฯ]
- เรืองเดช ปิ่นเขื่อนขันธ์. 2541. ภาษาศาสตร์ภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. นครปฐม : สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วรัญญู จกะวัฒนากุล. 2532. จุฬาฯ กับสังคมไทย. ใน เรียงความฉบับที่ได้รับเงินทุนภูมิพล พ.ศ. 2522 ถึง 2531, หน้า 185 – 198. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพิมพ์แจกในงานกฐินพระราชทาน ณ วัดหน้าพระเมรุ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาวันที่ 3 พฤศจิกายน 2532)
- วารณี ภูริสัมบรรณ, วิลาวัลย์ เตชะอุดมถาวร, สุภมิตร ชุณหะสุทธิวัฒน์, และ จันทร์เพ็ญชูประภาวรรณ. 2539. หนังสือเรียนพลาณามัย พ 401 พ 402 สุขศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- วิจินต์ ภาณุพงศ์. 2530. โครงสร้างของภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศิริเฉลิม สวัสดิวัฒน์. 2544. หมึกแดงคู่ครัว. [บทโทรทัศน์ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง 5]

- ศิริรัตน์ แซ่เบ๊. 2532. ผลกระทบของอิทธิพลตะวันตกต่อสังคมไทยใน 200 ปี กรุงรัตนโกสินทร์. ใน เรียงความฉบับที่ ได้รับเงินทุนภูมิพล พ.ศ. 2522-2531, หน้า 37-41. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพิมพ์แจกในงานกฐินพระราชทาน ณ วัดหน้าพระเมรุ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาวันที่ 3 พฤศจิกายน 2532)
- สนิท สัมครการ. 2532. วัฒนธรรมกับการพัฒนาสังคม. ใน เรียงความฉบับที่ ได้รับเงินทุนภูมิพล พ.ศ. 2522 ถึง 2531, หน้า 39-48. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพิมพ์แจกในงานกฐินพระราชทาน ณ วัดหน้าพระเมรุ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาวันที่ 3 พฤศจิกายน 2532)
- สุขศรี หงส์สุวรรณเกศ. 10 มิถุนายน 2543. สัมภาษณ์.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. 2532. เอกสารการสอนชุดวิชาประวัติศาสตร์ไทยหน่วยที่ 9—15. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุดาพร ลักษณ์นิวิน. 2537. การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร. ในพรพิมล นุ่นปาน และ สมพิศ นิชลาพันธ์ (บรรณาธิการ), ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาทักษะทางภาษาหน่วยที่ 1—4, หน้า 35-93. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุภาพร งามประดิษฐ์. 2540. การเชื่อมโยงความในรายงานข่าวทางโทรทัศน์ : ข่าวอ่านกับข่าวสดแบบไม่มีบท. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ ภาควิชาภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมทรง บุรุษพัฒน์. 2537. วเคราะห์วิเคราะห์: การวิเคราะห์ภาษาระดับข้อความ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก.
- อาภาภรณ์ อักษรกาญจน์. 2538. ความต่อเนื่องของแก่นความในทัศนปริจเฉท. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะอักษรศาสตร์ ภาควิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. 2540. การสืบทอดและปรับปรุงวัฒนธรรมให้ทันสมัย. ในหนังสือมหาวิทยาลัย ฉบับ 26 มีนาคม 2540 : มหาธีรราชานุสรณ์, หน้า 99-104. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย. คณะศิลปศาสตร์, วิชาภาควิชาภาษาศาสตร์. (ม.ป.ป.) ลักษณะทั่วไปของภาษาเรื่องเล่า ภาษาอธิบายความ ภาษาโน้มน้าวหรือสั่งสอน และภาษากระบวนการ. (อัครสำเนา)
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2541. ภาษาศาสตร์สังคม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Chafe ,Wallace. 1982. Integration and Involvement in Speaking , Writing and Oral Literature. In D. Tannen (ed.) , Spoken and Written Language : Exploring Orality and Literacy . Norwood , N.J. : Ablex.
- Chafe , Wallace. 1987. Properties of Spoken and Written Language. University of California.
- Chanawangsa ,Wipah. 1986. Cohesion in Thai. Unpublished Doctoral Dissertation , Georgetown University.
- Chodchoey , Supa. 1988. Spoken and Written Discourse in Thai : The Difference . In Cholticha Bamroograks et al (eds.) , the Second International Symposium on Language and Linguistics , pp. 138 - 145. Bangkok : Thammasat University.
- Halliday, M.A.K. and Hasan, R. 1976. Cohesion in English. London : Longman Group.
- Khanittannan , Wilaiwan . 1992. Thai Written Discourse : A Change toward a More Autonomous Style. In Cholticha Bamroongraks et al (eds.) , The Second International Symposium on Language and Linguistics , pp120 –128 , Bangkok : Thammasat University .
- Longacre , R. E. 1983. The Grammar of Discourse. New York : Plenum Press.
- Prasithrathsint , Amara. 1988. Spoken and Written Thai : A Stylistic Continuum. Paper presented at The First Hong Kong Conference on Language and Society , Sociolinguistics Today : Eastern and Western Perspectives , pp. 25-28, Hong Kong.
- Tiancharoen , Supanee. 1987. A Comparative Study of Spoken and Written Thai : Linguistic and Sociolinguistic Perspectives. Unpublished Doctoral Dissertation, Georgetown University.
- Vongvipanond , Peansiri. 1988. Macro and Micro-cohesive Devices in Thai Expository Discourses. In Cholticha Bamroonraks et al. (eds.) , The second International Symposium on Language and Linguistics , 1988 , pp. 129-137. Bangkok : Thammasat University .
- Werth , Paul. 1984. Focus , Coherence and Emphasis. Sydney : Croom Helm.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

วจนลีลาแบบพูด

ก. ปริเฉทเรื่องเล่า

1. กบเลือกนาย

นิทานเรื่องกบเลือกนาย กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้วมีกบอยู่ฝูงหนึ่ง / อาศัยอยู่รวมกันในปีงใหญ่ / กบแต่ละตัวก็ต่างคนต่างอยู่ / จะทำอะไร / ก็ทำตามใจตัวเอง / ก็เลยทำให้เกิดความวุ่นวายขึ้นบ่อยๆ / อยู่มาวันหนึ่ง / กบฝูงนี้ก็เลยมาประชุมกัน / แล้วก็ตกลงกัน / ว่าควรมีหัวหน้า / หรือว่ามีนายมากอยควบคุมพฤติกรรมของพวกมัน / พวกมันจะได้อยู่ / อย่างเป็นระเบียบ / แล้วก็ไม่ได้เกิดความวุ่นวายอีก / พวกมันก็เลยตกลงกัน /ว่าจะไปขอนายมาจากพระเจ้า / แล้วพวกมันก็เลยรวมตัวกันไปเรียกร้องกับพระเจ้าให้พระเจ้าส่งนายมาให้มัน / พระเจ้าได้ยินก็เลยส่งท่อนซุงลงมา / แล้วก็บอก / ว่านี่คือนายของพวกเจ้า / ท่อนซุงที่พระเจ้าเขวี้ยงลงมา / กระแทกกับพื้นน้ำ / ทำให้เกิดเสียงดังมาก / น้ำในปีงก็แตกกระจายเป็นวงกว้าง / พวกกบเห็นอย่างนั้น / ก็ตกใจกันใหญ่ / แล้วก็มุดหนีไป หลบกัน / เพราะวากลัวท่อนซุงท่อนนั้น / ซักพักหนึ่งท่อนซุงก็เริ่มอยู่นิ่ง / ลอยอยู่บนผิวน้ำ / แต่ก็ยังไม่มีการตัวไหนกล้าเข้าไปใกล้ท่อนซุงท่อนนั้น / หลังจากนั้นพวกกบก็ยึดเอาท่อนซุงท่อนนั้นมาเป็นนายของพวกมัน / แล้วก็เริ่มมีชีวิต / ที่เป็นระเบียบมากขึ้น / ไม่กี่วันต่อมาก็มีกบตัวหนึ่งที่ฉลาดแล้วก็กล้าที่สุดในกลุ่มเริ่มสังเกตเห็น / ว่าท่อนซุงหรือว่านายของพวกมันเนี่ยอยู่นิ่งๆ / ได้แต่ลอยไปลอยมาตามกระแสน้ำ / ก็เลยลองว่ายน้ำเข้าไปใกล้ท่อนซุง / แล้วก็ว่ายกลับมาอยู่ที่เดิม / กบตัวนี้ก็ว่ายน้ำไปว่ายกลับอยู่อย่างนี้ได้ซักพัก / ก็เริ่มแน่ใจ / ว่าท่อนซุงไม่ยอมเคลื่อนไหวไปไหน / ก็เลยไปบอกเพื่อนๆของมัน / กบตัวอื่นๆก็เลยมาสังเกตดูเหมือนกัน / ก็เลยเห็น / ว่านายของพวกมันไม่ยอมเคลื่อนไหว / ได้แต่อยู่นิ่งๆ / พวกมันเห็นอย่างนั้น / ก็เลยมีความกล้ามากขึ้น / ก็เลยกระโดดขึ้นไปยืนบนท่อนซุง / แล้วก็พูดว่าท่อนซุงไปต่างๆนาๆ / แต่ท่อนซุงก็ไม่ได้ตอบโต้อะไร / ได้แต่ลอยนิ่งๆอยู่บนผิวน้ำ / พวกกบเห็นอย่างนั้น / ก็เลยไม่พอใจที่นายของมันได้แต่อยู่เฉยๆ / พวกมันก็เลยพากันตะโกนต่อว่าพระเจ้า / ว่าทำไมพระเจ้าถึงส่งนายที่เชื่องซิมมาให้มัน / พวกมันไม่ต้องการนายอย่างนี้ / ให้พระเจ้านำนาย / ที่เป็นท่อนซุงกลับคืนไป / แล้วก็ขอร้องให้พระเจ้าส่งนายมาให้มันใหม่ / โดยที่ขอให้นายใหม่ของพวกมันคล่องแคล่วว่องไวไม่เชื่องซิมเหมือนนายเก่า / พระเจ้าได้ยินอย่างนั้น / ก็ยิ้ม / แล้วก็ส่งนกระสามาตัวหนึ่ง / แล้วก็พูด / ว่า นี่เป็นนายของพวกเจ้า / พวกกบเห็นนกระสาบินได้เคลื่อนไหวได้ / ก็ดีใจที่ได้นายใหม่ที่คล่องแคล่ว / แต่พวกมันพอใจกับนายใหม่ได้ไม่นานไม่ทันข้ามวัน / ก็เริ่มมีปัญหา / เพราะว่าพอนกระสาลงมาอยู่ที่บึงได้ไม่นาน / มันก็เริ่มจับกบกินเป็น

อาหาร / นานๆเข้าก็เริ่มลดน้อยลง / กบที่เหลืออยู่ / เห็น / ว่านายของพวกมันคร่ำ / และก็กลัว / ว่าตัวเองจะถูกนายจับกินเหมือนกบตัวอื่นๆ / ที่นกระสาгинไป / ก็เลยรวมตัวไปขอร้องกับพระเจ้า อีกครั้ง / เพื่อที่จะให้พระเจ้านำนกระสากลับคืนไป / และส่งนายใหม่มาให้แทน / เหมือนกับที่พวก มันเคยทำ / ตอนที่พระเจ้าส่งท่อนซุงมาให้เป็นนายของพวกมัน / แต่คราวนี้พระเจ้าไม่ได้ทำ / ตามที่ พวกมันขอเหมือนที่แฉ้วๆมา / แต่พระเจ้ากลับตอบ / ว่า นี่เป็นการลงโทษ / ที่พวกมันเลือกนาย / ไม่ รู้จักพอใจในสิ่ง / ที่ตัวเองมี / พวกมันสมควรที่จะถูกลงโทษ /

2. ขวัญ

ขวัญเกิดที่ก.ท. / แล้วก็เติบโตอยู่ที่ก.ท.นะคะ / เอ่อคุณแม่พ่อคุณแม่ของขวัญมีอาชีพค้าขาย / คือขายกล้วยเดี่ยวอยู่แถวเขาวราชนะคะ / ขวัญเองมีพี่น้องทั้งหมด 3 คน / ขวัญเป็นน้องคนสุดท้อง / มี พี่สาวกับพี่ชายอย่างละคน / อิมครอบครัวของขวัญก็จัด / ว่ามีฐานะปานกลางนะคะ / ก็พอมีพอกิน ไปวัน ๆ / แต่ก็ไม่สามารถที่จะซื้อของอะไรดี ๆ แพง ๆ มาใช้ได้ / อิมแม่แต่เสื้อผ้าที่ขวัญใส่ / ก็ จะต้องอิมใช้ของพี่สาว / ที่พี่สาวใส่ไม่ได้แล้วนะคะ / ขวัญก็จะต้องเอามาใช้อีกทีนึง / ก็ตอนเด็ก ๆ ขวัญก็จะเริ่มเรียนอนุบาลครั้งแรกที่โรงเรียนแถว ๆ บ้านนะคะ / ก็เป็นอนุบาลเล็ก ๆ / ก็มี สภาพแวดล้อมที่ดีพอสมควร / อิมขวัญชอบไปโรงเรียนมากเลยตอนเด็ก ๆ / เพราะว่าขวัญอยากไป เล่นกับเพื่อน ๆ / ต่อมาขวัญก็เริ่มเข้า.ร.ประถมที่.ร.วัดแถว ๆ บ้านนะคะ / อิมตอนเด็ก ๆ ขวัญจะ เป็นเด็กที่เรียนดีมากเลย / ก็สอบได้ที่ 1 ทุกปี / แล้วก็ได้เป็นหัวหน้าชั้น / อิมทำให้คุณแม่พ่อคุณแม่ ภูมิใจในตัวขวัญมาก ๆ / แต่พอมาขึ้นม.ต้น การเรียนของขวัญก็เริ่มตกลง / เพราะว่าขวัญหันไปเล่น กีฬามากขึ้น / ทำให้ไม่มีเวลา / ที่จะมาอ่านหนังสือ / แต่ขวัญก็ไม่เสียใจ / เพราะว่าขวัญรู้สึก / ว่าการ เล่นกีฬาทำให้ขวัญมีร่างกายที่แข็งแรงมาจนถึงทุกวันนี้คะ / ก็ขวัญก็ทำชื่อเสียงให้กับโรงเรียน ด้วยการเป็นนักกีฬาบอลเลย์บอล / อิมนอกจากนั้นขวัญก็ยังเป็นหัวหน้าทีมกีฬาที่คอยช่วยซ่อม นักกีฬา / และคอยจัดงานกีฬาให้กับ.ร. / อิมชีวิตวัยรุ่นของขวัญก็ไม่มีอะไรโหดโผนนัก / เรียน หนังสือเสร็จ / ก็กลับบ้านช่วยแม่ทำงานบ้านเล็ก ๆ น้อย ๆ / [เช่น]ถูบ้าน / ซักผ้า / รีดผ้า / แต่ก็ ช่วยกันทำกับพี่สาวนะคะ / ไม่ได้ทำคนเดียว / เอ่อหลังจากกินข้าวเย็นเสร็จ / ขวัญก็ต้องเอาการบ้าน มาทำ / แล้วก็อ่านหนังสืออีกซักหน่อยหนึ่ง / อิมพอตื่นเช้าขึ้นมา / ก็ต้องช่วยแม่เตรียมเครื่อง กวายนึ่ง / ช่วยต้มน้ำซุปล / จัดถ้วยชาม / หลังจากนั้น ก็ลงไปเรียนได้ / ชีวิตขวัญก็เป็นอย่างนี้ไป เรื่อย ๆ / จนขวัญเรียนจบม.ต้น / อิมที่จริงพ่อแม่ขวัญอยากให้ขวัญเรียนต่อพาณิชย์ / เพื่อได้เรียนจบ ออกมาทำงานได้เลย / ใช้เวลาไม่นาน / แต่ขวัญอยากเรียนสายสามัญมากกว่า / เพราะว่าขวัญใฝ่ฝัน มาตั้งแต่เด็กแล้ว / ว่าขวัญอยากเรียนคณะนิเทศศาสตร์ / อิมขวัญก็เลยพยายามไปสอบแข่งขันเข้า.ม. ปลายที่.ร.สตรีมหาพฤตาราม / ซึ่งเป็น.ร.รัฐบาล / ที่มีคุณภาพ / แล้วก็ค่าเทอมไม่แพงนัก / ใน

ที่สุดขวัญก็ได้เรียนต่อสายศิลป์-คำนวณที่ร.ร.สตรี / ระหว่างที่เรียนม.ปลายอยู่ / ขวัญจะตั้งใจเรียน / และก็ขยันมาก ๆ / อืมแต่ขวัญก็ไม่มีเงิน / ที่จะไปเรียนพิเศษแบบเพื่อนคนอื่น ๆ / ทำให้ขวัญต้องพยายามทบทวนบทเรียนด้วยตนเองทุกวัน / แต่ในที่สุดขวัญก็สอบเข้านิติศาสตร์จุฬาได้ / และเมื่อเรียนจบ / ก็ได้ทำงานโฆษณา / อย่างที่ตั้งใจเอาไว้ค่ะ / ตอนแรกขวัญทำงานอยู่ที่บริษัทเอกชนที่หนึ่ง / เพื่อนร่วมงานทุกคนนิสัยดี / เจ้านายก็ใช้ได้ค่ะ / โดยรวมแล้วขวัญคิด / ว่าที่นี่ดีพอใช้ทีเดียวค่ะ / ขวัญทำงานที่นี้ไปได้ซักระยะ / ก็มีหนุ่มคนละแผนกมาจีบ / ตอนแรกขวัญก็รู้สึกเฉย ๆ / ไม่รู้สึกอะไรนะ / แต่พอเห็นความตั้งใจความจริงใจของเค้า / ขวัญก็เลยลองคบกับเขาดูค่ะ / เขาดูแลห่วงใยเอาใจใส่ขวัญดีมากเลยค่ะ / เขาทำให้ขวัญรู้สึก / ว่าตัวเองมีคุณค่า / ขวัญก็เลยตกลงคบกับเขาเป็นแฟนค่ะ / เราคบกันได้ 2 ปี / ผู้ใหญ่ทั้ง 2 ฝ่ายรู้เห็น / ก็ช่วยชี้แนะประคับประคองให้คู่เราไปด้วยกันได้ดี / จนกระทั่งวันหนึ่ง วันนั้นเป็นวันเกิดของขวัญ / เขาขอขวัญแต่งงาน /

3. ชีวิต(ธรรมดา)

ผมเกิดที่กรุงเทพฯ ครับ / ตอนสมัยเด็ก ๆ ผมอยากเป็นนักดนตรี / แต่ย่ากับพ่อเค้าไม่อยากให้เป็นนักดนตรี / เค้ามอง / ว่ามันเป็นอาชีพ / ที่ไม่มั่นคง / อะไรทำนองเนี่ย / เดี่ยวพ่อแก่ ๆ / เล่นดนตรีไม่ไหว / จะเอาอะไรกิน / จริง ๆ แล้วเนี่ยพ่อผมเค้าอยากได้รับราชการ / เป็นทหารตำรวจ / อะไรอย่างเนี่ย / คนสมัยก่อนนี้ส่วนใหญ่เค้าจะคิด / ว่าอาชีพที่มั่นคงที่สุด / นี่ก็ต้องรับราชการ / แต่เรามันเด็กยุคใหม่ไง / ก็เลยจะมอง / ว่าไอ้รับราชการ / จนตายเลย / ไม่เอาหรอก / เล่นดนตรีดีกว่า / ความคิดของเด็กอะนะ / ดูทีไร / ก็คิด / ว่าเนี่ยเป็นนักร้องนักดนตรีนี่ / มันเท่มาก / สาวกรี๊ดกันหน้าเวทีเพียบ / แล้วก็ได้เงินเยอะอีกต่างหาก / เราก็ลืมนึกถึงอีกด้านนึง / ก็คือจริง ๆ ก็ไม่ใช่ว่าลืมนึกหรือ / คงเพราะว่ายังเด็กอยู่ / เลยยังไม่เข้าใจนะ / ว่าที่เราเห็นในทีวี / นี่มันส่วนน้อยนะ / น้อยมาก / นักดนตรีได้แหม่นี้ก็เกลื่อนเมือง / จะเดินชนกันตาย / แต่ไม่คิดไง / ใจมันอยากแต่จะเป็นนักดนตรี / ก็เลยรวมวงกับเพื่อน ๆ / และตั้งชื่อว่าวงบลู / ตอนนั้นใส่กางเกงนักเรียนสีน้ำเงิน / ก็เลยเอาวะชื่อบลูละกัน / วัน ๆ ก็ไม่ค่อยจะได้เป็นอันเรียนหนังสือหรอก / โดดได้ / ก็โดดเลย / โดดไปซ้อมดนตรีเนี่ยแหละ / ก็เรียน ๆ โดด ๆ อย่างนี้ / จนจบมอปลาย / ไอ้ที่เรียน ๆ โดด ๆ นี่มันเลยส่งผลเลย / ก็คือเอ็นท์ไม่คิดทั้งวง / ไม่มีใครเอ็นท์ติดซักคน / เพื่อน ๆ ส่วนใหญ่จะเรียนมหาลัยเอกชน / มีผมนี่แหละ / ที่ตัดสินใจเรียนราม / คือมันอิสระดีไง / จะได้มีเวลาไปซ้อมดนตรี / แต่ที่นี้ไอ้เพื่อนคนอื่น ๆ มันไม่ได้เรียนรามเหมือนผมนี่ / มันก็เลยไม่ค่อยว่าง / จากตอนมอปลายที่ซ้อมดนตรีกันเกือบทุกวัน / ก็เริ่มเหลืออาทิตย์ละครั้ง เดือนละครั้ง / จนหลังๆก็เริ่มหายกันไปทีละคนสองคน / ในที่สุดก็ต้องยุบวง / ที่นี้มันก็เหมือนกับว่า / ยังไงละ / จะพูดไป / ว่าโชคดียังไง / ก็อยู่มาวันนึง / ผมก็ลองมานั่งคิดดู / เฮ้ยชีวิตเราจะเป็นอย่างนี้ไม่ได้แน่ / ดูสิ / เพื่อน ๆ มันก็ตั้งใจเรียนกัน / มีเรานี่แหละ / ที่

เฉื่อยเฉะ / พอคิดอย่างนี้ / ก็เลยฮึดตั้งใจเรียน / ผมไปเรียนเกือบทุกวันเลยนะ / เพื่อนมันยังทักเลย /
 เฮ้ยทำไมเอ็งขยันจัง / ปราบฏ / ว่าผมเรียนสามปีครึ่ง / จบได้เกรดสามกว่าเลย / ที่บ้านก็ดีใจกันใหญ่
 / พอเรียนจบ / ก็ได้งานที่บริษัทแห่งหนึ่ง / เชื่อไหมปีแรกหลังจากที่ผมเรียนจบ แค่ปีแรกนะ / ผม
 เปลี่ยนที่ทำงานมันสี่ที่เลย / ตกเฉลี่ยทำทีละสามเดือนนะ / [ตอนนั้น] [ก็] คิดว่า โอ้ยบริษัทนี้ก็ไม่ได้
 บริษัทนั้นก็ไม่ได้ /

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข. ปริจเฉทโหม่น้ำ

1. ธรรมะสำหรับคนเกลียดวัด

ท่านสาธุชน ผู้มีความสนใจในธรรมทั้งหลาย / การบรรยายประจำวันเสาร์แห่งภาค
 อาสาพหุชาอันว่าด้วยใครเป็นใครเป็นครั้งที่ 9 ในวันนี้ อาตมาก็ยังคงกล่าวเรื่องใครเป็นใคร
 ต่อไปตามเดิม / และจะกล่าวโดยหัวข้อย่อเฉพาะในวันนี้ว่าคนเกลียดวัดกับคนรักวัด / เราได้พูดกัน
 มาตามลำดับในหัวข้อว่าใครเป็นใคร / [เช่น] พระพุทธเจ้าเป็นใคร / พญามารเป็นใคร / พระ
 โพธิสัตว์เป็นใคร / โมฆบุรุษเป็นใคร / เวไนยสัตว์เป็นใคร / ขานุวัฏฏสัตว์เป็นใคร / ผู้มีศีลธรรมคือ
 ใคร / คนไร้ศีลธรรมคือใคร / ท่านทั้งหลายก็คงจะทราบความมุ่งหมายและประโยชน์ของการเข้าใจ
 ว่าใครเป็นใคร /

ส่วนในวันนี้ จะพูดถึงคนพวกหนึ่ง / ซึ่งเรียกว่าคนเกลียดวัด / ตรงกันข้ามจากคนอีกพวก
 หนึ่ง / ซึ่งเรียกว่าคนรักวัด / เรื่องที่จะพูด / ก็คือเรื่องคนเกลียดวัด / จะพูดด้วยธรรมะสักชุดหนึ่ง /
 เพื่อประโยชน์แก่คน / ที่เขาเกลียดวัด / เพื่อว่าเขาจะกลับตัวได้ / [ดังนั้น] [จึง]ขอให้ถือว่าการพูดใน
 วันนี้เป็นการพูดกับคน / ที่เกลียดวัดโดยตรง / คนเกลียดวัดนั้น มีตั้งแต่วัยรุ่น / ไม่ค่อยจะมีสตางค์
 ไข่ / รบกวณพ่อแม่ / รวากับจะจับพ่อแม่ใส่กรงทั้งเป็น / สูงขึ้นไปถึงคน / ที่ทำมาหากิน / เป็นเจ้า
 คนนายคน / ก็ยังมีคนเกลียดวัดอยู่ในพวกนี้ / สูงขึ้นไปถึงนายทุนทั้งหลาย / มีเงินเป็นร้อยล้าน
 พันล้าน หมื่นล้าน / ก็ยังมีอาการเกลียดวัดอยู่ในคนพวกนี้ / นี้ขอให้คอยดูเถิด / ว่าในโลกนี้จะมีคน
 เกลียดวัดอยู่สักกี่คน / ไม่เฉพาะในประเทศไทยอันเล็ก ๆ ของเรา / ต้องหมายถึงคนทั้งโลก / ที่
 เกลียดวัด / เกลียดศาสนา / เกลียดพระธรรม / เกลียดพระเจ้า / มีกันอยู่สักเท่าไร / นี้เราจะพูดถึงคน
 พวกนี้ / แต่ขอให้ระวังตัวให้ดี / แม้คนที่กำลังพูดอยู่ว่า “ฉันรักวัด ฉันรักวัด” นี้ / จะรักจริงหรือ
 เปล่า / [หรือ]มันรักตามแบบขนบธรรมเนียมประเพณี / ซึ่งก็มีการรักแต่ปาก / จิตใจอาจจะไม่รักก็
 ได้ / นี้เรียก / ว่ายังอยู่ระหว่างกลาง / คนเกลียดวัด เขาก็ต้องมีอะไรไปตามแบบของเขา / ไม่ยอมรับ
 ศาสนา / ไม่ยอมรับพระธรรม / ไม่ยอมรับขนบธรรมเนียมประเพณีอะไรของสัตบุรุษผู้รักวัด / เรา
 จะบอกให้เขาทราบ / ว่าท่านผู้เกลียดวัดทั้งหลาย การเป็นทาสของอายตนะของท่านนั้นมันทำให้
 ท่านเกลียดวัด / การเป็นทาสของตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ แสวงหาแต่ความสุขสนุกสนานทาง
 อายตนะ / จนติตรสทางอายตนะงอมแงม / เหมือนติดฝิ่น / ความเป็นทาสของอายตนะนี้เอง ทำให้
 คุณกลายเป็นคนเกลียดวัด / เพราะรู้สึก / ว่าวัดนั้นมันขัดกันกับความรู้สึกของคุณ / เพราะว่าคุณ
 ต้องการอย่างหนึ่ง / ที่วัดเขานิยมกันอีกอย่างหนึ่ง /

[หรือ]จะดูให้ละเอียดล่อไปสักหน่อย / ก็จะมี / ว่าคนเหล่านี้เขาแหว่หูมาตั้งแต่เล็ก ๆ /
 แรกคลอดก็ว่าได้ / มีสิ่ง / ที่ทำให้เขารู้สึก / ว่าวัดนั้นมีการประพฤติพรหมจรรย์ / มีการประพฤติ

วัด/อะไรก็ไม่รู้ / ซึ่งล้วนแต่มันไม่มีรสชาติสำหรับพวกเรา / ที่ยังชอบสนุกสนาน / วัดมันมีไว้สำหรับคนแก่ / ที่จะลากโครงไปหาโลง / เรายังไม่ต้องการอย่างนั้น / [ฉะนั้น]เรา[จึง]ไม่ชอบวัด / เรื่องแรกที่จะพูดกับคนเกลียดวัดนี้ / ก็คือเรื่องทางจิตทางวิญญาณ / คนเกลียดวัดเขาไม่มีเรื่องทางจิตทางวิญญาณ / เพราะว่าเขารู้จักแต่วัตถุ / หรือเป็นวัตถุนิยม / เห็นความสำคัญแต่เรื่องทางวัตถุ / แม้จะพอใจในรสความสุขอะไร / ก็เป็นความสุขแต่ในทางวัตถุ / เขาก็ไม่ยอมรับ / ว่ามันมีอีกเรื่องหนึ่ง / ซึ่งเป็นเรื่องทางจิตทางวิญญาณ / เขามีคมนอยู่ในส่วนนี้ / [ฉะนั้น] [จึง]ได้เกลียดวัดซึ่งเต็มไปด้วยเรื่องทางจิตวิญญาณ / คำว่าแสงสว่างทางวิญญาณ ไม่มีความหมายอะไรสำหรับคนเกลียดวัด / คำว่ามหรสพทางวิญญาณก็ไม่มีความหมายอะไร / เว้นเสียแต่เขาจะเข้าใจไป / ว่ามหรสพนั้นคงจะสนุก / แล้ว ก็จะไปลองดู / ครั้นมารู้รสมหรสพทางวิญญาณเข้าที่หนึ่ง / ก็สิ้นหัว /

2 . การปราศรัยหาเสียงเลือกตั้งผู้แทนราษฎร

...ท่านพี่น้องประชาชนครับ ขอบคุณครับ / ที่ได้กรุณาให้การต้อนรับพรรคพลังธรรม / ท่านพี่น้องประชาชน ได้พบกับพวกเรา / บรรดาท่านที่ได้มาเรียนชี้แจงกับพี่น้องประชาชนนั้น / เป็นเพียงส่วนนิดครับ / เรายังมีท่าน / ที่มีความรู้ / มีความสามารถ / มีประสบการณ์อีกมากมาย / / เราทั้งหมดพร้อมแล้วครับ / ที่จะรับใช้พี่น้องประชาชน / หากได้รับความไว้วางใจจากท่าน / ท่านพี่น้องประชาชนครับ เมื่อ 4 ปีเศษๆนี้เอง ในตอนที่บ้านเมืองเรามีวิกฤตการณ์ทางการเมือง / พรรคพลังธรรมก็ได้เกิดขึ้นมาในความสนับสนุนของพี่น้องประชาชน ทุกกลุ่มอาชีพ / เราได้สัญญาากับพี่น้องประชาชนเอาไว้ / ว่า [ข้อ 1] เราจะไม่โกง ทั้งต่อหน้าและลับหลังครับ / [ข้อ 2] เราไม่ซื้อเสียง / ไม่แจกข้าวของ / เพื่อแลกกับคะแนนเสียงเป็นอันขาด / [ข้อ 3] ไม่หวัง / และไม่แย่งกันเป็นใหญ่ / [ข้อ 4] ไม่ไปปดมดเท็จ / จ้วงจาบหยาบคาย / ใส่ร้ายป้ายสี / 4 ปีเศษๆที่ผ่านมา ท่านพี่น้องประชาชนย่อมยืนยันได้ดิ้นครับ / ว่า พรรคพลังธรรมได้ยึดมั่นในสัญญาประชาคม / ที่เราได้ให้ไว้กับพี่น้องประชาชน / ท่านทั้งหลายครับ การที่พรรคพลังธรรมได้สัญญาไว้กับพี่น้องประชาชน ดังนี้ / เป็นเรื่อง / ที่ตรงจิตตรงใจกับพี่น้องประชาชน / ท่านจึงให้การสนับสนุนเรา / นับวันก็มากันมากขึ้นเรื่อยๆ / [และ]พรรคพลังธรรมนั้นไม่มีนโยบายในการหาเงิน / ไม่ว่าจะเป็นการเรียกรอกรับบริจาค / จัดงานจัดการเอาค่าอะไรเข้าพรรค / แม้ว่าจะถูกต้องตามกฎหมาย / เราก็ไม่ทำ / เพราะเป็นการเบียดเบียนคนอื่นเค้า / รวมไปถึงการตั้งบริษัทที่จะเอาค่าอะไรเข้าพรรค / เราก็ไม่ทำเช่นกัน / พี่น้องประชาชนบางท่านก็สงสัย / แล้วอยู่มาได้ไงตั้ง 4 ปีกว่า / ท่านพี่น้องประชาชนครับ อันความกรุณาปราณีจะมีใครบังคับ / ก็หาไม่ / หลังมาเองเหมือนฝนอันชื่นใจ จากฟากฟ้าสุราลัยสู่แดนดิน / ประชาชนให้มาครับ / ถึงแม้ว่าท่านอยู่ที่บ้าน / ท่านไม่มีโอกาสที่จะให้เรา / เพราะติดต่อกันทางโทรศัพท์ / เมื่อไรพรรคพลังธรรมไปถึง / ถ้าท่านสะดวกพร้อม / เราก็พร้อมที่จะรับ

ครับ / นี่แหละครับ คือประชาธิปไตยที่แท้จริง / เป็นของประชาชน / ประชาชนเป็นเจ้าของ โดยประชาชนและก็เพื่อประชาชน / พรรคพลังธรรมไม่ได้ตั้งขึ้นมา / เพื่อจะเป็นศัตรูกับใครหรือนักการเมืองคนใด / แต่เราเป็นศัตรูกับความไม่ถูกต้องครับ / เราไม่ได้ตั้งพรรคขึ้นมา / เพื่อปราบเค้าเรื่อยไป / เอาชนะเค้าเรื่อยไป / ยิ่งชนะ / ยิ่งลึงโลดใจ / เราไม่ทำอย่างนั้น / [แต่]เราเอาชนะความไม่ถูกต้องชอบธรรม / พี่น้องประชาชนครับ เราตั้งพรรคขึ้นมานั้น / เพื่อช่วยเหลือพี่น้องประชาชน / และเป็นตัวอย่างที่ดีของพรรคการเมือง / คำนี้หมายถึงอะไรครับ / เสมือนหนึ่งว่าผมและพี่น้องประชาชนช่วยกันตั้งร้านขายก๋วยเตี๋ยวขึ้นมาร้านหนึ่ง ชื่อว่า “พลังธรรม” / ร้านของเราขายดีครับ / เพราะขายถูกด้วย / อร่อยด้วย / บริการดีด้วย / ร้านข้างๆเค้าเห็นเราขายดี / ลูกค้าเข้ามาอุดหนุนกันมากมายก่ายกอง / เค้าก็เข้ามาถามสูตร / เราบอกสูตรของเราไม่ได้มีอะไร / สูตรของเราเป็นอย่างนี้ / ไม่ปิดเป็นความลับ / เอาไปทำเลย / [และ]ร้านเรานั้นไม่ว่าชื่อพรรคอะไรก็ตาม / เอาสูตรนี้ไปทำแล้ว / ประชาชนหันมาสนับสนุนมากๆ / เรายิ่งดีใจ / นี่แหละครับลักษณะของพรรคพลังธรรม / ท่านพี่น้องประชาชนครับ เราไม่ได้ตั้งพรรคขึ้นมา / เพื่อตั้งหน้าตั้งตาจะเป็นรัฐบาลลูกเดียว / ไม่ว่าจะอะไรจะเกิดขึ้น / โดยไม่คำนึงถึงอะไรทั้งสิ้น / เราไม่ได้ตั้งหน้าตั้งตาจะเป็นรัฐบาลทำเดี๋ยวยังนั้น / เราตั้งขึ้นมา / เพื่อช่วยเหลือประชาชน / เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีของพรรคการเมืองต่อไป / [แต่]ถ้าพี่น้องประชาชนเลือกเราเข้าไปเป็นเสียงข้างมาก / เราก็พร้อมครับ / พร้อมที่จะเป็นรัฐบาลครับ / การบริหารบ้านเมืองนั้นมีเรื่องใหญ่ๆ อยู่ดังนี้ครับ / คือ เรื่องการเมืองการปกครอง เรื่องเศรษฐกิจและสังคมสิ่งแวดล้อม / พี่น้องประชาชนครับ เรื่องเศรษฐกิจเมื่อที่นี้ท่านอดีตรองนายกรัฐมนตรีท่านก็พูดให้เราฟังแล้ว /

3. จงกั้วบาป

สิ่งภายนอกเราเคยรู้เคยเห็นเป็นมาด้วยกัน / เกิดมากับปัจจัยสี่ / เครื่องนุ่งห่มใช้สอย อาหารการบริโภค ที่อยู่อาศัย ยาแก้โรคร้ายก็มีสมบูรณ์บริบูรณ์ / เวลาในเมืองไทยเรายังมีมาก / หมอก็มีมากขึ้นทุกวัน ๆ / ยามีมากขึ้นทุกวันพอทันกันกับเหตุการณ์ คือ โรคร้ายไข้เจ็บของมนุษย์และสัตว์พอประมาณ / สิ่งเหล่านี้ไม่ค่อยขาดตกบกพร่อง / สิ่งที่ขาดตกบกพร่อง / คือจิตใจ / ที่เห็นห่างจากธรรมนี้สำคัญมาก / [จึง]วิตถวิจารณ์ส่วนนี้

[เพราะ]ใจเท่านั้นที่จะพาเราไป / เราอยู่ / เราเป็น / เราตาย / ไปไหน กพน้อยภพใหญ่ / จะไม่มีสิ่งอื่นใด / ร่างกายของเราใช้เวลาแตกแล้ว / สลายทำลายลงไปเป็นธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุลม ธาตุไฟ ของเขาตามเดิม / ใจนั้นเป็นใจ / ไม่มีป่าช้า / พอออกจากร่างนี้แล้ว / ก็ไปสู่ร่างนั้น / ออกจากร่างนั้น / ก็ไปสู่ร่างนี้ / อยู่อย่างนั้นตลอดมาตั้งกัปตั้งกัลป์แล้วเวลานี้ / เราคนหนึ่งเราอย่าได้คิด / ว่าเกิดมาในชาตินี้ / หรือเกิดชาติเดียว / ตาย / แล้วก็สูญหายไปเลยอย่างนี้ / เป็นความคิดผิดอย่างร้ายแรง

มาก / และเป็นภัยแก่ตัวเองอีกด้วย / จึงขอให้ระมัดระวัง / ให้เชื่อเถิด / พระพุทธเจ้าเป็นศาสดาองค์
 เอก / ท่านทรงแสดงไว้อย่างไร / แล้วเป็นไปอย่างนั้น / เรื่องตายแล้วเกิดนี้มีประจำสัตว์สังขารมา
 ตลอดเวลา / ตาย / แล้วสูญนั้นไม่มี / แต่กิเลสมันไปเหมาเอา / ว่าตาย / แล้วสูญ / ว่าบาปไม่มี / บุญ
 ไม่มี / นรกไม่มี / สวรรค์ไม่มี / นี่เป็นสิ่ง / ที่หลอกลวงของกิเลสโดยตรง / ให้ฟังทราบ / ว่านี่คือ
 ข้าศึกของใจมนุษย์เรา / คนเราจะทำความเสียหาย / ก็เพราะเชื่อกิเลส / ถ้าเชื่อธรรมแล้ว / ไม่ทำความ
 เสียหายอย่างง่ายตาย / มีสติยับยั้งตัวเอง / เช่น ท่านว่าบาปมี / เราก็ต้องระวังบาป / นี่ตามหลักธรรม
 ของพระพุทธเจ้า / ถ้าเชื่อพระพุทธเจ้าแล้ว / ก็ไม่ทำบาป / บุญมีจริง / ก็อุทิศสำหรับชวนเขาทำบุญให้
 ทานมากน้อยตามกำลังศรัทธาหรือความสามารถของเรา / นี่คือผู้เชื่อพระพุทธเจ้า / ซึ่งเป็นศาสดา
 องค์เอก / เคยรื้อขนสัตว์ให้หลุดพ้นจากทุกข์ไปมากต่อมากแล้ว / ส่วนกิเลสนั้น ไม่เคยรื้อขนใครให้
 พ้นจากทุกข์ / นอกจากลากให้จมลงในกองทุกข์โดยถ่ายเดียวเท่านั้น / [แต่]สัตว์โลกทั้งหลาย[ก็]ไม่
 เช็ดถู / ไม่ขยาด / ไม่กลัวกิเลส / เพราะมันมีคาถาอาคมสำคัญมาก / กล่อมสัตว์โลกให้เคลิ้มหลับ
 ไปทั้งเป็นนั่นแหละ / ท่านเรียกว่า ปทปรมะ / ก็คือหลับทั้งเป็น / ตายทั้งมีชีวิตอยู่นี้แล / กิเลสกล่อม
 สัตว์โลก /

[และที่ว่า] ตาย / แล้วสูญนั้นไม่มี / ให้พี่น้องทั้งหลายทราบเอาไว้ / ในหลักธรรมของ
 พระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ไม่เคยแสดงไว้เลย / ว่าสัตว์โลกตาย / แล้วสูญ / มีแต่ตาย / แล้วเกิด / เกิด
 นั้นเกิดได้ในที่ต่าง ๆ / ท่านว่า กम्म สดเต วิชชติ ยทิต หีนปปณิต / สัตว์ทั้งหลายย่อมเป็นไปตามกรรม /
 มีประณีตเลวทรามต่างกัน / เพราะอำนาจแห่งกรรมตกแต่ง / คำว่ากรรมนั้นคือการกระทำของเราเอง
 / เมื่อทำลงไปแล้ว / ผลปรากฏขึ้นมาสะท้อนย้อนกลับมาสู่ตัวของเราให้เป็นผลดีผลชั่วตามเหตุ / ที่
 เราทำเอาไว้ /

[เพราะฉะนั้น]สัตว์โลก[จึง]เกิดไม่เหมือนกัน / แม้ที่สุดลูกเต้าที่เกิดจากพ่อแม่ / ซึ่งเป็นแบบ
 พิมพ์อันเดียวกัน / รูปร่างกลางตัวก็ไม่เหมือนกัน / นิสัยใจคอก็ไม่เหมือนกัน / เป็นนิสัยคนละ
 อย่างๆ / ไม่เหมือนกัน / นี่เพราะอำนาจแห่งกรรมตกแต่งให้แปลกต่างจากกันอย่างนี้ /

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค. ปริเฉทกระบวนการ

1. การทำไอ้กอบฝรั่ง

เริ่มด้วยนะท่านผู้ชม / ท่านผู้ชมเนี่ยต้องเอาลูกไก่ / เอาลูกของท่านผู้ชมมานะเนี่ยไปล้างให้สะอาด / ล้างทั้งข้างในข้างนอก / โครงเครง / ล้างให้สะอาดเลย / ท่านผู้ชมก็ซั๊บ / บอกอ้อ! / ลูกอาบน้ำเสร็จเรียบร้อยแล้ว / ก็เช็ดตัวซั๊บตัวลูกให้แห้ง ๆ ไว้ก่อนนะครับ / ความจริงแล้วทำกับข้าวเนี่ยมันเหมือนดูแลเด็ก / นี้นะฮะ เสร็จแล้ว / ท่านผู้ชมเอามะนาว / นำมะนาวนี้ใส่เข้าไปในนี้ / ผสมกับตัวน้ำมันมะกอก / แล้วท่านผู้ชมก็เอา / ในห้องที่เย็นๆ นะครับในห้องที่ติดแอร์เนี่ย / เอาไก่เนี่ยคลุกให้เรียบร้อยนะท่านผู้ชม / แล้วก็เอาไปหมัก / ท่านผู้ชมต้องหมักไว้ 3 ชม. นะ / แล้วอีกซักครึ่งชม. ก็กลับมัน / มันก็นอนหงาย / นอนคว่ำ / นอนหงาย / นอนคว่ำไปเรื่อยๆ นะครับ / เสร็จแล้ว / ทิ้งไว้ในห้องธรรมดา / จนกระทั่ง ท่านผู้ชมได้เวลา / ที่มันหมักเสร็จเรียบร้อย 3 ชม. / เอาปริมะนาว / นะ / แล้วก็ผู้ชมก็เช็ดๆ มันซักหน่อยหนึ่ง / จะได้ไม่มันมาก / แล้วก็เปิดเตาอบไว้ก่อน / ผมขออนุญาตเรียน / ว่าผมเปิดเตาอบทิ้งไว้แล้ว / ร้อนจี๋เลย อิม 230 องศา 220 230 / แล้วใส่ไว้ในนี้ นะครับ / แล้วท่านผู้ชมก็เอาข้าวเป็นใส่ลงไป / ยังไม่ต้องโรย / ยังไม่ต้องทำอะไรเลย / ใส่เกลือกับพริกไทยนิดหน่อยเท่านั้นเองนะครับ / เนื้อ พริกไทยนะ ลืมบอกท่านผู้ชมไป / ท่านผู้ชมต้องเอาก้าน ใบ / ใช้โหระพา ใฝ่ก็ได้ / แต่ว่าต้องใช้หน่อยหน่อย / เห็นกันนี้ใช่ไหม / ท่านผู้ชมยัดไปในก้นชิ / มะกอกและเอีร์บนี้ นะครับ เครื่องเทศฝรั่งเนี่ย ใส่เข้าไปในนี้แล้ว / ถ้าอยากจะเย็บกัน / อ้อ! เย็บกัน / ผมก็เอาไอ้ อิมไม้จิ้มฟันเนี่ย ตัวๆ มันเล็ก / ตอนแรกบอก / ว่าเขียนไว้ในสูตร / บอก / ว่าใช้ๆ ไม้จิ้มอะไรนะ ลูกชิ้น / มันยาวเกินไป / ไม่ได้ / เรายังงี้ / นี้เห็นไหม / เรียบร้อยแหละ / แล้วท่านผู้ชมก็เอาใส่ไว้ในเตาอบ / ใส่เข้าไปในเตาอบนะครับ / ผมโกงไว้ / ความจริงแล้วชั้นกลางนะครับ / พอถึงเวลาครึ่งทาง / อบไปได้ 15 นาที / ท่านผู้ชมก็ลดอุณหภูมิจนเหลือ 180 องศา / แล้วก็อบต่อไป / ระหว่างที่เราอบต่อเนี่ย / ผู้ชมก็เอามัสตาร์ด น้า / แล้วก็น้ำ / ที่ปรุงไว้ก่อนหน้านี้ / เก็บเอาน้ำ / ที่หมักเนี่ย / ใส่ไป / เอามัสตาร์ดใส่เข้าไปในนี้ นะครับ / เอาบาซามิกเริก้าใส่เข้าไปในนี้ นะครับ / ใส่เกลือซักนิดหนึ่ง นะครับ / แน่! แล้วก็เอาระเทียมสับใส่เข้าไปในนี้ / แล้วท่านผู้ชมคนให้มันเข้ากัน / สีนากลัวไม้ / แต่จะบอกให้ / ว่ามันเค็มๆ มันๆ หอม / แล้วก็ใส่เครื่องเทศ / แล้วก็เทราดไปบนตัวไก่ / เวลาเราจะลดความร้อนนะ / หลังจาก 15 นาทีที่ท่านผู้ชมก็เอาไก่มา / ก็เทราดลงไก่ / มันใหม่ๆ ทำไร / เทราดไปอย่างนี้เลยนะ ครับ นะ / แล้วก็ทุก 15 นาทีผู้ชมก็ตักน้ำเนี่ยราดๆ ไปเรื่อยๆ / จนกระทั่งมันสุก / ใช้เวลาราวๆ 45 นาที / เสร็จแล้ว / เนี่ย! ผมทำไว้ให้เสร็จเรียบร้อยแล้ว / โอโห! ผมก็เกียจแบบว่า / เพราะว่าเราไม่มีเวลา 45 นาทีไปท่านผู้ชม นะครับ / เพราะฉะนั้นผมจะจัดการเลื่อยตรงนี้ให้ดู / หลังจากได้ นี้คือไก่ที่

อบเสร็จเรียบร้อยแล้ว / นำกินไม้ / แน่ แล้วก็หาจานสวยๆ มา 1 ใบนะครับท่านผู้ชม / โดยมากเค้าจะกินกับมะเขือเทศนะครับ / มะเขือเทศเนี่ยเค้ากินไม้เหมือนคนไทยเราละ /

2. การทำดอกเย็บปี่รำ

... ส่วนที่ควรจะต้องทำไว้ขั้นแรก / ก็คือ เกสรนะสะ / เกสรดอกเย็บปี่รำ วิธีการทำเกสรก็โดยการใช้ดินสีเหลืองนะสะ / ใช้ดินสีเหลือง นะสะ ประมาณ 3 เซนตั้นะสะ / เส้นผ่าศูนย์กลางนะสะ ใหญ่ประมาณ 3 เซนต / ปั้นให้เป็น / อัดดินให้แน่นนะสะ / อัดดินให้แน่นกลม / ต่อจากนั้น นะสะ กด / นะสะ กดให้แบนหลังโค้งนะสะ / กดให้แบนหลังโค้ง / ต่อจากนั้น นะสะ กดตรงกึ่งกลางนะสะ / เราอาจจะใช้ดัมเบลล์นะสะช่วยกด / เกสรเย็บปี่รำนะสะ / ตรงกลางจะนูน / นะสะ ตรงกลางจะนูน เพราะฉะนั้นใช้ดัมเบลล์นะสะ ช่วยกดตรงกึ่งกลางให้นูนเป็นบ้านะสะ / ต่อจากนั้น นะสะ บีบปรับแต่ง / บีบปรับแต่งเล็กน้อย / แล้วขริบด้วยกรรไกรนะสะ / ขริบด้วยกรรไกรนะสะ / ขริบถี่ๆ นะสะ โดยรอบ นะสะ / ขริบถี่นะสะ โดยการใช่มือประคอง / ให้แหลมยาวนะสะ / ต่อจากนั้น ขั้นที่ 2 นะสะ บีบสับหว่าง / ท่านผู้ชมอย่าเร่งตัดนะสะ / รวดเร็วเกินไป / มิฉะนั้นจะทำให้คุณลักษณะของเกสรนะสะจะหายาบ / ลักษณะคล้ายกับดอกเกสรทานตะวันนะสะ / แต่เกสรดอกทานตะวันจะใหญ่กว่า / ดอกไม้ชนิดที่มีจำนวนมากๆ / ที่มีลักษณะคล้ายเย็บปี่รำ หรือบานชื่นนะสะหรือทานตะวัน / ลักษณะของเกสรนะสะจะมีลักษณะ / ที่คล้ายๆกันนะสะ / เพราะฉะนั้นเราก็จะสามารถที่จะใช้วิธีเดียวกันได้ / เพียงแต่อาจจะโครงสร้างของเกสรแตกต่างกันนะสะ / ตรงกลางอาจจะไม่นูนนะสะ / อาจจะเป็นสองนูน / อาจจะเป็นสองนูน / หรือเป็นลักษณะของช่วงที่เกสรยาว / อย่างเกสรของดอกบัวตองนะสะก็จะเป็นลักษณะกลีบ / ที่คล้ายกับทานตะวัน / แต่ว่าเกสรนะสะจะเป็นลักษณะกลีบ / ที่คล้ายกับทานตะวัน / แต่ว่าเกสรนะสะจะเป็นลักษณะของเกสรยาว / ขริบ / ลักษณะนี้ นะสะ / จะต้อง ทำใจให้นิ่งนะสะ / ตั้งเกสรนะสะ / ว่าดิฉันจะใช้กรรไกรอยู่ตำแหน่งเดิมเสมอ นะสะ / แล้วหมุนก่อนเกสรเนี่ยนะสะ / หมุนไปเรื่อยๆนะสะ / หมุนไปหาตำแหน่งของกรรไกรตลอดเวลา นะสะ / ในลักษณะของการทำแบบนี้ะ เราจะได้ลักษณะเกสร / ที่เหมือนกันนะสะ เท่าๆกัน / แล้วก็จำนวนลักษณะขององซานะสะ จะได้ ได้ สดส่วนนะสะ / แต่ถ้าหากเราหมุนกรรไกรนะสะ / หรือเคลื่อนที่กรรไกร / เกสรที่ได้ออกมาสะสะ / จะทำให้ลักษณะของเกสรนั้นนะสะ ไม่ไม่สม่ำเสมอ / มือที่จับก่อนเกสรอยู่นะสะ / เพียงแค่ประคองเบาๆนะสะ / ไม่บีบให้ส่วน / ที่เราตัดนั้น / ยุบลงไปนะสะ / เพราะว่าส่วนปลายเกสรนั้นยังไม่หนืด / ส่วนปลายเกสรยังนุ่ม นะสะ / ยังเข้ามาส่วน / ที่เป็นรอยนูนมากเท่าไรนะสะ / เกสรของเราจะ เริ่มใช้กรรไกรนะสะตัดสั้นมากขึ้นนะสะ / แล้วก็สั้นขึ้นนะสะ / เพื่อให้ดูเป็นลักษณะของกลีบหรือของแกนเกสร / ที่พวยมากนะสะ / เพราะฉะนั้นในลักษณะนี้ก็คือลักษณะ / ที่เราทำเทียนนั่นเองนะสะ / ให้ดู / ว่าคล้ายมากที่สุด / แต่ความละเอียดอ่อนของธรรมชาติจะท่านผู้ชม ใน

บางครั้งเราก็ไม่สามารถที่จะทำได้ทัดเทียมของเค้าณะคะ / ต้องใช้ระยะเวลาานมากนะคะ / ต่อจากนั้นเยียบีร่า
 เราทำนะคะ / เกสรนะคะจะมีส่วน ที่แบนบาง / เราใช้ปักกิบนะคะช่วยเล็กน้อย / แต่ถ้าหากใน
 ขั้นต้น ที่ท่านผู้ชมนะคะต้องการฝักใหม่ ๆ นะคะ / อาจจะไม่จำเป็นต้องใช้ปักกิบหนีบ นะคะ / แต่ถ้า
 เมื่อไรที่เรามีความรู้สึก / ว่าเราอยากจะทำให้เหมือนของจริงมากขึ้นนะคะ / ก็หนีบนะคะ / หนีบบ้าง
 เล็กน้อย / ในส่วนชั้นที่หนึ่งถึงชั้นที่สามนะคะ หนีบส่วนต่อจากนั้นนะคะ / เราไม่หนีบนะคะ /
 ปล่อยให้เกสรตูมๆ แล้วก็เส้นเล็กๆ / เมื่อเราทำเกสรเสร็จเรียบร้อยแล้วนะคะ / เราจะพับนะคะ / พับเกสร
 / ฝั่งไว้ให้แห้ง / จะฝั่งเกสรไว้ให้แห้ง / ให้มีความชื้นสูงอยู่ประมาณนะคะซัก 20% นะคะ / เพื่อใช้
 สำหรับประกอบ / ปล่อยให้แห้ง / หรือมิฉะนั้นเราจะปล่อยให้แห้งให้แห้ง / เพราะฉะนั้นในดอก
 เยียบีร่าแต่ละดอกอาจจะไม่เท่ากันนะคะ / อาจจะมีทั้งใหญ่ทั้งเล็ก / หรือเกสรสีอาจจะเหลืองมาก /
 หรือเหลืองน้อยนะคะ /

3. ร้อยร่ำทำเพลง

การผูกเงี้ยวคอไก่คือ การจับผ้าที่เอว / ผูกเงี้ยวตายใต้เอวให้เล็กที่สุด / อย่าผูกสูงนัก /
 เพราะจะทำให้ตัวสั้น / ครอบอก / ว่ายิ่งผูกปมเล็กเท่าไร / ก็ยิ่งเหนียวแน่น / หลุดยาก แล้วทำให้
 ท้องแบน / ไม่พุงพุย / หลังจากนั้น ก็พับชายผ้าเป็นสามเหลี่ยม / แล้วม้วนเกลียว / ครอบ / ว่าตรง
 นี้แหละที่สำคัญมาก / หากม้วนเกลียวแน่น / โจงกระเบนก็จะสวยงาม / และไม่หลุดลุ่ย / เพราะมี
 แก่น / ที่แน่นหนา / พาดปลายผ้าซีกหน่อ / เพื่อให้ผ้าทิ้งตัวตามธรรมชาติ / แล้วเกล้าข้ามเอาปลาย
 ผ้าไปหนีบไว้ข้างหลัง / ยืนด้านหลังให้ตัวตรง / ดันก้น / และย่อไว้ตลอดเวลา / ให้ผ้าเครฟสะโพก
 และขา / ดึงปลายผ้าให้คลุมพอดีหัวเข่า / ยกผ้าตรงก้นที่เหลือขึ้นไป / จะได้กิลิปที่สะโพกทั้ง 2 ข้าง /
 ถ้าไม่ทำเช่นนั้น / ก้นจะแบนไม่สวยงาม / และเอาเชือกซึ่งฉีกจากริมด้านหนึ่งของผ้าโจงกระเบน /
 มาคาดไว้เป็นการประหยัด / และไม่ยุ่งยาก / ผูกเชือกให้แน่นใต้เงี้ยวคอไก่ / แล้วหนีบปลายเชือก
 ให้เรียบร้อย / ดึงปลายผ้าด้านหน้าที่เหลือให้กระชับเข้า / แล้วหนีบไว้ได้เชือก / ระหว่างทำย่อไว้
 ตลอดเวลา / เพื่อดึงผ้าให้มีความกว้างพอดีกับความต้องการ / เวลาที่ร้อยร่ำ / การเก็บปลายผ้ามี 2
 วิธี / วิธี 1 คือแยกผ้าเป็นสองชาย / แล้วหนีบแต่ละชายให้แน่นไปกับเชือกคาดเอว / อีกวิธีหนึ่ง
 คือเอาปลายผ้าสอดพันกับเชือกคาดเอว / จนกว่าจะเก็บปลายผ้าจนหมด / โจงกระเบนที่นุ่งตาม
 ขั้นตอนอย่างเรียบร้อย / นอกจากทำให้ผู้สวมใส่มีรูปร่าง / ที่สวยงาม / ยังกระชับกระเฉง / แน่น
 หนา ไม่หลุดง่าย / ไม่ว่าผู้ใส่จะกระโดดโลดเต้น / หมอบคลาน / หรืออยู่ในอิริยาบถใดๆ / คาดเข็ม
 ขัดทับเพื่อความสวยงาม / จะเป็นเข็มขัดเงิน เข็มขัดหนัง / หรือไม่คาดเลยก็ได้ / การร่ำที่สวยงาม
 อยู่ที่ความเพียร / ไม่ใช่อยู่ที่เข็มขัด / ทำคัดข้อมือและนิ้ว ทำแรกคือนั่งชันเข่าให้หลังตรง / เปิด
 ปลายกางประมาณ 1 คืบจากยอดอก / หงายท้องแขน และวางข้อศอกไว้ที่หัวเข่า / บิดมือตั้ง / แล้ว

ใช้มืออีกข้างหนึ่งคั้นฝ่ามือเข้าหาตัว / ยึดแขนตั้งตลอดเวลา / นับ 20 / แล้วค่อยๆเลื่อนมือไปคั้นนิ้ว
 ช้างหน้าให้โค้งงอนเข้าหาตัว / แขนตั้ง / นับอีก 20 จังหวะ / ท่าที่ 2 ประสานมือ / แล้วพลิกคั้น
 ท้องแขนเข้าหากัน / เปิดปลายคาง / และใช้เข้าทั้งสอง บีบศอกเข้าหากัน / เป็นท่าคัดแขนและคัด
 นิ้ว นับ 20 ซ้ำๆ หายใจเข้าออกให้มีสมาธิ / ท่าที่ 3 นั่งลักษณะเดียวกับท่าที่ 1 / ใช้เท้าข้างหนึ่งพาดไว้
 ที่ข้อมือ / แล้วใช้มืออีกข้างหนึ่งคั้นฝ่ามือให้โค้งเข้าหาตัว / นับ 20 จังหวะ ทำทั้ง 2 ข้าง / ท่าที่ 4
 วางมือตรงกับพื้น / และคั้นท้องแขนออก / นั่งยองๆ หิ้งน้ำหนักตัวให้เข้าคั้นศอกไปข้างหน้าให้
 มากที่สุด / ใช้น้ำหนักของตนเองเพิ่มความแข็งแรงของข้อมือ / และกลับแขนไปด้วยในเวลา
 เดียวกัน / ต่อมาจะพูดถึงการนั่งพับเพียบ / การนั่งพับเพียบเป็นท่า / ที่ทุกคน / ใช้ในการดำรงชีวิต
 / เล่นการละคร สำหรับผู้หญิงนั่งห้าวเข้าชิดเข้าหากัน / ผู้ชายหรือตัวพระหน้าตักห่างเท่ากับความ
 ยาวของขา / ที่พับมายังต้นขาอีกด้านหนึ่ง / นั่งหลังตรง / เอาน้ำหนักตัวมาทับไว้ที่ต้นขาทั้ง 2 ข้าง /
 เปิดปลายคาง / เพื่อให้ทำนองสง่างาม /

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ง. ปริเฉทความคิดเห็น

1. นิทานพื้นบ้านของไทย

นิทานเป็นสิ่ง / ที่คนไทยทุกคนน่าจะ ตั้งแต่วัยเด็กจนกระทั่งถึงวัยชรามีความคุ้นเคยเป็นอย่างดี / เวลาที่เด็ก ๆ ร้องไห้โยเยนะคะ / วิธีหนึ่งที่จะปลอบประโลมได้ / ก็คือ คำพูดของแม่ / ที่ว่า “โอ้ นิ่งซึ้ง / แม่จะเล่านิทานให้ฟังนะจ๊ะ / ” หรือว่าในตอนบ่าย ๆ เด็ก ๆ ก็จะวิ่งเข้าไปล้อมวงลูกแก่ ๆ ที่ได้ดั้นไม้ / เพื่อฟังนิทาน / ที่มักจะจบลงด้วยข้อความ / ที่ว่านิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า / เมื่อตอนจะเข้านอน / แม่ก็เล่านิทาน / เพื่อกล่อมลูกให้หลับ / ลูกจำนอนชะเออะ / แม่จะเล่านิทานให้ฟังนะจ๊ะ / และเมื่อเด็ก ๆ เหล่านี้โตขึ้น / น้อย ๆ หรือลูกเล็ก ๆ ของเค้าก็จะได้ฟังนิทานเรื่องเก่า ๆ / ที่เล่ากันนั้น / เหมือนกับที่ตัวของเค้าเคยได้ฟังมา / เรื่องราวที่สนุกสนานชวนติดตาม / แล้ว ก็แฝงไว้ด้วยคติสอนใจต่าง ๆ ของนิทาน / ก็จะถูกถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่งต่อไปเรื่อย ๆ นะคะ / ในวันนี้เราก็จะมาทำความรู้จักนิทานให้มากขึ้นไปอีกสักนิดนึงนะคะ / ว่านิทานคืออะไร / จุดประสงค์ที่จะพูดถึงนิทานชาวบ้านในวันนี้ / ก็คือว่าเพื่อให้อาจารย์และท่านผู้ฟังเนี่ยได้รู้จักลักษณะทั่วไปของนิทานรวมทั้งประเภทต่าง ๆ ของนิทานชาวบ้านด้วยค่ะ // กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ได้ทรงแสดงปณฺฑกถาเกี่ยวกับเรื่องนิทานที่สามัคยาจารย์สมาคมในหัวข้อว่านิทานเก่า ๆ / และได้ทรงอธิบายลักษณะของนิทานไว้ / ว่ามีอยู่หลายประเภทด้วยกันนะคะ / ก็มีประเภทที่ 1 / นิทานซึ่งมีความจริงเป็นมูล / นิทานประเภทนี้อาศัยข้อมูล / ที่เป็นความจริง / แล้ว ก็มาประกอบกับวิธีการเล่าการต่อเติมเรื่องราวต่าง ๆ / ประกอบผ้อยขึ้น / นิทานประเภทนี้นะคะยิ่งเล่าต่อกันมานานเท่าไร / ผ้อยก็ยิ่งเพิ่มขึ้นมากขึ้นเรื่อย ๆ นะคะ / ประเภทที่ 2 เป็นนิทาน / ที่ประดิษฐ์ขึ้น / เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่บางหมู่บางคณะ / อย่างเช่นนิทานอีสป เรื่องนี้ผู้เล่าเนี่ยได้แสดงความเฉลียวฉลาดสั่งสอนนาย / จนกระทั่งตัวเองพ้นจากความเป็นทาส / ประเภทที่ 3 ก็คือนิทาน / ที่ประดิษฐ์ขึ้น / เพื่อเป็นคำสอน / นิทานประเภทนี้ก็ได้แก่ พวกนิทานสุภาษิตต่าง ๆ / แล้วก็ประเภทที่ 4 ก็คือนิทาน / ที่ประดิษฐ์ขึ้น / เพื่อความเพลิดเพลิน / จากที่กล่าวมานั้นนะคะ / ก็จะเห็นว่านิทานนั้นมีอยู่หลายประเภททีเดียวค่ะ / จุดประสงค์ในการเล่านิทานนะคะก็มีแตกต่างกันออกไปเยอะทีเดียวค่ะ /

[ในชั้นต้น]นิทานนั้นเป็นเครื่องสร้างความบันเทิงใจนะคะ / เป็นเรื่องของ การสร้างความเพลิดเพลิน / เป็นการสนองอารมณ์ของมนุษย์ เช่นเรื่องของการรัก ความดีใจ ความกลัว หรือความอิจฉาริษยา / มนุษย์ก็ได้พยายามจำลองเอาชีวิตและก้อารมณ์ของตนเนี่ยออกมาในรูปของนิทาน / ซึ่งจะเป็นเรื่องเล่า / นิทานก็จะมีความเป็นไปเช่นเดียวกับเรื่องชีวิตของมนุษย์ / ไม่ว่านิทานนั้นเนี่ยจะมีตัวละครเป็นสัตว์ / หรือว่าเป็นสิ่งที่มีชีวิตในรูปต่าง ๆ / ที่ไม่มีในความเป็นจริง / หรือแม้แต่ว่าจะเป็นเรื่องราวของสิ่งที่ไม่มีชีวิต / มนุษย์ก็ได้สร้างพฤติกรรมให้กับตัวละครเหล่านั้น / ในลักษณะ

เดียวกับที่เป็นพฤติกรรมของมนุษย์ / [ฉะนั้น]สัตว์หรือสิ่งของต่าง ๆ ที่อยู่ในนิทานนะคะ / [ก็]จะมีอารมณ์มีความรู้สึก / หรือว่ามีกรกระทำเช่นเดียวกับมนุษย์ทุกอย่าง / [และ]นิทาน[ก็]ยังเป็นเครื่อง / ที่แสดงออกในทางจินตนาการการพยายามหาคำตอบให้กับคำถามต่าง ๆ / ที่มนุษย์มีต่อสิ่งแวดล้อม แล้วก็ธรรมชาติ / [ดังนั้น]นิทาน[จึง]เป็นเรื่องที่สืบทอดกันมาทุกยุคทุกสมัย / เพราะแม้ว่ากาลเวลาเนี่ยจะเปลี่ยนไป / แต่อารมณ์ของมนุษย์ก็ยังคงเป็นเช่นเดียวกับเมื่อหลายร้อยหลายพันปีก่อนนั้น / ถึงแม้ว่าจะแตกต่างกันไปบ้าง / แต่ก็ไม่มากนัก / นิทานอันเป็นสิ่ง / ที่สนองอารมณ์ / ก็ยังเป็นเครื่องให้ความบันเทิงแก่มนุษย์ จนกระทั่งปัจจุบันนี้ละคะ / เพียงแต่นิทานนั้นออกจะอาจจะออกจะ / เรื่องที่ออกมาใหม่นั้นเนี่ย / อาจจะออกมาในรูปแบบที่ใหม่ / แล้ว ก็แปลกไปจากเดิม / เช่นออกมาในรูปแบบของเรื่องสั้น นวนิยาย หรือว่าบทละคร / ซึ่งถ้าเราจะกล่าวในแง่ของเนื้อหาแล้ว / ก็จะเป็นในแนวเดิมนั่นเองนะคะ / นิทานนะคะ นิทานก็ไ้เป็นประหนึ่งคำตอบของความอยากรู้อยากเห็น ความพิศวงสงสัยของมนุษย์ / ที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ / ที่มนุษย์ไม่อาจจะอธิบายได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ตามธรรมดา อย่างเช่นสาเหตุของปรากฏการณ์ธรรมชาติ เรื่องของความตายหรืออำนาจของสิ่งลึกลับบางอย่าง / ที่มนุษย์ไม่รู้จัก / มนุษย์ก็จึงอาศัยจินตนาการเนี่ยมาประกอบกับสิ่งที่สัมผัสได้ด้วยประสาททั้ง 5 นั้น / มาอธิบายสิ่ง / ที่ไม่รู้จัก / หรือไม่เข้าใจ เช่น เรื่องของการโคจรของดวงดาว เรื่องน้ำขึ้นน้ำลง อำนาจของลม ไฟ หรือว่าเรื่องของกำเนิดของโลกและมนุษย์ / อย่างเนี่ยก็จะเห็นได้ / ว่ามนุษย์นั้นน่าจะไม่ว่าจะอยู่ภูมิภาคใดของโลก / ก็จะมีนิทานเก่าแก่เกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ทั้งสิ้น / และ ก็มักจะเป็นคำอธิบาย / ที่เป็นไปในทำนองคล้ายๆ กัน /

2. ต้นไม้กับความเชื่อ

คนไทยรักต้นไม้ / และ ก็เล่นต้นไม้มาช้านานแล้ว / มีวิธีการเล่น / ที่ผิดแปลกแตกต่างจากคนชาติอื่น / โดยมีได้มุ่งเอาแต่ความสวยงามตามธรรมชาติเท่านั้น / หากแต่มีกรรมวิธีในการเล่น / ที่เต็มไปด้วยศิลป์และศาสตร์อย่างลึกซึ้ง ละเมียดละไม / มีการจำแนกแยกแยะต้นไม้นี้ออกเป็นพวก / เป็นชนิดนะคะ / และ ก็เรียนรู้ลักษณะนิสัย ความเป็นอยู่และที่ประโยชน์ สรรพคุณจากต้นไม้ทุกแห่งทุกมุม / เพื่อนำมาผสมผสานเข้ากับชีวิตประจำวันได้อย่างสนิทสนม / และ ก็ ยังสามารถนำไปใช้ทางคงกระพันชาตรีทางโหราศาสตร์ตามหาหนิม ให้คนหลงใหลรักใคร่ / ใช้ทางคุ้มครองป้องกันภัยต่าง ๆ ได้ละ / ในเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับการปลูกต้นไม้เนี่ยละคะ ก็ก็มีมาช้านานแล้ว / ดังจะเห็นได้จากตำราพรหมชาติ / ซึ่งชี้แนะการปลูกต้นไม้รอบบริเวณบ้าน / โดยระบุ / ว่าต้นไม้อะไรบ้างนะคะ / ที่ปลูกแล้ว / จะเกิดความเป็นสิริมงคล / แล้วก็ป็นอัมมงคลต่อตนเอง แล้วก็ครอบครัวละ /

สำหรับไม้มงคลก็คือต้นไม้ / ที่นิยมปลูกไว้ในบริเวณบ้าน / มีชื่อเรียกขาน / ที่เป็นมงคลแก่ผู้ / ที่เป็นเจ้าของแล้วก็ครอบครัวนะคะ เช่น พวกไผ่สีสุก ขอบ ขนุน มะขาม แล้วก็มีมะยม / ไผ่สีสุก

นี่นะคะ นิยมปลูกกันทางทิศตะวันออก / เชื่อกัน / ว่าถ้าปลูกแล้ว / ก็จะเกิดความมั่งมีศรีสุข / มีอันจะกิน / อยู่เย็นเป็นสุข / มีอนาคตที่สุกใส /

ที่จริงแล้วที่นิยมปลูกกัน / อาจจะเป็น / เพราะว่ามีกอเป็นพุ่มใบ / ที่สามารถช่วยพรางแดด ยามเช้าทางทิศตะวันออกได้ / นอกจากนี้ผู้ที่ปลูก / ก็ยังได้อาศัยไม้ไผ่มาจักสาน กระบุง กระจาด ตะกร้า แล้วก็เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ได้ด้วย นะคะ /

[นอกจาก]ไผ่ศรีสุขแล้ว ชาวบ้านก็ยังนิยมปลูกกุ่มไว้ทางทิศตะวันออกนี้ด้วย / กุ่มนี้ก็ขึ้นต้นไม้ขนาดเล็กถึงขนาดกลาง / กิ่งสูง ประมาณ 10 – 20 เมตร นะคะ / มีใบสามแฉก / ขอบขึ้นตามข้างลำธาร / ยอดอ่อนใช้ปรุงเป็นอาหารได้ / แต่ไม่นิยมนำมาปรุงสด ๆ / โดยมากมักจะดองเกลือ / แล้ว ก็ตากแดดทิ้งไว้ประมาณซัก 2 ถึง 3 วัน / แล้ว จึงนำมาปรุงอาหาร / จะผัด / หรือแกง / ก็ได้นะคะ / [และก็ยังเชื่อกัน / ว่าใบเนี่ยต้มรับประทานบำรุงหัวใจได้คินัก / ถ้านำเอาใบสด ๆ มาต้ม / จะใช้รักษาโรคผิวหนังได้ด้วยนะคะ / เข้าใจ / ว่าคนโบราณปลูกเอาไว้เอาชื่อเป็นเคล็ด เช่นเดียวกับไผ่สีสุก / ก็คือ เมื่อมั่งมีศรีสุขแล้ว / ก็คงจะหวังให้เก็บเงินเก็บทองไว้ได้เป็นกลุ่มเป็นก้อน / มีฐานะเป็นปึกแผ่นกระมังคะ /

สำหรับทางทิศตะวันออกเฉียงใต้นั้น นิยมปลูกต้นสารภี และต้นขอกันนะคะ / ต้นสารภีนั้นเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ / เนื้อไม้มีสีน้ำตาลแกมแดง ก่อนข้างทนทาน / เลื้อยผ่าไส / ตกแต่งได้ง่าย / ใบก็หนาแข็ง / เป็นรูปไข่ยาวนะคะ / ไม่ผลัดใบ / เชื่อกัน / ว่า ถ้าปลูกแล้ว / จะทำให้เจ้าของบ้านอายุยืนเหมือนกับต้นสารภีคะ / ต้นขอนะคะเป็นไม้ยืนต้น ขนาดย่อมใบหนาแข็ง สีเขียวเข้ม / ใบโตขนาดฝ่ามือ / ก้านใบเป็นสี่เหลี่ยม / ใบมีรสขม / และใช้ปรุงเป็นผัก / ที่รองห่อหมกนะคะ / หรือว่าจะแกงอ่อมรับประทานกันก็ได้ / ผลอ่อนของขอนี้ ใช้รับประทานเป็นยาแก้คลื่นเหียนอาเจียน / ผลสุกก็ใช้เป็นยาขับลมในลำไส้คะ / โบราณท่านว่านะคะ / ถ้าปลูกไว้ใกล้บ้าน / นอกจากจะได้ประโยชน์นำเอาใบและลูกมาใช้สอยแล้ว / ยังเชื่อเคล็ด / ว่าผู้คนที่พากันมาสรรเสริญเยินยอ / หรือว่ายกยอปอปั้นผู้เป็นเจ้าของอีกด้วยคะ /

สำหรับทางทิศใต้ นิยมปลูกพวกผลไม้ เช่น มะพลับ ตะโก / มะพลับนั้นเป็นต้นไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ / ใบโตยาว / ลักษณะคล้ายกับใบมะม่วง / ผลกลมคล้ายใบมังคุด / เอื้องขอโทษคะ / เป็นผลกลมคล้ายกับผลมังคุดนะคะ / ผลสุกนั้นมีรสฝาดและก็หวาน / รับประทานเป็นอาหารได้ / ผลให้สีน้ำตาล / เราเอามาข้อมฝ้านะคะ /

3. ชุมชนชาวจีนในกรุงเทพมหานคร

ชาวจีนที่เข้ามาอยู่ในกรุงเทพฯเนี่ย / ก็เข้ามาตั้งแต่ตอนปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 ถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 นะคะ / เออ ชาวจีนเหล่านี้ได้อพยพหลั่งไหลออกมานอกประเทศจีนเป็นจำนวนมาก / และส่วนหนึ่งซึ่งเป็นส่วนสำคัญส่วนใหญ่ นะคะ / ก็คือเข้ามาในเอเชียอาคเนย์หรือ

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทย / นี่สาเหตุของการเข้ามานั้น อาจจะแบ่งออกได้เป็นสาเหตุใหญ่ ๆ 2 ด้านด้วยกัน / คือ เรามอง 2 ด้านนะคะ คือ สาเหตุทางเมืองจีนเอง และก็สาเหตุทางเมืองไทย / สาเหตุทางเมืองจีนนั้นก็^๑เป็นสาเหตุทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจนะคะ / ^๒[คือ]ถ้าเผื่อท่านผู้ฟังทั้งหลายเนีย ได้ดูหนังกำลังภายในนะคะ / หนังจีนซึ่งกำลังเป็นที่แพร่หลายในปัจจุบันนี้^๓นะคะ / ก็จะเห็นจากภาพยนตร์จีนเลยนะคะ / ว่ามีหลายเรื่องทีเดียวที่ได้ เอ้อ แสดงให้เห็นถึงประวัติศาสตร์ของจีนในช่วงระยะนี้^๔นะคะ / ^๕คือในช่วงก่อนที่ชาวตะวันตกจะเข้าไปก็มีความลำบากน่ว่นวายทางการเมืองมากทีเดียว / ซึ่งอันนี้เองก็ทำให้ เอ้อ เกิดการภาวะความวุ่นวายระตำระสาย นะคะ / ^๖ก็ทำให้ต้องมีการลี้ภัยทางการเมืองออกนอกประเทศ คราวเป็นละจำนวนพัน ๆ คนทีเดียว /

[นอกจาก]ปัญหาความวุ่นวายทางการเมืองแล้วเนี่ย ปัญหาทางเศรษฐกิจ อย่างที่เราทราบอยู่แล้ว / ว่าชาวจีนนั้น มีจำนวนมากเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ / ขณะที่ทรัพยากรธรรมชาติเนี่ยค่อยข้างจะไม่เพียงพอกับความต้องการของประชากร / ^๗นอกจากนี้ชาวจีนยังประสบปัญหาของภาวะ เอ้อ ดินฟ้าอากาศ / ที่เป็นภัยนะคะ / มีน้ำท่วมมากมาย / แล้วก็ชาวจีนต้องประสบปัญหาของความวิบัติในเรื่องของ เอ้อ ภาวะภัยธรรมชาติ / แล้ว ก็ทำให้เกิดความอดอยาก ขากเค้นอยู่ด้วยทั่วไปนะคะ / ผลของปัญหาทางการเมืองและเศรษฐกิจดังกล่าว^๘นั้นก็ทำให้ชาวจีนจำนวนหนึ่งได้อพยพลี้ภัยออกนอกประเทศ นะคะ / และก็ส่วนหนึ่งก็ได้เข้ามาในเมืองไทย นะคะ / ^๙ที่นี้เรามามองดูทางด้านของไทย / ทางด้านของไทยเรานั้นเนี่ย อย่างที่เราทราบคืออยู่แล้ว / ว่าบ้านเมืองไทยเรานั้นมีความอุดมสมบูรณ์ / เป็นอยู่ข้าวอยู่น้ำนะคะ / [เพราะฉะนั้น]ใครที่มีความขยันเนี่ย เมื่อเข้ามาเมืองไทยแล้วก็อด / ก็จะ ไม่อดตายนะคะ / แล้วก็จะสามารถสร้างตัวเองได้ /

[ดังนั้น] ชาวจีนเนี่ยซึ่งเป็นผู้ / ที่มีความขยันขันแข็ง นะคะ / มีความอดสาหัส / มีความพยายามและอดทน / มีความตั้งใจทำงานอย่างจริงจัง / เพื่อที่จะได้รับผลตอบแทน / ที่คุ้มค่า เนี่ยนะคะ / พวกนี้เมื่อเข้ามาอยู่ในเมืองไทยเนี่ย / ก็สามารที่จะเข้าได้กับสังคมไทยนะคะ / เมื่อใช้ความสามารถของตนเองเนี่ย ที่จะก้าวต่อไปในการที่จะดำรงชีวิต / แล้ว ก็สร้างสมฐานะต่อไปได้^{๑๐}นะคะ / ^{๑๑}นอกจากนี้รัฐบาลไทยเองเนี่ยก็ให้การสนับสนุนชาวจีนอย่างมากเลย เนื่องจากความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมาตั้งนานแล้ว ตั้งแต่สุโขทัย ยุทธยานะคะ / ^{๑๒}ประกอบกับการที่ เอ้อ สังคมไทยเนี่ย คนไทยเนี่ยไม่ค่อยเข้ามาประกอบอาชีพทางด้านค้าขาย นะคะ / ส่วนมากก็จะมุ่งในการเพาะปลูก / ซึ่งเป็นอาชีพส่วนใหญ่ / และ ก็มุ่งรับราชการกัน / [เพราะฉะนั้น]มัน^{๑๓}ก็เกิดช่องว่างในเรื่องของเศรษฐกิจนะคะ / ก็ทำให้ชาวจีนซึ่งมีความถนัดชำนาญในเรื่องการค้าอยู่แล้วเนี่ย / ก็^{๑๔}ได้เข้ามาแทนที่นะคะ / แล้วก็พวกนี้ก็สามารถจะเข้ากับสังคมไทยได้ดี / และรัฐเองก็สนับสนุนมาก เพราะว่าการค้าขายนั้นได้นำรายได้มาสู่รัฐมากทีเดียว / ^{๑๕}[เพราะฉะนั้น] ก็^{๑๖}สนับสนุนให้ชาวจีนเข้ามา / อันนี้^{๑๗}นะคะ มัน^{๑๘}เป็นเหตุผล / ที่มันประจวบกันนะคะ / ทั้งฝ่ายของไทยเอง ทั้งฝ่ายจีน รวมทั้งคุณสมบัติของชาวจีนเองก็มีส่วนทำให้ชาวจีนเนี่ยนะคะ / เป็นปัจจัยสำคัญ / ที่ทำให้ชาวจีนเนี่ยได้เข้ามาในเมืองไทย / โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรุงเทพนะคะ ก็เข้ามาอยู่กันมากทีเดียว^{๑๙}คะ / ถ้าเผื่อท่านผู้ฟังไปแถว ๆ สำเพ็งนะคะ / ไม่ทราบคุณอัญชลิ ก็คงจะเคยไปนะคะ / เอ้อก็จะเห็นได้เลย / ว่าเป็นชุมชน / ที่มีชาวจีนอยู่กันนะคะอย่างหนาแน่น / ถึงแม้ว่าในปัจจุบันนี้ก็ตามนะคะ / แล้ว ก็ยังมีร้านรวงต่าง ๆ มากมาย / อันนี้ เอ้อ ในอดีตเนี่ยนะคะ บริเวณนี้^{๒๐}ก็ 2 ฟากถนน / บริเวณสำเพ็งคือส่วนแรกที่เข้ามาอยู่เนี่ยนะคะ / จะเป็นร้านค้า

ติดต่อกัน / เป็นตึกแถวบ้าง / เป็นห้องแถว ซึ่งยังไม่มุงหลังคาด้วยจากข้าง ณะคะ / นี่ก็ในบริเวณชุมชนสำเพ็ง ณะคะ / ซึ่งส่วนที่สำคัญที่สุดก็คือตลาดสำเพ็ง / ซึ่งเป็นแหล่ง / ที่ประชาชนสามารถจะซื้อสิ่งของต่าง ๆ ได้ณะคะ / นับตั้งแต่สิ่งของเล็ก ๆ น้อย ๆ จนกระทั่งไปถึงของใหญ่ ๆ / ที่นี้ส่วนบริเวณที่ 2 ณะคะ บริเวณ 2 ฟังแม่น้ำ เจ้าพระยานั้น เออ จะมีลักษณะของสิ่งก่อสร้าง ณะคะ / ลักษณะที่อยู่อาศัยนิยมเป็นเรือนแพณะคะ / ชาวจีนใน บริเวณนี้จะเออ ตั้งเป็นเรือนแพพำนักอยู่ทั้ง 2 ฟังแม่น้ำเจ้าพระยา คือ ทั้งฝั่งพระนคร ฝั่งธนบุรี / มีระยะทางยาว ประมาณ 4 – 5 ไมล์ / เออ เรือนแพแต่ละห้องก็จะมีขนาดประมาณ 30 – 40 ตารางฟุต / เป็นเรือนแผ่ชั้นเดียว ฝาขัดแตะ หลังคามุงจาก ณะคะ / เออ พวกนี้ก็จะประกอบอาชีพค้าขายณะคะ เช่นเดียวกับสำเพ็ง / ส่วนใหญ่จะ ประกอบอาชีพค้าขาย / [ส่วน]บริเวณตลาดพุนั้น เออ พวกนี้ก็จะตั้งร้านขายของอย่างถาวรณะคะ / ก็มีพวก / ที่พายเรือเร่ขายของด้วยเช่นกันณะคะ / ส่วนบริเวณสุดท้าย คือเออ แถบที่อยู่ตรงข้ามกับชุมชนชาวจีน ทางฝั่งพระ นครนั้น / จะมีท่าเรือ เออ หลายแห่ง /

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วังนลิตาแบบเขียน

ก. ปริงเจทเรื่องเล่า

1. พระราชพิธีรัชม้งคลาภิเษกของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์

...เมื่อถึงวาระอันเป็นมิ่งมงคลของพระองค์ในปี พ.ศ. 2450 / พระองค์ทรงมีพระราชดำริให้จัดการพระราชพิธีขึ้น / เนื่องในวโรกาสที่ทรงครองราชย์เท่าสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 แห่งกรุงศรีอยุธยา / ซึ่งเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติยืนนานกว่าพระเจ้าแผ่นดินทุกพระองค์ในสยามประเทศคือ 40 ปี / โดยกำหนดพระราชกุศลตั้งแต่วันที่ 30 พฤศจิกายน — 2 ธันวาคม พ.ศ. 2450 / โดยมีพระราชดำริประสงค์ที่จะเสด็จไปยังพระนครศรีอยุธยา / เพื่อทรงบำเพ็ญพระราชกุศลอุทิศถวายแด่สมเด็จพระบรมรามาธิบดีที่ 2 ตลอดจนพระมหากษัตริย์ราชทุกพระองค์แห่งกรุงศรีอยุธยาและกรุงธนบุรี / การพระราชพิธีที่จัดขึ้นในครั้งนี้ / เรียกว่า “พระราชกุศลรัชม้งคล” / พระราชพิธีที่จัดขึ้น / มี [ดังนี้] /

วันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2450 เวลาบ่าย 4 โมงเศษ เสด็จประทับ ณ พระที่นั่งสรรเพชญ์ปราสาท พระราชวังกรุงเก่า / ทรงประกอบพระราชพิธีบวงสรวงอดีตพระมหากษัตริย์ราชเจ้าแห่งกรุงศรีอยุธยาและกรุงธนบุรี /

วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2450 เวลา 4 โมงเศษเสด็จสู่พระที่นั่งสรรเพชญ์ปราสาท / บำเพ็ญพระราชกุศล / ทรงพระราชอุทิศถวายพระเจ้าแผ่นดินกรุงเก่า และกรุงธนบุรีทั่วทุกพระองค์ /

วันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2450 ทำพิธีเจริญพระพุทธมนต์สมโภชพระพุทธรูปต่างพระองค์พระเจ้าแผ่นดินกรุงเก่า และกรุงธนบุรี /

ตลอดวาระมงคลของพระองค์นี้ ข้าราชการและราษฎรมณฑลกรุงเก่าได้ร่วมกันจัดงานพิธีถวายรัชม้งคล / และจัดแสดงมหรสพโบราณต่างๆ การละเล่นพื้นเมือง และกีฬาถวายตลอดงาน / เพื่อให้พระองค์ทอดพระเนตร เช่น ระเบงโมงกรุ่ม รำโคม สิงห์โตมังกกร กระตั่วแทงควาย แทงวิไสย ฯลฯ / ในเวลากลางคืนมีการแข่งขันการจุดดอกไม้เพลิงหลากชนิดหลากสี / เป็นจำนวนถึง 4,430 ชุด / [นอกจากนี้]พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานเลี้ยง / และพระราชทานเหรียญที่ระลึกรัชม้งคลาภิเษกแก่พระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการ / และโปรดเกล้าฯ ให้มีการแจกเหรียญเสมาแก่ราษฎรตลอดงานด้วย /

ในปีต่อมาคือ ร.ศ. 127 (พ.ศ.2451) / พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงครองราชสมบัติครบ 40 ปีบริบูรณ์ / และย่างเข้าปีที่ 41 / จึงนับได้ / ว่าทรงมีเวลาครองราชย์ยาวนานกว่าพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ / ที่ผ่านมา /

การจัดพระราชพิธีรัชมังกลาภิเษกขึ้นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ ถือได้ / ว่าเป็นงานสำคัญใหญ่ยิ่ง / จึงมีการจัดเตรียมงานล่วงหน้าขึ้นก่อนเวลา 1 ปี / [อนึ่ง]ชื่อพระราชพิธีที่จัดตั้งขึ้นนี้ / เป็นพระราชดำริของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส / ว่าพระราชกุศลรัชมังกลาในวโรกาสที่ทรงครองราชย์เท่าสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 และพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ในประวัติศาสตร์ไทย / ประชานจัดงานพระราชพิธีรัชมังกลาภิเษกในครั้งนี้ คือสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ สยามมกุฎราชกุมาร (รัชกาลที่ 6) / มีคณะกรรมการประกอบด้วยพระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ / คณะกรรมการมีมติ / ว่าจะหาเงินถวาย / เพื่อให้ทรงใช้ตามพระราชหฤทัย / และราษฎรทุกคนซึ่งมีความจงรักภักดี / ควรจะได้มีส่วนร่วมด้วย / [ดังนั้น]ในการบอกบุญเรียกรับเงิน[จึง]เปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วราชอาณาจักรไทย / นับตั้งแต่พระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการ ประชาชนชาวไทย และชนต่างด้าว / ที่อาศัยอยู่ในแผ่นดินไทย / ได้ร่วมใจกันถวายเงินตามฐานะของตน / คือระบุให้ถวายตั้งแต่ 1 สตางค์ขึ้นไป / และให้จดชื่อไว้ทุกคน / จำนวนเงินที่ได้รับมาทั่วประเทศ / เป็นเงินทั้งสิ้นถึงล้านบาทเศษ / ซึ่งมากมายเกินคาดหมาย /

[ในกาลนั้น]พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งได้เคยเสด็จประพาสยุโรปครั้งที่ 2 ระหว่างเดือนมีนาคม ร.ศ. 126 ถึงต้นพฤศจิกายน ร.ศ. 127 นั้น / พระองค์เสด็จพระราชดำเนินถึงประเทศฝรั่งเศส / ได้เสด็จไปที่พระราชวังแวร์ซาย / ทรงพอพระราชหฤทัยพระบรมรูปทรงม้าของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 / ซึ่งประดิษฐานอยู่ที่ลานกว้างหน้าพระราชวังแห่งนั้น / และทรงมีพระราชปรารภ / ว่า ถ้าคณะกรรมการจะสร้างพระบรมรูปเช่นนี้ถวายในพระราชพิธีรัชมังกลาภิเษก / ก็จะต้องพระราชประสงค์ยิ่งนัก /

สำหรับราคาค่าหล่อพระบรมรูปนั้น ประมาณสองแสนในขณะนั้น / คณะกรรมการได้เงินมาหนึ่งล้านสองแสนบาทเศษ / มีเงินเก็บเกินกว่าที่ต้องการ / ถึงหกเท่า / องค์ประธาน[จึง]ตกลงติดต่อให้ช่างหล่อลงมือทำงานได้ทันที / นายช่างหล่อจึงมีโอกาสได้เข้าเฝ้าฯพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว / ขณะที่ประทับอยู่ในประเทศฝรั่งเศส / ได้มีโอกาสปันหุ่นเปรียบเทียบกับพระองค์จริง / [ด้วยเหตุนี้]พระบรมรูปทรงม้า[จึง]มีพระลักษณะงดงามคล้ายพระองค์ / ถึงแม้ว่าจะมีเวลาทำอย่างไม่มากนัก / แต่ก็เสร็จทันเวลาที่กำหนดไว้ / [นอกจากนั้น] พระองค์ยังจ้างให้โรงกษาปณ์ฝรั่งเศสจัดทำเหรียญรัชมังกลา / ซึ่งทำด้วยทองคำ กาไหล่ทองคำ และเงิน จำนวน 3,200 เหรียญ และเหรียญเสมอจำนวน 38,030 เหรียญ / เพื่อพระราชทานแก่ราษฎรของพระองค์ /

พระราชพิธีรัชมังกลาภิเษกครั้งนี้ จัดขึ้นระหว่างวันที่ 11-18 พฤศจิกายน ร.ศ. 127 (พ.ศ. 2451) / จัดขึ้นที่กรุงเทพฯ ตลอด 8 วัน 8 คืน / มีงานพระราชพิธี งานของรัฐบาล งานของพ่อค้า คหบดีตลอดจนราษฎร / งานสมโภชด้วยมหรสพ และดอกไม้เพลิง / ที่เป็นไปตามประเพณี / ที่เคยทำมา / [นอกจากนั้น]ยังมีการแต่งบ้านเรือนด้วยโคมประทีปโคมไฟทั่วพระนคร / กรมไปรษณีย์โทรเลขได้ออกตั๋วตราไปรษณีย์เฉลิมพระเกียรติยศ เป็นตราพระบรมรูปทรงม้า / มีอักษรแจ้งการรัชมังกลาภิเษก / ดวงตรามีราคาตั้งแต่ 1 บาทขึ้นไปถึง 40 บาท /

[ก่อนที่]จะกล่าวถึงเหตุการณ์พระราชพิธีรัชมังคลาภิเษกในครั้งนี้อย่างละเอียด / มีเหตุการณ์ / ที่สมควรนำมากล่าว / เพื่อเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ / [คือ]วันที่ 11 พฤศจิกายน ร.ศ. 127 เวลา 7.29 นาฬิกา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินวางศิลาฤกษ์ก่อรากพระที่นั่งอนันตสมาคม / ครั้นต่อมา เวลา 19.30 น. เสด็จมาที่บริเวณอีกครั้งหนึ่ง / เพื่อทรงเปิดพระบรมรูปทรงม้า / เป็นพระราชนาสุสาวรีย์แห่งแรกในประเทศ / ที่สร้างขึ้น / ในขณะที่พระมหากษัตริย์พระองค์นั้นยังทรงพระดำรงพระชนม์ชีพอยู่ / และคำว่า “พระปิยมหาราช” ก็ปรากฏขึ้นเป็นครั้งแรกในแผ่นจารึกที่ฐานพระบรมราชานุสาวรีย์แห่งนี้ /

[หลังจาก]หักค่าใช้จ่ายในการสร้างพระบรมรูปทรงม้าแล้ว / ยังมีเงินเหลืออยู่ 982,672.47 บาท / มิได้ทรงนำไปใช้จ่าย / จึงอยู่ครบตามจำนวนนี้ / จนเสด็จสวรรคต /

[ในเวลาต่อมา] พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงนำเงินจำนวนนี้ไปขยายกิจการโรงเรียนข้าราชการพลเรือนของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว / โปรดเกล้าฯ ให้สอนวิชาต่างๆเพิ่มอีกหลายอย่าง / จนเข้าลักษณะเป็นมหาวิทยาลัย /

2. การฟื้นฟูทางพระราชไมตรีและสัมพันธภาพทางการทูตระหว่างไทยและฝรั่งเศสในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2399-2410)

...ไทยประสงค์จะฟื้นฟูสัมพันธภาพกับฝรั่งเศสมานานแล้ว / ทั้งนี้เพราะเริ่มหวั่นเกรงอังกฤษ / ซึ่งกำลังขยายอิทธิพลทางตะวันออกไกล / โดยเฉพาะใน พ.ศ.2369 อังกฤษยึดพม่าตอนใต้ไว้ได้ใน พ.ศ. 2383 / เพื่อเป็นการคอนอำนาจของอังกฤษไว้ในแหลมอินโดจีน / ไทยจึงเสนอ / ที่จะทำสัญญาทางพระราชไมตรีกับราชสำนักฝรั่งเศสไปยังกิโซต์ (Guizot) / ซึ่งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศฝรั่งเศสในขณะนั้น / แต่กิโซต์มิได้แสดงความสนใจ / [ต่อมา] ในปลาย พ.ศ. 2394 ไทย[ก็]รื้อฟื้นข้อเสนอดังกล่าวนี้อีก / โดยผ่านทางกงสุลฝรั่งเศสประจำสิงคโปร์ / คราวนี้ ดร.เอง เดอ ลูส รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศเริ่มสนใจ / จึงแต่งตั้งพลเรือตรี ลาแกร์ ผู้บังคับการฐานทัพเรือฝรั่งเศสในทะเลจีนใต้เป็นผู้แทนผู้มีอำนาจเต็มมาเจรจาทำสัญญากับไทย / แต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทหารเรือและอาณานิคมฝรั่งเศสไม่สู้จะสนใจในเรื่องนี้ / ประกอบกับ เกิดสงครามไครเมียขึ้นใน พ.ศ. 2396 / ซึ่งฝรั่งเศสต้องการเข้าร่วมรบด้วย / พลเรือตรี ลาแกร์ [จึง]เดินทางมาเจรจากับไทยไม่ได้ /

[ถึงกระนั้นก็ตาม] ในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2397 จักรพรรดินโปเลียนที่สามทรงแต่งตั้งบูร์บง กงสุลฝรั่งเศสประจำเมืองมาเก๊าให้เป็นทูตมาเจรจากับสำนักไทย / แต่ก็ไม่เป็นผลสำเร็จอีก / เพราะบังเอิญเป็นระยะเวลา / ที่บูร์บงได้ยื่นจดหมายลาต่อรัฐบาลของตน / เพื่อขอกลับไปฝรั่งเศส /

[แต่][ต่อมา] ข่าวดังนามในสนธิสัญญาทางพระราชไมตรีระหว่างเซอร์ จอห์น บาวริง ราชทูตอังกฤษกับราชสำนักไทยเมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2398 ล่วงรู้ไปถึงเคานต์ เดอ วาลูสกี รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศในฝรั่งเศสในขณะนั้น / เคานต์ เดอ วาลูสกี จึงเกิดความกังวลใจเกรง / ว่า อังกฤษจะได้รับผลประโยชน์จากไทยมาก / ฝรั่งเศสจะต้องรู้สึกน้อยหน้าอังกฤษ / [นอกจาก] อังกฤษจะได้รับผลประโยชน์จากไทยเป็นอันมากแล้ว / อังกฤษอาจจะใช้ภาคเหนือเป็นบันไดก้าวจากพม่าตรงไปยังยูนนาน / [ดังนั้น] เคานต์ เดอ วาลูสกี [จึง]รีบแต่งตั้งชาลส์ เดอ มงติญี เป็นผู้แทน / ผู้มีอำนาจเต็มมาเจรจากับไทยเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2398 / ต่อมา ได้มีการลงนามในสนธิสัญญาทางพระราชไมตรีระหว่างฝรั่งเศสและไทย เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2399 /

หลังสนธิสัญญาฉบับนี้แล้ว การค้าระหว่างไทยและต่างประเทศก็เจริญก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ / ใน พ.ศ. 2395 มงแซนเยอร์ ปาลกัวซ์ ได้กล่าวไว้ในหนังสือ “คำบรรยายราชอาณาจักรไทยหรือสยาม” ว่า / ในขณะนั้นมีพ่อค้าชาวตะวันตกเข้ามาค้าขายในเมืองไทยเพียงสามคนเท่านั้น / เป็นชาวอังกฤษหนึ่งคน เนเธอร์แลนด์หนึ่งคนและโปรตุเกสหนึ่งคน / ไม่มีชาวฝรั่งเศสเลย / [แต่]ใน พ.ศ. 2399 ชาติดังกล่าวกันส่งเรือเข้ามาค้าขายในกรุงเทพฯ เป็นจำนวน 200 ลำ / เป็นเรือสินค้าของฝรั่งเศสถึง 25 ลำ / ซึ่งแสดงให้เห็นว่าฝรั่งเศสเริ่มสนใจ / ที่จะค้าขายกับไทยมากขึ้นกว่าเดิม /

[นอกจากนี้] พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพยายาม / ที่จะผูกไมตรีกับฝรั่งเศสไว้ให้แน่นแฟ้น / เพื่อคอนอำนาจอังกฤษไว้ในเมืองไทย / ถึงกับทรงมีพระวิริยะอุตสาหะคัดเลือกสัตว์เมืองร้อน / ซึ่งหายากส่งไปถวายจักรพรรดินโปเลียนที่สาม / [นอกจากนี้]ยังพระราชทานความสะดวกให้แก่ชาลส์ เดอ มงติญี ในการสำรวจทรัพยากรธรรมชาติของไทย /

[แต่]ความสัมพันธ์ทางการทูตและทางพาณิชย์ระหว่างไทยและฝรั่งเศสเป็นไปโดยราบรื่นในระยะเวลาอันสั้น / ทั้งนี้เนื่องจากความเพิกเฉยของรัฐบาลฝรั่งเศส / จะเห็นได้ / ว่า ใน พ.ศ. 2399 มีเรือพาณิชย์ฝรั่งเศสเข้ามาค้าขายกับไทย 25 ลำ / แต่หนึ่งปีหลังต่อมา มีเรือต่างประเทศเข้ามา 200 ลำ / เป็นเรือฝรั่งเศสเพียง 7 ลำเท่านั้น / [นอกจากนี้]ความไม่สนใจของฝรั่งเศสในด้านอื่นๆ[ก็]ยังทำให้พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงระแวงสงสัย / และไม่ทรงเชื่อ / ว่าฝรั่งเศสจะเป็นมหาอำนาจจริง / ตามที่อ้างไว้ / เป็นต้นว่าจักรพรรดินโปเลียนที่สามไม่ทรงตอบพระราชสาส์น / ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีไปถวายพระองค์ตลอดจนของขวัญ / ที่ส่งไปถวาย / ในขณะที่เดียวกันรัฐบาลฝรั่งเศสไม่ตอบจดหมายเจ้าพระยาพระคลัง / ซึ่งแจ้งให้ทราบ / ว่าพระเจ้าแผ่นดินไทยมีพระราชประสงค์จะส่งทูตไปเจริญทางพระราชไมตรีเป็นการตอบแทนที่ปารีส / [นอกจากนี้]แทนที่รัฐบาลฝรั่งเศสจะทำการแลกเปลี่ยนสัตยาบันสัญญาทางพระราชไมตรีกับไทยฉบับ พ.ศ. 2399 อย่างสมเกียรติยศ / กลับใช้เจ้าของเรือ “แลเกลอะ” ซึ่งจะเดินทางผ่านกรุงเทพฯ / ขึ้นเอกสารแลกเปลี่ยนสัตยาบันให้แก่รัฐบาลไทย / โดยปราศจากพิธีรีตอง / การกระทำนี้ทำให้ชาลส์ เดอ มงติญี ตกใจมาก / จะเห็นได้จากจดหมายฉบับวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2400 ของเขาถึงเคานต์ เดอ วาลูสกี / ว่า....

...[อนึ่ง]ยิ่งเวลาผ่านไป / ไทยก็สังเกตเห็น / ว่าฝรั่งเสสสนใจเขมรมาก / ขณะนั้นเขมรกำลังเป็นประเทศราชของไทยอยู่ / ระหว่างที่มงคิยยีเข้ามาติดต่อรราชสำนักไทยนั้น / เขมรมีความผูกพันใกล้ชิดกับไทยมากในฐานะประเทศราช / อันที่จริง ความผูกพันนี้จะเห็นได้ชัดโดยเฉพาะสงครามระหว่างไทยและญวนในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว / ขณะนั้นเขมรแบ่งออกเป็นสองฝ่าย / ฝ่ายเหนือซึ่งมีน้กองค์ด้วงปกครอง / และตั้งอยู่ที่เมืองอุดงฤายเข้ากับฝ่ายไทย / ส่วนฝ่ายใต้ซึ่งตั้งอยู่ที่พนมเปญนั้น / ขึ้นกับญวน / พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเห็น / ว่าจะต้องทำสงครามกับญวน / เพื่อให้ได้กัมพูชาคืนมา / สงครามระหว่างไทยและญวนในเขมรจึงเกิดขึ้น / และดำเนินเป็นเวลาถึง 14 ปี ระหว่างรัชกาลพระเจ้ามินบางและพระเจ้าเทียวตรี / จนกระทั่ง พ.ศ. 2390 เมื่อพระเจ้าเวียดนามคือศึกขึ้นครองราชสมบัติ / จึงได้มีการสงบศึกต่อกัน / พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ส่งทูตไปทำสัญญาสงบศึกที่เวินปีนั้น /

หลังการสงบศึกแล้ว พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงประกอบพิธีราชาภิเษกน้กองค์ด้วงให้เป็นพระเจ้าแผ่นดินกรุงกัมพูชานามว่าสมเด็จพระหริรัถย์รามาชิตี / และได้ส่งน้กองค์ราชาวดีกับน้กองค์ศรีสวัสดิ์ผู้เป็นราชโอรสมารับการอบรมที่กรุงเทพฯ / แต่กัมพูชาต้องถวายเครื่องราชบรรณาการแก่พระเจ้าแผ่นดินทั้งไทยและญวน / ตามธรรมเนียมแล้วแล้วเขมรจะต้องส่งราชบรรณาการเข้ามาทูลเกล้าฯถวายทุกปี เช่น ผ้าขาวม้า 200 ผืน ผ้าแพรเขมร 50 ผืน ขี้ผึ้งหนักหนึ่งหาบ ผลเร็วหนักหนึ่งหาบ ครั่งหนักหนึ่งหาบ รงหนักหนึ่งหาบ และน้ำรัก 50 กระออม เป็นต้น / ส่วนญวนนั้นรัฐบาลไทยอนุญาตให้เจ้าผู้ครองเขมรส่งเครื่องราชบรรณาการให้ราชสำนักเว้สามปีต่อครั้ง / เพื่อให้เขมรและญวนอยู่กันอย่างสงบสุข / และการติดต่อก้าขายจะได้สะดวกขึ้น / เครื่องราชบรรณาการที่จัดส่งไปนั้น / จะจัดไปก็สำหรับ / ก็สุดแต่ความต้องการของญวน /

พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพยายามดำเนินพระบรมราโชบายทุกประการ / เพื่อให้ไทยมีอิทธิพลในเขมรมากกว่าญวน / [เช่น] ทรงรับโอรสขององค์พระหริรัถย์มาศึกษาเล่าเรียนที่กรุงเทพฯ / ส่งเสริมพระพุทธศาสนาในเขมรไว้ต่อต้านลัทธิขงจื้อ / ที่ญวนนับถือ /

3. 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475

เราจะเห็นได้ / ว่าคณะราษฎรจะมีการแยกการปฏิบัติการออกเป็นหน้าที่ใหญ่ ๆ 3 ด้านด้วยกัน คือ การปฏิบัติการตัดการสื่อสาร การปฏิบัติการระดมพล และการปฏิบัติการควบคุมบุคคลสำคัญ /

[1.] การปฏิบัติการตัดการสื่อสาร /

เช้ามีดของวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 เวลาประมาณ 04.00 น. นายประยูร ภมรมนตรี และนายวิลาศ โอสถานนท์ ได้มารับนายควง อภัยวงศ์ / เพื่อไปทำหน้าที่ตัดสายโทรเลข โทรศัพท์ / โดยมีผู้ร่วมขบวน คือ หลวงนิเทศน์ นายกิจ นายประจวบ บุนนาค ทหารระดับ จำ 4 คน / คณะผู้ตัดสายโทรเลข โทรศัพท์ ได้เดินทางไปที่สำนักงานใหญ่วัดเลียบ / และไม่ประสบปัญหาในการตัดสายโทรศัพท์แต่อย่างใด / นายควงได้บันทึก / ว่าเมื่อตัดสายเสร็จแล้ว / ก็เดินทางไปพบ ณ ที่นัดหมายในราว 05.00 น. / แต่เมื่อขณะนี้มาถึงที่นัดหมาย / ยังไม่ปรากฏ / ว่ามีใครมาเลย / พล.ต.อ. เผ่า ศรียานนท์ บันทึก / ว่าในเวลาประมาณ 08.00 น. นั้น โทรศัพท์ยังคงใช้ได้อยู่ / เนื่องจากสมเด็จพระเจ้าพี่ยาเธอ เจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์ฯ ได้ลองโทรศัพท์เรียกผู้บัญชาการกองพลที่ 1 ให้ไปพบ / และเมื่อผู้บัญชาการกองพลที่ 1 ถูกผู้ที่คณะราษฎรส่งมาควบคุม / ยิงเอานั้น / ทางบ้านของผู้บัญชาการกองพลที่ 1 ยังสามารถโทรศัพท์มายังกองทหารมหาดเล็กสวนเจ้าเชตุได้ / หลังจากนั้น ผู้บังคับกองพันทหารมหาดเล็กสวนเจ้าเชตุก็ยังสามารถโทรศัพท์ติดต่อไปยังกองทัพมหาดเล็กที่ 2 และที่ 3 ที่เชิงสะพานมฆวาท และที่วังจันทร์เกษมได้ / หลังจากนั้น โทรศัพท์จึงใช้การไม่ได้ /

[2.] การปฏิบัติการระดมพล /

เช้ามีดวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 ในขณะที่ฝ่ายหนึ่งกำลังเดินทางไปปฏิบัติการตัดสายการสื่อสารนั้น / ร.อ. หลวงทัศนัย กับนายทหารม้าชั้นร้อยโท และร้อยตรีอีก 3 คน ก็มาถึงบ้าน พ.อ. พระยาทรงสุรเดชเป็นพวกแรก / เนื่องจากขณะนั้นยังเชื่อกว่าเวลานัดหมาย / พ.อ. พระยาทรงสุรเดช จึงได้ทำความเข้าใจในรายละเอียดกับนายทหารม้าทั้ง 4 คนนี้ / โดยมอบหมายให้ทำหน้าที่นำเกราะ / และรถรบเล็กออกควบคุมทางไปลานพระบรมรูปทรงม้า /

เวลาประมาณ 05.00 น. พระยาทรงสุรเดช และพวกได้เดินทางไปพบกับสมาชิก / ที่นัดหมายไว้ / และได้มอบหมายหน้าที่กันในวันเวลานั้นเอง / หลังจากนั้น ก็เริ่มปฏิบัติการ / โดยเดินทางไปถึงกรมทหารม้า เมื่อเวลา 05.30 น. / ซึ่งตรงกับเวลา / ที่ปลุกทหารพอดี / พระยาทรงสุรเดช พระยาพลพลพยุหเสนา และพระประศาสน์พิทยายุทธ จึงบุกพรวดปราดเข้าไปในกองรักษาการณ์พร้อมกัน / พระยาทรงสุรเดชเรียกผู้บังคับกองรักษาการณ์มา / และดู / ว่า ขณะนี้เกิดกบฏในกรุงเทพฯ แล้ว / ยังมัวแต่หลับนอนกันอยู่ / แล้ว จึงอ้างคำสั่งแม่ทัพให้ไปปลุกนายทหาร / และเรียกมาประชุมที่หน้าที่ว่าการโดยเร็ว / ซึ่งผู้บังคับกองรักษาการณ์ได้รับปฏิบัติตามคำสั่งของพระยาทรงสุรเดช /

[ขณะที่]เหตุการณ์กำลังพลุกพล่านอยู่นั้น / พระยาพลพลพยุหเสนาก็ไปจัดการจัดคลังกระสุน / เมื่อนายทหารมาเข้าแถวที่หน้าที่ว่าการ / พระยาทรงสุรเดชก็บอก / ว่ามีเหตุการณ์บางอย่างเกิดขึ้น / นายทหารเหล่านั้นจะเข้าใจสิ่ง / ที่พระยาทรงสุรเดชบอกอย่างไร และแค่ไหน / ก็สุดจะทราบได้ / [แต่]ทุกคนก็ฟังคำสั่งพระยาทรงสุรเดช / ฝ่ายยึดรถเกราะ และรถรบเล็กก็จัดการขับรถออกไป / และพลทหารก็ถูกสั่งให้เดินแถวออกไปด้วย / เมื่อทหารออกไปหมดแล้ว /

พระยาทรงสุรเดชก็ส่งนายทหารให้ขึ้นรถไปคันเดียวกัน / โดยมีคนของฝ่ายคณะราษฎรร่วมไปด้วย / เพื่อเป็นการควบคุม / โดยไม่ให้นายทหารเหล่านั้นรู้ตัว / ขบวนมุ่งหน้าสู่กรมทหารปืนใหญ่ /

[เมื่อ]สมาชิกคณะราษฎรชุดปฏิบัติการรวมพล และทหารจากกรมทหารม้ามาถึงกรมทหารปืนใหญ่ / ทหารของทั้ง 2 กรม [ก็]ได้รับคำสั่งให้ขึ้นรถยนต์ของกรมทหารปืนใหญ่ / ซึ่งเรียงแถวอยู่ในสนามฝึกของกรมภายใต้ความควบคุมของพระยาฤทธิอัคเนย์ / เมื่อขบวนเดินทางผ่านกองทัพทหารช่าง / ก็พบทหารกำลังฝึกอยู่หน้ากองพัน / ตามที่พระยาทรงสุรเดชได้มาขอกับผู้บังคับการกองพันไว้ / เมื่อพระยาทรงสุรเดชเรียก / ผู้บังคับการกองพันก็สั่งทหารขึ้นรถ / โดยเข้าใจ / ว่าพระยาทรงสุรเดชจะขอใช้ทหาร / ตามที่ได้บอกไว้ / [หลังจากนั้น] ขบวน[ก็]เดินทางไปถึงลานพระบรมรูปทรงม้าอันเป็นจุดนัดหมาย เมื่อเวลาประมาณ 06.05 น. / ถ้าไปกว่าเวลานัด 5 นาที / [ในเวลา นั้น] หลวงสินธุ์สงครามชัยได้นำทหารเรือฝ่ายคนมาคอยอยู่แล้ว / นอกจากนั้น กองพันทหารราบ และนักเรียนโรงเรียนนายร้อยก็มาคอยอยู่เรียบร้อยแล้วเช่นกัน / [จากนั้น] พระยาพลพลพยุหเสนา [ก็]ได้อ่านคำแถลงการณ์ประกาศยึดอำนาจ / ซึ่งทำให้ทหารที่ถูกหลอกมา / พากันจุนง / และแล้วพระยาทรงสุรเดชก็สั่งให้ทหารทั้งหมดเดินเข้าไปอยู่ในรั้วของพระที่นั่งอนันตสมาคม / และสั่งให้เข้าแถวคละกันตามแผนป้องกันนายทหาร / ที่ไม่เห็นด้วยกับการยึดอำนาจสังการอันใด / อันจะเป็นอันตรายต่อแผนการของฝ่ายคณะราษฎรได้ /

[3.] การปฏิบัติการควบคุมบุคคลสำคัญ /

พระประศาสน์พิทยายุทธได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ไปเชิญตัวเจ้านาย และผู้บังคับบัญชาชั้นผู้ใหญ่มาควบคุมไว้ / โดยมุ่งไปเชิญสมเด็จพระเจ้าพี่ยาเธอ เจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์วรพินิต เป็นบุคคลแรก / พระประศาสน์พิทยายุทธได้คว้าตัวหัวหน้าสถานีตำรวจบางขุนพรหมร่วมขบวนไปด้วย / เพื่อกันตำรวจบางขุนพรหมตลบล้าง / หลังจากเจรจากันอยู่พักใหญ่ / สมเด็จพระเจ้าพี่ยาเธอ เจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์วรพินิตก็ทรงยอมไปกับพระประศาสน์พิทยายุทธ / หลังจากนั้น ขบวนของพระประศาสน์พิทยายุทธก็ออกจากวังบางขุนพรหมมุ่งหน้าไปบ้านพระยาสิทธิราชเดโชชัย เสนาธิการทหารบก / ซึ่งอยู่ที่วัดโพธิ์ / ขณะที่ขบวนเดินทางผ่านสนามหลวง / พระประศาสน์พิทยายุทธเห็นหลวงวิระโยธาคุมทหารมาฝึกหัดอยู่ที่นั่น / จึงตะโกนสั่งให้ไปหาพระยาทรงสุรเดชที่พระที่นั่งอนันตสมาคม / หลวงวิระโยธาก็รีบไป / และได้กลายเป็นกำลังช่วยต่อต้านทหารอื่น ๆ ให้มาชุมนุมกันที่พระที่นั่งอนันตสมาคม / ส่วนพระประศาสน์พิทยายุทธเดินทางถึงบ้านพระยาสิทธิราชเดโชชัย / ขณะที่พระยาสิทธิราชเดโชชัยกำลังเข้าห้องน้ำอยู่พอดี / จึงทำให้การเชิญตัวเป็นไปโดยสะดวก /

[จากนั้น]สมาชิกคณะราษฎรที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ควบคุมตัวบุคคลสำคัญ[ก็]ได้ไปเชิญบุคคลสำคัญอื่น ๆ มาควบคุมไว้ เช่น สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ สมเด็จพระยาธำรงราชานุภาพ พล.ต.ต. มจ.วงศ์นิรชร พ.อ.ม.จ. นักขัตติมงคล พลตรีพระยา

เฉลิมอากาศ เจ้ากรมอากาศยาน พลตรี ม.จ. นิลประภัศร เจ้ากรมยุทธศึกษา / ส่วนเสนาบดีว่าการ
กระทรวงกลาโหม พลโท ม.จ. อลงกฎ ไม่ได้อยู่ในกรุงเทพฯ ในตอนนั้น / เมื่อเวลาผ่านไปมาถึงราว ๆ
08.00 น. / บุคคลสำคัญ ๆ ส่วนใหญ่ก็ถูกนำมารวมกันอยู่ที่พระที่นั่งอนันตสมาคม /

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข. ปริเฉทโหม่นน้ำ

1. จริยธรรมของพ่อแม่

...ในฐานะที่พ่อแม่เป็น “บุรพจารย์” / คือ อาจารย์คนแรกของลูก จึงควรจะทำตัวให้เป็นแบบฉบับของลูกด้วย / เพราะถ้าพ่อแม่เป็นนักปราชญ์ / เป็นคนดี / มีเกียรติ / มีชื่อเสียง / ลูกต้องมีความภูมิใจในพ่อแม่ของตน / และต้องการทำตนให้มีเกียรติ / มีชื่อเสียงอย่างพ่อแม่บ้าง /

พ่อแม่ที่ดี [จึง] จำเป็นต้องมี “จริยธรรม” ของพ่อแม่ด้วย / นั่นคือ นอกจากจะต้องมี “พรหมวิหารธรรม 4 ประการ” / [คือ]

เมตตา — ความรักปรารถนาจะให้ลูกมีความสุข //

กรุณา — ความสงสารคิดจะช่วยลูกให้พ้นทุกข์ //

มุทิตา - ความพลอยยินดีในเมื่อลูกได้ดี //

อุเบกขา — ความยุติธรรมและการไม่ซ้ำเติม / เมื่อลูกถึงซึ่งความหายนะ / อันเป็นคุณธรรมของผู้ใหญ่ทั่วไป / ที่จะพึงมีต่อลูกน้อยแล้ว / ยังจะต้องมี “จริยธรรม” อีก 5 ประการ / ดังที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ใน “สีกาลสูตร” / [คือ]

[1.] สอนให้ลูกละเว้นความชั่ว /

พ่อแม่จะต้องสอนให้ลูกรู้ / ว่า ความชั่วคืออะไร / เมื่อทำลงไปแล้ว / จะมีผลต่อชีวิตหรือต่ออนาคตอย่างไร / เมื่ออธิบายให้ลูกเข้าใจถึงโทษของการทำความชั่ว / ไม่ว่าจะป็นทางกาย ทางวาจาหรือแม้ในทางใจแล้ว / ก็จะต้องหาวิธีป้องกัน / หรือกีดกันให้ลูกห่างจากความชั่ว / และสอนไม่ให้ทำความชั่ว / [ทั้งนี้เพราะ] จิตใจของคนเรานั้นจะมีแนวโน้มไปหาความชั่วอยู่แล้ว / ทำนองเดียวกับน้ำซึ่งปกติไหลไปสู่ที่ต่ำเสมอ / ยิ่งเป็นเด็ก / ยิ่งไม่มีความรู้สึกนึกคิด / ยังไม่มีเหตุผลด้วยแล้ว / ย่อมมีโอกาส / ที่จะหันไปทำความชั่วได้ง่าย / [เพราะฉะนั้น] พ่อแม่ [จึง] ไม่ควรทำสิ่งชั่วๆ ให้เป็นแบบฉบับของลูก / เพราะถ้าพ่อแม่ทำความชั่วเสียเองแล้ว / จะไปห้ามไม่ให้ลูกทำความชื่อนั้น / คงจะไม่ค่อยได้ผลนัก / [เช่น] พ่อแม่ดื่มสุรา / จะห้ามไม่ให้ลูกดื่มสุรา / ก็ คงจะไม่ได้ผลนัก / เพราะลูกอาจไม่ดื่มต่อหน้าพ่อแม่ / แต่อาจดื่มลับหลังพ่อแม่ได้ /

[2.] สอนให้ลูกตั้งอยู่ในคุณงามความดี /

[เมื่อ] พ่อแม่สอนให้ลูกรู้ / ว่า ความชั่วคืออะไร / เมื่อทำลงไปแล้ว / จะมีผลร้ายต่อชีวิตอย่างไรแล้ว / [ก็] ควรจะสอนให้ลูกรู้ / ว่า ความดีคืออะไร / เมื่อทำความดีแล้ว / จะมีผลดี / หรือคุณค่าต่อชีวิตของตนอย่างไรด้วย / [ทั้งนี้เพราะ] คนเราต่าง [ก็] อยากเป็นคนดีด้วยกันทั้งนั้น / แม้แต่คนชั่วถ้าเราไปว่า / เขาก็โกรธ / ทั้งๆที่เขาเป็นคนชื่อนั้นแหละ / เมื่อพ่อแม่ไม่ต้องการให้ลูกของตน

เป็นคนชั่ว / ปรารถนาจะให้ลูกของตนเป็นคนดี / มีเกียรติ / มีชื่อเสียง / เป็นที่เชิดชูของวงศ์ตระกูล
แล้ว / ก็จำเป็นที่พ่อแม่จะต้องทำคนให้เป็นแบบฉบับที่ดีของลูก / จะต้องเป็นคน / มีคุณธรรม / มี
ศีลธรรมประจำใจ / มีความขยันหมั่นเพียร / ประกอบสัมมาอาชีพ / ไม่ทุจริต / น้อยรายธุรกิจบังหลวง /
พยายามชี้แจงให้ลูกเห็น / ว่าเกียรติยศ ชื่อเสียงนั้นมีความสำคัญยิ่งกว่าเงินทอง / เพราะมิใช่เป็นสิ่ง /
ที่จะหาซื้อได้ด้วยเงิน / หากจะต้องใช้เวลาสะสมคุณงามความดีนั้นเป็นเวลานานปี / คนที่มีเงิน /
โดยได้มาในทางทุจริต มิจลาชีพ น้อยรายธุรกิจบังหลวงนี้ / แม้จะมีเงินมากมาย ก็ร้อย ก็พันล้านบาท / ก็
หาใช่ “คนดี” จริงๆไม่ /

[3.] จัดการให้ลูกได้ศึกษาศิลปวิทยาการต่างๆ /

ทรัพย์เงินทองเป็นของนอกกาย / แม้เราจะสะสม / หรือกอบโกยไว้ได้มากเพียงใดก็ตาม
/ แต่เมื่อตายแล้ว / ก็เอาอะไรติดตัวไปไม่ได้เลย / เงินทองที่พ่อแม่หาไว้ให้ลูกด้วยความยากลำบาก /
แม้จะมีมากเพียงใด / แต่ถ้าหากลูกเป็นคนไม่ดี / ไม่มีความรู้ / ไม่มีคุณธรรมแล้ว / ลูกก็อาจพลาด
สมบัติเหล่านั้นให้หมดไปได้ในช่วงระยะเวลาไม่นานนัก / หรือบางทีทรัพย์เงินเหล่านั้นอาจสูญสิ้น
ไปเพราะภัยพิบัตินานาประการ เช่นไฟไหม้ น้ำท่วม / หรือถูกปล้นสะดมได้ / ทางที่ดีก็คือพ่อแม่
ควรจะหาทรัพย์ “อมตะ” / ที่ไม่มีโจรผู้ร้ายใดๆจะปล้นสะดม / หรือแย่งชิงไปได้ / หรือภัยพิบัติใดๆ
ไม่สามารถจะทำให้สูญสิ้นไปได้ /

2 . การสืบทอดและปรับปรุงวัฒนธรรมให้ทันสมัย

.....เราไปรับเอาค่านิยม / ที่มนุษย์จะต้องเอาเปรียบธรรมชาติ / เพราะเชื่อ / ว่า
ทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่ง / ที่ได้เปล่า / จะต้องรีบไขว่คว้ามาปรนเปรอความสุขของมนุษย์ / โดยมิ
ความโลกและความเห็นแก่ตัว / เป็นเหตุปัจจัยสำคัญ / ในอดีตที่สอนให้เราอยู่อย่างเรียบง่าย / ไม่
โลภ / ไม่เห็นแก่ตัว / เพราะเมื่อตายแล้ว / ก็เอาไปไม่ได้ / ก็ได้เปลี่ยนไปมากแล้ว / เป็นการสะสมไว้
กินได้หลายชั่วคน / ความเปลี่ยนแปลงค่านิยมเช่นนี้เป็นการสนองเศรษฐกิจ ทุนนิยม พาณิชยกรรม
และวัตถุนิยมอย่างบ้าคลั่ง / และทำให้เกิดช่องว่างระหว่างคนมีกับคนไม่มีอย่างมากมาย / ก่อให้เกิด
ความคับแค้นทางจิตใจ ความอิจฉาริษยา ความโกรธแค้น และการต่อสู้ด้วยเล่ห์กลต่าง ๆ เป็นอัน
มาก /

สิ่งเหล่านี้ ล้วนแต่เป็นวิกฤตการณ์ทางวัฒนธรรมมากเท่า ๆ กับวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ
และสังคม / ควรจะต้องศึกษาหาความเข้าใจ / และหาทางปรับปรุงแก้ไข / เพื่อให้คนส่วนใหญ่
คลายความทุกข์ / มีความสุขมากขึ้นตามสมควร / ในขั้นแรกก็คงต้องพึงการวิจัยค้นคว้าและการ
กำหนดนโยบายทิศทางการที่เหมาะสมต่อไปเป็นลำดับ /

ที่กล่าวมานี้ / เป็นเพียงส่วนหนึ่งของวิกฤตการณ์ทางวัฒนธรรม / ที่น่าจะต้องได้รับการพิจารณาให้สำคัญอย่างยิ่ง / แท้ที่จริงยังมีปัญหาและวิกฤตการณ์ทางวัฒนธรรมอีกมากมาย / ที่จะต้องพิจารณา /

เราควรจะต้องมองปัญหาเหล่านี้ให้กว้างลึกซึ้ง / ให้เห็นองค์รวมและความสัมพันธ์ของปัญหาเป็นส่วนย่อยให้กระจ่างชัดเจนยิ่งขึ้น / [จึง]จะเป็นฐานสำคัญในการแก้ปัญหาและการปรับแนวทางให้เหมาะสมต่อไปได้ /

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นพอเป็นสังเขปนั้น / ทำให้เห็น / ว่าเรามีภารกิจในการพิจารณาวัฒนธรรมให้เหมาะสมแก่บริบททางสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยีและความเปลี่ยนแปลง / ที่เร่รุ่มในปัจจุบันเป็นอันมาก /

คำถามก็คือเราจะจับตรงไหนเป็นจุดเริ่มต้น // เราจะกำหนดยุทธศาสตร์อย่างไร / จึงจะดีที่สุด / เรื่องนี้คงจะต้องประมวลความเห็นจากผู้รู้ ผู้ชำนาญ ผู้มีปัญหา จำนวนมาก / เพื่อเป็นมูลและฐานความคิด แก้ปัญหาให้ได้อย่างเหมาะสม / แล้วก้าวไปข้างหน้าได้อย่างไม่ผิดพลาด /

[อย่างไรก็ดี] ในที่สนะส่วนตัวของผู้เขียน / ที่มีความรับผิดชอบต่อชาติบ้านเมือง / ในฐานะเป็นเลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ / ใคร่ขอเสนอประเด็น / เพื่อนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ภารกิจของเราให้ดีขึ้น / [ดังนี้]

[1.] วัฒนธรรมเป็นมรดกตกทอด / และโดยธรรมดาไม่ว่ายุคใดสมัยใด จะเป็นการต่อสู้ / เพื่อปรับปรนวัฒนธรรมให้เข้ากับปัญหาความจำเป็นใหม่ ๆ ทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี / ที่ทุกคนมีส่วนร่วม / ทุกคนในสังคมเป็นเจ้าของวัฒนธรรม / รัฐหรือหน่วยราชการหาใช่เจ้าของวัฒนธรรม หรือผู้กำหนดวัฒนธรรมไม่ / แต่ขณะเดียวกัน รัฐหรือราชการก็ไม่อาจปฏิเสธ ความรับผิดชอบได้ / ว่าจะต้องส่งเสริมดูแลทุกวิถีทางให้การพัฒนาวัฒนธรรมเป็นไปถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐาน / ที่มีอยู่เดิม / และเหมาะสมกับความจำเป็นใหม่ ๆ ในปัจจุบันและอนาคต /

ในกรณีนี้[ก็]จำเป็นอยู่เอง / ที่จะต้องปรับบทบาทของราชการเสียใหม่ให้เป็นผู้มีหูตากว้างไกล / รู้ปัญหาทางวัฒนธรรม ทางเศรษฐกิจสังคมเทคโนโลยีและทางอื่น ๆ / อย่างมีเอกภาพ / รู้ความต้องการ / รู้ปัญหาประชาชนอย่างถ่องแท้ / และปรับบทบาทให้สามารถเป็นผู้นำร่องส่งเสริม/ประสานประโยชน์ / และเฟื่องวัง / ขออนุญาตใช้ภาษาอังกฤษ / ว่าจะต้องเป็น Catalyst, Animator และ Watchdog / [สรุปว่า] เป็นผู้อำนวยการความสะอาดในการปรับปรนวัฒนธรรม / มากกว่าจะเป็นเจ้าของทางวัฒนธรรม /

[2] ในเมื่อประชาชนส่วนใหญ่ซึ่งเป็นพลังเงียบ / ได้สูญเสียความมั่นใจทางวัฒนธรรม / ที่เป็นรกรากของเขาไปมากแล้ว / ราชการต้องพยายามทุกวิถีทาง / ที่ยกจะศักดิ์ศรีการนับถือภูมิปัญญาชาวบ้านให้กลับคืนมา / [แต่ทั้งนี้]ไม่ได้หมายความว่า / ว่าจะต้องกลับไปสู่ความเป็นอนุรักษ์นิยมอยู่อย่างเก่าในบริบทเก่า / ก็ห้ามมิได้ / [เพียงแต่]ต้องเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงภูมิปัญญาและขีดความสามารถของชาวบ้าน / ที่สามารถปรับตัวปรับค่านิยมและพฤติกรรม / จนมีวิวัฒนาการทางวัฒนธรรมให้ได้

ดีมาโดยตลอด / ให้เกิดความมั่นใจ / เกิดสติปัญญาความสามารถ / ที่จะเดินก้าวไปข้างหน้าสู่ออนาคต
ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ /

[3.] ควรจะต้องให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอด ปรับปรุง และพัฒนา
วัฒนธรรม / อันที่จริงภารกิจหลักของการศึกษามีอะไรอื่น / แต่การศึกษาคือการถ่ายทอด
วัฒนธรรมนั่นเอง (Cultural Transmission) /

[อย่างไรก็ดี] ในการใช้การศึกษาเป็นมรรคไปสู่ผลดังกล่าวนี้ / การศึกษาจะต้องไม่เพียงแต่
ให้ความรู้ ความคิด / ที่จะให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของโลก / [แต่]ต้องให้คุณธรรมศีลธรรม เพื่อ
เป็นสติเหนี่ยวรั้ง / มิให้ / ผู้มีความรู้ / เอาเปรียบผู้ไม่มี / มิให้ผู้มีคุณอำนาจ / และมีความสามารถ /
ผลาญทรัพยากรธรรมชาติมาบำรุงบำเรอความสุขตัวเองเกินขอบเขต / [และ]เพื่อให้ผู้มีปัญญา
ทั้งหลาย / เข้าใจความเป็นมนุษย์ / เข้าใจชีวิต / เข้าใจธรรมชาติ / และรู้จักปรับตัวให้ผสมกลมกลืน
กับสิ่งแวดล้อมทั้งกายภาพของสังคมอย่างเหมาะสม / พร้อมกันนั้น ก็ให้เข้าถึงศิลปะ / อันเป็นสิ่ง /
ที่มนุษย์สร้างสรรค์ / เพื่อกล่อมเกลาคจิตใจให้มีสุนทรียภาพสมแก่ความเป็นมนุษย์ / ที่เจริญแล้ว /

3. จุฬาฯ กับสังคมไทย

“ปณิธาน” ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังปรากฏอยู่ในส่วนนำของหนังสือพระเกียรติ
พ.ศ. 2530 / ความ / ว่า... / จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [จึง]เป็นสถาบัน / ที่อยู่เคียงคู่กับสังคมไทยมา
ช้านาน / โดยมีจุดมุ่งหมายในการผลิตบัณฑิต / เพื่อออกไปรับใช้สังคมในทุกด้าน / ตลอดระยะเวลา
ที่ผ่านมา / จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ผลิตบัณฑิตออกไปรับใช้ราชการ / หรือทำงานในหน่วยงาน
ต่าง ๆ ของเอกชน / บัณฑิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจัดได้ / ว่าเป็นบุคลากร / ที่มีคุณภาพ / มี
ประสิทธิภาพการทำงาน / ก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้า / นำประเทศไทยให้พัฒนาต่อไปได้ / อย่าง
ไม่หยุดยั้ง / [นอกจากนี้]จุฬาฯ ยังได้มุ่งทำประโยชน์ให้สังคมไทยโดยตรงหลายประการ โดยการ
ส่งเสริมการทำวิจัย การจัดประชุมสัมมนา การช่วยเหลือสังคม / ในยามที่เกิดปัญหา / หรือยามที่
ประชาชนเกิดความเดือดร้อน / ในปัจจุบันจุฬาฯ ได้พัฒนาก้าวหน้าไปจากอดีตมาก / จะเห็นได้ / ว่า
จุฬาฯ มีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา / เพื่อให้เหมาะสมกับสภาวการณ์ในปัจจุบัน / เพื่อสร้าง
บุคลากร / ที่มีความสามารถในการพัฒนา / และช่วยเหลือสังคมไทยให้ก้าวหน้าทัดเทียม
อารยประเทศ /

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกของประเทศไทย / ที่ผลิตบัณฑิตผู้
มีความรู้ความสามารถ / ออกไปทำงานรับใช้บ้านเมืองในด้านต่าง ๆ / เนื่องจากปัจจุบันมีการ
เปลี่ยนแปลงทางสังคม เทคโนโลยี ค่านิยม แนวทางการดำเนินชีวิต / รวมทั้งเกิดปัญหาสังคมที่
เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว / จำนวนมาก / ทำให้แนวการศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา / จุฬาฯ

เน้นการแสวงหาความรู้ในทางด้านการสอน / ซึ่งเป็นการสร้างความสามารถในการหาความรู้และทางด้านวิจัย / เพื่อแสวงหาความรู้ / ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของประเทศ / มุ่งผลิตบัณฑิต / ที่มีความรู้เลิศทางภูมิปัญญา / และมีคุณภาพ / มีความเป็นนักวิชาการ / ผู้มีความรู้ / ในแขนงวิชาของตน [ขณะเดียวกัน] มีความรู้เกี่ยวกับสังคม / มีความคิดริเริ่ม / และ สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ / เพื่อพัฒนาสังคมได้ /

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีการเรียนการสอนในหลายสาขาวิชา / โดยที่แต่ละสาขาวิชามุ่งที่จะทำคุณประโยชน์แก่สังคม / ตามทางที่แต่ละสาขาวิชาจะสามารถทำได้ / [ตัวอย่างเช่น] ในด้านการสาธารณสุขและการแพทย์ นอกจากจะมีบัณฑิตแพทย์ศาสตร์ / ผู้มีความสามารถ วิจารณ์ญาณ / และมีการพัฒนาตนเองให้ทันความก้าวหน้าทางวิทยาการและระบบการแพทย์สาธารณสุขโลก / โดยสามารถนำมาปรับใช้กับสังคมไทยได้ / [นอกจากนี้]ยังมีการทำวิจัยในการรักษาโรค / คิดค้นวิธีใหม่ ๆ / ประดิษฐ์เครื่องมือ / เพื่อช่วยให้การรักษาโรคเป็นไปได้ดีกว่าในอดีต / จุฬามุ่งที่จะกระจายการแพทย์สาธารณสุขให้ทั่วถึงทั่วประเทศ / เนื่องจากในชนบทที่ห่างไกลนั้น การแพทย์และสาธารณสุขยังล่าหลัง / และขาดแคลนผู้มีความรู้ / ในการช่วยชาวบ้านได้ / ทำให้จุฬามีโครงการ “แพทย์ชนบท” ขึ้น / โดยนำนักเรียนที่เรียนดี / เข้ามาเรียนในคณะแพทยศาสตร์ / เมื่อจบเป็นบัณฑิตแล้ว / จะนำความรู้ที่ได้รับนั้น / ไปใช้ในชนบท / ช่วยพัฒนาสังคมในด้านหนึ่ง /

ทางด้านการแพทย์และการสาธารณสุขนั้น มีความจำเป็นมากต่อชีวิตของประชาชน / [เพราะ]ประชาชนจำเป็นต้องมีความรู้ในการพัฒนาตนเอง / รักษาตนเองให้มีสุขภาพแข็งแรง / ทำให้สามารถมีแรงกำลังในการพัฒนาประเทศได้ / จุฬามีการบริการสังคมในด้านต่าง ๆ / [เช่น] มีการเปิดห้องปฏิบัติการสำหรับนิสิตทันตแพทยศาสตร์ / ให้บริการแก่สังคมทางด้านทันตกรรม การรักษาและป้องกันโรคต่าง ๆ ในช่องปาก / ช่วยเผยแพร่ความรู้ทางด้านทันตกรรมอย่างถูกต้องแก่ประชาชน / [นอกจากนี้] การบริการสังคมอีกด้านหนึ่ง คือ การเปิดสถานปฏิบัติการเภสัชชุมชน และศูนย์เภสัชสนเทศ / เพื่อให้บริการข่าวสาร / และแนะนำเรื่องยา / และจำหน่ายเวชภัณฑ์แก่ประชาชนทั่วไป / ในด้านความรู้เรื่องยานี้เป็นสิ่งสำคัญมาก / จำเป็นที่ต้องรู้อย่างถูกต้องในเรื่องวิธีใช้ให้ถูกต้องทั้งด้านปริมาณ / และให้ถูกต้องกับโรคของตน / หาไม่แล้ว / จะเกิดการสูญเสียชีวิตโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ / การให้ความรู้และจำหน่ายยาโดยเภสัชกรที่ถูกต้องนับเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ร้านขายยาโดยทั่วไปด้วย / ทำให้มีการใช้ยาอย่างถูกโรค / และถูกวิธี / รักษาชีวิตให้ยืนยาวต่อไปได้ /

[นอกจากนี้]ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้มีหน่วยงานในมหาวิทยาลัยตั้งขึ้น / เพื่อวิจัยในด้านต่าง ๆ / อันเป็นประโยชน์ต่อสังคมในหลาย ๆ ด้าน / ซึ่ง [ได้แก่] สถาบันประชากรศาสตร์ โดยมุ่งพัฒนาการวิจัย / เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากรกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติภายใต้โครงการแม่บท “ประชากรกับการพัฒนา” / เพื่อตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาลในการเน้นบทบาทของประชากร / ที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ /

[นอกจากนี้]ยังเป็นผลให้มีการจัดตั้งและพัฒนา “แผนงานประชากรของภูมิภาคอาเซียน” ขึ้น / โดยมีอาจารย์ของสถาบัน เป็นผู้แทนของประเทศไทย / ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน / และรับผิดชอบในโครงการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ / ประกาศขึ้นเป็น 3 ฝ่าย /

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค. ปริจเฉทกระบวนการ

1. การเพาะเห็ดนางฟ้า

การผลิตเชื้อวุ้น

...การแยกเชื้อเห็ดบริสุทธิ์จากเนื้อเยื่อนั้น ทำได้โดยการตัดเอาเนื้อเยื่อดอกเห็ดส่วน / ที่ไม่เคยสัมผัสอากาศมาก่อน / ซึ่งต้องฉีกดอกเห็ดออกมาใหม่ ๆ / แล้วนำมาเลี้ยงในอาหารวุ้น / โดยมีวิธีการที่สำคัญ / อยู่ 3 ขั้นตอน คือการทำอาหารวุ้นสำหรับเลี้ยงเชื้อเห็ด, การแยกเชื้อจากเนื้อเยื่อ และการขยายเชื้อวุ้น /

[1.] วิธีเตรียมอาหาร / ต้ม / กลั่นน้ำฝนหรือน้ำจืดสะอาด / ขณะต้ม / ก็ปอกเปลือกมันฝรั่งออก / แล้วหั่นให้เป็นชิ้นขนาดเกือบเท่าหรือใกล้เคียงกับ 1 ลูกบาศก์เซนติเมตร / ล้างครั้งหนึ่ง / แล้วนำลงต้ม / จนน้ำเดือด / ใช้ไฟอ่อน ๆ นาน 15 นาที / กรองเอาแต่น้ำ / ใช้น้ำเย็นผสมกับวุ้นพอเปียก / แล้วใส่วุ้นลงไป / ถ้าเป็นวุ้นผง / ก็ทำคล้ายกัน / [คือ] เอาน้ำเย็นผสมให้เปียก / แล้วเทใส่ถ้วยร้อน / จะละลายง่าย / กวนให้ละลาย / จนหมด / นำมาวัดปริมาตร / แล้วเติมน้ำให้พอดี 1 ลิตร / ใส่น้ำตาลเด็กโทรส(หรือกลูโคส)ลงไป / แล้วกวนให้ละลายจนหมด / นำไปกรอกใส่ขวดต่อไป /

[2.] การกรอกใส่ขวด/ในงานเห็ดนั้น นักเพาะเห็ดของไทยนิยมใช้ขวดเหล้าแบน/ที่ล้างสะอาด / และตากแห้งแล้ว / กรอกอาหารเหลวลงขวด / โดยใช้กรวยเล็ก ๆ หรือหม้อ/ที่ต่อสายยาง/ และมีเหล็กหนีบ/เพื่อปล่อยอาหารผ่านท่อ/และปิด/เมื่อต้องการ/ใส่อาหารให้สูงจากพื้นก้นขวด ประมาณ 1 ซม./ระวังอย่าให้อาหารเปื้อนปากขวด/ถ้าเปื้อน/ต้องใช้ผ้าสะอาดเช็ดออกให้เกลี้ยง/หรือถ่ายอาหารลงขวดใหม่/

[3.] การอุดจุก / ใช้สำลีปั่นเป็นจุกให้อุดได้ไม่แน่นมาก / ไม่หลวมมาก / และลึกเข้าไปในขวด ประมาณ 1 นิ้ว / ด้านนอกขวดประมาณครึ่งนิ้วถึงหนึ่งนิ้ว / ให้สามารถใช้นิ้วก้อยกับฝ่ามือคีบจุกได้สะดวก / ทำจุกให้สามารถเปิดปิดได้หลายครั้ง / เพราะเมื่อใช้เลี้ยงเชื้อบนวุ้นแล้ว / เวลาต่อเชื้อ / จะต้องเปิดปิดหลายครั้ง/ก่อนที่จุกจะเสียสภาพ/

[4.] การป้องกันสำลีเปียก / ในขณะนั่งฆ่าเชื้อ / สำลีต้องสัมผัสกับไอน้ำนาน / ประกอบกับเมื่อนั่งเสร็จ / และลดความดัน / อุณหภูมิจะลดต่ำลง / ไอน้ำบางส่วนอาจควบแน่นเป็นหยดน้ำเปียกจุกสำลีได้ / ถ้าสำลีเปียก / จะทำให้ง่ายต่อการปนเปื้อนด้วยเชื้อราและแบคทีเรียต่างๆ / ป้องกันมิให้เกิดปัญหานี้ / โดยใช้ฟลอสติกครอบจุกสำลิต่างหลวมๆ / หรือใช้กระดาษหนังสือพิมพ์ห่อหุ้ม / แล้วรัดด้วยหนังสติ๊กเกอร์ได้ /

[5.] การนั่งฆ่าเชื้อในอาหารวุ้น / นำขวดอาหารวุ้นลงนั่งในหม้อนึ่งความดันไอน้ำ / หรือเรียกชื่อตามภาษาอังกฤษว่า “อโตเคลฟ” / เมื่อปิดฝาอย่างถูกต้องวิธี / [คือ] เช็ดขอบฝาและขอบหม้อ / ส่วนที่จะสัมผัสกันให้สะอาด / ทาจาระบีบางๆ / แล้ววางฝาให้เสมอกัน / ปิดขันน็อตทีละคู่ตรงข้าม

ให้ผลแน่นอน / โดยไม่เอียง / ทำทีละคู่ / จนครบทุกหุบิด / น้ำในหม้อหนึ่งต้องเปลี่ยนถ่ายน้ำสะอาด ให้ใหม่ทุกครั้ง / และมีปริมาณมากพอ / ที่จะนั่งจนครบขบวนการ / โดยไม่แห้งเสียก่อน / ถ้าเป็น หม้อหนึ่งขนาด 41 คว๊อท 25 หรือ 21 คว๊อท / อย่างที่ใช้ในสถาบันการศึกษาทั่วไป / ก็จะเติมน้ำสูง จากกันไม่น้อยกว่า 1 นิ้ว /

ต้มน้ำให้เดือดเป็นไอ / เปิดที่ระบายไอ (อีเจ็คเตอร์) ให้ไอลมออก / จนเหลือแต่ไอล้วน ๆ / จึงปิดระบายไอที่ละน้อยให้ไอออกเพียงเล็กน้อย / ดูที่เกจวัดความดัน / เข็มชี้จะขึ้นไปเรื่อย ๆ จนถึง 15 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว / ค่อย ๆ หนีไฟลงทีละน้อย / โดยตากคอยดูอยู่ที่เปลวไฟ / ระวังอย่าให้ไฟดับ /

2. หลักกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนไว้ / [ดังต่อไปนี้]

[1.] การดำเนินคดีมีข้อพิพาท / เป็นการดำเนินคดี / ในกรณีที่เกิดมีการโต้แย้งสิทธิกันตามกฎหมายแพ่ง / โดยเป็นการพิพาทกันระหว่างโจทก์กับจำเลย / [เช่น] โจทก์ฟ้อง / ว่าจำเลยกระทำความผิดสัญญา / หรือทำละเมิดเป็นเหตุให้โจทก์เสียหาย / ขอให้ศาลพิพากษาบังคับให้จำเลยใช้ค่าเสียหาย / หรือชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้โจทก์ เป็นต้น / ในการดำเนินคดีมีข้อพิพาทดังกล่าว ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่สำคัญๆ / [ดังต่อไปนี้]

[ก.] การแต่งตั้งทนายความ / การฟ้องร้องคดีแพ่งโจทก์หรือบุคคลผู้ประสงค์จะฟ้องคดี / จะต้องฟ้องคดีต่อศาลเอง / เพราะคดีแพ่งไม่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐ / คือ พนักงานอัยการฟ้องคดีแทนให้เหมือนคดีอาญา / [อย่างไรก็ตาม] หากโจทก์ไม่มีความรู้ทางกฎหมาย / ก็อาจจะแต่งตั้งทนายความเข้าดำเนินคดีว่าต่างแทนให้ได้ / และสำหรับจำเลยผู้ถูกฟ้อง หากประสงค์จะสู้คดี / ก็ชอบที่จะแต่งตั้งทนายความเข้าแก้ต่างคดีแทนได้เช่นกัน /

[ข.] การยื่นฟ้องคดี / โจทก์จะต้องทำคำฟ้องมายื่นต่อศาล / ที่มีอำนาจชำระ / และคำฟ้องนั้นจะต้องแสดงโดยชัดแจ้งซึ่งสภาพแห่งข้อหาและคำขอบังคับรวมทั้งข้ออ้างทั้งหลาย / ที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาเช่นนั้นด้วย / [กล่าวคือ] ต้องบรรยายให้ชัดแจ้ง / ว่าเกิดกรณีพิพาทโต้แย้งสิทธิกันด้วยเรื่องอะไร / โจทก์ประสงค์จะให้ศาลบังคับจำเลยอย่างไรรวมทั้งข้ออ้าง / ซึ่งทำให้โจทก์เกิดสิทธิ / ที่จะฟ้องจำเลยด้วย / และคำฟ้องคดีแพ่งเช่นนี้ ตัวโจทก์จะลงชื่อเอง / หรือให้ทนายความลงชื่อแทนให้ก็ได้ / ข้อสำคัญก็คือต้องเสียค่าธรรมเนียม / โดยปิดแสตมป์ฤชากรมาให้ครบถ้วนด้วย / เว้นแต่จะได้อำนาจอนุญาตจากศาลให้ดำเนินคดีอย่างอนาถา / เพราะเป็นผู้ยากไร้ / ไม่มีเงินพอเสียค่าธรรมเนียม /

[ค.] การส่งสำเนาคำฟ้องให้จำเลย / หลังจากที่ศาลมีคำสั่งประทับรับฟ้องของโจทก์ไว้พิจารณาแล้ว / ศาลจะสั่งให้ส่งสำเนาคำฟ้องให้จำเลย / ฎีเป็นหน้าที่ของโจทก์ / ที่จะต้องนำส่งสำเนาคำฟ้อง และหมายเรียกให้จำเลยมาแก้คดีต่อไป /

[ง.] การยื่นคำให้การแก้คดี / เมื่อได้ส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกให้จำเลยแก้คดีแล้ว / หากจำเลยประสงค์จะต่อสู้คดี / จำเลยจะต้องรีบทำคำให้การแก้คดีมายื่นต่อศาลภายในกำหนด 8 วัน นับจากวัน / ที่ได้ส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องดังกล่าว / คำให้การของจำเลยต้องแสดงโดยชัดแจ้ง / ว่าจำเลยยอมรับ / หรือปฏิเสธข้ออ้างของโจทก์ทั้งสิ้น หรือแต่บางส่วน รวมทั้งเหตุแห่งการนั้น / ข้อสำคัญ คือ จำเลยหรือทนายความต้องลงชื่อในคำให้การนั้นด้วย //

[จ.] การพิจารณาคดีของศาล / ในการพิจารณาคดีของศาล เมื่อศาลให้ตรวจคำฟ้อง และคำให้การของโจทก์ จำเลยโดยละเอียดแล้ว / หากเห็น / ว่าคดีไม่มีประเด็นข้อยุ่งยาก / ศาลอาจจะกำหนดให้โจทก์สืบพยานไปทันที / โดยไม่จำเป็นต้องชี้สองสถานก็ได้ / หากพิจารณาเห็น / ว่าคดีมีประเด็นข้อยุ่งยากมากมาย / เพื่อให้ได้ความชัดในประเด็นข้อพิพาท / และเพื่อให้เป็นการง่ายต่อการดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป / ศาลอาจทำการชี้สองสถาน / โดยกำหนดประเด็นข้อพิพาท และหน้าที่นำสืบขึ้น / โดยถือเป็นหลัก / ว่าฝ่ายใดกล่าวอ้างข้อเท็จจริง / ซึ่งอีกฝ่ายหนึ่งปฏิเสธไม่ยอมรับ / ฝ่ายที่กล่าวอ้างนั้น / ต้องมีหน้าที่นำสืบข้อเท็จจริงนั้น / เสร็จแล้ว / ให้อีกฝ่ายหนึ่งสืบแก้ /

[ฉ.] การพิพากษาคดีของศาล / เมื่อโจทก์จำเลยนำสืบพยานหลักฐานต่าง ๆ ของตน / จนสิ้นกระแสนความแล้ว / คดีเป็นอันเสร็จการพิจารณา / ศาลก็จะดำเนินการตรวจสำนวนพิเคราะห์พยานหลักฐานของโจทก์จำเลยทั้งปวง / แล้วนำมาวินิจฉัยชี้ว่านักพยานหลักฐานของทั้งสองฝ่ายคู่ / และกำหนดให้คู่ความ / ฝ่ายที่แพ้คดี / ต้องชดเชยค่าฤชาธรรมเนียม กับค่าทนายความให้กับคู่ความฝ่าย / ที่ชนะคดีด้วย / และบางกรณีศาลอาจสั่งให้เป็นพิกัดได้ /

[ช.] การอุทธรณ์ฎีกา / เมื่อศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษาคดีแล้ว / คู่ความฝ่ายใดคือโจทก์ หรือจำเลยก็ตามที่ไม่เห็นฟ้องด้วยกับคำพิพากษาของศาลชั้นต้นดังกล่าว / หากคดีนั้นไม่อยู่ในข่าย / ที่ต้องห้ามอุทธรณ์ / คู่ความฝ่ายนั้นก็ชอบที่จะยื่นอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ได้ / และเมื่อผลของคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ หากมีคู่ความฝ่ายใดไม่เห็นด้วยอีก / ทั้งคดีก็ไม่ต้องห้ามฎีกา / คู่ความฝ่ายนั้นมีสิทธิที่จะยื่นฎีกาให้ศาลฎีกาพิพากษาชี้ขาดต่อไปได้ / ต่อเมื่อศาลฎีกาวินิจฉัยอย่างไรแล้ว / ย่อมถือ / ว่า / คดีเป็นอันถึงที่สุดยุติไปตามคำพิพากษาของศาลฎีกานั้น /

การยื่นอุทธรณ์ ฎีกา คู่ความจะต้องยื่นต่อศาลชั้นต้น / ที่ตัดสินคดีนั้น ภายในกำหนด 1 เดือน / นับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาของศาลชั้นต้น หรือศาลอุทธรณ์ แล้วแต่กรณี / และฝ่ายที่ชนะคดี / มีสิทธิจะแก้อุทธรณ์ / หรือแก้ฎีกาได้ภายในกำหนด 15 วัน / นับแต่วันส่งสำเนาฟ้องอุทธรณ์ หรือสำเนาคำฟ้องฎีกาแล้วแต่กรณี /

3. หลักทั่วไปในการปฐมพยาบาลผู้ได้รับอันตรายจากสารพิษ

หลักในการช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ได้รับอันตรายจากสารพิษ คือ

[1.] การช่วยเหลือไม่ให้ผู้ป่วยต้องได้รับสารพิษเพิ่มขึ้น / ถ้าเห็น / ว่าผู้ป่วยอาจได้รับสารพิษเพิ่มขึ้นจากที่ / ที่ผู้ป่วยนอนอยู่ในขณะนั้น / เช่น มีสารเคมีหกบริเวณ / ที่ผู้ป่วยนอนอยู่ / หรือห้องที่ผู้ป่วยอยู่ / มีก๊าซพิษกระจายอยู่ทั่วไป เป็นต้น / ให้รีบทำการย้ายผู้ป่วยไปอยู่ในที่ปลอดภัย / และมีอากาศถ่ายเทโดยเร็วที่สุด /

[2.] ค้นหาสาเหตุ / ว่าผู้ป่วยถูกสารพิษอะไรและในลักษณะใด / อาจทำได้โดยการถามผู้ป่วยเอง / ถ้าผู้ป่วยยังสามารถพูดได้ / หรือถามจากคนเห็นเหตุการณ์ (ถ้ามี) / หรือมองดูรอบ ๆ สถานที่เกิดเหตุ / เพื่อหาสาเหตุ / สิ่งแวดล้อมประกอบ เช่น ภาชนะใส่สารพิษที่เพิ่งถูกใช้ใหม่ ๆ อาเจียนของผู้ป่วย เป็นต้น / หรือดูจากสภาพของผู้ป่วย / เช่น ดูรอยไหม้ที่ปากตามร่างกาย กลืนลมหายใจ เป็นต้น /

[3.] ไม่ว่ากรณีใด / ให้รีบนำผู้ป่วยส่งให้ถึงมือแพทย์โดยเร็วที่สุด / โดยควรนำสารพิษที่เหลือ / หรือภาชนะใส่สารพิษที่ตกอยู่ข้างตัวผู้ป่วยรวมทั้งอาเจียนของผู้ป่วยไปให้แพทย์ตรวจดู / และจดจำเรื่องราวไปเล่าให้แพทย์ฟังด้วย /

[4.] ระหว่างที่ผู้ป่วยยังไม่ถึงแพทย์ / ควรให้การช่วยเหลือผู้ / ที่ได้รับสารพิษทันที / [ดังนี้]

[4.1] จัดสารพิษออกจากร่างกาย /

[ก.] จากผิวหนังและดวงตา / เช่น ผิวหนังหรือตาถูกกรดหรือด่าง /

ผิวหนังถูกกรดหรือด่าง / ให้ล้างผิวหนังบริเวณที่ถูกกรดหรือด่าง / ด้วยน้ำให้มาก ๆ เป็นเวลาประมาณ 10 นาที / หรืออาจให้เกินกว่านี้ก็ได้ /

[ข.] จากทางเดินหายใจ /

นำผู้ที่หายใจเอาสารมีพิษเข้าไป / ออกจากบรรยากาศ / ที่เป็นพิษ /

ทำให้หายใจสะดวก / และผายปอด /

[ค.] จากกระเพาะอาหารและลำไส้ /

การทำให้อาเจียนออกมาทันทีในกรณีที่ผู้ป่วยรู้สึกตัว / โดยให้ผู้ป่วยดื่มน้ำอุ่นหรือน้ำสะอาดมาก ๆ / เพื่อช่วยการอาเจียน / และทำให้สารเคมีที่อยู่ในกระเพาะอาหารเจือจางลง / ถ้าผู้ป่วยไม่อาเจียน / ต้องกระตุ้นให้อาเจียน / โดยให้ผู้ป่วยดื่มน้ำเกลือ (น้ำ 1 แก้ว ผสมเกลือ 1-2 ช้อนโต๊ะ /) หรือน้ำมีสตาร์ต / (น้ำ 1 แก้ว ผสมมีสตาร์ต 1-3 ช้อนชา /) / หรือใช้นิ้วมือล้วงเข้าไป

ในลำคอ / เพื่อให้อาเจียน / ต้องพยายามให้ผู้ป่วยอาเจียนหลาย ๆ ครั้ง / ควรจับผู้ป่วยนอนคว่ำ / และ
หันหน้าตะแคงไปด้านข้าง / เพื่อให้อาเจียนที่ยังตกค้าง / อยู่ไหลออกได้สะดวก / เพื่อไม่ให้สำลัก /
แต่ถ้าผู้ป่วยไม่รู้สีกัด / ห้ามทำให้อาเจียนโดยเด็ดขาด /

ถ้าทราบ / ว่าผู้ป่วยกินกรดหรือด่างอย่างแรง เช่น กรดเกลือ กรดกำมะถัน หรือ
โซดาไฟ / ห้ามทำให้อาเจียนอย่างเด็ดขาด / เพราะจะทำให้หลอดอาหาร ลำคอ เยื่อในปาก ถูก
ทำลาย / มีลักษณะเป็นแผลไฟไหม้ / [คือ] เยื่อตายและเปื่อย / มีเลือดออกได้ง่าย / และทะลุได้ / ถ้า
ผู้ป่วยกินน้ำมันระเหย เช่น น้ำมันก๊าด น้ำมันระกำ / อาจจะเข้าไปในหลอดลม / ซึ่งเป็นอันตราย
มาก / จึงควรรีบนำผู้ป่วยส่งโรงพยาบาลทันที /

พยายามลดการดูดซึมของสารพิษให้น้อยที่สุด / เท่าที่จะทำได้ โดยการเคลือบ
กระเพาะ / [เช่น] ให้ดื่มนม เบิ้งเปียกมาก ๆ / กินน้ำมันพืชสัก 2 ช้อนโต๊ะ / หรือกินไข่ที่ตีไข่แดงกับ
ไข่ขาวจนเข้ากันสักหลาย ๆ ฟองเป็นต้น / เหล่านี้เป็นวิธี / ที่ทำให้ผู้ป่วยรับสารพิษน้อยที่สุด /

[4.2] การช่วยเหลือตามอาการ และรวดเร็วที่สุด / [เช่น]

ถ้าผู้ป่วยหมดสติ / ไม่รู้สีกัด / พยายามปลุก / แต่ถ้าไม่ตื่น ควรดู / ว่าหายใจ
หรือไม่ / ถ้าไม่หายใจ / จะต้องทำการช่วยหายใจโดยการใช้วิธีเป่าปาก / (ให้ล้วงเอาเสมหะหรือสิ่ง
ตกค้างในปากออกก่อน /) ดู / ว่าหัวใจหยุดเต้นหรือไม่ / ถ้าหยุดเต้น / ต้องกระตุ้นหัวใจให้ทำงาน
โดยการนวดหัวใจ / แล้วรีบนำส่งโรงพยาบาล / โดยพยายามตะแคงหน้าไปด้านใดด้านหนึ่ง / เพื่อ
ป้องกันการสำลักและอาเจียน /

ให้ความอบอุ่นแก่ร่างกายผู้ป่วย / โดยคลุมผ้าห่มให้ / แล้วรีบนำส่งโรงพยาบาล /
ดูแลผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด / ไม่ปล่อยให้ผู้ป่วยอยู่ตามลำพัง /

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ง. ปริเฉทความคิดเห็น

1. ผลกระทบของอิทธิพลตะวันตกต่อสังคมไทยใน 200 ปี กรุงรัตนโกสินทร์

...ภาพชีวิตไทยและบรรยากาศสังคมในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ส่วนหนึ่งที่สะท้อนจากวรรณคดีไทย / ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 2 ทรงบรรจงวาดด้วยตัวอักษรนี้ / ได้ค่อย ๆ เลื่อนหายจากสังคมจริงเข้าไปปรากฏอยู่เพียงในหนังสือวรรณคดี / บางส่วนที่ยังคงอยู่ / ก็กลายเป็นสิ่งแสดง “เอกลักษณ์ไทย” ซึ่งล้ำค่า / และนับวันจะหาคุณได้ยากยิ่งขึ้น / หากองค์พระบูรพกษัตริย์ไทยพระองค์นี้ทรงกลับคืนพระชนม์ชีพขึ้นอีกคราหนึ่ง / ก็คงจะทรงพิสวงในความเปลี่ยนแปลง / อันอย่างกรายแทรกซึมเข้ามาอย่างรวดเร็วในสังคมไทย / มูลเหตุสำคัญของความเปลี่ยนแปลงนี้เป็นผลมาจากอิทธิพลของตะวันตก / ซึ่งแผ่กระจายไปทั่วโลก /

ในสมัยรัตนโกสินทร์นี้ไทยเริ่มมีความสัมพันธ์กับชาวตะวันตกมาตั้งแต่ พ.ศ. 2329 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช / ชาวตะวันตกชาติแรกที่เข้ามา / คือโปรตุเกส / จุดประสงค์ของทุกชาติในระยะแรกเข้ามาเพื่อการค้าเช่นเดียวกับสมัยอยุธยา / ความสัมพันธ์กับชาติตะวันตกดำเนินไปอย่างกว้างขวางในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว / และเป็นการติดต่อโดยตรงระหว่างราชสำนัก / มีการส่งคณะทูตเข้ามาทำสนธิสัญญาทางพระราชไมตรีและการค้าหลายฉบับ / ที่สำคัญคือสนธิสัญญาเบาริง / สนธิสัญญาเหล่านี้มีผลให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 ต้องทรงเปิดประตูการค้ากับนานาประเทศ / และท้ายสุดต้องทรงตัดสินพระทัยยอมรับอิทธิพลตะวันตกเข้ามาปรับปรุงประเทศเพื่อความอยู่รอดของชาติ / [ดังนั้น][จึง]อาจกล่าวได้ / ว่าแต่เดิมไทยเพียงติดต่อทางการค้ากับชาติตะวันตกเท่านั้น / แต่เริ่มรับอิทธิพลตะวันตกเข้ามามากในสมัยรัชกาลที่ 4 / และปรากฏผลชัดเจนในสมัยรัชกาลที่ 5 /

มีข้อน่าคิด / ว่าไทยติดต่อกับชาวตะวันตกมานานนับร้อยปีก่อนกรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี / แต่เหตุใดจึงมิได้รับเอาอิทธิพลตะวันตกเข้ามามากเท่าระยะหลังสมัยรัชกาลที่ 4 เป็นต้นมา / ในข้อนี้อาจอธิบายได้ / ว่าเพราะจุดประสงค์ในการเข้ามาติดต่อกับไทยของชาวตะวันตกในสองสมัยนี้ต่างกัน / ชาวตะวันตกในสมัยอยุธยามุ่งผลทางการพาณิชย์เป็นสำคัญ / และต้องค้าขายผ่านทางพระคลังสินค้าเพียงทางเดียว / ส่วนชาวตะวันตกในสมัยรัตนโกสินทร์โดยเฉพาะจากรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 เป็นต้นมา สนธิสัญญาเบาริงบังคับให้ไทยต้องยกเลิกพระคลังสินค้า / มีการติดต่อค้าขายกันในระดับประชาชน / [อีกทั้ง]ยังเข้ามาติดต่อโดยมีจุดมุ่งหมายทางการเมืองแฝงอยู่ด้วย / ถึงแม้ว่าชาวตะวันตกในสมัยอยุธยามีจุดประสงค์ อีกประการหนึ่งคือ ต้องการเข้ามาเผยแพร่คริสต์ศาสนา / แต่ก็เป็นการยากเพราะศาสนาพุทธได้หยั่งรากลึกลงในจิตใจของชาวไทยมาก่อนหน้านี้นานแล้ว / อีกทั้งศาสนาใหม่นี้ก็ไม่อาจผสมกลมกลืนกับศาสนาเดิมได้ง่าย

ๆ ดังเช่นศาสนาพราหมณ์ / ไม่ว่าความแตกต่างในเรื่องของโลกทัศน์ ความคิดความเชื่อ ตลอดจน พิธีกรรมต่าง ๆ /

[นอกจากนี้] พระบรมราชาไชยของพระมหากษัตริย์ในสมัยอยุธยาแต่ละพระองค์ก็แตกต่าง / และไม่ต่อเนื่องกัน / หลังจากสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเสด็จสวรรคต / สมเด็จพระเทพราชาเสด็จขึ้นครองราชย์ / การเผยแพร่คริสต์ศาสนาไม่ได้รับการสนับสนุนเช่นในรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์มหาราช / การดำเนินงานของคณะบาทหลวงจำต้องชะงัก / [ประกอบกับ]อุปสรรคทางด้านภาษา[ก็]เป็นอีกมูลเหตุหนึ่งที่ทำให้การเผยแพร่ศาสนาไม่ได้ผลนัก /

ศาสนาเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญประการหนึ่ง / ในอันที่จะชักนำให้คนมีความคิดคล้ายคลึงกัน / และด้วยเหตุที่การเผยแพร่คริสต์ศาสนาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรในไทย / ชาวไทยจึงไม่ใส่ใจจะรับอิทธิพลในเรื่องของนามธรรมจากตะวันตกนัก / คงรับเฉพาะในส่วนที่เป็นอิทธิพลทางวัตถุเพียงบางอย่าง เช่น การทำขนม การก่อสร้างและการสาธารณสุข / ที่ยังคงมีหลักฐานปรากฏอยู่ที่จังหวัดลพบุรี เป็นต้น /

[ประการสำคัญก็คือ]ไทยยังไม่เห็นความจำเป็นจะต้องเรียนรู้วัฒนธรรมตะวันตก / เพราะในสมัยอยุธยายังไม่มียกจากลัทธิจักรวรรดินิยมแต่อย่างใด / อีกทั้ง สังคมตะวันตกในยุคนั้นก็ยังไม่มียกต่างไปจากไทยมากนัก / ขณะนั้นตรงกับยุคกลางของตะวันตก / ซึ่งยังคงมีระบบชนชั้นเช่นเดียวกับสังคมไทย / แนวความคิดทางการเมืองยังคงเป็นระบบกษัตริย์เช่นเดียวกัน / สถาบันต่างๆ ในสังคมอยุธยา[จึง]ยังมีความมั่นคง / ยังไม่มีสิ่งใดที่อาจเรียกได้ / ว่าเป็นสิ่งใหม่ / ที่ท้าทายความคิดของคนในสังคมแบบเก่าเช่นสมัยรัตนโกสินทร์ /

นโยบายของมหาอำนาจตะวันตกหลังการปฏิวัติอุตสาหกรรมได้แปรรูปเป็นลัทธิจักรวรรดินิยมอย่างเด่นชัด / ชาวตะวันตกอ้าง / ว่าเป็นภาระของชนผิวขาว / ในอันที่จะนำอารยธรรมตะวันตกซึ่งถือว่า / สูงส่งกว่า / เข้ามาเผยแพร่แก่บรรดาประเทศล้าหลังทั้งหลาย / บทเรียนแห่งการยื่นกรานรักษาวัฒนธรรมเดิมของประเทศเพื่อนบ้านเป็นอุทาหรณ์เตือนพระทัยพระผู้นำประเทศของไทยในขณะนั้นเป็นอย่างดี / ว่าหากไทยยังคงยึดแนวทางเก่า / ก็จะตกเป็นอาณานิคม / อย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น / อิทธิพลตะวันตก[จึง]เป็นแรงผลักดันให้ไทยเลือก 2 ทาง / [คือ] ปฏิเสธอารยธรรมตะวันตก / และปิดประเทศ / รวมทั้งต้องเผชิญภัยจากลัทธิจักรวรรดินิยม เช่นญวน พม่า / [หรือ]ยอมเปิดสัมพันธ์กับตะวันตก / ยอมเปลี่ยนโครงสร้างทางสังคมทุกด้าน / ใช้ตะวันตกเป็นแม่แบบ / เป็นคราวโชคดีของไทยที่พระมหากษัตริย์ในยุคแห่งภัยจักรวรรดินิยมทั้ง 2 พระองค์ / คือพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ทรงเลือกปฏิบัติในประการหลัง / เพราะนอกจากเหตุผลของการอยู่รอดของชาติแล้ว / ยังทรงเห็น / ว่าวิทยาการตะวันตกเป็นสิ่งที่น่าสนใจ / ทรงเล็งเห็น / ว่าสิ่งนี้จะประโยชน์แก่ชาติในอนาคต / สมควรศึกษาไว้ / ด้วยพระปรีชาสามารถและพระปัญญาสุขุมคัมภีรภาพยิ่งในครั้งนั้น ฐานะเอกราชของไทยจึงยังคงโดดเด่นเป็นสง่าท่ามกลางประเทศเพื่อนบ้านอาณานิคมรอบด้าน /

[จึงเห็นได้ว่า] สำหรับไทยชนชั้นที่เป็นผู้นำในการรับอิทธิพลตะวันตก / คือชนชั้นผู้นำ / และชนชั้นผู้นำนั้นก็คือพระมหากษัตริย์ / ลักษณะการรับจึงอาจค่อยไปได้ / ไม่เหมือนการเปลี่ยนแปลงกระทันหันที่มาจากเบื้องล่าง เช่น จีนซึ่งชนชั้นผู้นำยังคงยึดมั่นในประเพณีดั้งเดิมอย่างมั่นคง / การรับอิทธิพลตะวันตกในครั้งนี้ของไทยมีแรงผลักดันทั้งจากภายนอกและภายใน / แต่ปัจจัยภายนอกมีความสำคัญกว่า /

2. วัฒนธรรมกับการพัฒนาสังคม

...ค่านิยม ศาสนา กับวิธีการเลี้ยงดูและอบรมเด็ก คือ ส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม / ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด / และมักจะเป็นเครื่องชี้นำพฤติกรรมของบุคคลอยู่ด้วย / คนเราเมื่อแรกเกิดมีชีวิต / แต่ยังไม่มีความรู้ของตนเอง / บุคลิกภาพจะค่อย ๆ ถูกหลอม / หรือสร้างขึ้นมาจากวัฒนธรรมทางด้านการเลี้ยงดูและอบรมเด็ก / [หรืออีกนัยหนึ่ง]ก็คือการผ่านกระบวนการทางสังคมกรรม (socialization process) นั้นเอง / บางส่วนหรือหลายส่วนของวิธีการเลี้ยงดูและอบรมเด็กเป็นผลสืบเนื่องมาจากวัฒนธรรมทางด้านศาสนาของแต่ละสังคม / ซึ่งตามปกติก็มักจะมีบทบาทสำคัญเกี่ยวกับความถูกต้อง ความดีงาม ตลอดจนหลักศีลธรรมและจริยธรรมต่าง ๆ เอาไว้ด้วย / สิ่งเหล่านี้จะถูกสอน / หรือถ่ายทอดให้แก่เด็กในระยะต้น ๆ ของชีวิต โดยบิดามารดา ญาติผู้ใหญ่ ภายในแต่ละครอบครัว / [นอกจากนั้น] เรายังพบ / ว่าบทบาทสำคัญทางศาสนาบางส่วนหรือหลายส่วน ได้กลายมาเป็น “ค่านิยม” หรือ “ระบบความชอบพิเศษ” (preference system) ของแต่ละสังคมด้วย /

ค่านิยมหรือระบบความชอบพิเศษ โดยความหมายอย่างง่ายที่สุด ก็คือ แนวคิด / ที่ว่าอะไรน่าประพฤติ / น่าปฏิบัติมากกว่าอย่างอื่นนั่นเอง / [ฉะนั้น] ค่านิยม[จึง]มักจะสอดคล้องไปกับพฤติกรรมของบุคคล / [เพราะ] คนเราย่อมกระทำการต่าง ๆ ไปตามสิ่ง / ที่ตนเห็น / ว่าควรกระทำ / น่ากระทำ / หรือที่เราชอบมากกว่าสิ่ง / ที่เราเห็นว่า / ไม่ชอบ / ไม่ควร / เว้นแต่คนที่มีปัญหาทางด้านบุคลิกภาพหรือสุขภาพจิต / ซึ่งบางครั้งอาจกระทำการต่าง ๆ ไปในทาง / ที่ขัดแย้งกับทัศนคติและค่านิยมของตนก็ได้ / และโดยที่เรื่องนี้เกี่ยวข้องกับทางด้านจิตวิทยามากกว่าวัฒนธรรม / เรายังจะไม่พิจารณาบุคคลประเภทนี้ ณ ที่นี้ /

เนื่องจากวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงดูและอบรมเด็ก / เป็นสิ่ง / ที่เข้ามาสู่บุคคลต่าง ๆ ในระยะต้น ๆ ของการมีชีวิตอยู่ / ย่อมอาจมีอิทธิพลต่อชีวิตจิตใจของบุคคลในระยะต่อ ๆ มาอย่างมากได้ / [ฉะนั้น] [จึง]น่าจะเป็นการเหมาะสม / ที่เราจะได้พิจารณาถึงวัฒนธรรมด้านนี้ก่อน /

ในบรรดานักทฤษฎีทางด้านวัฒนธรรมการเลี้ยงดูและอบรมเด็กที่ให้ความสำคัญแก่วัฒนธรรมทางด้านนี้มากที่สุด / ก็น่าจะได้แก่ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) / ซึ่งเป็น

นักจิตวิทยา / ถือกัน / ว่าเป็น “บิดา” ของวิชาจิตวิทยาคลินิก (Clinical psychology) / [แต่]ผลงานของ فروยด์ ในด้านการเน้นถึงความสำคัญของวิธีการเลี้ยงดูและอบรมเด็กได้ทำให้เขามีชื่อเสียงเด่นในกลุ่มนักมานุษยวิทยา / ที่นิยมทางด้านวัฒนธรรมและบุคลิกภาพด้วย / จนเราอาจกล่าวได้ / ว่าเขาเป็นผู้ปูพื้นฐานงานวิชาการด้านนี้ไว้อย่างสำคัญมากคนหนึ่ง / และอิทธิพลทางแนวคิดของเขาก็ยังมีอยู่จนถึงปัจจุบัน / แม้ว่าจะได้มีการเปลี่ยนแปลงไปบ้างในบางประการก็ตาม /

فروยด์ เน้น / ว่าวิธีการเลี้ยงดูและอบรมเด็กที่ครอบครัวต่าง ๆ ใช้อยู่แตกต่างกันออกไปนั้น / เป็นสาเหตุสำคัญ / ที่ทำให้บุคลิกภาพของผู้ใหญ่ในแต่ละสังคมแตกต่างกันออกไป / เขาเชื่อมั่น / ว่าประสบการณ์ในวัยเด็กโดยเฉพาะในช่วง 6 ปีแรกของชีวิตมีความสำคัญมากที่สุดต่อการสร้างบุคลิกภาพของผู้ใหญ่ตอนต่อ ๆ มา / คนที่มีปัญหาทางสุขภาพจิต / รวมทั้งเป็นโรคจิตในลักษณะต่าง ๆ / ตามความคิดของ فروยด์ เป็นผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์อันไม่ราบรื่นในวัยเด็กทั้งสิ้น / และด้วยแนวคิดเช่นนี้ วิธีการรักษาโรคจิต[จึง]ต้องสืบสาวหาสาเหตุ / คือ ประสบการณ์ / อันไม่พึงปรารถนาในวัยเด็ก ด้วยวิธีการสะกดจิต / หรือให้ระลึกถึงความหลังอันขมขื่น / ซึ่ง فروยด์ เชื่อ / ว่าไม่ได้หายไปไหน / หากแต่ถูกฝังลึกอยู่ในจิตใต้สำนึกของแต่ละคน (unconscious mind) นั้นเอง /

แม้ว่าแนวคิดและผลงานวิจัยของ فروยด์ จะถูกจำกัดขอบเขตอยู่ในสังคมตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุโรปสมัย / ที่เขายังมีชีวิตอยู่ก็ตาม / แต่อิทธิพลแนวคิดของ فروยด์ ได้แผ่กระจายไปในกลุ่มนักมานุษยวิทยา / ที่สนใจวัฒนธรรมทางด้านการเลี้ยงดูเด็ก / ด้วยเหตุนี้ จึงได้มีการขยายขอบเขตแนวคิดของเขาออกไป / กลายเป็น / ว่าการที่คนชาติต่าง ๆ มีบุคลิกภาพพื้นฐานหรือลักษณะประจำชาติแตกต่างกันออกไปนั้นเป็นเพราะมีวัฒนธรรมในการเลี้ยงดู / และอบรมเด็กแตกต่างกันออกไปนั่นเอง / ส่วนรายละเอียดการแบ่งแยกขั้นตอนของความสำคัญตลอดจนการแปลความหมายของพฤติกรรมต่าง ๆ ก็ยังคงอาศัยแนวคิดของ فروยด์ เป็นส่วนใหญ่ / [ด้วยเหตุนี้จึง] เป็นการกล่าว / ที่ไม่ควรจะเกินความจริงไปเลย / [ถ้าเราจะสรุปว่า] กลุ่มศึกษาทางด้านวัฒนธรรมและบุคลิกภาพเกิดขึ้นมาได้ / ก็เพราะชกมันด์ فروยด์ /

[เมื่อ]แนวคิดนี้ได้แพร่หลายออกไปพอสมควรแล้ว / บรรดานักมานุษยวิทยาที่สนใจจะทดสอบข้อสมมติฐานต่าง ๆ / ตามที่ فروยด์ ได้เสนอไว้ / จึงได้ออกไปทำงานศึกษาวิจัยในสังคมต่าง ๆ ทั้งในสังคมระดับประเทศชาติ (nation-state) และในสังคมดั้งเดิม (primitive) รวมทั้งสังคมไร่่นาด้วย (peasant society) / [อย่างไรก็ดี] ผลของการวิจัยเหล่านี้ แม้ว่าจะมีส่วนสนับสนุนข้อสมมติฐานตามแนวคิดของ فروยด์ อยู่มากก็ตาม / แต่เราก็ไม่อาจกล่าวได้อย่างเต็มที่เลย / ว่าข้อเสนอต่าง ๆ เหล่านั้น เป็นความจริง / โดยปราศจากข้อโต้แย้ง / ทั้งนี้ก็เพราะว่า ระหว่างช่วงเวลาจากเด็ก (6 ขวบ) ไปถึงผู้ใหญ่ นั้นย่อมจะมีตัวแปรแทรกซ้อนต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย / อิทธิพลของตัวแปรเหล่านี้ย่อมจะมีอยู่บ้าง / ไม่มาก / ก็น้อย /

สังคมระดับประเทศที่มีการศึกษาวิจัยเรื่องนี้มากที่สุด / น่าจะได้แก่ประเทศญี่ปุ่น / นักสังคมศาสตร์ชาวตะวันตกนั้น มีความสนใจคนญี่ปุ่นมานานแล้ว / ด้วยเหตุผลสำคัญว่า อะไรทำให้

คนญี่ปุ่นมีความมานะพยายาม / ขยันขันแข็ง / และมุ่งสร้างประเทศของตน / จนสามารถพัฒนาล้ำหน้าประเทศอื่น ๆ ในเอเชียได้ทั้งหมด /

3. ความลึกลับของ “น้ำเน่า” ในหนังไทย

การแสดงทั้งหลายนั้นที่จริงแล้วเป็นสื่อกลางเพื่อบอกอะไรบางอย่างทั้งสิ้น / และเพราะเหตุที่เป็นสื่อกลางนั่นเอง / จึงทำให้เกิดข้อจำกัดในตัวเองตรง / ที่ว่าอะไรบางอย่าง / ที่จะบอกนั้น / จะสามารถบอกได้ชัดเจนหรือไม่ / ขึ้นอยู่กับลักษณะของตัวสื่อกลางนั้นอยู่อย่างมาก / แทนที่จะขึ้นกับความสามารถของผู้บอก /

ความคิดเช่นนี้เป็นของฝรั่งคนหนึ่ง / ที่มีชื่อเสียงเกี่ยวกับเรื่องของแนวคิดการสื่อสารมวลชน ชื่อ นายมาร์แชล แม็กลูฮัน / ฝรั่งคนนี้บอก / ว่าบรรดาสื่อกลางของสื่อสารทั้งหลายนั้น มันมิได้เป็นของกลาง ๆ / ที่ไม่เกี่ยวข้องกับข่าวสาร / ที่มันเป็นผู้สื่อเลย / เพราะหัวใจของการสื่อสารนั้นอยู่ที่ข่าวสารถึงผู้รับได้ / และการที่ข่าวสารจะถึงผู้รับได้นั้น เจ้าตัวสื่อกลางเป็นผู้กำหนด / ไม่ใช่ผู้บอกเป็นผู้กำหนด / เนื่องจากในตัวสื่อกลางแต่ละตัวอย่างต่างก็มี “ข่าวสาร” ของตัวเองจะบอกอยู่แล้ว / ถ้าข่าวสารของผู้บอกไม่ตรงกับข่าวสารของสื่อกลาง / ถึงจะบอกอย่างไร / มันก็ไม่ “ดัง” ผ่านสื่อกลางนั้นได้ / และผู้รับก็จะรับเอา “ข่าวสาร” ผิด / จากที่ผู้บอกตั้งใจ / เพราะผู้รับไปรับเอา “ข่าวสาร” ของสื่อกลาง / แทนที่จะรับเอา “ข่าวสาร” ของผู้บอก / เขา[จึง]สรุปแนวคิดของเขาไว้สั้น ๆ / และเป็นที่ยุติกันว่า “สื่อกลางคือตัวข่าวสาร” /

[เมื่อ]พิจารณาในแนวนี้นี้ / เราต้องมองตัวสื่อกลางให้กว้างกว่าโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ ฯลฯ / เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของตัวสื่อกลางเท่านั้น / เราไม่เคยดูโทรทัศน์เฉย ๆ / แต่เราดูโทรทัศน์ในห้องหนึ่ง / นอนเอกเขนก / นุ่งผ้าขาวม้าตัวเดียวคุยกับลูก / แย่งขนมลูกกินไปด้วย / ทั้งหมดนี้คือโทรทัศน์ หรือสื่อกลาง / ที่เรียกว่าโทรทัศน์ /

[กล่าวโดยสรุป] สภาวะแวดล้อมของสื่อกลางต้องถือ / ว่าเป็นส่วนหนึ่งของสื่อกลางด้วย / ในแง่ตัวสื่อกลางแต่ละอย่างจึงมีลักษณะที่แตกต่างกันอย่างมากระหว่างกัน / และจะเห็นได้ชัดขึ้น / ว่าสื่อกลางแต่ละอย่างก็มี “ข่าวสาร” ของตนเองจะบอกอยู่อย่างมากเช่นกัน / ตัวอย่างที่หยาบ ๆ แต่เห็นได้ชัดเจน / ก็เช่น เราจะบอกให้ประชาชนที่ยากเข็ญประหัยคภายในอาภรณ์ประดับดินทองไม่ได้ / เพราะข่าวสารของเราจะ “ดัง” ไปไม่ถึงเขาเป็นอันขาด /

[เมื่อ] กล่าว / ว่าการแสดงทั้งหลายเป็นสื่อกลาง / ก็ต้องพิจารณาด้วยการแสดงนั้นกระทำขึ้นในสภาวะแวดล้อมอะไร / และพยายามจะบอกอะไร / “ข่าวสาร” ที่การแสดงบอกนั้น / สามารถใช้สื่อกลางนั้น ๆ ได้หรือไม่ / และตัวการแสดงซึ่งเป็นสื่อกลางนั้น / บังคับให้ “ข่าวสาร” เป็นไปในลักษณะใด / จะโดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม / การแสดงทั้งหลายพยายามจะบอกแก่ผู้รับ / ว่า

โลกเป็นอย่างไร / และเราควรปฏิบัติต่อโลกหรือสิ่ง / ที่อยู่นอกตัวเรา (ตั้งแต่สังคมธรรมชาติ
รอบตัวไปจนถึง นิพพาน) อย่างไร /

ทั้งหมดนี้เป็นความคิดอันหนึ่ง / ต้องฝากไว้ตรงนี้ก่อน / เราจะหวนกลับมาพูดถึงมันอีก
ข้างหน้า /

หนังไทยก็คือ “หนัง” ของ “ไทย”

ภาพยนตร์หรือหนังเป็นสื่อกลาง / ที่เกิดใหม่ในโลก / ไม่ใช่แต่เพียงในเมืองไทยเท่านั้น /
แต่หมายถึงที่อื่น ๆ ทั่วไปด้วย / การทดลองใช้สื่อกลางนี้เพียงนำข่าวสารหลากหลายชนิด / ยังทำกันอยู่
ตลอดเวลา / บางครั้งก็ประสบความสำเร็จ / และทำให้ได้พบ / ว่าสื่อกลางประเภทนี้มีความสามารถ
เพิ่มขึ้น / จากที่เคยมีอยู่แล้วอย่างไร / บางครั้งก็ประสบความล้มเหลว / และทำให้รู้ว่าสื่อกลางนี้ไม่
สามารถใช้เป็นเครื่องมือนำข่าวสารประเภทนั้น ๆ ได้ /

การทดลองมิได้จำกัดอยู่ / ว่าทำกันแต่ในต่างประเทศ / แม้ในเมืองไทยเราเองก็ต้องยอมรับ
ว่า / มีการทดลองทั้งที่สำเร็จและล้มเหลวตลอดมา /

ทางด้านเทคนิควิทยานั้น ไม่มีปัญหาเลย / ว่าหนังไทยได้รับอิทธิพลจากภายนอก
โดยเฉพาะหนังอเมริกัน / แม้แต่เครื่องฉายฟิล์ม ฯลฯ ก็เป็นสิ่งที่คิดค้นกันขึ้นในวัฒนธรรมอื่น
ทั้งสิ้น / แต่การเข้ามาของหนังในเมืองไทยนั้นเกิดขึ้นในยุคสมัย / ที่ศิลปะการแสดงทุกด้านของ
ประชาชนกำลังคลี่คลายขยายตัวอย่างรวดเร็วกว้างขวาง / ลีเก จ้าอวด ลำตัด หนังตะลุง ละครร้อง
 ฯลฯ ก่อรูป / หรือขยายความนิยมในระยะเวลาไม่นานก่อนหน้าการเข้ามาของหนัง /

การรับเทคนิควิทยาของการแสดงจากภายนอกมิใช่เป็นของใหม่ในประวัติศาสตร์
วัฒนธรรมไทย / ต้นกำเนิดการแสดงหลายอย่างของไทยก็เป็นสิ่ง / ที่มีมาจากต่างประเทศ / ดำรับ
การแสดงเหล่านั้นถูกดัดแปลงให้สามารถนำข่าวสารเกี่ยวกับ “โลก” / ที่คนไทยอยากถ่ายทอดแก่
กันมาสู่ผู้รับได้ / และทำให้เกิดลักษณะเฉพาะตัว / ที่เราเรียกกันว่าแบบ “ไทย ๆ” ขึ้น /

ภาพยนตร์หรือหนัง[ก็]เป็นเทคนิคใหม่ของการแสดง / ซึ่งเหมาะแก่สมัยแห่งความ
กระตือรือร้น / ที่จะพัฒนา / การแสดงของไทยจะรับไปเช่นกัน / รับไป / เพื่อใช้สื่อข่าวสารอะไร /
ในขณะที่ยังไม่มีใครรู้แน่ / ว่าหนังจะสื่อข่าวสารอะไรดี / (และจนปัจจุบันเรายังรู้ไม่หมด / ว่าหนัง
สื่อข่าวสารอะไรได้ดีบ้าง) / [ด้วยเหตุนี้จึง] เป็นธรรมดา / ที่หนังจะถูกใช้สื่อข่าวสารเกี่ยวกับ
“โลก” / ที่คนไทยรู้จักเคยชิน / ดังที่ได้ถูกเสนอในการแสดงอื่น ๆ ของไทยมาแล้ว /

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวกาญจนา ยอดศิริจินดา เกิดเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2521 ที่ จ. กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการเงิน จากคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอีสต์สมิธช์ เมื่อปี พ.ศ. 2540 และ เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2542

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย